

Lietuvos Respublikos
Seimo
antroji sesija

2021 m. gegužės 27 d.
67 ir 68 posėdžiai

Stenogramos

36

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

TURINYS

II (PAVASARIO) SESIJA

2021 m. gegužės 27 d.

Rytinis posėdis Nr. 67

Seniūnų sueigos patikslintos 2021 m. gegužės 27 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	9
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 5 ¹ , 25, 35, 41, 42, 43 ir 48 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-498(2) priėmimas	10
Vienišo asmens išmokos įstatymo projekto Nr. XIVP-499(2) priėmimas	11
Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 7, 10, 13 ir 22 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-500(2) priėmimas	12
Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 10 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-230 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-501(2) priėmimas	12
Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-502(2) priėmimas	13
Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-503(2) priėmimas	13
Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-504(2) priėmimas	14
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-506(2) priėmimas	14
Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-507(2) priėmimas	14
Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-131(2) priėmimas	14
Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2021 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-122 1, 5 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-508(2) svarstymas	14
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11 ¹ , 14, 18, 21, 24 ir 33 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-509(2) svarstymas	15
Seimo nario M. Lingės kalba	15
Seimo narės L. Nagienės kalba	16
Seimo nario A. Syso kalba	16
Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-510(2) svarstymas	17
Seimo rezoliucijos „Dėl žvyrkelių per gyvenvietes asfaltavimo programos“ projekto Nr. XIVP-531 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (V. Kanopa)	17
Seimo nario A. Butkevičiaus kalba	20
Seimo nario K. Masiulio kalba	20
Seimo nario V. Ažuolo kalba	21
Seimo nario A. Vyšniausko kalba	22
Seimo nario J. Razmos kalba	23
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 13 d. nutarimo Nr. XIV-6 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-550 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	26
Šio nutarimo priėmimas	26

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-551 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	26
Šio nutarimo priėmimas	27
Seimo savaitės (2021-06-07–2021-06-11) – 2021 m. birželio 8 d. (antradienio) ir 10 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas (J. Razma)	27
Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 5 ¹ , 25, 35, 41, 42, 43 ir 48 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-498(2) priėmimo tęsinys	27
Šio įstatymo priėmimas	27
Vienišo asmens išmokos įstatymo projekto Nr. XIVP-499(2) priėmimo tęsinys	28
Šio įstatymo priėmimas	28
Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 7, 10, 13 ir 22 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-500(2) priėmimo tęsinys	28
Šio įstatymo priėmimas	28
Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 10 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-230 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-501(2) priėmimo tęsinys	28
Šio įstatymo priėmimas	28
Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-502(2) priėmimo tęsinys	28
Šio įstatymo priėmimas	29
Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-503(2) priėmimo tęsinys	29
Šio įstatymo priėmimas	29
Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-504(2) priėmimo tęsinys	29
Šio įstatymo priėmimas	29
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-506(2) priėmimo tęsinys	29
Šio įstatymo priėmimas	29
Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-507(2) priėmimo tęsinys	30
Šio įstatymo priėmimas	30
Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-131(2) priėmimo tęsinys	30
Šio įstatymo priėmimas	30
Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2021 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-122 1, 5 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-508(2) svarstymo tęsinys	30
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11 ¹ , 14, 18, 21, 24 ir 33 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-509(2) ir Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-510(2) svarstymo tęsinys	30
Seimo rezoliucijos „Dėl žvyrkelių per gyvenvietes asfaltavimo programos“ projekto Nr. XIVP-531 priėmimo tęsinys	31
Šios rezoliucijos priėmimas	31
Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 1, 2, 3, 3 ¹ , 3 ² , 4, 7, 11 ¹ , 12 ¹ , 18 ² , 22, 30, 32, 33, 34, 34 ¹ , 34 ⁴ , 34 ⁷ , 34 ⁸ , 34 ¹⁵ , 34 ¹⁸ , 34 ²³ , 34 ²⁵ , 34 ²⁶ , 34 ²⁸ , 34 ³¹ straipsnių, šeštojo skirsnio, 5 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 32 ¹ straipsniu ir antruoju ² skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-171(2)ES svarstymo tęsinys	32
Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 2, 4, 4 ² , 7, 10, 11 ² straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-172(2)ES svarstymo tęsinys	33

Vyriausybės valanda

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, kultūros ministro S. Kairio, švietimo, mokslo ir sporto ministrės J. Šiugždinienės, finansų ministrės G. Skaistės, energetikos ministro D. Kreivio, sveikatos apsaugos ministro A. Dulčio ir vidaus reikalų ministrės A. Bilotaitės atsakymai į Seimo narių klausimus	39
---	----

Vakarinis posėdis Nr. 68

Opozicinės Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos darbotvarkė

Diskusija „Šiuolaikinė mokykla. Ant kokių vertybinių pamatų ketiname ją statyti?“

Rengimo šeimai asociacijos pirmininko, teisininko R. Aušroto pranešimas „Ar švietimo sistemoje liks vietos rengimui šeimai?“	45
Vytauto Didžiojo universiteto profesorės, Santuokos ir šeimos studijų centro atstovės B. Obelenienės pranešimas „Koks yra lytiškumo ugdymo tikslas mokykloje?“	47
Lietuvos tėvų forumo atstovo K. Mikolajūno pranešimas „Mažos nevalstybinės mokyklos Tūkstantmečio mokyklų kontekste“	49
Lietuvos istorijos mokytojų asociacijos tarybos pirmininko R. Ramanausko pranešimas „Žvilgsnis į naują istorijos mokymo programos projektą“	50
Panevėžio rajono Raguvos gimnazijos direktorės A. Sakalauskienei pranešimas „Regiono mokyklų vieta Tūkstantmečio mokyklų žemėlapyje“	52
Vilniaus universiteto ir Vytauto Didžiojo universiteto profesorės, dėstytojos, Švietimo tarybos narės, Lietuvos muzikos mokytojų asociacijos tarybos narės E. Sakadolskienės pranešimas „Kultūrinis, meninis ugdymas ir jo svarba“	53
Kauno klinikų Vaikų ligų klinikos vadovo, profesoriaus R. Kėvalo pranešimas „Metai su COVID-19 infekcija ir kas nutiko mūsų vaikams“	55
Pranešimų atsakymai į Seimo narių klausimus	56
Valstybinių socialinio draudimo našlių ir našlaičių, maitintojo netekimo, išarnauto laiko, valstybinių pensijų, kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas, rentų, kompensacinių išmokų, šalpos, slaugos ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinių kompensacijų dalinio kompensavimo įstatymo Nr. XIII-2719 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-287 pateikimas (L. Nagienė)	58
Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-253 pateikimas (L. Nagienė)	61
Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-254 pateikimas (J. Jarutis)	63
Baudžiamojo proceso kodekso 212, 217, 254, 303 ir 327 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-546 ir Baudžiamojo kodekso 40 ¹ straipsniu papildymo ir 259 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-547 pateikimas (A. Veryga)	65
Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ (priėmimo data 2021 m. gegužės 5 d. Nr. 307, identifikacinis kodas: 2021-10233, užregistravimo TAR data: 2021 m. gegužės 10 d.) 1.17 punktą, kuriame keičiamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ 22 punktą, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ projekto Nr. XIVP-548 pateikimas (V. Jukna)	69
Valstybinių socialinio draudimo našlių ir našlaičių, maitintojo netekimo, išarnauto laiko, valstybinių pensijų, kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas, rentų, kompensacinių išmokų, šalpos, slaugos ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinių kompensacijų dalinio kompensavimo įstatymo Nr. XIII-2719 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-287 pateikimo tęsinys	74
Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-253 pateikimo tęsinys	75

Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-254 pateikimo tęsinys	75
Baudžiamojo proceso kodekso 212, 217, 254, 303 ir 327 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-546 ir Baudžiamojo kodekso 40 ¹ straipsniu papildymo ir 259 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-547 pateikimo tęsinys	76
Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2, 5, 6, 8, 12, 16, 24, 28, 33, 35, 41, 45, 46, 47, 49, 52 straipsnių ir 3 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 41 ¹ straipsniu ir III skyriaus dešimtuoju skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-532 pateikimas (A. Vaiciukevičiūtė)	76
Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5353(2) priėmimas	78
Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 38 ¹ ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5354(2) priėmimas	79
Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-66(2)ES priėmimas	79
Administracinių nusižengimų kodekso 70, 77, 132, 170, 209 ¹ , 212, 234 ¹ , 234 ² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-393(2) priėmimas	79
Administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5147(2) priėmimas	79
Administracinių nusižengimų kodekso 96, 98, 99, 100, 101 ir 150 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4538(2) priėmimas	79
Baudžiamojo kodekso 71 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4602(2) priėmimas ...	80
Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4603(2) priėmimas	80
Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 1, 3 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4604(2) priėmimas	80
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1370 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-213(3) priėmimas	80
Nacionalinio vėžio instituto įstatymo Nr. XII-838 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5350(2) priėmimas	81
Seimo nutarimo „Dėl Jelenos Dilienės skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nare“ projekto Nr. XIVP-535(2) ir Seimo nutarimo „Dėl Donato Jaso skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nariu“ projekto Nr. XIVP-536(2) svarstymas ir priėmimas	81
Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Klaipėdos krašto metais“ projekto Nr. XIIIIP-4442(2) svarstymas	82
Seimo nario V. Rakučio kalba	82
Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-529 ir Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-530 pateikimas (A. Kupčinskas)	83
Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2, 5, 6, 8, 12, 16, 24, 28, 33, 35, 41, 45, 46, 47, 49, 52 straipsnių ir 3 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 41 ¹ straipsniu ir III skyriaus dešimtuoju skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-532 pateikimo tęsinys	88
Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5353(2) priėmimo tęsinys	88
Šio įstatymo priėmimas	88
Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 38 ¹ ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5354(2) priėmimo tęsinys	88
Šio įstatymo priėmimas	88
Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-66(2)ES priėmimo tęsinys	88
Šio įstatymo priėmimas	88
Administracinių nusižengimų kodekso 70, 77, 132, 170, 209 ¹ , 212, 234 ¹ , 234 ² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-393(2) priėmimo tęsinys	89

Šio įstatymo priėmimas	89
Administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5147(2) priėmimo tęsinys	89
Šio įstatymo priėmimas	89
Administracinių nusižengimų kodekso 96, 98, 99, 100, 101 ir 150 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4538(2) priėmimo tęsinys	89
Šio įstatymo priėmimas	89
Baudžiamojo kodekso 71 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4602(2) priėmimo tęsinys	89
Šio įstatymo priėmimas	89
Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4603(2) priėmimo tęsinys	89
Šio įstatymo priėmimas	89
Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 1, 3 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4604(2) priėmimo tęsinys	90
Šio įstatymo priėmimas	90
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1370 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-213(3) priėmimo tęsinys	90
Šio įstatymo priėmimas	90
Nacionalinio vėžio instituto įstatymo Nr. XII-838 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5350(2) priėmimas	90
Šio įstatymo priėmimas	90
Seimo nutarimo „Dėl Jelenos Dilienės skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nare“ projekto Nr. XIVP-535(2) priėmimo tęsinys	90
Šio nutarimo priėmimas	90
Seimo nutarimo „Dėl Donato Jaso skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nariu“ projekto Nr. XIVP-536(2) priėmimo tęsinys	90
Šio nutarimo priėmimas	90
Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Klaipėdos krašto metais“ projekto Nr. XIIIIP-4442(2) svarstymo tęsinys	91

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario R. Šarknicko pareiškimas	91
Seimo nario V. Valkiūno pareiškimas	92
ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ	94

SANTRUMPOS

- DPF* – Darbo partijos frakcija
- LF* – Laisvės frakcija
- LRF* – Lietuvos regionų frakcija
- LSDPF* – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
- LSF* – Liberalų sąjūdžio frakcija
- LVŽSF* – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
- MSNG* – Mišri Seimo narių grupė
- TS-LKDF* – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija

- A – alternatyvus teisės aktas
- ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
- GR – Respublikos Prezidento gražintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
- VK – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 67 STENOGRAMA

2021 m. gegužės 27 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas P. SAUDARGAS*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos! Pradedame gegužės 27 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 100 Seimo narių.

10.00 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2021 m. gegužės 27 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Kolegos, Seniūnų sueiga neapsisprendė dėl rezoliucijos „Dėl žvyrkelių programos“ įtraukimo į rytinę darbotvarkę. Taigi dabar Seimas turės apsispręsti dėl siūlymo įtraukti, tai yra perkelti rezoliuciją „Dėl žvyrkelių programos“ iš vakarinės darbotvarkės į rytinę.

Taip pat kitas klausimas yra dėl Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo projekto Nr. XIVP-529. Jis yra vakarinėje darbotvarkėje. Mes turėtume pritarti jo įrašymui, nes įstatymo projektas nėra įtrauktas į pavasario sesiją. Kitas 2-20 klausimas yra lydimasis, analogiškas.

Prašau. A. Sysas per šoninį mikrofoną.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Ačiū už žvyrkelius, norėjau prašyti, bet mano kitas prašymas: išbraukti Loterijų įstatymą, nes nauja įstatymo redakcija įsigaliojo gegužės 1 dieną, šiandien – gegužės 27-oji. Dar nepradėjus normaliai veikti įstatymui, mes jau teikiame pataisas. Todėl frakcijos vardu prašau išbraukti šituos įstatymus. (*Šurmulys salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau pasiūlymų nėra gauta. Pirmiausia turime apsispręsti balsuodami dėl rezoliucijos „Dėl žvyrkelių programos“ projekto perkėlimo iš vakarinės darbotvarkės į rytinę darbotvarkę. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 111: už – 63, prieš – 23, susilaikė 25. Pasiūlymui pritarta.

J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Pirmininke, tokiu atveju aš siūlau rytinėje darbotvarkėje trumpinti Vyriausybės valandą iki pusvalandžio, paliekant teisę klausti tik mažumos atstovams. (*Triukšmas salėje*) Siūlau netriukšmauti, jums tos pačios galimybės lieka. Jeigu valdantieji atsisako savo galimybės klausti, tai čia yra mūsų reikalas. Prašom mūsų galimybių neginti.

PIRMININKĖ. A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Įprastai pagal darbotvarkes mes laiku viską atliekame, dažnai netgi viršijame laiką. Aš visgi palikčiau tą prerogatyvą posėdžio pirmininkui. Jeigu matys, kad mes vėluojame, tada tą sprendimą priimti, o kol kas tokio sprendimo nedaryti.

PIRMININKĖ. D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (MSNG). Kolegos, buvo pasiūlymas dėl Loterijų įstatymo pakeitimo išbraukimo. Tiesiog atkreipiu dėmesį, kad senojoje redakcijoje buvo gegužės 1 diena, o dabartiniame variante yra nuo sausio 1 dienos.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, mano siūlymas būtų toks. Kadangi Seimas taip apsisprendė, įrašome į rytinę darbotvarkę, tačiau jeigu matysime, kad klausimo nespėsime apsvarstyti, tuomet sutrumpinsime Vyriausybės valandą iki pusvalandžio ir paliksime opozicijai klausti. Ar galime bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Dėkoju.

Kitas siūlymas (A. Syso) išbraukti 2-20 klausimą – Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymą ir lydimąjį Loterijų įstatymą iš šios dienos darbotvarkės. Kas pritariate šiam klausimui? (*Balsai salėje*)

Aš atsiprašau, performuluoju. Kadangi klausimas nebuvo įrašytas į darbų programą, tai pirmiausia mes turime apsispręsti dėl jo įrašymo į darbų programą. Taigi kas pritariate, kad įrašytume į darbų programą, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 110 Seimo narių: už – 68, prieš – 39, susilaikė 3. Klausimas įrašytas į šios dienos darbotvarkę.

Dabar turėtume apsispręsti dėl A. Syso siūlymo išbraukti šį klausimą iš šios dienos darbotvarkės. Kas pritariate šiam siūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 112 Seimo narių: už – 40, prieš – 46, susilaikė 26. Pasiūlymui nepritarta, klausimas lieka šiandienos darbotvarkėje.

Kolegos, ar galime pritarti darbotvarkei bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. (*Balsai salėje*) Ne? Yra reikalavimas balsuoti. Taigi turime apsispręsti dėl šiandienos darbotvarkės. Kas pritariate, balsuojate už.

Balsavo 112 Seimo narių: už – 88, prieš – 4, susilaikė 20. Darbotvarkei pritarta.

10.07 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 5¹, 25, 35, 41, 42, 43 ir 48¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-498(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-498(2). Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų ir pataisų nėra gauta. Ar galime jam pritarti bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl 3 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Dėl 4–8 straipsnių pasiūlymų ir pataisų nėra gauta. Ar galime visiems šiems straipsniams pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu.

Motyvai dėl įstatymo. Už norėtų kalbėti L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (LVŽSF). Dėkoju, Pirmininke. Džiaugiuosi, kad pokarantininis paketas jau pasiekė priėmimo stadiją, jo, tiesą sakant, laukiame jau nuo vasario mėnesio, verslas irgi. Dabar, kai mes jį priimame, jis yra kur kas labiau subalansuotas, negu Vyriausybė atnešė. Dėl to tikrai noriu padėkoti visų frakcijų atstovams, su kuriais kartu pateikėme siūlymus, kad būtų labiau subalansuotas sprendimas.

Yra keletas dalykų. Labai svarbu, kad tos taupomos lėšos, kurios pakete, planuojama, bus taupomos, apie 25 mln. eurų, būtų skirtos aktyvioms darbo rinkos priemonėms ir užimtumo didinimo programoms, kad kiek galima daugiau bedarbių, ypač pažeidžiamų grupių, būtų integruojami į darbo rinką. Kiek man yra žinoma, Vyriausybė yra įsipareigojusi tai padaryti, todėl kviečiu pritarti šiam projektui. Dar kartą visiems dėkoju už bendradarbiavimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Už kalba I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Kolegos, tikrai norėčiau paraginti pritarti šiam laiku ir ilgai lauktam vienišų asmenų, atsiprašau, Užimtumo įstatymui. Esame jau diskutavę, kodėl jis reikalingas, – išspręs keletą svarbių dalykų dėl dar nepaliestų grupių. Ir tikrai įstatymas yra subalansuotas, į pastabas yra atsižvelgta, raginu pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kalba M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Iš tiesų šiuo įstatymu yra rastas politinis sutarimas, tą rodė balsavimas ir svarstymo stadijoje, kad faktiškai vieningai buvo surastas ir išreikštas palaikymas šiems svarbiems pakeitimams. Tikrai raginu laikytis tokio balsavimo ir tokio palaikymo ir priėmimo metu. Priėmę šiuos pakeitimus sukursime reikalingą filtrą, kuris toliau leistų remti tik tuos, kurie labiausiai yra nukentėję, patyrę didžiausius apribojimus, nukentėję nuo pandemijos ir jos suvaržymų. O laisvėjant suvaržymams, be abejo, valstybės parama turi trauktis.

Nors pats įstatymas ir jo siūlymai apima apie 130 mln. eurų (gal dabar ir mažiau po pasiūlymų), kaina vis dėlto yra didelė, bet priklauso nuo to, kaip mes į tai pasižiūrėsime. Per pirmą karantiną poprastovinės priemonės kainavo per 600 mln. eurų. Tai tie riboti resursai šiuo siūlymu

yra naudojami tikrai efektyviai ir, tikimės, pasieks pačius geriausius rezultatus, todėl raginu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Motyvai už – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Kolega M. Lingė paminėjo svarbiausius dalykus. Visų pirma šiuo įstatymu turime užtikrinti socialinį teisingumą, kita vertus, turime subalansuoti pinigų išskirstymą, išdėliojimą laike labai racionaliai. Įstatymo projektas, keldamas sau tokius uždavinius, juos ir išsprendžia. Todėl agituojau, nors turbūt nelabai čia ką ir verta agituoti, balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, motyvai išsakyti, balsavimas dėl projekto yra numatytas nuo 11 val. 40 min.

10.12 val.

Vienišo asmens išmokos įstatymo projektas Nr. XIVP-499(2) (priėmimas)

Darbotvarkės lydimasis 1-3.1 klausimas – Vienišo asmens išmokos įstatymo projektas Nr. XIVP-499(2). Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui.

Šį įstatymo projektą sudaro devyni straipsniai, nè dėl vieno iš jų nėra gauta nei pataisų, nei pasiūlymų. Ar galime kiekvienam iš šių straipsnių priėmimo stadijoje pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Motyvai dėl viso. Už norėtų kalbėti R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Mieli kolegos, ištis tai geras sprendimas. Skurdo mažinimas jautriausiose srityse tai yra tęsinys pradėtų darbų, kuriuos mes jau darėme praėjusioje kadencijoje, ir džiaugiamės, kad yra tęsiama. Našlės pensija, kurią dabar gauna našlės, atitinkamai dabar tokio paties dydžio gaus ir vieniši asmenys, tik, deja, pagal Šalpos įstatymą gaunantys, tai yra šalpos senatvės, šalpos neįgalumo, šalpos kompensacijos, socialinių pensijų, pensijų priemonių gavėjai.

Šaunu, kad valstybės biudžete numatoma skirti tam 15,3 mln. eurų, bet svarbu, kad užtikrintume sklandų šio įstatymo įgyvendinimą, ir tai yra esminiai dalykai. „Sodra“ pasirengusi, tačiau informavimas, pasirūpinimas žmonėmis, kad jie tai žinotų, neužkrovimas jų biurokratiniais dokumentų pildymais būtų mūsų visų, o kartu ir savivaldybės rūpestis.

Svarbu, kad šitas priimamas įstatymas, už kurį kviečiu balsuoti, taptų puikia žinia, kad pradėjus mažas pensijas gaunančių vienišų asmenų išmokas įvesti bus tęstinumas ir kad kitais metais visi vieniši asmenys šitas išmokas gaus. Svarbu nesupriešinti žmonių – ir tai vėlgi mūsų rūpestis. Komunikavimas šioje srityje ypač reikalingas paaiškinant žmonėms.

Iš tikrųjų kitiems metams numatomos gana didžiulės, ženklios lėšos, bet nepamirškime buvusių išipareigojimų – kompensavimas pareigūnams, kariams už ypatingas sąlygas turėtų būti tęsiamas. Kolegė L. Nagienė ir kiti kolegos kaip tik šiandien pateiks tokį įstatymo projektą. Tad veikime kartu galvodami apie pradėtų darbų tęstinumą. Siūlau pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už – A. Vinkus.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiama Pirmininke, gerbiama Seimo nariai, turime pripažinti, kad skurdo problema ir tam tikrų gyventojų grupių atskirtis Lietuvoje dar yra gana didelė. Ypač tai aktuolu senyvo amžiaus gyventojų grupėje, o tarp jų – vienišiams žmonėms. Vadovaujantis teisės aktais, šiuo metu vienišiams asmenims, kurie yra našliai, skiriamos našlių pensijos, jei tai atitinka nustatytas sąlygas, miręs sutuoktinis turėjo teisę gauti atitinkamą pensiją, o patys vieniši asmenys – našlių pensijos skyrimo ir gavimo sąlygas. Tačiau asmenys, kurie nebuvo sudarę santuokos ar yra išsituokę ir sulaukę senatvės pensijos amžiaus ar tapę neįgalūs, tai yra kaip ir našliai patiria tokią pat nuo skurdo neatsiejamą vienišumo riziką, papildomų socialinių garantijų dėl vienišumo neįgyja.

Teikiamas Vienišo asmens išmokos įstatymo projektas sukurtų bendrą teisinę sistemą tikslinės paskirties išmokoms iš valstybės biudžeto reglamentuoti vienišiams asmenims. Vyriausybės siekį mažinti skurdą ieškant naujų būdų padėti atskirtyje atsidūrusiems visuomenės grupėms mes matėme tvirtindami Vyriausybės programą. Aš pritariu šiam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už – A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Dėkoju, Pirmininke. Šiandien tikrai neišsiplėsiu. Pirmą mintis, kuri

kilo pamačius šį klausimą darbotvarkėje, tai vieši komentarai, kaltinantys, kad konservatoriai dirba dėl koalicijos partnerių programų. Tai yra konservatorių programos dalis ir šiandien tai yra ne pirmas ir ne paskutinis sisteminis pokytis, kuris yra pateikiamas Seimo darbotvarkėje iš konservatorių programos. Norėtusi tikėti, kad, pavyzdžiui, Laisvės partija ar Liberalų sąjūdis nesulauks priekaištų dėl to, kad įgyvendina konservatorių programos dalį šiuo klausimu. Tai iš tikrųjų svarbus klausimas socialiai pažeidžiamiausioms asmenų grupėms. Mes galime diskutuoti, ar vienišo asmens išmoka yra didelė, ar maža. Vieniems ji bus didelė, kitiems maža, bet negalime nuneigti to fakto, kad pažeidžiamiausios grupės yra priartinamos prie kur kas stabilesnių pajamų.

Ko norėčiau palinkėti socialinės apsaugos ministrei Monikai, tai ir toliau ieškoti sprendinio. Kadangi dabar yra numatyta subjektų plėtra metai po metų ir vienišo asmens išmoka apims vis daugiau žmonių, tai norėtusi palinkėti pasiekti dar vieną sisteminį proveržį, tai yra supaprastinti šią sistemą galbūt panaikinant nereikalingas sąvokas ir nereikalingus gavėjus iš kitų grupių priskiriant juos vienišiams asmenims. Ar našlys yra vienišas asmuo, ar ne, man atrodo, klausimų nekyla. Norėtusi tikėti, kad ta mūsų teisinė sistema taps paprastesnė žmonėms joje orientuotis. Be jokios abejonės, raginu palaikyti šį sprendimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Kaip Audrius jau minėjo, tai ištis yra mūsų Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos vienas iš svarbiausių turbūt rinkimų programos punktų. Jame įvardintas gana aiškus įsipareigojimas dėl vienišų asmenų pensijos instituto įvedimo. Drauge su Seimo nariu L. Kasčiūnu šį įstatymą inicijavome dar 2019 metų rudenį, tačiau praėjusioje kadencijoje jo įgyvendinti ar ženkliau su juo pasistūmėti nepavyko. Todėl, man atrodo, tai vienas iš momentų, kai tikrai džiaugiuosi, kad mūsų partija laimėjo šiuos rinkimus ir turi galimybę įgyvendinti savo pažadus, kuriuos buvome prisiėmę savo rinkimų programoje.

Kodėl tai yra svarbu? Kaip jau turbūt minėjo ir kiti kalbėjusieji prieš mane, našliai turbūt savo vienišumu ir savo buitimi niekuo nesiskiria nuo kitų žmonių, kurie gyvena vieniši, tai yra išsiskyrę ar niekada nesusituokę asmenys, nes turbūt būsto ir buities išlaikymo kaštai čia yra esminis rodiklis. Tuomet, kai tu gyveni vienas, be vaikų, be šeimos, galų gale tie būsto išlaikymo kaštai tau yra santykinai didesni, nepaisant to, ar tu esi našlys, ar tu esi niekada nesusituokęs ar išsiskyręs žmogus. Todėl, man atrodo, sąlygų suvienodinimas šioje situacijoje yra labai svarbus.

Taip pat reikia atkreipti dėmesį į vienišų pensininkų skurdo rodiklius, kurie yra daugiau negu dvigubai didesni negu visos Lietuvos visuomenės. Man atrodo, nematyti šios problemos ištis buvo neatsakinga. Džiaugiuosi, kad pagaliau tas sprendimas ateina.

Dar kas, man atrodo, yra labai svarbu, kad prieš priimant įstatymą šį kartą yra labai aiškiai įvertintas poveikis makroekonominio prognozavimo modeliais, kaip sumažės skurdo rodikliai šioje grupėje. Pokytis ištis yra ženklus – daugiau nei 8 %. Kviečiu visus tiesiog palaikyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsavimas dėl šio projekto numatytu laiku, numatytas yra nuo 11 val. 40 min.

10.20 val.

Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 7, 10, 13 ir 22¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-500(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-3.2 klausimas, lydymasis, – Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-500(2). Priėmimo stadija. Šį įstatymą sudaro penki straipsniai, dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš šių straipsnių pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsavimas numatytu laiku.

10.20 val.

Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 10 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-230 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-501(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3.3 klausimas, lydymasis, – Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-501(2). Šį pakeitimą sudaro vienas straipsnis. Dėl jo

pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu priėmimo stadijoje? Pritarta bendru sutarimu. Balsavimas numatytu laiku.

10.21 val.

Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-502(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3.4 klausimas – Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-502(2). Priėmimo stadija. Du straipsniai, dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Pritarta bendru sutarimu.

Darbotvarkės 1-3.4 klausimas – Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-502(2) Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Šį įstatymą sudaro du straipsniai, dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Balsavimas numatytu laiku.

10.21 val.

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-503(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3.5 klausimas – Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-503(2). Priėmimo stadija. (*Balsai salėje*) Priėmimas pastraipsniui. Šį įstatymą sudaro du straipsniai, dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų užsirašė kalbėti L. Kukuraitis. Motyvai už. Prašau.

L. KUKURAITIS (*LVŽSF*). Dėkoju, Pirmininke. Kadangi neturėjau progos pasakyti kalbant apie vienišo pensininko pensiją, tai noriu pasveikinti valdančiuosius. Iš tiesų tai yra politinio pažado išpildymas ir turbūt, kaip matyti iš planų, turbūt pagrindinio pažado išpildymas, nes priemonių planuose kitų tokių rimtų priemonių mes nematome per visą kadenciją. Norėtusi tik pasakyti, kad pats pažadas yra prastai pildomas ta prasme, kad pradžioje ne visiems, o paskui bus vos ne dvigubai mažesnės išmokos, negu kad numatyta programos, jau Vyriausybės programos, rodikliuose, kur planuojama beveik iki 60, o čia mes matome, kad kiek viršys virš 30. Kitaip sakant, ir per visą kadenciją nebus išpildomas pažadas mokėti tuos 42, kurie buvo dar 2019 metais pateikti, taip pat įrašyti ir jūsų rinkimų programoje. 2024 metais jų nepasieksime.

Atsiliepdamas į valdančiųjų ne kartą išsakytus priekaištus, pasakysiu taip: tai buvo ir mūsų Vyriausybės programoje ir paaiškinsiu, kodėl mes sustojome ir šitos priemonės neįtraukėme. Pasirinkome labiau spręsti skurstančiųjų pensininkų skurdą, įvesdami labiausiai skurstančiųjų priemonę prie pensijų. Taip pat mes pradėjome spręsti prieš daugiau negu dešimtmetį nusavintų taip pat jūsų valdančiosios daugumos dalies pensijų gavėjų ir neįgaliųjų, ir našlių išmokas ir taip pat nenorėjome šios išmokos įvesti tuo metu, kai valstybė skolinosi. Taip pat ir šitos išmokos bus mokamos iš skolintų lėšų ir tokios situacijos valstybėje nenorėjome įvesti. Bet pritardamas, sakydamas, kad iš tiesų, taip, tai sprendžia skurdą, sveikinu, kad vykdate šį pažadą, prie jo prisidedame.

Taip pat noriu, kaip ir gerbiama Rima, įvardinti kvietimą šalia tų didžiulių lėšų, kurias skiriame vienišiemis pensininkams, gražinti ir tą skolą, kurią jau dešimt metų nešame visi kartu 100 tūkst. neįgaliųjų, šalpos pensijų gavėjų ir valstybinių pensijų gavėjų, pritardami šios dienos L. Nagienės siūlymui. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai už – E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, atrodo, buvęs ministras įsivaizduoja save gyvenantį kitoje valstybėje. Lyg jis nebuvo Lietuvos Respublikos Vyriausybės ministras. Pritardamas šiam įstatymui noriu priminti, kad ir jis buvo Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministras, ir jis atsakingas už tai, kad dar negražintos ir šalpos pensijos, ir kitos pensijos, nes ta pati valstybė. Jei kažkuriai Vyriausybei nepasisekė per krizę gauti tokios situacijos, kaip gavo buvę valdantieji, tai nereiškia, kad šiuo metu galima priminti už kelerius metus ir sakyti, kad jei kažkokia koalicija kažkada buvo priversta sumažinti pinigus dėl ekonominės situacijos, tai kita Vyriausybė neprivalo stengtis kompensuoti.

O šiaip tai aš taip pat pritariu, kad vieniši žmonės gautų tam tikras išmokas, tačiau nepritariu aiškiaregystei, kai sako, kad nebus įvykdyti išpareigojimai. Niekas nežino, bus ar nebus, nes viskas priklausys nuo ekonominės situacijos. Jeigu ekonominė situacija bus palanki, tikrai visi pažadai bus įvykdyti. Savaiame suprantama, mes niekada nerizikavome valstybės ekonomine situacija, kad nuvestume ją į bankrotą, bet atsakingai žiūrėjome į visą situaciją, kaip, manau, stengėsi tai daryti ir buvęs ministras. Šiuo atveju, manyčiau, reikėtų dirbti žiūrint į ateitį, o ne žiūrėti tas problemas, su kuriomis mes gyvenome ir negalėjome vienu ar kitu metu įvykdyti savo išpareigojimų. Pritariu šiam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti, balsavimas numatytu laiku.

10.26 val.

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-504(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3.6 klausimas – lydimasis Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-504(2). Priėmimo stadija. Įstatymą sudaro du straipsniai, dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų užsirašiusių nėra.

10.27 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-506(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3.7 klausimas – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-506(2). Jį sudaro du straipsniai. Pasiūlymų ir pataisų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Balsavimas numatytu laiku.

10.27 val.

Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-507(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3.8 klausimas – Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-507(2). Priėmimo stadija. Šį įstatymą sudaro du straipsniai. Pasiūlymų ir pataisų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų užsirašiusių nebuvo.

10.28 val.

Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-131(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3.9 klausimas – Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-131(2). Priėmimo stadija. Sudaro du straipsniai. Pasiūlymų ir pataisų nėra. Ar galime abiem pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. Balsavimas numatytu laiku.

10.28 val.

Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2021 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-122 1, 5 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-508(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2021 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-122 kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-508(2). Svarstymo stadija. Kviečiu pranešėją M. Lingę.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Vakar komitetas apsvarstė minėtą įstatymą, įvertinto Biudžeto ir finansų komiteto išvadą, Audito komiteto išvadą. Abu komitetai siūlė pritar-

ti įstatymo projektui. Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvada yra pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Tas sprendimas priimtas bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu M. Majauską, kad pristatytų Biudžeto ir finansų komiteto išvadą.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas apsvarstė Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2021 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo projektą kartu su lydimaisiais, balsavo ir jam pritarė bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu Audito komiteto pranešėją Z. Balčytį.

Z. BALČYTIS (LRF). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Audito komitetas šių metų gegužės 26 dieną svarstė įstatymo projektą ir pasiūlė pagrindiniam komitetui jį tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pateiktą pastabą, kuriai Audito komitetas pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto išvados yra pristatytos, pasiūlymų nėra gauta. Dėl motyvų už norėtų kalbėti L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (LVŽSF). Dėkoju, Pirmininke. Tikrai norisi pasidžiaugti „Sodros“ biudžeto pakeitimais, kad yra vykdomi pažadai dalį kovidinių lėšų kompensuoti iš valstybės biudžeto, mano galva, tą principą būtina išlaikyti, jeigu norime turėti tvarią „Sodros“ sistemą. Džiugu, kad valdantieji to laikosi. Tai sudaro galimybę ir toliau kaupti rezervą, kuris yra būtinas žvelgiant tiek į demografines, tiek ir į ekonomines perspektyvas. Tikrai sveikinu su „Sodros“ biudžetu ir kviečiu jam pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsavimas nuo 11 val. 40 min.

10.31 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11¹, 14, 18, 21, 24 ir 33 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-509(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-5.1 klausimas – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 kelių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-509(2). Kviečiu Socialinių reikalų ir darbo komiteto pranešėją A. Petrošį.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Dėkoju, Pirmininke. Socialinių reikalų ir darbo komitetas apsvarstė šį įstatymo projektą ir bendru sutarimu pritarė komiteto patobulintam projektui ir komiteto išvadoms.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu M. Majauską, kad pristatytų Biudžeto ir finansų komiteto išvadą. Kviečiu M. Majauską, kad pristatytų Biudžeto ir finansų komiteto išvadą.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas taip pat išanalizavo Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo pakeitimo projektą. Mes jam komitete pritarėme bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto išvados pristatytos. Diskusijoje užsirašė kalbėti M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Gerbiamieji Seimo nariai, iš tiesų šiuo įstatymo projektu, svarbiu įstatymo projektu, apie 10 tūkst. pandeminių kūdikių ir jų tėvų situacija pagerėtų. Gimstamumas pandemijos laikotarpiu sumažėjo, tačiau pasiryžusieji planuoti ir susilaukti vaikų neturi būti baudžiami už tėvystę ir motinystę. Po metų vieni pandemiją galbūt būtų jau pamiršę, o jauni tėvai pasekmes jaustų ilgesnį laiką dėl jiems nepalankios metodikos skaičiuojant išmokas. Pakeitimai leis vaiko priežiūros išmoką skaičiuoti palankiau eliminuojant praradimus, atsiradusius dėl pandemijos ir jos suvaržymų.

Šis projektas brendo jau ilgesnį laiką – dar pirmojo karantino metu kolegė P. Kuzmickienė siūlė įstatymo pakeitimus, kurie anuo metu Seime nesulaukė palaikymo. Jau šiame Seime taip pat panašiai problemą siūlė spręsti Lietuvos socialdemokratų frakcijos atstovai, jie pasiūlė įstatymo projektą, kurio teisiškai neturėjome galimybės sujungti, bet, jeigu taip galima sakyti, mes sujungėme politiškai dėl bendro tikslo. Šis reguliavimas bus palankus dirbantiems pagal darbo sutartis, ypač svarbu, kad panašūs principai bus taikomi ir dirbantiems savarankiškai.

Kita gera žinia, kad šiuo projektu jau paskirtos mažesnės išmokos bus perskaičiuotos ir kompensuojamos, tad nenukentės niekas iš jau tapusių tėveliais, susilaukusių vaikų, jau gavusių išmokas ar gal kam nors į pabaigą jos eina.

Pakeitimais sprendžiama ir kita socialinio teisingumo problema. Dabar finansiškai yra skriaudžiami tie sveikatos, visuomenės saugumo, viešosios tvarkos palaikymo darbuotojai, kurie užsikrėtė COVID-19 infekcija nuo bendradarbio, kuris užsikrėtė vykdydamas savo būtinas funkcijas. Taigi šie du užsikrėtę darbuotojai gauna skirtingo dydžio išmokas, nes skiriasi jų užsikrėtimo šaltinis.

Virusas nepaiso nei sienų, nei pareigų, todėl tą diskriminaciją reikia panaikinti. Priėmus šiuos pakeitimus, teisę į didesnio dydžio ligos išmoką papildomai įgytų apie 14 tūkst. išmokų gavėjų. Todėl visus raginu palaikyti šį įstatymo projektą kuo vieningiau.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Toliau diskusijoje kalbėti kviečiu L. Nagienę.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, šitas įstatymas iš tikrųjų laiku ir, aš manau, šita pataisa tikrai labai svarbi norint paskatinti mūsų jaunas šeimas, kad šiandien galėtų auginti ir dar susilaukti atžalų, nes tai turės įtakos po pandemijos paskelbimo net 12 mėnesių, tarkim, tol, kol jis gaus išmoką, nes mes žinome, kad skaičiuoti išmoką reikia iš 12 mėnesių.

Tikrai net ir „Sodros“ biudžete pasižiūrėję, vakar svarstydami komitete ir pritardami socialinio draudimo biudžetui, mes matome, koks faktiškai išmokų skaičius motinystės socialiniam draudimui – tikrai nereikėjo nei mažinti, nei didinti, nes tos lėšos, kokios yra skirtos šiandien ir numatytos, buvo patvirtintos biudžete, lieka tokios pat. Mes faktiškai turime pakankamai lėšų, kad tikrai galėtume pritaikyti šią įstatymą ir atlikti perskaičiavimą jau gaunantiems išmokas. Todėl tikrai kviečiu visus palaikyti šį įstatymą, nes tikrai manau, kad visi tie tėveliai, kurie šiandien jau augina vaikus, kuriems buvo paskirtos išmokos, tikrai gaus papildomų pinigėlių, kuriuos galės panaudoti savo vaiko auginimui. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu A. Sysą.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, gal pradėčiau nuo to, kad visada tikėjau, kad vaikai gimsta iš meilės, o ne dėl pinigų. Bent jau mano šeimoje taip buvo ir turbūt daugelio čia esančių. Aišku, visada gerai gauti dar papildomai kokį nors *bonusą*. Suprantu, apie ką mes čia kalbame. Kadangi situacija su pandemija užsitęsė, tikrai reikėjo taisyti šią įstatymą.

Džiaugiuosi, kad mes ėmėmės tam tikros politinės lyderystės, bet šiek tiek pritrūko politinės kultūros, nes aš maniau, tą kalbėjau ir komitete, buvo neoficialus sutarimas su valdančiąja dauguma, kad bus atsižvelgta ir į mūsų pateiktą įstatymo projektą. Deja, jame nerasite net numerio to įstatymo, kuris yra palaidotas stalčiuose. Aš manau, politinės kultūros čia šiek tiek pritrūko, nors mūsų Statutas, kurį... Konstitucinis Teismas įpareigojo netgi svarstyti formaliai tuos įstatymus kartu, bet, aš manau, svarbu pasiekti tikslą. Manau, valdančioji dauguma padarys išvadas ir pasitaisys, jeigu norima siekti to susitarimo.

Tema lyg ir būtų baigta, tikrai užsitęsusi situacija negali neatsiliepti piniginiams išraiškoms, su tuo sutinkame ir sprendžiame, bet iš medžiagos, kurią mes gavome komitete, tai mane ir toliau baugina ir tą būtinai reikia daryti, tai yra subalansuoti draudimines įmokas. Mums pateiktoje medžiagoje mes akivaizdžiai matome, kad netgi šių metų pirmąjį ketvirtį ligos ir motinystės draudimas yra nesubalansuotas, tai yra mes sumokame iš socialinio draudimo šitoms išmokoms kur kas daugiau, negu surenkame. Tai yra taisytinas klausimas, nes draudiminiai pinigai yra skirti keturioms draudimo rūšims. Taip sakant, trijų rūšių balansas yra teigiamas, o būtent šis draudimas yra neigiamas. Kuo greičiau reikia taisyti tam tikrų grupių įmokas, kurios yra sumažintos ir nemokamas reikiamas kiekis pinigų į socialinį draudimą, nors gaunamos išmokos.

Aš kreipiuosi į Seimo daugumą, į ministrę asmeniškai ar į ministeriją, kad reikia nedelsti ir tvarkyti, nes tokių kataklizmų gal nepasikartos, bet pats socialinio draudimo biudžeto subalansavimas yra būtinas dalykas, kad išmokos nebūtų mokamos kitų draudėjų sąskaita. Šiuo atveju tai yra pirmiausia pensininkų sąskaita. Ir tai tęsiasi ne vienus metus. Gerbiami kolegos, aš pasiruošęs jums padėti. Pirmyn, ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti užsirašę pasisakė. Motyvai. Už norėtų kalbėti E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tiesų sveikinu ir komitetą, ir apskritai visus apsisprendusius palaikyti šį įstatymo projektą. Suprantama, tai toks neordinarinis, susijęs daugiau su pandemijos iššūkiais, bet, manyčiau, vis dėlto ypač vaikai arba mamos, kurios iš tikrųjų ryžtasi gimdyti vaikus, turbūt neturėtų susimąstyti, ar aš pataikysiu į kokią nors pandemiją ar krizę, ar panašiai, ar nepataikysiu.

Iš tikrųjų suprantu ir pritariu A. Sysui, kad vis dėlto vaikai gimsta iš meilės, tačiau norint juos tinkamai prižiūrėti reikalingi tam tikri finansiniai resursai. Savaiame suprantama, dėl pandemijos žmonės, netekę darbų arba būnantys prastovose, arba gaunantys mažesnes išmokas ir kartu mažesnius pinigus skirdami savo draudimo reikalams, savaiame suprantama, galėjo nukentėti. Tačiau šis įstatymas kaip tik ir leis mokėti padorias išmokas, kurios nebus susijusios su gaunamomis lėšomis pandemijos metu.

Pritariu, tuo labiau pritariu, nes vis dėlto artėja ir Tarptautinė vaikų gynimo diena. Manyčiau, tai bus gera dovana ir paskata tėvams patikėti valstybe, kad vis dėlto valstybė visada seka procesus ir nenusigręžia, o prižiūri ir skiria papildomus resursus tam, kad vis dėlto išmokos, kurios buvo pažadėtos, būtų sumokėtos. Pritariu tam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai po svarstymo išsakyti. Balsavimas numatytu laiku.

10.42 val.

Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-510(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės 1-5.2 klausimas, lydimasis, – Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-510(2). Kviečiu J. Džiugelį pristatyti Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą. Iš vietos. Sekundėlę, tuoj įjungsiame.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Taip, komitetas apsvarstė Nedarbo socialinio draudimo įstatymo projektą ir pritarė jam bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu M. Majauską pristatyti komiteto išvadą.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiama Seimo Pirmininke, mieli kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas apsvarstė Nedarbo socialinio draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą ir jam taip pat pritarė bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsavimas dėl šio projekto numatytu laiku.

Kolegos, gana smarkiai lenkiame darbotvarkę. Darbotvarkės 1- 6.1 klausimas – Atliekų tvarkymo įstatymas. Kadangi tai yra svarstymo tęsinys ir mums beliko tik balsavimas dėl pataisų, mes jį apsvarstysime, kai prasidės balsavimo laikas, nes liko tik balsavimas.

10.44 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl žvyrkelių per gyvenvietes asfaltavimo programos“ projektas Nr. XIVP-531 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Taigi, privalomai į darbotvarkę įrašytas įstatymas, dėl kurio Seimas apsisprendė, kad keliaime į rytinę darbotvarkę, – Seimo rezoliucijos „Dėl žvyrkelių per gyvenvietes asfaltavimo programos“ projektas Nr. XIVP-531. Kviečiu pranešėją V. Kanopą.

V. KANOPA (LSDPF). Gerbiama Pirmininke, gerbiami kolegos. Prieš pristatydamas Seimo rezoliucijos „Dėl žvyrkelių per gyvenvietes asfaltavimo programos“ projektą, noriu nuoširdžiai padėkoti kolegoms, Seimo nariams iš įvairių partijų ir frakcijų, palaikiusiems, įvertinusiems projekto svarbą ir palaikiusiems šią iniciatyvą. Manau, nesuklysiu pasakęs, kad visos partijos savo rinkimų programose deklaravo susirūpinimą šalies regionų gaivinimu ir stiprinimu. Bet veiksmy buvo nedaug, todėl šiandien esame priversti kalbėti ne apie regionų, ypač nutolusių nuo didmiesčių, stiprinimą, o tik apie orų esamo gyvybingumo palaikymą. Išspręsti daugybę problemų, su kuriomis regionuose susiduriama, liūdnei pajuokausiu, reikia vežimo pinigų arba burtininko lazdelės. Bet yra būdų, kaip mes, Seimas, Vyriausybė galime ir, sakyčiau, privalome prisidėti prie re-

gionų gyvybingumo ir žmonių gyvenimo kokybės. Tai ilgalaikė, ketverių metų žvyrkelių asfaltavimo programa su šalies biudžete numatytų lėšų krepšeliu laikotarpiui nuo 2022 iki 2025 metų. Programos tikslas – žvyrkelių asfaltavimas per gyvenvietes ir kaimus.

Pasakysiu labai nuoširdžiai, didžioji mūsų dalis, gyvenančių prie asfaltuotų kelių, gatvių, gal net neįsivaizduojame, koks gyvenimas šalia žvyrkelio. Kai nuolatiniuose dulkių debesyse skendi žmonių gyvenamieji namai ir sodai, kai dulkes kelia ne vien kas metus didėjantis pravažiuojančių lengvųjų automobilių skaičius, bet ir sunkiasvoris žemės ūkio produkciją vežantis transportas ir išmušantis duobes. Savivaldybių vadovai ir mes, Seimo nariai, ypač išrinkti regionų vienmandatėse, kone kasdien sulaukiame prašymų dėl žvyrkelių problemų. Žmonės sako, ne tik Vilniuje, Kaune, bet ir kaimuose gyvena tokie pat žmonės. Susisiekimo ministerijos duomenimis, valstybinės reikšmės rajoninių kelių ruožas per gyvenvietes šiandien yra 210 kilometrų, o vietinės reikšmės žvyrkelių per gyvenvietes driekiasi gerokai gerokai daugiau. Tai niūri mūsų regionų tikrovė, kurią labai gerai pažįstu iš praktikos. Labai svarbu, kad šios tikslinės programos prioritetų per jos vykdymo laikotarpį nebūtų galima perstumdyti, perkilnoti per įtakas ar pageidavimus. Sudarant žvyrkelių per gyvenvietes asfaltavimo programas ir nustatant prioritetinius kelių ruožus, aktyvūs dalyviai turi būti regionų savivaldybės, geriausiai žinančios vietos kelių situaciją ir gyventojų poreikius. Asfaltas regionų gyvenvietėse, kaimuose išaugins gyvenamųjų vietovių patrauklumą ir per ilgesnį laiką valstybei tikrai atsipirks ir finansine ir žmogiškąja prasme.

Esu praktikas, didžiąją dalį gyvenimo buvau gamybininkas. Puikiai žinau, investuoti racionalu į sritis, kurios padeda uždirbti, tik ar galima projekto lėšų poreikį įvertinti grynai aritmetiškai, kai klausimas gyvybiškai svarbus regionų gyvasčiai ir kaimų žmonių sveikatai. Valstybė kaip motina, ji privalo būti lygi ir teisinga visiems.

Teikdamas šią rezoliuciją Lietuvos žmonių išrinktam Seimui ir prašydamas gerbiamų kolegų Seimo narių palaikymo, nuoširdžiai tikiu, kad Vyriausybė, Susisiekimo ministerija išgirs kaimo žmonių prašymą ir išvaduos juos iš dulkių debesų. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti Seimo nariai. Pirmasis klausia E. Sabutis.

E. SABUTIS (LSDPF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas kolega, noriu paklausti, prieš rengiant šią rezoliuciją, kiek jums teko pabendrauti su vietos savivaldos atstovais, vadovais ir kokia jų pozicija, kaip jie žiūri į šią rezoliuciją? Ačiū.

V. KANOPA (LSDPF). Labai ačiū už klausimą. Vienareikšmiškai, kilus minčiai, kadangi aš pats esu vienmandatininkas ir žinau, su kokiomis problemomis susiduria Kupiškio, Rokiškio rajonas, be abejo, apkalbėjau ir su pažįstamais merais, nes man pačiam teko darbuotis mero pozicijoje. Vienareikšmiškai ne tik palaiko, bet ir ragina, kad reikia inicijuoti to klausimo sprendimą, ir palaiko, nes žinome, kokia dabar situacija finansine prasme. Iš Kaimo rėmimo programos buvo skiriamos lėšos gyvenviečių asfaltavimui ir kitoms remonto reikmėms, ateinantiems 2023–2024 metams nėra numatyta net ir ten lėšų, todėl šis klausimas yra gyvybiškai svarbus. Taip pat palaiko ir vienmandatininkai Seimo nariai, su kuriais teko kalbėti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. 2019 metais, jau ko ne Lietuvos istorijoje, galime taip įvardinti, praėjusioje kadencijoje buvusi Vyriausybė skyrė tikrai milžiniškas sumas, padidino daugiau negu 60 mln. keliams asfaltuoti. Mes matėme, beveik visose savivaldybėse aktyviai vyko asfaltavimo darbai, o šį kartą ši Vyriausybė nubraukė dideles sumas savivaldybėms. Sakykite, kokia yra ta Lietuvos savivaldybėms nubraukta suma? Ačiū.

V. KANOPA (LSDPF). Kiek aš žinau iš statistikos, apie 20 mln. yra ta nubraukta pinigų suma. Statistiškai pagal rajonus surinkau duomenis, yra baisūs skaičiai. Aišku, nėra išskirta, kiek žvyrkelių vietinės reikšmės gyvenvietėse, koks visas yra žvyrkelių kelių ilgis, bet kiekvienoje savivaldybėje nuo 700 iki 1 tūkst. kilometrų yra žvyrkelio ruožai. Tai yra tikrai didžiuliai skaičiai. Ačiū už tokį klausimą.

PIRMININKĖ. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Noriu pasiteirauti. Gyventojų yra visur – mažose gyvenvietėse yra ir yra prie Vilniaus, Kauno. Prie Vilniaus ir Kauno yra turbūt 100, jei ne 200 tūkst. žmonių, kurie gyvena privačiuose namuose, aplink šituos didmiesčius pasistatę savo gyvenamuosius namus. Ten

nėra ne tik žvyrkelių, ten yra tik sunkiai pravažiuojami keliai ir ten yra nepalyginamai daugiau žmonių. Kur svarbiau asfaltuoti – gyvenvietes ar šituos gyvenamuosius rajonus?

V. KANOPA (*LSDPF*). Atsakyčiau galbūt priešingai, nes kaimuose gyvena šimtai tūkstančių žmonių. Nesvarbu, kad jie yra vyresnio amžiaus žmonės, bet jie visą savo darbo patirtį, gyvenimą atidavė valstybei. Šiuo metu yra vienas kitas, kuris kuriasi, jaunos šeimos nori tvarkyti aplinką. Negalima palikti tų šimtų tūkstančių žmonių regionuose skęsti dulkėse – čia ir sveikata, ir kiti dalykai, su tuo susiję labai daug problemų. Aš manyčiau, jeigu tą programą mes patvirtintume, tai Vyriausybės, Kelių direkcijos, savivaldos prioritetas būtų sudėlioti kriterijus, kur yra svarbiau.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Gerbiamas kolega, norėčiau paklausti, ką jūs manote. Mes dabar kalbame tik apie tą lėšų sumą ir tas galimybes, kurios buvo 2020 metais. Jeigu būtų pritarta šiai rezoliucijai, pritarta finansavimui, reikiamam šiai rezoliucijai įgyvendinti, kad mes užtikrintume 2020 metų finansavimą, kaip jūs galvojate, ar 40 tūkst. žvyrkelių kilometrų savivaldybėse, virš 6 tūkst. kilometrų regioninių žvyrkelių, ar jais turi būti rūpinamasi, ar jie turi būti asfaltuojami? O dar aktualiau gyvenvietės, kur žmonės yra pasmerkti gyventi dulkėse ištikus metus vien todėl, kad nėra kreipiamas reikiamas dėmesys. 200 kilometrų gyvenviečių žvyrkelių turbūt būtų galima išasfaltuoti per metus. Kaip jūs galvojate, ar reikia tam užtikrinti finansavimą, kad kiekvienas žmogus, kad ir kur jis gyventų, turi būti svarbus?

V. KANOPA (*LSDPF*). Vienareikšmiai pritariu, kad kiekvienas žmogus yra svarbus. Net ir turtingos valstybės atvirauja, kad trūksta pinigų, mes nesame niekuo išskirtiniai. Esmė ta, kad reikia protingai sudėlioti prioritetus. Aš esu įsitikinęs, kad žvyrkelių asfaltavimas gyvenvietėse yra būtinas prioritetas.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas kolega, mes visi norime, kad visi keliai būtų asfaltuoti, bet pinigų valstybėje yra tiek, kiek yra. Jūs teisingai sakote: reikia sudėlioti prioritetus, nes turbūt kai kurie keliai jau virsta žvyrkeliais, ir jūs žinote, apie ką aš kalbu. Tai yra Utenos kelias.

Aš norėčiau paklausti. Lygiai taip pat rokiškėnai man skambina ir sako, kad reikia į šitą kelią investuoti pinigų, nes tai kelias, kuris ne keliu jau vadinamas. Aš ir norėčiau jūsų paklausti: duotų jums 40 mln., sakytų ruožui to kelio, kurį jūs norite asfaltuoti, koks jūsų prioritetas?

V. KANOPA (*LSDPF*). Mano prioritetas, matyt, yra didinti šiai programai finansavimą. Jeigu yra noras, politinė valia, galima atrasti pinigų iš įvairių sričių – sanglaudos fondų ir taip toliau. Kito kelio mes neturime, nes matome, pasižiūrėjau nuo 2014 metų iki šitų metų, kokios yra tendencijos, tai judėjimas, ypač žvyrkelių asfaltavimas, eina vėžlio greičiu.

PIRMININKĖ. Klausia J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, jūs čia akcentavote, kad svarbu fiksuoti prioritetus. Aš prašyčiau jūsų surikiuoti pagal prioritetus nuo vieno iki keturių šiuos žinomus poreikius: magistralinių kelių asfaltavimas gerinant jų kokybę, aš vadinu taip, toliau gatvių asfaltavimas savivaldybių centruose ir didžiuosiuose miesteliuose, kur yra daug ir žvyruotų gatvių, trečias dalykas – sodų, kurie tapę gyvenvietėmis, kelių tvarkymas, dar net inventorizavimą reikia paminėti, taip pat asfaltavimas, ketvirtas dalykas, ką jūs jau teikiate, dar likusių nedidelių gyvenviečių, įvažiavimų prie gyvenviečių asfaltavimas. Kaip jūs surikiuotumėte tuos prioritetus, kas pirmas, antras, trečias, ketvirtas?

V. KANOPA (*LSDPF*). Visi prioritetai svarbūs. Didmiesčių biudžetas yra didesnis, jie turi galimybes prisidėti dar didesniu procentu prie skiriamų lėšų ir savivaldybių biudžeto pinigais. Vienareikšmiai noriu pasakyti – nereikia čia milijardo, reikia metams keliasdešimt milijonų skirti tai žvyrkelių programai, ir niekas nenukentės. Mano nuomone, yra svarbūs visi prioritetai, nes visi žmonės Lietuvoje yra vienodai reikalingi.

PIRMININKĖ. Klausia K. Adomaitis.

K. ADOMAITIS (*LF*). Mano klausimas iš tiesų panašus į J. Razmos. Tikrai ne vien tikrai žvyrkeliai Lietuvoje yra apleisti – apleistų yra ir tiltų, ir magistralinių kelių. Teikdamas rezoliuciją jūs nepasiūlote kokių nors finansinių šaltinių. Gal jūs galite vis dėlto įvardinti, kaip tą žvyrkelių pro-

gramą arba apskritai kelius būtų galima finansuoti? Gal kelti kuro akcizus ar kitaip ieškoti tų būdų, ar tiesiog skolintis lėšas?

V. KANOPA (LSDPF). Čia dėl to aš ir teikiu rezoliuciją, o ne įstatymą, kad mes parodytume didesnę norą, politinę valią, aš manau, peržiūrėti biudžetus, ir čia ne 2021 metams, o 2022–2025 metams. Viskas yra svarbu, kas susiję, tiltai ar magistralės, net ir su eismo saugumu, bet nepamirškime kaime gyvenančių žmonių.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausimų laikas baigėsi. Pereiname...

V. KANOPA (LSDPF). Labai ačiū.

PIRMININKĖ. ...į svarstymo stadiją. Diskusijoje yra užsirašiusių kalbėti Seimo narių. Pirmasis kalba A. Butkevičius. Diskusijai skiriame 20 minučių.

A. BUTKEVIČIUS (MSNG). Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos, buvo užduota labai gerų klausimų pranešėjui, aš manau, kad mes turėtume svarstyti visą Kelių priežiūros ir plėtros programą, kalbėdami ir apie žvyrkelių programą. Aš manau, kad šiandien niekas negali paneigti, kad Lietuva yra tranzitinė valstybė. Tikriausiai taip? Tikriausiai niekas negali paneigti, kad transporto sektorius, apskritai visas transporto sektorius Lietuvoje sukuria nuo 12 iki 14 % bendrojo vidaus produkto. Galėčiau vardinti ir daugiau kriterijų, jeigu čia eitume į tam tikrą mokslą, į planavimą biudžetinių programų. Tikriausiai niekas negali paneigti, kad tai yra prioritetinga mūsų ekonominės veiklos sritis, iš užduotų klausimų.

Konkrečiai kalbant apie biudžeto programų finansavimą, jeigu yra prioritetinga, vadinasi, jau planuojant asignavimus tai programai reikia sudaryti ir prioritetinius asignavimus. Taip, labai teisingai buvo užduotas klausimas, ar mums svarbiausia dabar magistraliniai keliai, tiltų būklė, kuri irgi yra avaringa kai kuriose vietovėse. Tai yra prioritetas Nr. 1 gilinantis į Kelių priežiūros ir plėtros programą. Bet yra ir regioninė politika, kuri liečia žmones, gyvenančius kaime.

Aš prisiminiau tam tikrą studiją ir suskaičiavau: kad mes išlaikytume gerus kelius Lietuvoje ir šalis toliau būtų tranzitinė ir neštų pajamas mūsų valstybei, tai šiandien vietoj 530 mln. eurų Kelių priežiūros ir plėtros programoje turėtų būti 820 mln. eurų, atsižvelgiant į strategiją, kuri buvo parengta 2005 metais, po to buvo grįžta prie jos 2013 metais, kai buvo rengiama žvyrkelių programa.

Tai labai keistas klausimas, taip. Kai turi mažą sumą pinigų, po truputį dalinti yra pats blogiausias biudžeto programų finansavimas. Daugelyje konferencijų tiesiog kritikuojamos tos valstybės, kai sakoma – skiriame mažai pinigų ir visiems po truputį patrupiname. Tai yra ekonomine prasme, finansine prasme pats blogiausias biudžeto planavimas. Pripažinkime, kad transporto sektorius tada nėra strateginė mūsų ekonominės veiklos sritis. Bet, aišku, kam žvyrkelių programa buvo kuriama? Buvo kuriama ir dėl esančios formulės, kuri nustato, kiek asignavimų suplanuoti Kelių priežiūros ir plėtros programoje atskiroms savivaldybėms. Ten transporto intensyvumas, gyventojų skaičius. Vadinasi, tos savivaldybės, kuriose gyventojų skaičius yra mažas, faktiškai visada gaus mažus asignavimus.

Tada, jau logiškai mąstant, turi gimi atskira paprogramė arba programa, kad būtų galima padėti tiems žmonėms, kurie gyvena kaime. Tam ir buvo sukurta žvyrkelių programa. Ir šiandien nereikia pykti, kad mes diskutuojame tokiais klausimais. Tai yra aktualus klausimas. Pirmiausia klausimas, jeigu mes nenorime, kad žmonės iš kaimų važiuotų į miestus – kad žmonės galėtų ten gyventi, kurti savo šeimas.

Aš vėl grįžtu prie to paties. Kodėl mes (kažkada minėjau) bijome PPP programą taikyti? Jūs į Palangą tikriausiai daugelis važiuojate? Tai vienas iš pavyzdžių ir galėčiau daugiau – Palangos aplinkkelis. Aš atsimenu, kai kurie ministrai atėjo: premjere, nedarykime, čia pavojinga, čia gal bus rizika, čia kritikuos. Šiandien yra kokia kritika? Padaryta per trumpą laiką, padaryta santykinai pigiai. Visi džiaugiasi, ne tik Palangos gyventojai, bet ir miestų.

Tai ką aš noriu pasakyti? Kad greitkelius, naujus kelius mes jau turime tiesti naudodami PPP programą. Tada atlaisvinsime pinigus žvyrkeliams, kaimo gyvenviečių asfaltavimui. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu K. Masiulį.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Mieli kolegos, gerais norais kelias į pragarą grindžiamas. Kai kurie asmenys, kurie čia labai rūpinasi ir pasirašė po šituo projektu, savo žvyrkelių jau susitvarkė. (*Balsai salėje*) Juokais šnekant, bet yra tokių irgi, aš matau.

O dabar kalbant rimtai. Čia Jurgis labai gerai uždavė klausimą apie prioritetus, iš dalies pasakydamas tai, ką aš norėjau pasakyti. Matyt, jeigu mes mąstome strategiškai, tai turime strategiškai mąstydami susidėlioti aiškius prioritetus. Ir akivaizdu būtų tai, kad ten, kur daugiau važiuoja, ten reikia geresnių kelių, nes lūžta daugiau mašinų, daugiau žmonių dūsta dulkėse. Investavę pinigus, pasieksime didesnę efektą, didesniam skaičiui žmonių pagerinsime gyvenimo sąlygas.

Jeigu mes elgsimės priešingai, bus priešingas efektas. Pinigai bus išskaidyti, segmentuoti, o daugelyje problemišku vietovių problemos bus neišspręstos. Jeigu mes investuosime pinigus į tokias teritorijas (ir pagerinsime gyvenimo kokybę, reikia tai daryti, jeigu yra per daug pinigų, nebėjoju), kur gyventojų beveik nėra ir jie sparčiai nyksta, o ten, kur jų daugėja ir jų yra apstu, bet keliai nesutvarkyti ir jų netvarkysime, tai mes nieko nepasieksime.

Tiems, kas pasirašė po šiuo dokumentu, aš jiems visiems galiu pasakyti: jums trūksta strateginės vizijos, strateginio matymo. Deja, kitaip aš negaliu vertinti. Štai imu ir pavardinu skaičiais. Čia ne per 30 metų, o per pastaruosius 20 metų skaičiai iš Lietuvos statistikos departamento. Panemunė – minus 51 % gyventojų, Naujoji Akmenė – minus 47 %, Venta – minus 44 %, Varniai – minus 54 %, Smalininkai – minus 45 %, Simnas – minus 48 %, Daugai – minus 57 %. Ir visuose juose yra paasfaltuoti keliai, pakraščiai bus ne. Žagarė – minus 52 %. Tai tie žmonės iš tų miestelių, ten 70 % yra vyresnio amžiaus žmonių ir jau daug namų užkaltais langais.

Tai dabar išasfaltuokime likusius tuose miesteliuose žvyrkeliukus, nes ne viskas asfaltuota, bet neasfaltuokime jau tada Kelmėje, Raseiniuose, Tauragėje, Telšiuose, soduose, kur tie žmonės iš ten išsikelia ar jų vaikai į tuos sodus. Neasfaltuokime. Neasfaltuokime aplink Vilnių, nes jų vaikai išsikėlė į Vilnių, į jo priemiesčius. Neasfaltuokime aplink Kauną, nes jų vaikai ten išsikėlė. Neasfaltuokime aplink Klaipėdą ir Gargždus, nes ten jie gyvena.

Matykime plačiau, kad vyksta sparti dinamika. Jeigu mes kalbame apie dinamiką, aš tada sutinku, tada ir kalbėkime. Sutinku su gerbiamu buvusiu premjeru dėl PPP lėšų naudojimo. Taip, statykime naujus tiltus ten, kur reikia, nes magistraliniams keliams jų reikia. Bet premjeras kalba ne apie žvyrkelius. Jūs ką, žvyrkeliams PPP naudosite? Magistraliniams keliams, stambiai infrastruktūrai – taip. Tunelius, tiltus, dar ką nors darykime, nes jų trūksta. Nes gyventojų dinamika baisi, sparti, o mes to nepadarome. Taip, tą galime daryti, bet visa tai, kas čia yra, tai kažkas keista.

PIRMININKĖ. Kviečiu V. Ažuolą.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, pasiklausius tokių emocingų kalbų, premjero, Kęstučio, kilo tokių nevienareikšmių minčių, ar mes iš tikrųjų gyvename tik Vilniuje, ar matome ir visą Lietuvą. Nes atrodo, kad nematome. Bet pradėkime nuo pradžių.

Konstitucinio Teismo sprendimas labai gražus, labai puikus. Finansavimas nuo akcizo, skirtas keliams, yra prieštaraujantis Konstitucijai, bet LRT – labai geras ir neprieštaraujantis. Konstitucinis Teismas užmiršo loterijas, kad nuo loterijų skiriami pinigai kitoms sritims neprieštarauja taip pat Konstitucijai. Vadinas, LRT ir loterijų verslas puikūs lobistai, įtikino net Konstitucinį Teismą. Gražu. Bet čia Lietuva, čia mūsų realybė.

Todėl iš tikrųjų pritariu A. Butkevičiui, jis labai gerai pasakė, kad norint užtikrinti kelių būklę, normalią kelių būklę, reikia skirti bent jau 800 mln. eurų metams. Ar Lietuva tai gali? Gali, jeigu nori.

Buvusi Vyriausybė kelius laikė prioritetu ir tam skyrė reikiamas lėšas. Pavyzdys – 2020 metai. 2020 metais keliams buvo skirta apie 800 mln. Ar buvo galima tokią pat sumą skirti 2021? Su pirmuoju biudžeto projektu Vyriausybė tą ir buvo pateikusi: 150 mln. iš ES lėšų ir toks pat kelių finansavimas, kaip ir 2020 metais, KPP. Tą buvo galima daryti. Vyriausybė prisidengia, kad Konstitucinis Teismas neleido perkelti nepanaudotų lėšų. Tai yra tik priedanga. Kas Vyriausybei neleidžia įrašyti tokią sumą, kokią jie laiko tinkama keliams? Galima, tai nėra draudžiama.

Bet reikia nukrypti šiek tiek į šoną. Kokia yra vykdoma politika, kokia valdymo struktūra? Pažiūrėkite, kokios ministerijos dabar tapo podukros vietoje, – Susisiekimo, Žemės ūkio. O kodėl? Nes Prezidentas pasakė, kad pirmieji kandidatai pateikti į ministrus nelabai tinkami, reikėtų siūlyti kitus. Tai yra savotiškas kerštas Prezidentui, nes reikėjo skirti kitus ministrus, o ne tuos, kurių norėjo valdantieji. Dabar paimekime Susisiekimo ministeriją. Ji yra ne tai kad podukros, bet ji yra pelenės vietoje. 150 mln., kuriuos buvo galima skirti iš RRF, nupjauti vienu žingsniu ir norima pasakyti, kad kelių skaitmeninimui iš RRF negalima skirti. Tai yra melas. *E. tollingas*, skait-

meninimas – galima skirti, bet ne, pasakė, mielieji, eikite, pasiskolinkite ir iš tų pačių kelių pinigų gražinkite paskolą. Labai gudrus, gražus žaidimas.

Ar KPP lygį buvo galima užtikrinti tokį patį? Buvo, tai nėra draudžiama, bet nupjovė drastiškai apie 150 mln. ir einama toliau, reikia panaikinti savivaldybių žvyrkelių programą, kuriai buvo skirta 20 mln. 2020 metais. Aš pats su kolegomis prisidėjau prie šios programos kūrimo kartu su Vyriausybe, kad 2021 metais ta programa būtų 40 mln. – 4 % nuo surenkamų akcizų. Bet Konstitucinis Teismas puikiai sutvarkė reikalus ir Vyriausybei tai tapo puikia priedanga. Turėjo būti skirta 40 mln., mes dabar kalbame ir prašome, kad ši Vyriausybė bent jau susimiltų ir atstatytų bent jau buvusį 2020 metų lygį, jau nekalbant apie europinius pinigus, bent jau tą lygį, kuris buvo KPP lygio. KPP savivaldybėms pernai kartu su žvyrkelių programa buvo skirta virš 140 mln. Kas liko šiandien? 100 mln. ir 20 mln. palikta ministruui kaip saldainio forma, kad jeigu savivaldybės bus geros, tai tuos 20 mln. mes jums turėtume duoti. Bet kaip duoti, pagal kokius kriterijus?

Ar žvyrkelių programa buvo bloga? Skirstymo kriterijai buvo labai aiškūs: 70 % savivaldybės gauna pagal turimą žvyrkelių ilgį, 30 % lėšų pagal žmonių skaičių. Ir jeigu kam nors atrodo, kad Vilniuje, Kaune ar Klaipėdoje nėra žvyrkelių, tai jų yra visur, vien skaičius 40 tūkst. sako pats už save. Mes už tuos 20 mln. neišasfaltuosime tūkstančių kilometrų, mes galime padaryti 200 kilometrų, galbūt 150 kilometrų, bet tai nors mažas žingsnis į priekį. Vadinasi, vis dėlto priklauso tik nuo Vyriausybės prioritetų.

Ir pabaigai. Energetikai 100 mln. *batareikoms*, kurios bus reikalingos metus arba pusantų, negaila ir tai yra prioritetas. Po to galėsime jas išmesti arba už pusę kainos parduoti. Mes turime Kruonį, kuris yra puikus akumulatorius, kuris gali generuoti elektrą ir naktį, ir dieną ir būti tuo akumulatoriumi, bet jis yra netinkamas. Deja, tokios jau tradicijos, kai konservatoriai valdžioje...

PIRMININKĖ. Laikas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). ...taip į energetiką kišami didžiuliai pinigai, o po to per šešėlius grįžta turbūt kažkam atgal.

PIRMININKĖ. A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Mielieji kolegos, man atrodo, šita diskusija virsta tokia šiek tiek ideologine. Keliai kažkaip pastaruosius ketverius metus yra tapę vos ne ideologinių karų objektu, matėme, kaip praeita Vyriausybė rūpinosi keliais, kokie keliai ir gatvės buvo prioritetiniai, bet ne apie tai.

Iš tikrųjų kalbant apie šią rezoliuciją, tiek ir apie kelių tvarkymo visas programas, esminis klausimas yra strategija. Kas mums yra prioritetas? Aš suprantu, kad žvyrkelius reikia tvarkyti, tikrai yra žvyrkelių ir gyventojų, kurie seniai laukia šitų programų. Problema yra tokia, kad dalis žvyrkelių yra administruojama ir tvarkoma Kelių direkcijos ir yra dalis žvyrkelių, kuriuos tvarko savivaldybės. Kai savivaldybė gauna finansavimą ir pati priima sprendimą tvarkyti kurį nors žvyrkelį, tai yra labai geras sprendimas, kurį reikia palaikyti. Dėl to labai gerai, kad šiuo metu ministerija ir padarė tą sprendimą, kad savivaldybės galėtų pasirinkti, ar tvarkyti žvyrkelį, ar vietinės reikšmės kelią, kuris yra asfaltuotas ir panašiai. Tai yra geras sprendimas.

Kai kalbame apie Kelių direkcijos sprendimus, kokius žvyrkelius asfaltuoti, prasideda didžiausios nesąmonės. Atleiskite, kad taip sakau. Pavyzdys. Štai mano kaime paėmė praeitais metais iš tų paskirtų pinigų, labai džiaugėsi, sutvarkė vieną žvyrkelį. Dabar visi ūkininkai tenai važiuodami keikiasi dėl paprastos priežasties – su jokių kombainu tu normaliai nepravažiuosi. Apkabina tą asfaltą ir tiek. Tokių kažkokių keistų sprendinių yra padaryta. Savivaldybė niekada to nebūtų padariusi, nes būtų paklaususi vietos žmonių, kokio pločio reikia, kaip reikia sutvarkyti. Kitas pavyzdys iš Kazlų Rūdos. Staiga praeitais metais Kelių direkcija tvarko kažkokį žvyrkelį. Meras skambina, klausia: ką jūs darote, mums nereikia, ten beveik gyventojų negyvena. Mums reikia keliui į Višakio Rūdą pinigų, kodėl neskiriate?

Tai yra prioritetų ir strategijos klausimas. Kai to nėra, tokiu atveju mes galime tuos pinigus pumpuoti į žvyrkelių tvarkymą. Tačiau būkime *biedni*, bet teisingi – tikrai niekada visų žvyrkelių nesutvarkysime. Tai yra nerealu. Tuo labiau kad mes turime didžiuosius magistralinius kelius, kuriems trūksta finansavimo – „Via Baltica“, Prienų kelias, Utenos kelias, visi kiti, kurie tikrai yra didžiausios reikšmės, didesnio prioriteto už bet kokį žvyrkelį.

Šiai rezoliucijai aš iš principo nepritariu, nes joje nekalbama apie strateginius dalykus, joje nekalbama apie prioritetus. Aš labai raginčiau visus kolegas vietoje ginčų, kiek žvyrkeliams paskirti pinigų, nes tas skaičius tiesiog gali būti bet koks ir jis vis tiek bus per mažas, pradėti labai normalią diskusiją apie strategiją, kokie keliai yra svarbiausi, kokie keliai turi būti vystomi, kurie žvyrkeliai turėtų priklausyti savivaldybėms, o kurie Kelių direkcijai. Galbūt galime suteikti daugiau galių savivaldai. Savivalda visada tokius klausimus sprendžia, mano nuomone, protingiau. Eikime prie strategijos, o ne bandykime išmušti savo keliams ir keliukams dar kelių eurų. Ačiū.

PIRMINKĖ. Dėkoju. Kviečiu J. Razmą.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš manau, kad salėje kiekvienas Seimo narys, paklaustas, ar reikia asfaltuoti dar likusias gyvenvietes, kuriose yra žvyrkelių, kuriose žmonės vargsta dėl dulkių, atsakytų, kad tikrai reikia siekti, kad tai būtų kuo greičiau išspręsta.

Kitas dalykas yra ši rezoliucija. Jau kalbant apie santykį su ja, aš vis dėlto kviesčiau dėl jos balsuojant susilaikyti, nes ji tikrai yra nerimta, nesolidi ir tik labai siaurai žiūrinti į situaciją ir į mūsų kelių ir gatvių tvarkymo poreikius. Ir autorius, kai gaudavo klausimų dėl prioritetų, negalėjo nieko rimtesnio atsakyti. Aš manau, jeigu mes norime rimtai šioje kadencijoje pajudinti kelių ir gatvių tvarkymo klausimą, galbūt galvokime net apie partijų susitarimą tuo klausimu, galvokime apie pakankamai apčiuopiamus, naujus tos srities finansavimo šaltinius.

Kaip kolega A. Butkevičius paminėjo, tarp šiandieninių poreikių ir galimybių yra kelių šimtų milijonų eurų skirtumas. Galima tą skirtumą įveikti, bet tam gali reikėti ir ne visada populiarių sprendimų. Eidami prie tokio susitarimo ar strategijos, ar jeigu tas rezoliucijos žanras taip patinka, kad ir prie naujos rezoliucijos, tikrai mes, kaip Seimas, atrodytume solidžiai, jeigu nurodytume šaltinius, mūsų įsipareigojimą tikrai juos suformuoti, nurodytume kokias nors didesnes ar mažesnes proporcijas pagal tuos atskirus poreikius: magistraliniai keliai, sodų keliai, miestų, miestelių, gatvių tvarkymas ir čia dabar minimos kelių atkarpos per gyvenvietes, kurios neasfaltuotos, pagaliau dar likę žvyrkeliai tarp gyvenviečių. Manau, kad tuo keliu eidami mes galime pasiekti rimtą susitarimą ir padaryti kokį nors postūmį toje srityje. Žinoma, tam reikia šiek tiek laiko, tam reikia gerai išnagrinėti ir Kelių direkcijos turimą informaciją apie finansinius poreikius, kad bent svarbiausių kelių ir gatvių būklė neblogėtų, kokie yra tie poreikiai pamečiui, kad mums ateityje nebūtų dar didesni kaštai.

Šiandien mojavimas ta rezoliucija kaip vėliavėle, kad štai mums rūpi tų likusių mažųjų gyvenviečių situacija dėl neasfaltuotų kelių atkarpų, manau, nėra tas solidus veiksmas, kurio žmonės tikisi iš Seimo. Dėl to kviečiu nepritarti rezoliucijai, kad ir fiksuoti jos redagavimą, galbūt tada iš jos gimtų žymiai platesnis, rimtesnis dokumentas, jeigu matytume, kad dėl tokių dalykų galima susitarti.

Žinoma, organizuojant kad ir šiandienos diskusiją, aš manau, mums derėjo išklausti susisiekimo ministrą, bet iniciatoriai, kaip suprantu, dėl to nesikreipė. Galbūt Susisiekimo ministerija ir dabar jau yra numačiusi gyvenviečių asfaltavimo programą, o mes čia išvis tuščiai ginčijamės.

Man kažkada be jokių Seimo rezoliucijų buvo pavykę inicijuoti vadinamąją „Zebro“ programą. Tuomet pasikalbėjome su Kelių direkcijos vadovais, su buvusiu susisiekimo ministru, kad prasminga imtis išskirtinio asfaltavimo tų likusių žvyrkelių atkarpų, kurios įsiterpusios tarp asfaltuoto kelio dalių, kad jų palikimas yra neracionalus, ir ta programa, aš manau, neblogai veikia. Šimtai kilometrų tokių atkarpų yra asfaltuota. Čia buvo dėmesys regionams ir tai yra juntamas poveikis. Linkiu eiti racionalių sprendimų link.

PIRMINKĖ. Dėkoju. Laikas, skirtas diskusijai, baigėsi. Priėmimas. Motyvai už. Už norėtų kalbėti O. Leiputė. Jos salėje šiuo metu nėra. Prieš kalba – K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš iš esmės jau daug ką pasakiau, noriu tiktai pakviesti nespręsti tokių klausimų rezoliucijomis – tam yra Vyriausybė. Vienintelis produktyvus dalykas, ką būtų galima iš tos pačios idėjos pasiūlyti, kad žmonės neskęstų dulkėse, bet svarbu, matyt, siūlyti, kad neskęstų dulkėse ten, visų pirma, kur jų yra daugiau. Galima pasiūlyti, kad Vyriausybė atkreiptų dėmesį, kad ten, kur daugiau žmonių, turėtų būti ir daugiau pinigų skiriama, arba būtų galima pasiūlyti atiduoti pinigus, kurie yra skirti žvyrkeliams asfaltuoti, savivaldybėms, jos arčiausiai žmonių, jos labiausiai mato ir pačios nuspręstų. Man tokie, atrodo, variantai yra tinkami. Tačiau pati rezoliucija nereikalinga.

PIRMININKĖ. Už kalba – V. Targamadzė.

V. TARGAMADZĖ (LSDPF). Ačiū. Mes galime įvairiai kalbėti, bet situacija yra labai aiški: norime visi spręsti šį klausimą. Galime kalbėti apie hierarchiją ir panašiai, bet strategija gali būti tikslo siekimas ir paraleliai veiksnių darymas, kol strategija kuriama. Jeigu mes norime pagerinti situaciją ir privažiavimą prie švietimo įstaigų, privažiavimą prie kultūros įstaigų, ir galų gale dėl sveikatos klausimų ir panašiai, turėtume balsuoti už rezoliuciją ir palaikyti. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Iš tiesų nesu nei prieš žvyrkelius, nei už žvyrkelius, tik galvoju, kad visos tokios rezoliucijos yra kaip laiškai Kalėdų Seneliui į Šiaurę su vienu ar kitu prašymu. Valstybėje turbūt viskas yra svarbu ir viskas yra žmogui ar gyventojams, ar regionams, ar miestams. Tiek didesnės pensijos, tiek didesni mokytojų atlyginimai, tiek vienišo asmens išmoka, tiek žvyrkeliai – viskas yra žmonėms ir viskas yra į gera.

Tik aš manau, kad didžioji rezoliucija, kurią Seimas pasiūnčia Vyriausybei, tai yra biudžeto projektas. Biudžeto projektas yra formuojamas pagal tai, kokie yra Vyriausybės prioritetai, kokie yra Seimo prioritetai ir kokios yra pajamos valstybėje, ilgalaikiai ir tvarūs jų šaltiniai. Todėl rezoliucijomis prisiimti ilgalaikių įsipareigojimų tiesiog nėra jokių galimybių. Manau, kad viskas, ką sudeda valstybė į biudžetą, tai ir yra tie prioritetai, kurie sutelpa su visais laiškais, kuriuos siunčiame Kalėdų Seneliui. Kalėdų Senelis bet koku atveju jums duoda tiek, kiek esate geri, tai yra tiek, kiek sunešate mokesčių į valstybės biudžetą.

Rezoliucijomis prisiimti ilgalaikius įsipareigojimus yra tiesiog techniškai neįmanoma. Visi sprendimai dėl finansavimo bus daromi ne rezoliucijomis, o tvirtinant kitų, dar kitų ir dar kitų metų valstybės biudžetą ir kartu prisiimant ilgalaikius įsipareigojimus dėl tvarių pajamų šaltinių, kuriais bus galima finansuoti ir žvyrkelius, ir mokesčių surinkimą, ir mokytojų atlyginimus, ir socialinių darbuotojų atlyginimus, ir visa kita.

PIRMININKĖ. Motyvai už – G. Surplys. Posėdžiui toliau pirmininkaus P. Saudargas.

G. SURPLYS (LVŽSF). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Iš tikrųjų rezoliucijos projektą pasirašė 76 nariai, ir aš manau, kad kiekvienas iš jų ir balsuos už. Kiekvienas iš jų galėtų papasakoti istorijų apie kilometrų kilometrų žvyrkelių, prie kurių gyvenantys žmonės laužo mašinas, kvėpuoja dulkelėmis ir kasdien praranda brangų laiką. Mes susiduriame su paradoksu – nėra kelių, nes nėra eismo intensyvumo, apie ką kalbėjo K. Masiulis; nėra intensyvumo, nes nėra tų kelių. Kalbame ne tik apie atokias vietas, bet ir apie potencialias turizmo mekas, potencialius investicinius objektus ir taip toliau.

Regioninės politikos baltojoje knygoje, kurią visi kartu parengėme ir dalyvavo daugelis merų, verslo atstovų, išsikėlėme tikslą nepalikti Lietuvoje dykru, nustatėme paslaugų pasiekiamumo standartą, kad nesvarbu, kur žmogus gyvena Lietuvoje, svarbiausios paslaugos jam turi būti pasiekiamos per pusvalandį. Tai elementaru: jeigu norime gyvų regionų, turime turėti gerą kelių infrastruktūrą, nes dauguma mūsų kaimo žmonių turi plačiąjuostį internetą šiuo metu, bet neturi normalaus kelio. Deja, ne plačiąjuostis internetas sudaro galimybes dirbti, mokytis ar gydytis daugeliui žmonių. Visa kita yra tik prioritetų klausimas, apie tai šiandien ir buvo daugelio kolegų pasakyta, bet ne prioritetų Kelių priežiūros ir plėtros programos viduje, bet pačios programos finansavimo.

Gerbiamasis premjeras A. Butkevičius teisingai įvardino vieną galimą šaltinį – viešos ir privačios partnerystės projektus. Įsigaliojus *e. tollingo* sistemai turėsime dar vieną šaltinį. Galime kreiptis ir žiūrėti į klimato kaitos programas. Taigi tiesiog nusistatysime prioritetą.

Mano galva, Seimo rezoliucijos ir yra tas žanras, mes neturime ieškoti ir Vyriausybei patarti, kaip ir kur rasti pinigų, – mes turime nustatyti politinį kursą keleriems metams. Tai ir darome. Tai yra ir tęstinumo klausimas, mums visada sunku apsispręsti laikytis vienos krypties ilgiau nei ketverius metus. Tiesiog kviečiu kolegas susiimti ir pritarti šiai toliaregei kryptčiai.

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Dėkoju. Toliau prieš kalbės gerbiamas M. Majauskas. Mykolo nėra salėje. Tada prieš kalbės A. Kupčinskas, jeigu jis bus salėje. Yra. Prašau. Atsiprašau, maniau, kad jūs vis dar ten sėdite.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Išties rezoliucija yra deklaratyvaus pobūdžio, bet suprantu, kad jos iniciatoriai siekia sukurti dar vieną programą – būtent žvyrkelių asfaltavimo programą. Tai dar kartą parodo, kad reikia bendro nacionalinio susitarimo dėl mūsų kelių infrastruktūros gerinimo, tobulinimo ir atskirai dėl strateginio finansavimo. Pripažinkime, kad 0,5 mlrd. eurų, kurie skiriami nuo akcizų kiekvienais metais, tikrai yra nepakankama suma. Tai mato ir asociacija „Lietuvos keliai“, kuri vienija Lietuvos kelininkus. Pagal Lietuvos apimtis kasmet Lietuvos kelių sektoriui, kad jis nebūtų nudėvimas, nenusidėvėtų, o išlaikytų bent tą patį lygį, koks yra dabar, ir neblogėtų, reikia bent milijardo.

Taigi akivaizdu, kad yra ne tik žvyrkeliai, bet yra ir strateginė infrastruktūra, ir karinio mobilumo objektai. Jie taip pat turi būti gerinami. Jeigu mes viską bandysime sutalpinti vien tik į Kelių priežiūros fondą, tai akivaizdu, kad viskam lėšų neužteks, nors ir kaip gražiai dėliotume prioritetus, išskirtume žvyrkelius, aplinkkelius, magistralines gatves ar tuos pačius magistralinius kelius, tarptautinius koridorius.

Taigi akivaizdu, kad reikia susitarimo dėl mūsų strateginės infrastruktūros Lietuvoje finansavimo. Būtų labai gerai, jeigu pasiektume bendrą nacionalinį susitarimą. Nemanau, kad ši rezoliucija išspręs visus klausimus. Turime ieškoti visų įmanomų šaltinių, įskaitant ir tarptautinius šaltinius, kurie galėtų prisidėti prie kelių priežiūros būklės gerinimo Lietuvoje. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau už kalbėtų gerbiamas E. Gentvilas, bet jo nematau. Ar vėl tik nematau, ar jo tikrai nėra? Atrodo, kad nėra. Tada už kalbės gerbiamas K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF) Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kaip gerbiama Gintarė sakė, kas būtų, jeigu Kalėdų Senelis vienais metais ateitų, kitais neateitų. Programa yra paleista, mielieji, gerbiamieji Seimo nariai. Prieš ją paleidžiant buvo kreipimasis ir Lietuvos savivaldybių seniūnų asociacijos, ir Lietuvos savivaldybių asociacijos, VVG tinklo, Lietuvos vietos bendruomenių organizacijų sąjungos, Socialinių darbuotojų sąjungos. Aš puikiai atsimenu, kai ši programa buvo paleista, visi pritarė. Tai kas atsitiko? Jeigu mes ją paleidome, tai iš tikrųjų palikime bent tą sumą, kuri buvo, 20 mln., ir leiskime toliau gyvuoti. Aš kviečiu visus balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kadangi vis dar nematau M. Majausko, suteiksime žodį kalbėti už J. Jaručiui.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Šiek tiek keista girdėti kolegas, oponuojančius šiai rezoliucijai, nes kalbame apie ištuštėjusias gyvenvietes, apie ištuštėjusius kaimus, o iš tikrųjų tai yra tiesioginė koreliacija. Jeigu nėra normalių gyvenimo sąlygų, natūralu, kad žmonės bėga į tą teritoriją, kur yra ir geras kelias, ir mokykla, ir sveikatos įstaiga. Natūralu, jeigu mes neišsprendime kardinalių sprendimų ir neinvestuosime į tas vietas... Galų gale tai yra dalis regioninės politikos, apie kurią mes kalbame prieš kiekvienus rinkimus.

Visada lengviausia rasti, kaip nedaryti. Suprantu, kad surasti, kur rasti pinigų, yra sudėtingiau, bet tikrai galėčiau pasiūlyti turbūt penketą, šešetą variantų, kur galime ieškoti pinigų. Kaip ir kolega Giedrius minėjo, yra *e. tollingo* sistema, yra akcizų mokesčiai, yra PPP programa, galų gale yra įvairūs savivaldybių mokesčiai.

Bet kuriuo atveju keliai yra valstybės arterijos. Kiekvienas išasfaltuotas kilometras (yra apskaičiuota, aš dabar nepasakysiu to skaičiaus) tikrai duoda naudą. Paprastai kalbant, žvyrkelis per metus nudulka apie 5 centimetrus ir po kelerių metų jį reikia atstatyti, o paklojus asfaltą ekonominė nauda yra ilgalaikė. Aš manau, kad ši rezoliucija atliepia ne tik politinius, bet ir kiekvieno gyventojo lūkesčius. Aš siūlau palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju už jūsų nuomonę. Kadangi prieš kalbėti dar užsirašė gerbiama M. Ošmianskienė, tai prašom, gerbiama Monika. (*Balsai salėje*) Ne, Mykolas nekalbėjo, viskas gerai. Mykolo nebuvo, Mykolas nekalbėjo. Keturi kalbėjo už, suteiksiu žodį ketvirtam prieš. Prašom.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Dėkoju už suteiktą žodį. Man atrodo, mes turime puikų ministrą, jis aiškiai mato situaciją. Jis rado tokią situaciją, kai praeitoje kadencijoje daug kelių buvo asfaltuojama, tačiau visa kita infrastruktūra ganėtinai stipriai apleista. Kalbant apie rezoliuciją, kai nenumatoma, iš kur imti tas lėšas, ką mes čia deklaruojame, na, tikrai siūlyčiau nepalaikyti, nes šiandieniniame kovidiniame kontekste tų pinigų valstybei reikia labai daug kur. Tikrai visi galvojame, visi suprantame, kad reikalinga ta geresnė infrastruktūra ir regionuose, ir kaimeliuose.

Čia yra prioritetai, jie yra aiškiai dėliojami, sudėlioti. Pasitikėkime ministru, savo Vyriausybę ir nekelkime nereikalingų bangų. Aš kviečiu nepalaikyti.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Nuomonės išsakytos. Balsavimas – balsavimo metu.

Dabar, kadangi sutaupėme laiko, tai kviečiu gerbiamą J. Razmą į tribūną pristatyti rezervinį klausimą. Tada gal iš eilės pristatykite 1 rezervinį ir kiek spėsime paskui.

11.35 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 13 d. nutarimo Nr. XIV-6 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-550 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, labai formalus rezervinis 1 klausimas – projektas Nr. XIVP-550. Kaip žinome, įvyko pokyčiai mūsų frakcijų ir Mišrios grupės struktūroje, todėl turime įrašyti naują narį į Seniūnų sueigos sudėtį, tai sumažėjusios Mišrios grupės atstovą, nes įsikūrus Regionų frakcijai Mišrios grupės atstovo čia nebeliko. Pagal teikimą būtų įrašomas A. Butkevičius.

PIRMININKAS. Dėkoju. Niekas jūsų neužsirašė paklausti. Dėl motyvų irgi turbūt nėra. Ar galime po pateikimo bendru sutarimu pritarti, kolegos? Dėkui, pritarta.

Tada svarstymas. Svarstant kalbėti irgi nėra užsirašiusių. Ar galime po svarstymo bendru sutarimu pritarti? Pritarta, dėkui.

Priėmimas. Taigi priimamas tėra vienas straipsnis. Ar galime 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta. Kalbėti nėra norinčių. Balsuosime. Gal iš karto, nes tai yra nutarimas, tai ir pabalsuojame. Galime balsuoti? Gerai. Tada balsuojame dėl šito ir galėsime tada kitą pristatyti. Balsuojame dėl rezervinio 1 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 13 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projekto. Po pateikimo ir svarstymo pritarėme bendru sutarimu, dabar reikia balsuoti. Kviečiame balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 97, balsavo 97: už – 96, prieš – 0, susilaikė 1. Taigi nutarimas dėl Seniūnų sueigos sudarymo yra priimtas. (*Gongas*)

Gerbiamas pranešėjas, gal ir rezervinį 2 prašau pristatyti.

11.38 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-551 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, rezerviniu 2 – projektu Nr. XIVP-551 mes patikslintume kai kurių Seimo komisijų sudėtį atsižvelgdami į dviejų frakcijų pageidavimus. Tai Regionų frakcijos ir Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos. Į Jaunimo ir sporto reikalų komisiją įrašytume papildomą narį R. Žemaitaitį, Kriminalinės žvalgybos parlamentinės kontrolės komisijoje pagal Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos teikimą įrašytume R. Šalaševičiūtę. Iš Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos išbrauktume G. Surplį pagal frakcijos teikimą ir jo pageidavimą ir naująją Seimo narę E. Rudelienę įrašytume į Seimo savižudybių ir smurto prevencijos komisiją. Frakcijos yra dar ir daugiau pasiūlymų pateikusios, tai juos stengsimės išspręsti artimiausiu metu. Šiems pakeitimams tikslinant kvotas Seniūnų sueigoje buvo pritarta.

PIRMININKAS. Dėkoju. Niekas nenori jūsų paklausti. Su frakcijomis suderinta. Kalbėti taip pat, atrodo, nėra norinčių. Ar galime po pateikimo bendru sutarimu pritarti? Dėkui, pritarta.

Svarstymas. Kalbėtojų taip pat nėra. Ar galime bendru sutarimu po svarstymo pritarti? Dėkui, pritarta.

Taigi priėmimas pastraipsniui. 1 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu? Dėkui, pritarta. 2 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu? Dėkui, pritarta. 3 straipsnis. Ar galime bendru sutari-

mu? Dėkui, pritarta. 4 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu? Dėkui, pritarta. 5 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu? Dėkui, pritarta. 6 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu? Pritarta. 7 straipsnis. Ar galime bendru sutarimu? Pritarta.

Dėl viso niekas nenori kalbėti. Taigi balsuojame dėl viso nutarimo projekto.

Balsuojame dėl Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto. Vyksta balsavimas. Priėmimo stadija. Skubėkite balsuoti, nors jūsų balsai kažin ar ką pakeis. Čia mes bendru sutarimu viską beveik priimame.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 118, balsavo 118: už – 118, prieš ir susilaikiusių nėra, kaip ir sakiau. Taigi Seimo nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ yra priimtas. (*Gongas*)

11.40 val.

Seimo savaitės (2021-06-07–2021-06-11) – 2021 m. birželio 8 d. (antradienio) ir 10 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Kadangi gerbiamas J. Razma nenori užleisti tribūnos, tai suteiksime jam žodį pristatyti ir r-3 klausimą – Seimo savaitės, prasidedančios birželio 7 diena, posėdžių darbotvarkės pateikimas. (*Balsai salėje*) Aš nusprėsiu.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Kalbėsiu trumpai, nes visi nekantrauja balsuoti dėl svarbesnių projektų. Mūsų darbotvarkėje, kuri bus realizuota po savaitės pertraukos, tikrai daug svarbių projektų – ir Biudžeto projekto pirmasis svarstymas, kur bus reikšmingiausios kalbos, ir praėjusių metų Vyriausybės ataskaitos svarstymas, čia įdomu, kaip kuri frakcija balsuos. Ir kiti svarbūs projektai. Manau, kad prasmingai padirbėsime pagal pateiktą darbotvarkę.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir vėl jūsų niekas nenori klausti. Kalbėtojų taip pat nematau. Ar galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? Ačiū už darbotvarkę. (*Balsai salėje*) Bendru sutarimu galime pritarti? (*Balsai salėje*) Dėkoju. Seimo savaitės, prasidedančios birželio 7 diena, darbotvarkėi mes pritarėme.

Gerbiami kolegos, džiaugiuosi, kad susirinkome į salę. Balsuosime dėl projektų, kuriuos apsvaistėme rytiniame posėdyje.

11.42 val.

Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 5¹, 25, 35, 41, 42, 43 ir 48¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-498(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Užimtumo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-498(2). Priėmimas. Balsuojame. Balsuojame dėl Užimtumo įstatymo. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 122, balsavo 122 – už visi 122, kitaip balsuojančių nebuvo. Taigi Užimtumo įstatymas (projektas Nr. XIVP-498(2)) yra priimtas. (*Gongas*)

Toliau – darbotvarkės 1-3.1 klausimas.

Replika po balsavimo. Gerbiama M. Navickienė. Prašom.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, gerbiamas posėdžio pirmininke, aš labai noriu padėkoti visiems, kurie balsavo už šio įstatymo priėmimą. Man atrodo, jis parodė, kad kai valstybei yra sunku ir sudėtinga, mes galime susitarti dėl ribotų resursų panaudojimo tam, kad geriausi būdu išspręstume ir padėtume tiems žmonėms, kurie netenka darbo, netenka pajamų. Šiuo atveju turime bendrą sutarimą. Man atrodo, tai yra labai stiprus ir geras ženklas iš Lietuvos parlamento. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tikrai vietoje jūsų replika, nes balsavimas retai kada būna vienbal-
sis. (*Plojimai*)

11.43 val.

Vienišo asmens išmokos įstatymo projektas Nr. XIVP-499(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-3.1 klausimas – Vienišo asmens išmokos įstatymo projektas Nr. XIVP-499(2). Taip pat priėmimas. Balsuojame. Vyksta balsavimas dėl Vienišo asmens išmokos įstatymo projekto. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 124, balsavo 124, vėl visi 124 – už. Vienišo asmens išmokos įstatymas (projektas Nr. XIVP-499(2) yra priimtas. (*Gongas*) Per šoninį mikrofoną. Prašau.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*) Aš labai norėčiau padėkoti opozicijai. Tai yra ženklas, kad kai yra svarbios situacijos ir riboti resursai, mes visi galime sutarti dėl svarbių resursų panaudojimo jautriausioms visuomenės grupėms. Dėkui už bendrą sutarimą. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkui A. Petrošiui.

11.44 val.

Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 7, 10, 13 ir 22¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-500(2) (priėmimo tęsinys)

Dabar darbotvarkės 1-3.2 klausimas – Šalpos pensijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-500(2). Balsuojame. Šiek tiek triukšmas salėje, aš ir pats savęs ne labai girdžiu. Balsuojame dėl Šalpos pensijų įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 122, balsavo 121 Seimo nariai: už – 121, kitaip balsuojančių nebuvo. (*Plojimai*) Ši kartą P. Gražulis nori padėkoti per šoninį mikrofoną. Prašom.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Taip, aš irgi noriu padėkoti visiems Seimo nariams už šitą labai gerą įstatymą, už tikrai didinamą šalpą, už tas nuostatas. Ačiū už tą supratimą.

PIRMININKAS. Labai ačiū. (*Plojimai*) Skelbiu, kad Šalpos pensijų įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.46 val.

Šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 10 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-230 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-501(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau 1-3.3 klausimas – Šalpos pensijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-501(2). Prašom balsuoti dėl priėmimo, čia dar eina lydimieji.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 123, balsavo 122 Seimo nariai – ir vėl visi 122 už. (*Plojimai*) Šalpos pensijų įstatymas yra priimtas. (*Gongas*) Dabar gerbiamas B. Matelis mums padėkos. Prašom.

B. MATELIS (*TS-LKDF*). Aš noriu pasakyti visai opozicijai, kad aš jus visus labai myliu. (*Plojimai, triukšmas salėje*)

PIRMININKAS. Labai ačiū. Šiandien tikrai Seimui kažkas atsitiko, bet atsitiko gero. Tokio vie-ningo Seimo mes dar nematėme.

11.47 val.

Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-502(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 1-3.4 klausimas – Valstybinių pensijų įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-502(2). Balsuojame. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 123, balsavo 123 Seimo nariai – ir vėl visi 123 už. Valstybinių pensijų įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

Per šoninį mikrofoną – dar kartą gerbiamas P. Gražulis. Prašom.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Taip, aš tikrai nustebęs, bet man atrodo, kad valdančioji dauguma, kuri balsavo už Partnerystės įstatymą, iš opozicijos myli tik vyrus.

11.48 val.

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-503(2) (priėmimo tęsinys)

PIRMININKAS. Kolegos, dirbame toliau. Darbotvarkės 1-3.5 klausimas – Socialinio draudimo pensijų įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-503(2). Prašom balsuoti. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 124, balsavo 124 Seimo nariai – ir vėl visi 124 už. Socialinio draudimo pensijų įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

Ir dabar per šoninį mikrofoną – gerbiamas A. Skardžius, per centrinį. Prašom.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, pirmininke. Aš ponui B. Mateliui norėčiau pasakyti, kad jis ne mano skonio ir apskritai man labiau patinka moterys. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, bijau, kad galime prarasti vienybę. (*Triukšmas salėje*)

11.49 val.

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-504(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 1-3.6 klausimas – Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-504(2).

Balsuojame. Priėmimas. (*Balsai salėje*) Gerbiamas Kęstuti, ar tikrai?

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 123, balsavo 123, darosi net neįdomu, nes visi 123 už. Taigi Valstybinio socialinio draudimo įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Dabar per šoninį mikrofoną gerbiamas K. Masiulis. Prašau.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Čia viskas labai linksmi vyksta, nors priimami rimti įstatymai. O pareiškimas, kad aš jus visus myliu, tai nieko nereiškia. (*Juokas salėje*)

PIRMININKAS. Labai labai ačiū. Konceptualus pareiškimas. Dėkui.

11.50 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-506(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-3.7 klausimas – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-506(2). Priėmimas. Balsuojame. Atrodo, kartais pilnatis ir teigiamai veikia žmones. (*Balsai salėje*)

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 125, balsavo 125 ir, kaip netikėta, už – visi 125. Taigi Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

Ir vėl replika per šoninį mikrofoną – A. Petrošius. Prašau.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Piniginė socialinė parama nepasiturintiems yra tikrai gerai ir mes šiandien, matyt, pretenduojame į ilgiausią teisės aktų projektų priėmimo vienbalsiai ciklą istorijoje.

je. Atliepdamas Petrą – tai Petras, matyt, šiandien pripažino, kad meilė yra visokia, ir tai yra lygiai taip pat gerai kaip socialinių paslaugų... kaip šita parama, kurią ką tik priėmėme. Tik labai negražu, kad Petras tą meilę nori nusisavinti vien tik vyrams. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Dėkoju. Meilės niekada nebus per daug.

11.52 val.

Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-507(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-3.8 klausimas – Socialinių paslaugų įstatymo 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-507(2). Balsuojame. Priėmimas

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 126, balsavo 125: už – 125, kitaip balsuojančių nebuvo. Taigi Socialinių paslaugų įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Gerbiamas P. Gražulis. Prašau.

P. GRAŽULIS (LRF). Atsiprašau, aš nelabai girdėjau paskutinės replikos, mane buvo truputėlį užkalbinę. Gal pakartokite, kad aš galėčiau reaguoti. Gal pakartokite, nes nelabai girdėjau.

PIRMININKAS. Nieko baisaus, buvo gana pozityvus atsiliepimas jūsų atžvilgiu.

11.53 val.

Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-131(2) (priėmimo tęsinys)

Dabar darbotvarkės 1-3.9 klausimas – Nedarbo socialinio draudimo įstatymo 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-131(2). Priėmimas. Balsuojame. (*Balsai salėje*) Taip, ateisime ir iki žvyrkelių, žinoma.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 125, balsavo 124: už – 124, kitaip balsuojančių nebuvo. Taigi Nedarbo socialinio draudimo įstatymo 13 straipsnio pakeitimo įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.55 val.

Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2021 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-122 1, 5 straipsnių ir 1, 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-508(2) (svarstymo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 1-4 klausimas – Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2021 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo kelių straipsnių ir priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-508(2). Svarstymas. Balsuojame po svarstymo.

Užsiregistravo 124, balsavo 124: už – 120, prieš – 0, susilaikė 4. Taigi Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2021 metų rodiklių pakeitimo įstatymui po svarstymo yra pritarta.

11.56 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 11¹, 14, 18, 21, 24 ir 33 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-509(2), Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-510(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės klausimas... Turbūt galima kartu apsvarstyti 1-5.1 ir 1-5.2 klausimus? Tai yra projektas Nr. XIVP-509(2) ir projektas Nr. XIVP-510(2), ar ne? Galime kartu balsuoti? Taip. Prašom tada balsuoti po svarstymo dėl šių abiejų projektų. Jie susiję.

Užsiregistravo 123, balsavo 123: už – 123, prieš – 0, susilaikė 0. Taigi projektui Nr. XIVP-509(2) ir projektui Nr. XIVP-510(2) pritarta po svarstymo. Gerai.

11.57 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl žvyrkelių per gyvenvietes asfaltavimo programos“ projektas Nr. XIVP-531 (priėmimo tęsinys)

Dabar balsuosime dėl darbotvarkės 1-7 klausimo – Seimo rezoliucijos „Dėl žvyrkelių per gyvenvietes asfaltavimo programos“ projektas Nr. XIVP-531. (*Balsai salėje*) Balsuojame. (*Balsai salėje*)

Šio rezoliucijos priėmimas

Užsiregistravo 123, balsavo 122: už – 70, prieš – 14, susilaikė 38. (*Plojimai*) Taigi rezoliucija yra priimta. (*Gongas*)

Dabar replikos per šoninį mikrofoną. Gerbiamas V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų noriu padėkoti visiems Seimo nariams, kad keliai, taip pat ir žvyrkeliai, yra prioritetas. Reikėtų prisiminti vieną dalyką ir labai gaila, kad praėjusioje Vyriausybėje keliai buvo prioritetas ir vien žvyrkelių buvo išasfaltuota virš 1 tūkst. 600 kilometrų. O ar turime galimybių skirti keliams pinigų? Turime. Iš akcizų ir kitų mokesčių, kurie yra sumokami tiesiogiai iš naudotojų keliais, yra surenkama virš 1 mlrd. eurų. Ar galime skirti 60 % ar 70 %? Galime.

Gerbiamą finansų ministrę, jūs ir esate tas Kalėdų Senelis, kuris skiria tuos pinigus, duoda arba neduoda. Būkite tas gerasis Kalėdų Senelis.

PIRMININKAS. Dėkoju. Replika per šoninį mikrofoną. K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tiesų aš tik pagal balsavimą matau, kaip balsavo kolega J. Razma. Tai tik patvirtina, kad prisimenant balsavimą, kai balsavome dėl visuotinio gyvūnų ženklinimo, kai buvo Seimo protokolinis nutarimas Vyriausybei surasti 15 ar 20 mln. visuotiniam šuniukų, kačiukų ženklinimui, tada jis sakė: ne, nereikia, užteks protokolinio nutarimo. Bet ir dabar šis balsavimas tik parodo, kad jis pats netiki, kad tokie nutarimai arba rezoliucijos gali turėti reikšmę, nes viskas yra Finansų ministerijos rankose.

Manau, kad tai yra taip. Kaip nuspręs finansų ministrė ir šiuo atveju Vyriausybė, toks sprendimas ir bus. Iš tiesų norai geri, bet visa tai turbūt yra Vyriausybės rankose, o panašu, kad teigiamo rezultato nebus. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai. Dėkoju. Per šoninį mikrofoną G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Ačiū už laišką Kalėdų Seneliui. Kaip visi Kalėdų Seneliai turbūt skaitysime, vertinsime. Aš tik noriu priminti, kad biudžetą priima ne Vyriausybė, o priima Seimas. Tai turbūt įvertinsite, patys numatysite, kažkam nukirpsite, kažkam pridėsite. Bet tol, kol nebus sunėsta bendro didelio katilo ir nebus daugiau biudžeto pajamų, tiesiog skirstyti ant viršaus nėra ką, nes viskas, kas skirstoma papildomai, tiesiog yra skola, už kurią jūs mane visi kritikuojate. Tiesiog siūlyčiau vertinti vieną didelę rezoliuciją, kuri yra biudžeto projektas, tikiuosi, 2022 metų, kuriame galėsite sudėlioti visus prioritetus, įvertinant ne tik norų ir pageidavimų sąrašą, bet taip pat ir tas pajamas, kurias surenkame visi kartu kaip mokesťines pajamas. Tikiuosi, kad tada, kai rudenį bus atnešti mokesčių pakeitimai, nebus papildomų mokesčių lengvatų lietaus, nes tai tikrai nepadedą surinkti daugiau pajamų į biudžetą ir tikrai nėra ką daugiau skirstyti per Kalėdų Senelio pageidavimų sąrašą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Replika per šoninį mikrofoną – A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (DPF). Turbūt negalima būtų pro ausis praleisti finansų ministrės žodžių, kalbant vien tik apie pajamas. Aš manau, kad biudžeto neatskiriamoji dalis yra biudžeto išlaidos, o jos yra neracionalios, neefektyvios, tiesiog biudžetas, sunėstas mūsų piliečių, yra švaistomas, europiniai pinigai yra švaistomi, panaudojami neefektyviai. To pavyzdžių neužtektų tikrai visai Vyriausybės valandai, todėl aš negaišinsiu ir atkreipiu dėmesį į biudžeto panaudojimo efektyvumą. Tai yra ne mažiau svarbi dalis formuojant biudžetą ir skiriant asignavimus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Gerbiami kolegos, aš tik atkreipiu dėmesį, kad jau mes vėluojame su darbotvarke. Gerbiamas K. Masiulis per šoninį mikrofoną.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Šiaip tai mes ją lenkiame, nes tai yra iš vakarinės darbotvarkės perkeltas klausimas. (*Balsai salėje*) Atleiskite už tikslumą.

PIRMININKAS. Ne, mes Atliekų įstatymą...

K. MASIULIS (TS-LKDF). Turiu tokį bjaurų charakterį. Kolegos, mane stebina ši koalicija, naujoji žvyrkelių koalicija. Aš sutinku ir suprantu žmones, kurie yra opozicijoje. Aš gal irgi panašiai elgčiausi, čia galima taip elgtis. Aš suprantu, ką jūs darote, viskas aišku. Čia politinis manipulavimas, nieko kito nėra, ne daugiau. Bet nelabai suprantu, tarkime, liberalų. Kažkada, prieš 30 metų, kai atėjo čia G. Sorosas su savo knygomis ir aš mokiausi naujos... (*Balsai salėje: „Oooo!“*) Labai geras žmogus, labai daug nusipelnęs Lietuvai, kaip ir kitiems, nes finansavo labai daug gerų knygų išleidimą. Tai štai ir aš mokiausi iš tų knygų. Man liberalizmo doktrina darė didžiulį įspūdį...

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, primenu, kad mes vėluojame su darbotvarke.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ir aš tada supratau, kad esminis momentas liberalams yra racionalumas ir strategiškumas. Dabar aš to nebematau.

PIRMININKAS. Mielas kolega, dėkoju. Per šoninį mikrofoną G. Paluckas.

G. PALUCKAS (LSDPF). Mielieji kolegos, iš tikrųjų ministrės žodžiai nuskambėjo itin nepagarbiai. Tai retas atvejis, bet net ir opozicijos iniciatyvas išvadinti įvairiais menkinančiais epitetais nėra išmintinga, sakyčiau. Todėl kai eilinį kartą ministrė ir valdantieji ateis į opoziciją ieškoti balsų dėl savo priimamų sprendimų ir biudžeto, aš manau, tie žodžiai bus priminti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Paskutinis per šoninį mikrofoną gerbiamas V. Valkiūnas. Aš labai jo prašysiu pavardžių neminėti, gerai, kad būtumėte paskutinis.

V. VALKIŪNAS (LRF). Gerai, be pavardžių. Bet, gerbiami finansistai ir ministre, RRF lėšų, noriu visiems pasakyti, išanalizavus viską 70 % nuo tų dviejų su virš milijardų eina vėjais, taigi žvyrkeliams galima skirti iki 500 mln.

PIRMININKAS. Dėkoju. O išanalizavus viską ir darbotvarkę, pasakysiu, kad K. Masiulis nėra tikslus, o tikslūs tie, kurie teigs, kad mes dar neapsvarstėme Atliekų tvarkymo įstatymo ir Pakuočių ir Pakuočių atliekų įstatymo iš rytinės darbotvarkės. Todėl mano siūlymas, gerbiami kolegos, vadovaujantis pagal rytinį susitarimą, kad darome Vyriausybės pusvalandį, klausia tik opozicija, Seimo mažuma, o mes dabar apsvaistysime 1-6.1 ir 1-6.2 klausimus. Ar gerai? Galime bendru sutarimu? Tai dėkui.

12.04 val.

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 1, 2, 3, 3¹, 3², 4, 7, 11¹, 12¹, 18², 22, 30, 32, 33, 34, 34¹, 34⁴, 34⁷, 34⁸, 34¹⁵, 34¹⁸, 34²³, 34²⁵, 34²⁶, 34²⁸, 34³¹ straipsnių, šeštojo skirsnio, 5 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 32¹ straipsniu ir antruoju² skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-171(2)ES (svarstymo tęsinys)

1-6.1 klausimas yra Atliekų tvarkymo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-171(2)ES. Čia bus pasiūlymų. Jeigu galima, komiteto pirmininkę gerbiama A. Gedvilienę. Diskusijos buvo, mes dabar turime eiti pastraipsniui. Svarstymas. Dabar žiūrime pasiūlymus.

Dėl 15 straipsnio buvo Specialiųjų tyrimų tarnybos pasiūlymas, tačiau komitetas čia sutvarkė pagal save, ar ne? Aš tuoj įjungsiu. Prašom.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Specialiųjų tyrimų tarnyba pateikė pastabą dėl to, kad formuluotė „išlaidos infrastruktūrai užtikrinti“ nėra visai tiksli ir gali susidaryti abstraktumų ir netikslių vertinimų, ir pasiūlė ją pataisyti. Komitetas pritarė iš dalies ir patobulino 171... 15 straipsnį.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu pritari komiteto variantui? Dėkui, pritarta.

Dabar einame toliau. Buvo Seimo narių pasiūlymų dėl 34 straipsnio. Prašom. Gerbiama Aistė pristatys Seimo narių S. Gentvilo ir A. Gedvilienės. Ar Simonas pristatys? Simonas pristatys. Prašom. S. Gentvilas. Įjungė mikrofoną.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiami kolegos, pereisime daug pasiūlymų. Jie yra gimę darbo grupėje, kurioje dalyvavo 60 įvairių asociacijų atstovų, trys mėnesiai darbo. Čia nėra tik mano ir Aistės pasiūlymai, bet yra kompleksiniai darbo grupių pasiūlymai.

Pirmasis pasiūlymas dėl 27 straipsnio yra įpareigoti pakuočių organizacijas finansuoti ir pasirašyti sutartis su savivaldybėmis ir jų parinktais įvairiais tiekėjais. Kodėl to reikia? Nes tada, jeigu savivaldybės matytų arba mes matytume, kad pakuočių organizacijos nepasirašo sutarčių, nefinansuoja, mes galėtume naikinti jų licencijas. Todėl labai kviečiu pritarti šitam pasiūlymui, kad atsirastų prievolė finansuoti ir sudaryti sutartis, antraip mes naikintume licencijas.

PIRMININKAS. Komitetas pritarė iš dalies, ar ne, gerbiama pirmininke?

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Pritarė iš dalies ir patobulino 34 straipsnio 1 dalyje 8 punktą ir 9 punktą, patikslino formuluotes, kad nekiltų interpretacijų.

PIRMININKAS. Teikėjus tenkina tokia formuluotė?

S. GENTVILAS (LSF). Tenkina, ačiū.

PIRMININKAS. Gerai. Galime bendru sutarimu pritarti komiteto išvadai? Dėkui. Toliau buvo jūsų pasiūlymų. Dabar yra dar...

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Dėl 31 straipsnio.

PIRMININKAS. ...taip pat S. Gentvilo dėl 31 straipsnio. Gerbiamajam kolegai įjunkime mikrofoną. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Čia dėl įstatymo įsigaliojimo termino, kada įsigalioja straipsnis dėl atliekų nelaikymo atliekomis, nes iš esmės atliekos turi grįžti atgal į pramonę. Straipsnis tą nusako ir norėtusi, kad jis įsigaliotų anksčiau, tai yra sausio 1 dieną.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė buvo pritarti, tai čia viskas aišku.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Taip, pritarti.

PIRMININKAS. Ir Seimas gali pritarti turbūt, ar ne? Gali pritarti. Dėkui. Turbūt visi pasiūlymai buvo apsvarstyti. Gerai.

Dabar dėl projekto yra kalbančių prieš. Gerbiama pirmininke, galite užimti savo vietą, bet dabar kalbėsime dėl šito projekto. Paskelbiau, kad jau prieš kalbės gerbiama L. Nagienė. Tada Simonas – už.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Iš tikrųjų kalbėsiu prieš vien dėl to, kad realiai mes atimame galimybę savivaldybėms sudaryti vidaus sandorius. (*Triukšmas salėje*) Prie pakuočių bus? Tai vis tiek mes nepalaikysime šito projekto, šiaip ar taip. Abu projektai yra susiję, todėl mes siūlome balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Gerai. Dėkoju. S. Gentvilas kalba už.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiama kolegė, šį projektą Seimui pateikiau sausio 14 dieną, tai yra lygiai po mėnesio, kai Vyriausybė pradėjo dirbti. Iš esmės šis projektas yra parengtas K. Mažeikos ir jo vadovaujamos komandos. Jis yra vėluojančios direktyvos, kuri turėjo būti įgyvendinta pernai liepos 4 dieną... Labai prašau sveiko ir blaivaus proto. Mes tris kartus atsiliegame nuo Europos Sąjungos žiediško indeksu. Projektas rengtas praeitos Vyriausybės. Tai aš labai prašau sveikai įvertinti, kad tai yra Europos Sąjungos direktyvos perkėlimas. Jeigu jau pasisakote prieš, tai tikrai turėtumėte turėti svarius argumentus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl šio projekto jau kalbėtojai pakalbėjo, galėtume balsuoti. Bet aš siūlyčiau tokį variantą, kad mes apsvarstome ir 1-6.2 klausimą ir tada balsuojame dėl abiejų iš karto. Ne? Siūlytė balsuoti dabar. Gerai, balsuojame. Gerai, balsuojame dabar dėl šito.

Darbotvarkės 1-6.1 klausimas – Atliekų tvarkymo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-171(2)ES. Balsuojame dabar dėl atliekų tvarkymo įstatymo.

Užsiregistravo 119, balsavo 119: už – 108, prieš nėra, susilaikė 11. Taigi po svarstymo pritarta Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimo projektui.

12.10 val.

Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 2, 4, 4², 7, 10, 11² straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-172(2)ES (svarstymo tęsinys)

Dabar lydymasis 1-6.2 klausimas – Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo projektas Nr. XIVP-172(2)ES. Gerbiama pranešėja A. Gedvilienė tribūnoje, ir čia mes turime pasiūlymų. Dabar dėl 1 straipsnio yra Seimo narių A. Gedvilienės ir kitų pasiūlymas. Kas pristatytų? Pati gerbiama pirmininkė, taip? Prašom.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Mes siūlėme Pakuočių atliekų tvarkymo organizacijos sutartį apibrėžti kaip trišalę sutartį, sudaromą tarp savivaldybės ir gamintojų ir importuotojų organizacijų, ir atliekų tvarkytojo bei pakuočių atliekų rūšiuotojų surinkimo, vežimo, perdirbimo ir naudotojo. Taip pat siūlėme, kad atliekų tvarkymo organizavimo sutartyje būtų apibrėžta viskas, kas turi būti. O pavyzdinės sutarties formą tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Komitetas pritarė iš dalies. Siūloma numatyti, kad savivaldybės parenka atliekų tvarkytojus, kurie teiks pakuočių atliekų ir rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo paslaugą, vadovaujantis įstatymais ir aplinkos ministro nustatytais būtinaisiais reikalavimais tokios paslaugos teikimui, o gamintojų ir importuotojų organizacijos tokią sutartį finansuos.

Komiteto siūlymas yra atsižvelgti į S. Gentvilo ir A. Gedvilienės balandžio 8 dienos pasiūlymus, kurie užregistruoti 2 straipsnio 14 dalyje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jeigu autoriai sutinka su tokia komiteto formuluote, ar mes, Seimas, galime sutikti? (*Balsai salėje*) Bet čia balsuoti nereikia. Čia komitetas sutinka ir autoriai sutinka. Tiesiog čia nėra balsavimo.

Dabar yra kolegos Seimo nario A. Palionio pasiūlymas, jam komitetas nepritarė. Suteikime žodį pristatyti pasiūlymą gerbiamam A. Palioniui.

A. PALIONIS (LRF). Ačiū, posėdžio pirmininke, aš atsisakau savo pasiūlymo.

PIRMININKAS. Atsiima pasiūlymą, taigi klausimų nebelieka.

Toliau yra dar kitas jūsų pasiūlymas.

A. PALIONIS (LRF). Mano pasiūlymai yra susiję.

PIRMININKAS. Jūs visus susijusius atsiimate.

A. PALIONIS (LRF). Tik vienam pritariama, man atrodo, iš dalies, tad tas nesusijęs.

PIRMININKAS. Tai jūs visus atsiimate dėl šio straipsnio?

Tada dėl 5 straipsnio yra Seimo narių A. Gedvilienės ir kitų, galbūt pirmininkė pristatys, ar ne?

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Taip, tai yra su pirmuoju mūsų pasiūlymu susijęs pasiūlymas ir mes aprašome, kas privalo sudaryti sutartis, kad su visomis savivaldybėmis turi būti sudarytos sutartys, taip pat nurodome aiškų terminą, iki kada turi būti sutartys sudarytos. Komitetas siūlymui pritarė iš dalies, ir mūsų argumentai, komiteto argumentai: buvo siūloma numatyti, kad savivaldybės parenka atliekų tvarkytojus, kurie teiks pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo paslaugą vadovaudamiesi įstatymais ir aplinkos ministro nustatytais būtinaisiais reikalavimais tokios paslaugos teikimui. Siūloma nustatyti griežtesnius reikalavimus gamintojų ir importuotojų organizacijoms. Komitetas siūlo pakeisti 10 straipsnio 4 dalį.

PIRMININKAS. Teikėjai pritaria, vadinasi, lieka taip, kaip komitetas suformulavo. Gerai.

Toliau yra Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos siūlymas, jam komitetas pritarė iš dalies, ar ne?

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Konkurencijos taryba nurodo, kad tik konkurencingu būdu atrinkti paslaugų teikėjai užtikrintų geriausią paslaugų kainą ir kokybę, todėl siūlomu reglamentavimu taip pat turėtų būti užkertamas kelias sudaryti vidaus sandorius ar kitais būdais be konkurencingos atrankos pavesti paslaugų teikimą ūkio subjektams. Nustačius savivaldybėms pareigą skelbti konkurencingas procedūras, turėtų būti užtikrinama, kad šių procedūrų sąlygos užtikrintų konkurenciją.

Komitetas pritarė iš dalies. Atsižvelgiant į tai, kad yra siūloma visoms organizacijoms pasirašyti vieną bendrą pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir finansavimo sutartį su savivaldybe, pasirinktu atliekų tvarkytoju, papildomai siūloma įvertinti galimybę numatyti savivaldybėms teisę atrinkti ne vieną atitinkamos paslaugos teikėją toje pačioje savivaldybėje.

Komiteto siūlymas – patikslinti projekto 5 straipsnio 2 dalyje išdėstytą Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo 10 straipsnio 4 dalies 2 punktą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Galime pritari komiteto formuluotei? (*Balsai salėje*) Tada balsuojame. Yra pasisakančių. Prašom. Už kalba A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Aš tiesiog norėčiau pasakyti. Kadangi tendencingai stumiamos į paraštes savivaldybės su vidiniais sandoriais tam, kad būtų atlaisvinta rinka ir ji atiduota, kaip teigiama spaudos viešojoje informacijoje, Rygos arba Latvijos vienai didelei kompa-

nijai, tiesiog įstatyme reikėtų įrašyti jos pavadinimą, kad ji teiks šią paslaugą, tada nebereikėtų mums čia laužyti galvos ir apkrauti visomis procedūromis tas savivaldybes.

PIRMININKAS. Ar jūs už kalbate?

A. SKARDŽIUS (DPF). Vis tiek juk likimas yra toks. Aš tiesiog sakau už ir siūlau pasiūlymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamas K. Mažeika kalba prieš.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Iš tiesų, kolega, kad kiti kolegos nebūtų klaidinami, tai Artūras kalbėjo prieš, kaip ir aš, mano mintys panašios. Turbūt reikia akcentuoti, atkreipti dėmesį ypač regionų, mažų savivaldybių Seimo narių, kurie priims sprendimą, kurie nekalbėjo su savo savivaldybių atstovais, kad iš tiesų tai yra prievolė, kad visose savivaldybėse atsirastų papildomas operatorius, dar vienas juridinis asmuo, kuris bus tarpininkas tvarkant atliekas. Šiuo atveju ką reiškia atsiradimas dar vieno juridinio asmens, tai yra verslo intereso, kurio tikslas, kaip suprantame, yra uždirbti pinigų. Tikrai jis už dyką tų paslaugų neteiks. Tai automatiškai vartotojams atsiras prievolė mokėti daugiau už atliekas.

Argumentai sakomi, kad jums bus geriau sutvarkytos atliekos, daugiau galbūt išrūšiuosime iš tų konteinerių, kurie būna, iš pakuočių išrinksime mišrias ir taip toliau, taip toliau, bet tai turbūt yra tik iliuzija, nes iš principo tai yra būtent vidaus sandorių naikinimas ir savivaldybės, ypač mažosios, kurios pačios susitvarko, ypač viešuosius konteinerius, kurių savivaldybių įmonėje yra papildoma funkcija, tai šiuo atveju ji eliminuojama ir bus prievolė pasirašyti sutartį su vienu, ar tai vienu dideliu, ar kitu mažesniu trečiuoju asmeniu ir gyventojams automatiškai paslauga brangs. Dėl kokybės turbūt vėl kyla tam tikrų abejonių, todėl tikrai negaliu palaikyti. Ypač tuos, kurie iš regionų, kviečiu susimąstyti, ar tikrai jūs tam pritariate. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kadangi realiai už kalbančių kol kas nebuvo, tai aš S. Gentvilui suteiksiu žodį apginti komiteto pasiūlymą.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamieji, kad būtų aiškiau. Konkurencijos taryba pasisakė už vidaus sandorių iš esmės uždraudimą. Tačiau čia nėra, čia ne šita nuostata. Mūsų komiteto siūlomas bendras pritarimas yra tuo atveju, jeigu savivaldybė parenka keletą, nebūtinai vieną. Tai sudarytų su kiekvienu atskiras sutartis. Bet čia yra pačios savivaldybės teisė pasirinkti.

Labai noriu akcentuoti ir išgirsti, kad šiandien šis įstatymas yra taip sukonstruotas, kad vidaus sandoriai yra galimi. Todėl nesibaiminkime ir pritarime Konkurencijos tarybos daliniam pasiūlymui, kad jeigu jau savivaldybė, didelis regionas, Dzūkija, atsiprašau, Varėnos savivaldybė, didžiausia savivaldybė Lietuvoje... ir gal nebūtinai viena įmonė aptarnaus, tai kad būtų galimybė pasirašyti su kiekviena atskirai. O kas ar per vidaus sandorius, ar per konkurencinį dialogą, tai čia jau savivaldybės apsisprendimas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Nuomonės išsakytos. Balsuosime dėl komiteto siūlymo, suformuluoto pagal Konkurencijos tarybos siūlymą.

Užsiregistravo 116, balsavo 116: už – 59, prieš – 40, susilaikė 17. Taigi pritarta komiteto siūlymui. Gerbiamas A. Skardžius nori replikuoti. Prašom.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Nežinau, kokių paskatų vedama Konkurencijos taryba teikia šiuos siūlymus ir palaiko juos. Aš manau, tikrai palaiko ne konkurenciją, o turbūt tuos lobistinius investuotojus ir operatorius. Mes vakar Audito komitete su Valstybės kontrole, su Viešųjų pirkimų tarnyba nagrinėjome būtent šį klausimą. Šių institucijų nuomonė yra vienareikšmiška: negalima naikinti vidaus sandorių ir uzurpuoti šios rinkos. Todėl nereikia apsimesti ir prisidengti Konkurencijos taryba, kuri visiškai nesirūpina jokia konkurencija.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau buvo pasiūlymai taip pat gerbiamos A. Gedvilienės ir kitų, jiems komitetas pritarė iš dalies. Tai pristatykite.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Tai yra susiję su pirmaisiais pasiūlymais ir komitetas šiam pasiūlymui pritarė iš dalies. Argumentai buvo tokie: siekiant didinti pačių gamintojų, importuotojų atsakomybę už sprendimus siūloma nustatyti griežtesnius reikalavimus gamintojų ir importuotojų organizacijoms. Komitetas pasiūlė papildyti 10 straipsnio 4^l dalį.

PIRMININKAS. Kadangi dar susijęs čia, ar ne, ir kitas?

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Taip, ir dar kitas yra susijęs.

PIRMININKAS. Tai gal iš karto kitą čia. Tiesiog komitetas kadangi pritaria, tai pagal komiteto redakciją ir paliksime. Prašom kitą pristatyti iš karto.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Jeigu kitas tų pačių Seimo narių, tai irgi susijęs. O kitas jau yra L. Girskienės.

PIRMININKAS. Tai dabar tada dėl anų pritariame komiteto redakcijai, kitaip mums neišeina.

Dabar turime Seimo narės L. Girskienės pasiūlymą, jam komitetas nepritarė. Suteiksime turbūt autorei žodį pristatyti.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Aš labai trumpai. Mano pasiūlymas yra susijęs su pakuočių tvarkymo organizacijomis. Aš siūlau nustatyti, kad organizacijos yra perkančiosios organizacijos ir privalo visus pirkimus vykdyti pagal Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas, tai yra susiję su tuo, kad gyventojai žinotų, kokia kaina paslaugos yra nuperkamos ir kad būtų pateikiamos viešai ataskaitos organizacijų interneto svetainėse. Tai trumpai tiek.

PIRMININKAS. Dėkoju. Turbūt atsiras čia dešimt palaikančiųjų. Komitetas nepritarė. Kodėl? Trumpai.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Komitetas nepritarė, nes perkančiosios organizacijos sąvoka yra apibrėžta Viešųjų pirkimų įstatyme. Šiuo įstatymu vadovaujasi tik tie subjektai, kurie atitinka sąvokoje nustatytus kriterijus ir sąlygas, gali būti jais. Pagal steigimo, valdymo ir kitus principus GIO nėra perkančioji organizacija, todėl ir buvo priimtas sprendimas nepritari.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar, matyt, apsispręsimė balsuodami. Kas balsuos už, palaikys L. Girskienės siūlymą, kas balsuos kitaip, palaikys komiteto nepritarimą. (*Balsas salėje*) Motyvai. Nematau, kad norėtų kas kalbėti. Balsuojame.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Prieš, vadinasi, nepritariame?

PIRMININKAS. Balsuojame dėl L. Girskienės pasiūlymo. Kas balsuoja už, balsuoja už pasiūlymą, kas balsuoja prieš arba susilaiko, balsuoja pagal komiteto nuomonę nepritari. Balsuojame dėl pasiūlymo. Kas už, bus už pasiūlymą, kas prieš arba susilaikys, bus prieš pasiūlymą.

Taigi užsiregistravo 119, balsavo 117: už – 47, prieš – 49, susilaikė 21. Taigi pasiūlymui nepritari, o pritarta komiteto nuomonei nepritari.

Toliau yra taip pat labai didelės grupės Seimo narių – E. Sabučio, M. Skritulsko ir kitų. Komitetas nepritarė. Kas iš teikėjų pristatytų?

E. Sabutis tada, taip? Prašom.

E. SABUTIS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Panašus susijęs pasiūlymas dėl projekto 8 straipsnio 7 dalies, kad būtų įtvirtinti, apie tuos pačius vidaus sandorius kalbame. Labai daug kalbėjo užvakar ir valdančiųjų, ir opozicijos atstovai ir iš esmės rado bendrą sutarimą, kad būtų tokį pasiūlymą reikėtų palaikyti. Į ką visų Seimo narių labai noriu atkreipti dėmesį, kad ir komiteto posėdžio metu, kai šis mano ir kitų Seimo narių pasiūlymas buvo atmestas, ir vakar gerbiamas ministras sakydamas, kad vis dėlto reikia, atėjo laikas priimti šį įstatymą, kadangi vėluojama, tai daro kompromisą ir iš tikrųjų siūlo palaikyti. Pats ministras, jeigu aš teisingai supratau tai, ką jis vakar kalbėjo iš tribūnos. Siūlo palaikyti būtent mūsų 18 Seimo narių pasiūlymą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Neklausiu, ar yra 10 palaikančių, nes čia jau pasirašiusių daugiau yra. Taigi komitetas nepritarė. Komiteto nuomonė. Gerbiama Aiste Gedviliene, prašom.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Komitetas nepritarė ir nurodo, kad jeigu savivaldybė netaikys konkurencingos procedūros ir paslaugų teikimą paves vadovaudamasi vidaus sandorio išimtimi, bus iš esmės neįmanoma užtikrinti, kad teikiant tam tikras paslaugas ūkio subjektai būtų skatinami veikti efektyviai, o išlaidos būtų nustatomos skaidriai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl motyvų užsirašė nemažai Seimo narių. Už – gerbiamas K. Mažeika. Prašom

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tiesų turbūt vienareikšmiškai, jeigu kalbame apie paslaugos prieinamumą paprastiems gyventojams ir kainos nebrangimą, tai turbūt šitam pasiūlymui turime pritarti. Tik turbūt kyla viena abejonė dėl prieš tai buvusio pasiūlymo, kuriam buvo būtent nepritariama dviem balsais, kad galima išskaidyti visą sektorių ir savivaldybėje, pavyzdžiui, kapų atliekas gali tvarkyti viena įmonė, komunalinį srautą – kita ir taip toliau. Tai reiškia, kad pelningesnius konteinerius galima parinkti, kad tvarkytų vienos įmonės, savės įmonės, kitas – mažiau savos įmonės ir taip iš tiesų daryti įtaką pačiai kainai. Tarkime, tie, kas regionuose susidūrėte, tarkime, kapų atliekos, kurios yra pačios užterščiausios, iš kurių faktiškai visų jų ten išrinkti kokių perdirbamų atliekų tikrai sunkiai įmanoma, taps kažkieno našta, ir jau yra

tokių pavyzdžių, tokių apraiškų, kur iš tiesų gyventojams ateityje gali pabrangti. Tačiau bet kuriuo atveju tai įrankis savivaldybėms pačioms reguliuoti kainas, reguliuoti turbūt žmogaus pusėn, nes iš tiesų turbūt nėra valdžios, kuri norėtų branginti paslaugą. Jeigu tai būtų buvę padaryta tiesiog viešųjų pirkimų būdu, tai tie didieji monopolininkai tikrai bent jau artimuoju laiku galbūt ir sumažintų kainas, tačiau turime pavyzdžių, kai ilgalaikėje perspektyvoje kainos pasikeičia netgi kartais. Todėl tikrai kviečiu kolegas palaikyti ir išlaikyti tą balansą ir tą funkciją savivaldybėms tikrai turime palikti. Ačiū ir kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Matyt, įtikinamai kalbėjote, nes vis dar rašosi palaikytojų gretos.

Dabar prieš kalbės K. Adomaitis.

K. ADOMAITIS (LF). Gerbiamieji, noriu tiesiog paaiškinti, kaip čia yra su tais konteineriais. Pagal dabartinį įstatymą vienas konteineris yra mišrių atliekų, tai jį bus galima išvežti pagal vidaus sandorį. Kitas konteineris šalia yra pakuočių atliekų. Ir pagal dabartinį įstatymą jį bus galima išvežti tik pagal konkursą, nors, jei priimsime pataisą, jį irgi bus galima išvežti vidaus sandorio būdu.

Dabar pagrindinė baimė, kuri kyla šiuo atveju, yra ta, kad vienas konteineris pagal vidaus sandorį, gali paaiškėti, kad taps išvežamas brangiau negu kitas šalimais stovintis konteineris, kuris paimtas pagal konkurencines sąlygas. Kai mes matysime pagal tokį aiškų palyginimą, kad vidaus sandoris yra brangesnis ir nėra naudingas gyventojams ir kai pagaliau bus galima tiesiai šviesiai užduoti klausimus, kodėl vidaus sandoriai yra tokie brangūs, ir palyginti tas kainas, tada iškils apskritai abejonė vidaus sandorių prasmingumu. Aš manau, kad viena iš didžiausių baimių yra būtent šita, kodėl norima taip griežtai įtvirtinti vidaus sandorių būtinybę? Aišku, balsuosiu prieš.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kolegos, atsispręsimė balsuodami. Kas balsuoja, balsuoja už grupės Seimo narių siūlymą. 18 Seimo narių: E. Sabučio, M. Skritulsko, S. Jovaišos ir kitų siūlymas. Kas balsuoja už, tas balsuoja už pasiūlymą, kas balsuoja kitaip, vadinasi, nepritaria pasiūlymui.

Radęs progą primenu, kad mes jau veržiamės į Vyriausybės pusvalandį. Tikrai vėluojame pagal darbotvarkę. Gerbiami kolegos, trumpinkime pasisakymus, nebėkime prie šoninių mikrofonų. Labai prašau.

Užsiregistravo 119, balsavo 119: už – 103, prieš – 6, susilaikė 10. Taigi pasiūlymui yra pritarta.

Toliau. Kitas pasiūlymas vėlgi Seimo narių A. Gedvilienės ir kitų. Pritarti iš dalies komiteto... Gal tiesiog galime pritarti komiteto redakcijai? Taip, gerbiama pirmininke.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Taip, tai yra susiję su įsigaliojimu ir poįstatyminių teisės aktų parengimu. Manau, kad galime pritarti iš dalies, kaip sutvarkė.

PIRMININKAS. Vadinasi, sutinka teikėjai, viskas gerai. Apsvarstėme visus pasiūlymus. Kviesiu balsuoti dėl 1-6.2 klausimo – Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo. Atsiprašau, dar bus dėl viso kalbančių. (*Šurmulyš salėje*) Dėl viso kalba R. Vaitkus. Už.

R. VAITKUS (LSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Atliekų tvarkymo įstatymo bei Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymų projektai yra tik dalis žiedinės ekonomikos paketo. Žiedinės ekonomikos paketas yra vėluojantis Europos Sąjungos direktyvos perkėlimas. Vėluojame faktiškai jau metus laiko. Įstatymai turėjo būti įsigalioję nuo 2020 m. liepos 4 d. Pagal žiediškumą nuo Europos Sąjungos vidurkio atsiliegame beveik tris kartus.

Įstatymai iškelia užduotis, draudžia atskirai išrūšiuotų atliekų deginimą, šalinimą sąvartynuose. Atsiranda ekonominė motyvacija gamintojams rinktis perdirbamą pakuotę vietoj neperdirbamos. Biologinės, tekstilės, pavojingos ir statybinės medžiagos privalomai turės būti rūšiuojamos atskirai. Visa tai pagaliau, tikėtina, duos visų taip lauktą ir svarbų rezultatą, tvarkingą aplinką ir patenkintus šios paslaugos vartotojus.

Nuo 2013 metų savivaldybėms ir gamintojų organizacijoms iš esmės nepavyko susitarti. Turime vos 7 savivaldybes iš 60, kur pasirašytos ilgalaikės sutartys. Komiteto svarstymo metu pasiektas, kad dabartinis projektas leis padengti visus savivaldybių patiriamus kaštus tvarkant pakuotes; leis savivaldybėms be derinimų su pakuočių organizacijomis investuoti į antžeminius ir požeminius konteinerius, gauti pinigus už jų administravimą, priežiūrą bei ištuštinimą; leis savi-

valdybėms gauti apmokėjimą, net jei organizacijos nemoka arba tampa nemokios, per Aplinkos ministerijos valdomą garantijų fondą.

Kviečiu palaikyti įstatymų projektus ir balsuoti už, nes tai bus esminis žingsnis į žiedinės ekonomikos ir naują savivaldybės ir gamintojų organizacijų santykių etapą. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalba A. Gedvilas. Prašom.

A. GEDVILAS (DPF). Gerbiami kolegos, pasisakau prieš ir pasakysiu kodėl. Tiek pakuočių atliekų surinkimo infrastruktūros, tiek pakuočių atliekų tvarkymo administravimo, tiek pakuočių atliekų, kurios patenka į mišrų komunalinių atliekų srautą ar didelių gabaritų atliekų aikštes, finansavimas nėra įtvirtintas kaip organizacijų pareiga. Įstatymo projekte aiškiai nustatyta, kad sutartis sudaroma tik dėl pakuočių atliekų vežimo, bet ne dėl visų kitų priemonių, kurios būtinos kokybiškam pakuočių atliekų tvarkymo organizavimui užtikrinti.

Taigi, kaip ir iki šiol savivaldybės ir jų gyventojai vykdė pareigą finansuoti pakuočių atliekų tvarkymo sistemą pagal įstatymo projekto nuostatas, taip darys ir toliau. Vadinas, rinkliava ir toliau augs, nes iš surinktų lėšų reikės dengti ne tik mišrių komunalinių atliekų, bet ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimą. Iki šiol organizacijos nėra apmokėjusios nė už vieno pakuočių atliekų požeminio ar pusiau požeminio konteinerio įrengimą, priežiūrą, eksploatavimą. Net ir individualių pakuočių atliekų konteinerių dalinimą savivaldybės organizuoja pasinaudodamos dotacijomis, nes organizacijos nesugeba ir nesistengia aprūpinti nemažos dalies individualių namų gyventojų. Tikėtina, kad tokia situacija liks nepakitusi, nes jokių šių problemų sprendimų įstatymo projekte nėra numatyta.

Įstatymo pakeitimo projektas yra be galo painus tiek pačioms savivaldybėms, tiek organizacijoms, nėra aiškiai ir vienodai suprantamas. Visos suinteresuotos pusės jau dabar skirtingai interpretuoja pakeitimo nuostatas. Akivaizdu, kad ir dabar vengiama aiškiai įtvirtinti tuos organizacijų įsipareigojimus, kuriuos iki šiol organizacijos vengia vykdyti dėl daugelio paslaugų. Ir vėl savivaldybės turės derėtis su organizacijomis, nors jau dabar aišku, kad derybos nebus rezultatyvios. Jeigu nuo 2013 metų nepavyko pasiekti norimo rezultato, o už kokybę, kurios dabar neužtikrina suformuluoti būtinieji reikalavimai...

PIRMININKAS. Laikas, gerbiamas kolega.

A. GEDVILAS (DPF). ...paslaugos teikimui, susimokės savivaldybės...

PIRMININKAS. Labai rimti argumentai, tačiau laikas baigėsi. Labai ačiū už jūsų nuomonę. Balsuojame dėl 1-6.2 klausimo – Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-172(2). Prašom. Balsuojame dėl Pakuočių ir pakuočių atliekų įstatymo. Balsuojame. Svarstymas. Aš labai prašysiu, gerbiami kolegos, neiti prie šoninio mikrofono – mes vėluojame pradėti Vyriausybės valandą. Be reikalo priminiau.

Užsiregistravo 118, balsavo 118 Seimo narių: už – 77, prieš – 9, susilaikė 32. Taigi Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo projektui po svarstymo yra pritarta.

Dabar paprašysiu ministrų užimti savo vietas – pradėsime Vyriausybės valandą. Tačiau dar nori replikuoti gerbiamas A. Sysas. Prašom. Tuo įjungsiu.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, pirmiausia aš noriu keletą pastabų. Dabar mes vykdėme balsavimą, nors darbotvarkėje jo nėra. Mes balsavome atskirai už kiekvieną straipsnį, tokių balsavimų nebuvo. Gerbiamas pirmininkas visada Seniūnų sueigoje yra griežtas nustatyto laiko balsavimo šalininkas. Tai mes patys nesilaikome. Kai mes sakome, kad reikia balsuoti po kiekvieno įstatymo, sako, kad to daryti nereikia, bet atskirais atvejais daroma. Aš labai noriu paprašyti, kad tokių dalykų nebūtų.

PIRMININKAS. Gerai.

A. SYSAS (LSDPF). Antra! Jeigu susitarėme, kad pusės valandos Vyriausybės valanda prasi-dės pusę pirmos, jūs turite daryti įstatymo svarstymo pertrauką ir pradėti Vyriausybės pusvalan-dį. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiamas Algirdai, atsakau: dėkui, pastabas priimu, jos vertingos. Tačiau aš atsakau, kaip buvo. Taip buvo todėl, kad buvo įkelta rezoliucija ir mes iš esmės pratęsėme bal-savimo laiką. Mes į balsavimus įėjome su rezoliucija, todėl šie įstatymai buvo apsvarstyti kaip balsavimų tęsinys. Dėkoju.

12.36 val.

Vyriausybės valanda

Dabar pradėkime Vyriausybės valandą. Pirmas, žinoma, klausia gerbiamas opozicijos lyderis S. Skvernelis. Suteikime jam žodį.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Ačiū. Kadangi nepasakėte, kokie ministrai šiandien yra, kurių nėra, mes nelabai galime žinoti, kas nuotoliniu būdu dalyvauja, kas tiesiogiai. Aš nematau ekonomikos ir inovacijų ministrės, gal klausimą adresuočiau premjeri.

Šiandien viename iš žiniasklaidos priemonių portalų pasirodė straipsnis dėl senyvo amžiaus žmonių, kurie nesinaudoja informacinėmis technologijomis, galimybės gauti galimybių pasą. Jie tiesiog ieško alternatyvių būdų. Ekonomikos ir inovacijų ministerijos oficiali atstovė atsakė, norėčiau pacituoti.

PIRMININKAS. Gal kiek arčiau mikrofono.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Cituoju: „Aš norėčiau paklausti, va kam tam senukui nuolat reikalingas tas galimybių pasas? Čia yra išskirtiniams atvejams, jeigu kokia šventė, kokios vestuvės. Nėra taip, kad senjorui reikia visą laiką. Ar jis eis boulingo žaisti, ar eis į restorano vidų pietauti? Kam jiems reikalingas tas pasas? Ar čia būtina iš tikrųjų karantino metu?“ Kaip jūs vertinate tokią Ekonomikos ir inovacijų ministerijos poziciją senjorų atžvilgiu ir galimybę senjorams gauti galimybių pasą, nors jie iš tikrųjų nesinaudoja informacinėmis technologijomis.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Manau, kad pasisakymas yra be galo neetiškas, taip jau mandagiai kalbant. Galbūt ne viešame posėdyje ir nemandagiai pasakyčiau. Tikrai tai išsiaiškinsime. Man neteko progos skaityti šio pasisakymo, ačiū, kad pacitavote.

Dėl galimybių paso. Šiaip yra galimybė turėti galimybių pasą ne tik savo mobiliajame telefone, bet taip pat jį atsispausdinti, tikrai manau, kad tai galima padaryti įvairiose viešosiose vietose. Tuo gali pasirūpinti ir artimieji. Nėra taip, kad to nebūtų įmanoma padaryti. O dėl to, kam reikia, aš visiškai jums pritariu, tikrai tai yra be galo bjaurus pasisakymas. Ačiū. Ir labai apgailestauju, labai visų atsiprašau, ką tai įžeidė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamas S. Skvernelis užduos antrą klausimą.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Antro klausimo norėčiau paklausti gerbiamo kultūros ministro. Jūs turbūt po tokio trumpo darbo sugebėsite įsirašyti į istoriją kaip ministras, kuriam esant nebuvo įvykdytas Vyriausybės sprendimas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimas, nesvarbu, kurios Vyriausybės, dėl A. Smetonos, pirmojo mūsų šalies Prezidento, paminklo. Noriu padėkoti tik Palangos miesto merui ir tarybai, kurie šią gėdą šiek tiek nuplovė ir sutiko priimti paminklą Palangoje. Bet kaip jūs vertinate tai, kad nesugebėjote atlaikyti pozicijos, sprendimų, kurie yra priimti, reikėjo tik įgyvendinti, kad būtų pagerbtas pirmojo Lietuvos Respublikos Prezidento A. Smetonos atminimas Lietuvos Respublikos sostinėje?

S. KAIRYS. Ačiū už klausimą. Išties aš nežinau, kiek tų nuopelnų, kuriuos man skyrėte, yra mano adresu. O situacija yra paprasta. Aš negaliu paimti kokio kastuvo ar kitos priemonės ir pastatyti paminklą, kai savivaldybė net priima rezoliuciją tarybos posėdyje, kad to paminklo nenori. Tiesioginis valdymas turbūt neegzistuoja Vilniuje. Bet aš pritarčiau jums, kad tikrai labai sveikintina Palangos iniciatyva. Autoriams pritarus, visus taškus sudėjus, turime tokią situaciją.

O laikas parodys. Vilniaus miesto savivaldybė nepasakė ne. Ji pati dabar galvos, ar organizuos naują konkursą, ar ką darys, bet ji daug kartų tiesiog sakė, kad toks meninis sprendimas tokioje vietoje jai netinka. O Kultūros ministerija padarė viską: išsiuntė visus dokumentus, dėjo visas pastangas, darė visus žingsnius, bet, kaip ir minėjau, viskas priklauso nuo savivaldybės.

PIRMININKAS. Dėkoju už atsakymą. Dabar klausimą užduos gerbiamas A. Nekrošius, vėliau – A. Sysas, A. Skardžius, B. Petkevič, A. Butkevičius. Prašom. A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš norėčiau užduoti savo klausimą švietimo, mokslo ir sporto ministrei. Žinome, kokia situacija yra dabar su pandemija, bet nežinome, kaip bus rugsėjo pradžioje. Daugelis gyventojų nerimauja, kaip bus su mokslo metais, kaip vaikai eis į mokyklą. Panašu, kad nežino ir mokytojų bendruomenės, taip pat ir kai kurios savivaldybės to klausia. Tai mano klausimas toks ir būtų, kaip jūs planuojate atnaujinti darbą mokyklose nuo rugsėjo 1 dienos?

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dėkui. Planuojame atnaujinti darbą mokyklose nuo rugsėjo 1 dienos kaip ir normaliai. Tikrai matome vakcinacijos tempus, ruošiamės rudeniiui, nelaukiame. Patvirtinome nemažai priemonių, turime darbo grupę peržiūrėti visas procedūras, visas rekomendacijas. Ruošiamės rudeniiui. Turbūt visi tikimės, kad bus geriausiai, bet pandemija yra toks dalykas. Tikrai tikimės normaliai sugrįžti į mokyklas nuo rugsėjo 1 dienos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos A. Sysas. Ruošiasi A. Skardžius.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas būtų turbūt finansų ministrei. Gerbiama ministre, aš matau, jūs dar rašote laišką kažkam telefonu. Jau nerašote, tai išgirsite tada.

Gerbiama ministre, kaip ilgai mokesčių mokėtojų pinigai bus naudojami ne visai gerais tikslais ir kėslais? Šiandien M. Majauskas paviešino paskutinius duomenis, kaip buvo panaudota dalis lėšų, ne visos, aišku, per pandemiją įmonėms gelbėti, kai buvo perkami maseračiai, lambordžiniai ir visokie nekasdieniai lengvieji automobiliai. Tai nieko naujo, paprasčiausiai visada krizės ir pandemijos turtingus padaro dar turtingesnius, o vargšus visada padaro dar vargingesnius. Ką ruošiatės padaryti, kad lėšos ir visokios pervedamos lengvatų veikty gamybą, o ne asmeninį pasitenkinimą ir prabangos prekių pirkimą? Ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Tai turbūt reikia atskirti du laikotarpius. Vienas laikotarpis yra iki Naujųjų metų, kitas laikotarpis yra po Naujųjų metų, kuomet buvo sudaryti nauji sąrašai su naujais kriterijais. Sąrašams, pagal kuriuos buvo teikiama parama iki Naujųjų metų, nebuvo taikomi papildomi kriterijai, kurie buvo įvesti nuo Naujųjų metų. Tai reiškia, kad Mokesčių inspekcija papildomai vertina kitus rodiklius, tai yra įmonių likvidumą, įmonių pelningumą ir kitus rodiklius, ar jie turi teisę gauti paramą. Ir tuomet, jeigu tų rodiklių po patikrinimo įmonės neatitinka, paramą turės gražinti.

Tiesiog manau, kad stengiamės visi taikinti paramą kiek įmanoma, tačiau nuo sukčių turbūt apsisaugoti yra sudėtinga. Tam yra tikrinimo mechanizmai, kurie padės užkardyti tokius atvejus ateityje. Tačiau turiu pažymėti, kad šis pasinaudojimas mokestine sistema susijęs ne tik su gaunama parama, bet lygiai taip pat ir su tuo, kad įmonės dalį šių išlaidų gali nusirašyti į sąnaudas, jeigu pagrindžia, kad tie automobiliai yra naudojami įmonės pajamoms uždirbti, kas yra ne visai tiesa.

Todėl, man atrodo, čia labai svarbu kalbėti ir mūsų mokesčių lengvatų darbo grupės peržiūros procese taip pat ir apie įvairius gudravimo būdus, kuriuos naudoja įmonės tam, kad susimąžintų savo mokėtinus mokesčius. Man atrodo, šitoje srityje rudenį tikrai turėsime tam tikrų pasiūlymų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau klausia A. Skardžius. Ruošiasi B. Petkevič.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Be abejo, aš klausiu turbūt energetikos ministro. Skelbiama, kad Ispanijos infrastruktūros įmonė IDOM už milijonus pradės Ignalinos atominėi elektrinei parinkti panaudoto branduolinio kuro žvalgybą dėl atliekyno įrengimo. Kaip teigiama, bus kasama šachta iki 200 metrų gylio. Visuomenė pirmiausia yra mažai informuota apie tai ir turbūt nesuvokia, kokia potenciali katastrofa bus ateities kartoms.

Kodėl būtent ispanų įmonė? Kodėl mes tiesiog ignoruojame tą susitarimą, kurį turime su švedais dėl bendradarbiavimo būtent šioje branduolinėje srityje? Suomiai savo branduolinę saugyklą jau baigia po 40 metų darbo, ji bus 420 metrų gylyje grynai granito šachtoje. Todėl vienintelė Rusija, kuri yra prisiėmusi išipareigojimus ir leisti importuoti, ir laidoti pas juos branduolinį kurą, neišsiveža iš savo elektrinės to kuro. Kodėl jūs nesiimate būtent šių veiksmų, o tiesiog potencialiai norite, kad ta bomba tiksėtų pas mus ne vieną šimtmetį? Aš manau, kad jūs tiesiog ignoruojate visuomenę ir vadovaujate principu – po mūsų nors ir tvanas. Svarbiausia, kad susižertų pinigus konsultantai. Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Labai ačiū. Labai dramatiškai skamba iš jūsų tie kaltinimai. Sakykime, procesas yra visiškai normalus, netrukus bus pradėtas reaktorių išmontavimas, turime laikinas saugyklas. Ateityje kurą, po 50 metų, reikės perkelti į nelaikinasias saugyklas. Kaip žinoma, mes jas turėsime turėti patys pas save. Šiuo metu konkursą laimėjusi Ispanijos bendrovė būtent atsakys į klausimą, kurioje vietoje geriausiai laikyti tas atliekas, galbūt bus ta pati Ignalina, Visagino

teritorija. Niekas negali pasakyti. Leiskime daryti darbą konkursą laimėjusiai bendrovei ir tada bus atsakyta į visus klausimus, bus suteikti atsakymai.

Labai puikiai suprantate, kad kito kelio nėra. Branduolinės atliekos šiandieną jau yra Lietuvoje, jos neatkeliaus pas mus iš kitų šalių, jos mūsų šalies dabar jau branduolinės atliekos, likusios po Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo. Ardant reaktorius jų dar padaugės ir mes turime jas visas utilizuoti.

Ačiū, kad Europos Sąjunga mums finansuoja visus šiuos projektus. Taip pat finansuos iš dalies ir atliekyną. Nemanau, kad tas dramatismas turėtų turėti tiek daug reikšmės, kiek jūs jam teikiate.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausimą užduos gerbiama B. Petkevič. Ruošiasi A. Butkevičius ir gerbiamas A. Vinkus.

B. PETKEVIČ (LRF). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas būtų susisiekimui ministrai, aš jo čia nematau, bet klausimą užduosiu. Mano klausimas būtų toks. Mes matome, kad krašto kelių dangą prastėja visoje Lietuvoje. Vyriausybės programoje aš nematau konkrečių punktų. Tad norėtusi sužinoti, kokie yra konkretūs planai dėl krašto kelių, nes iš tikrųjų čia yra toks mūsų šalies gerovės požymis.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Čia tikriausiai man klausimas, nes susisiekimui ministras šiuo metu yra tarptautiniame susitikime dėl Baltarusijos užgrobtu lėktuvu.

Aš nežinau, kas čia yra Seimo prioritetas. Ką tik girdėjau, kad lyg ir žvyrkeliai, ne krašto keliai. Gal kažkaip nuspręskite. O šiaip dėl kelių finansavimo ilgalaikio modelio Vyriausybės programoje priemonės yra ir Vyriausybė tuos pasiūlymus Seimui pateiks, tikrai reikia labai aiškiai suprasti, ką jau šiandien sakė finansų ministrė, kad pinigų yra ribotas dydis. Jeigu mes norime labai daug dėmesio skirti žvyrkeliams, tai tada kažkam to dėmesio teks mažiau. Matyt, kad reikia nutarti, kas yra prioritetas, ir pagal tai finansuoti. Vis dėlto, Vyriausybės nuomone, prioritetas yra pagrindinė infrastruktūra, ta, nuo kurios priklauso didelės dalies žmonių gerovė, investicijos, galimybės vykdyti verslus, prekybą ir visus kitus dalykus. Žvyrkeliai, žinoma, irgi yra svarbu atskiriems žmonėms, tačiau prioritetus susidėlioti tenka, nes niekada nebus valstybėje tiek pinigų, kad viską būtų galima padaryti vienu metu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą dabar užduos A. Butkevičius. Vėliau – A. Vinkus, O. Leiputė.

A. BUTKEVIČIUS (MSNG). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš norėjau klausti susisiekimui ministro, bet gal premjerės paklausiu. 2019 metais ir 2020 metais krovinių apimtys iš Kinijos per Lietuvą didėjo. Gal jums yra žinoma informacija, kaip yra šiais metais, jau per ketvirtį? Ar krovinių sumažėjo, ar ne, nes, kiek teko kai kur skaityti, kad Rusija daro ir Kinijai spaudimą, kad per Baltijos šalis Kinijos kroviniai nevažiuotų? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū už klausimą. Tikrai tikslios statistikos pateikti dabar negalėčiau, bet būtinai paprašysiu. Ji jums bus pateikta raštu. Užsirašau klausimą ir būtinai perduosiu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausia gerbiamas A. Vinkus. Vėliau – O. Leiputė, A. Gedvilas ir Z. Balčytis.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiamas sveikatos apsaugos ministre, sveikatos priežiūros įstaigos jau daugelį metų kelia klausimą dėl patiriamų papildomų išlaidų padengimo padidinus minimalią mėnesinę algą. Kaip visi gerai žinome, sveikatos priežiūros išlaidos yra kompensuojamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto, tačiau, pirma, valstybės įmoka už valstybės lėšomis draudžiamus asmenis neadekvačiai maža, palyginti su dirbančiųjų mokamomis įmokomis. Taip jau daugelį metų.

Antra. Valstybės biudžetas niekada neskiria reikiamos apimties lėšų valstybės deleguotoms funkcijoms įgyvendinti. Todėl padidinus minimalų darbo užmokestį, įstaigos kaskart susiduria su ypatingais finansiniais sunkumais, nes tai pareikalauja didelių papildomų lėšų.

Gerbiamas ministre, kaip jūs vertintumėte nuomonę, kad šiuo tikslu papildomos lėšos galėtų būti skiriamos iš valstybės biudžeto tuo tikslu pradėdant po daugelio dešimtmečių, kai vyriausieji gydytojai, medikai kelia tą klausimą, pakeisti atitinkamas įstatymų nuostatas ir vadovautis tuo, ką aš siūlau?

A. DULKYS. Ačiū už klausimą. Visų pirma, taip, tikrai jūsų abiem teiginiais negalima nepriarti ir juos mes visi jau daugelį metų žinome. Taip, MMA bazė yra tikrai netinkama PSDF planuoti. Tai yra taip pat faktas. Čia tas nesusiejimas su biudžetu sudaro daugybę problemų. Aš jau nekalbu apie tai, kad kai kurių tokių iš dalies prieštaraujančių nuostatų pasidaro gyvenime. Taip pat per daug metų šita tokia mūsų planavimo sistema labai pakenkė ir padidino atskirtį tarp viešųjų įstaigų ir biudžetinių įstaigų. Jeigu pažiūrėsime sveikatos apsaugos sistemą, tai atlyginimai pradėjo skirtis iki 2,5 karto dėl šitos priežasties.

Kas dabar yra daroma? Kai kalbame būtent apie šakos sutartį, apie derybas, tai būtent čia, matyt, yra mums signalas pakeisti tą matymą į ateitį. Noriu atkreipti dėmesį, kad anksčiau šitiems dalykams biudžete apskritai nebūdavo numatomi pinigai, o šiomet yra pirmieji metai, kai valstybės lėšos yra suplanuotos tikrai visa apimtimi ir tam yra skirta virš 200 mln. eurų.

Kalbant jau apie būsimą mechanizmą, tai, taip, Vyriausybė yra numačiusi reformą šituo klausimu ir jina apimtų tiek ir to finansavimo modelio tobulinimą, tiek ir alternatyvių finansavimo šaltinių pritraukimą, tiek ir išlaidų apmokėjimo kompensavimo mechanizmo pokyčius. Taigi tikrai mūsų laukia daug naujovių, kurias surėmę pečius Vyriausybė ir parlamentas turėsime padaryti kartu. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju už atsakymą. Toliau klaustų O. Leiputė, bet aš jos nematau salėje. Aš neklystu, nėra jos? Tada iš tos pačios frakcijos gerbiamas K. Vilkauskas klausimą užduos. Prašau.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Klausimas kultūros ministru. Gerbiamas ministre, norėčiau paklausti dėl specialiųjų Senamiesčio tvarkymo planų. Kiek žinau, jų yra 17, kurie yra užstrigę arba nebaigti. Tuomet kyla didesnė invazinių objektų grėsmė į kultūros paveldo objektus... Gal galite pakomentuoti šiek tiek? Ačiū.

S. KAIRYS. Ačiū už tikrai gerą klausimą. Neseniai yra įvykdytas auditas dėl kultūros paveldo objektų teritorijų specialiojo planavimo. To audito išvada yra tokia, kad... Jūs minite senamiesčius, bet tai nėra tik senamiesčiai, tai yra ir kitos paveldo objektų vietos. Ir jų yra daug nebaigtų, iš jų yra 17, kurios net neturi perspektyvos būti kaip nors kitaip... na, pabaigti, tiesiog tęsti šitą procesą.

Specialusis planas. Viena vertus, kai kur yra šiek tiek pertekliniai reikalavimai, kodėl jo reikėtų, bet, kita vertus, yra tokios teritorijos kaip Vilniaus senamiestis, kur tikrai be tokio dokumento yra sudėtinga tiek kalbant apie paveldo išsaugojimą, tiek apie miesto plėtrą iš kitos pusės. Ir net Seime yra įvairių diskusijų, tarkime, apie Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą.

Tai čia irgi norėčiau atkreipti dėmesį, kad reikia dažnai turėti individualų požiūrį į situaciją ir būtent tie specialieji planai tai užtikrina. Tikrai gaila, kad šitas procesas užtrunka. Kodėl jis užtrunka, bandome aiškintis, savo paaiškinimus turi pateikti tiek ministerijos atsakingi padaliniai, tiek Kultūros paveldo departamentas, kaip išvengti tokių klaidų, nes tik pradėjus procedūrą keičiasi aibė teisės aktų. Žodžiu, ta paveldo sistema yra tokia tikrai klampė. Tiesiog turėdami visas išvadas ir veiksmų planą bandysime išeiti iš tos situacijos, tada turėsime daugiau informacijos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas A. Gedvilas. Vėliau – Z. Balčytis ir V. Bakas.

A. GEDVILAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Klausimas gerbiamam sveikatos ministru. Ry tą kalbėjome apie vaikų skaičių ekskursijose ir išsprendėme situaciją, labai dėkoju už pagalbą. Tačiau liko neatsakytas dar vienas klausimas. Kaip į jas gali jungtis vaikai, kurių tėvai yra atsisakę testuoti kaupinių metodu, kai mokslo metų baigimo renginiai, išvykos vyksta lauke ir viduje? Juk su galimybių pasu, kurį iki 16 metų vaikai gauna automatiškai, gali netestuoti būti ir viduje. Kaip planuojate išspręsti šį diskriminacinį klausimą?

Ir antras trumpas klausimas. Ar jau yra patvirtinta tvarka dėl seilių testų, ar jau galima juos taikyti tiems vaikams, kurių tėvai atsisako dalyvauti tyrime kaupinių metodu? Ir ar gali darbuotojai tų seilių rezultatus pristatyti į darbo vietas, siekdami išvengti nušalinimo nuo darbo? Ačiū.

A. DULKYS. Gal nuo antro. Dėl seilių testo. Tai yra tik vienas iš metodų. Šiuo metu dėl jo yra diskutuojama tiek su laboratorijomis, tiek su medikais, tiek su ekspertais, nes Lietuvoje nėra ir daug laboratorijų, kurios juos galėtų daryti. Patys medikai žiūri labai skeptiškai ir tų ekspertinių nuomonių yra įvairių, kad tai yra vienas iš nepatikimiausių metodų, labai užkraunantis laborato-

rijas. Kol kas manome, kad tų metodų tikrai yra pakankamai, bet mes prie šito metodo taip pat dirbame ir aiškinamės.

O dėl visų renginių Vyriausybė trečiadienį peržiūrėjo nutarimą iš esmės, tenai yra padaryta labai daug pokyčių. Atvirose erdvėse dabar nėra jokio žmonių skaičiaus ribojimo. Matyt, toks ir atsakymas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia Z. Balčytis.

Z. BALČYTIS (*LRF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Turėjau keletą klausimų, bet paklausiu energetikos ministro. Visiškai neseniai Energetinės plėtros komisija nagrinėjo tokį keistą klausimą, kad labai didelis baltarusiškos elektros energijos kiekis iš Astravo faktiškai per mūsų vieną Baltijos sesę patenka į Lietuvą ir pagal nusistovėjusią tvarką arba patvirtintą tvarką mes, kaip valstybė, neturime galimybės keisti šitos mums pristomos tvarkos, nes ši sistema yra seniai priimta ir per vieną dieną mes negalime to pakeisti.

Ar jums neatrodo, kad vis dėlto dabartiniame Baltarusijos įvykių kontekste tiek jūsų Energetikos ministerija, tiek Vyriausybė turėtų pareikšti labai aiškia pretenzija mūsų kaimynei Latvijai, kad tokie dalykai būtų uždaryti, ir faktiškai turėtų būti išspręstas klausimas ne tik ekonominiu, bet ir politiniu lygiu. Ačiū.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Ačiū. Tos pretenzijos yra reiškiamos nuolat. Šiandien taip pat vyksta, pavyzdžiui, BEMIP posėdis, kur Baltijos šalys kartu su Komisija nagrinėja visus šituos klausimus ir tą patį klausimą, kurį mes aptarinėjome Energetikos komisijoje. Iki 23 dienos, birželio 23 dienos, kartu su Baltijos šalimis bandome rasti sutarimą dėl naujos trišalės metodikos, kuri pakoreguotų šiuos srautus. Aiškiai esame pasakę, kad iki šios datos neradę trišalio sprendimo mes imsimės vienašalio sprendimo. Dedame visas pastangas, kad tas sprendimas būtų parengtas, jeigu nepavyks susitarti.

Dar noriu pabrėžti, kad Ukrainai atsisakius pirkti baltarusišką elektrą, nors Rusija neteko, „Inter RAO“ neteko galimybės sukeisti srautus tarp rusiškos ir baltarusiškos, Astravo atominės elektrinės kiekis, patenkantis į Lietuvą, yra visiškai minimalus, nes baltarusiška elektros sistema yra subalansuota: kiek jie pagamina, tiek suvartoja. Pirmiausia yra susiję su tuo, kad jie negali eksportuoti tiesiogiai į Baltijos šalis, tai darydavo per Rusiją, sukeisdami srautus.

Bet darkart pakartosiu: situacija yra laikina, bet kada jie suras naujas landas ir vėl pradės eksportą, todėl dedame visas pastangas, kad trišalė metodika būtų pasiekta iki birželio 23 dienos. Nepavykus pasiekti, imsimės plano B, kuriame bus tiek teisinės, tiek techninės priemonės šiai situacijai išspręsti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klaus gerbiamas V. Bakas, vėliau – R. Šarknickas ir, jeigu spėsime, gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienė, bet nepamirškite, kad spėsime. Prašom.

V. BAKAS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mano klausimas būtų premjerei arba galbūt padės vidaus reikalų ministrė. Klausimas iš regioninės politikos: kada visuomenei bus pristatytos regionų specializacijos priemonės, kurios numatytos tiek Vyriausybės programoje, tiek įstatymuose, nes iš tikrųjų visuomenė to laukia, tai yra galimybė regionams sulaukti dėmesio. Bet niekas nežino, kas tai yra: kokia bus pagalba valstybės, ar tai bus padengta iš biudžeto? Kokios priemonės? Koks vaidmuo pačių regionų ir panašiai. Tikiuosi, suprantate – norėtumėte suprasti kada ir suprasti, kas tai per priemonė.

Ir antras klausimas susijęs su biudžetu ir RRF planu. Man visai neseniai teko bendrauti su savivaldybių vadovais, ir nei biudžetas, nei RRF planas nebuvo jiems pristatytas. Aišku, jie norėtų tai išgirsti. Būtų toks pasiūlymas, ar vis dėlto būtų galima surinkti bent regionų vadovus ir pasikalbėti apie tai? Tai svarbūs strateginiai dokumentai, ir į tai būtų verta įtraukti savivaldą. Tai kaip koreliuoja su pirmu klausimu. Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Žiūrėkite, aš taip galiu pasakyti: diskusijų ir debatų su savivalda įvairiais formatais bent jau dėl RRF tikrai buvo, net aš pati asmeniškai viename tokiame dalyvavau. Tai dabar pasakymas, kad niekas su mumis nediskutavo, išvertus į lietuvių kalbą, galbūt reiškia, kad mes norėjome ne to, bet taip jau būna politikoje, kad nebūtinai visi sprendimai tenkina visus lūkesčius, nes kitaip nebūtų iš viso įmanoma tų sprendimų rasti. Nelabai žinau, apie ką konkrečiai kalbama.

Kalbant apie pirmą jūsų klausimą, čia labai geras klausimas. Dabar turbūt iki vasaros vidurio mes turėtume turėti daugybę nacionalinių plėtros programų, kurios išplaukia iš Strateginio planavimo įstatymo, ten yra tiek švietimo, tiek kultūros, tiek atskira regionų programa. Jos jau turėtų suplanuoti tas konkrečias sritis, konkrečias priemones ir konkrečius pinigus konkrečioms priemonėms pagal Pažangos programą ir pagal Vyriausybės programą. Kada ta regionų programa bus baigta rengti, nežinau, gal Agnė galėtų tiksliau pasakyti, bet čia yra šios vasaros darbas, kada tos programos turėtų būti patvirtintos. Pagal jas atitinkamai planuojama nauja perspektyva, RRF pinigai ir biudžeto pinigai.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Aš galbūt galėčiau papildyti, konkretizuoti. Tai yra Nacionalinė regionų plėtros programa turėtų būti parengta iki rugsėjo 31 dienos. Toks yra numatytas mūsų terminas. Aš tikiuosi, kad viskas taip ir bus padaryta laiku.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Dar papildydama pasakysiu, kad Vyriausybė kaip tik sudarė Darnios plėtros komisiją, kuriai aš pati vadovauju. Į ją yra įtraukti regionų tarybų žmonės ir joje mes tikrai diskutuosime dėl tos plėtros programos, kai tik bus jos projektas galimas diskutuoti su socialiniais partneriais.

PIRMININKAS. Dėkoju. Paskutinis klausia gerbiamas R. Šarknickas ir labai trumpai, nes mes turime nepilną minutę.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Klausimas kultūros ministrui. Kultūros ministerija Vyriausybei teiks nutarimo projektą (yra rašoma laiške), kuriuo siūloma įsteigti Lietuvos Respublikos kultūros atašė pareigybę Lietuvos Respublikos ambasadoje Japonijoje. Taip pat bus siūloma panaikinti Lietuvos Respublikos kultūros atašė pareigybę Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate Kaliningrade. Gavau šio tokio nerimo iš lietuvių bendruomenės narių pasiteirauti, ar šiek tiek buvo diskutuota šiuo klausimu su lietuvių bendruomene Kaliningrade? Ar jau čia bus visiškas sprendimas, kad nebebūtų Kaliningrade atašė? Ačiū jums.

S. KAIRYS. Kaip jūs žinote, Kaliningrade ir dabar nėra atašė. Tiesiog jis buvo, po to jau jo nebebuvo. Bet aš plačiai nekomentuodamas tiesiog vieną faktą pasakysiu. Mes iš principo kultūros atašė skyrėme Rusijoje – jo neįleido. Kai matysime, kad ten tikrai yra galimybė veikti, tikrai yra galimybė atstovauti tiems interesams ir vykdyti būtent kultūros atašė veiklą, tai tikrai tie sprendimai ne kažkur akmeny įkalti. O svarbiausias dalykas turbūt yra, kad tokius užstrigusius klausimus atveriamė tiesiog kita galimybe, kur kur kas daugiau pozityvo, tai yra Japonija.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėkoju visiems ministrams, premjerei ir visiems kolegoms, kurie klausė. Ačiū už jūsų laiką. Geros dienos. Susitiksimė per... Galime padaryti registraciją, jeigu norite. *(Balsai salėje)* Taip. Dėl jūsų padarykime registraciją. Prašom. Registracija. Tai ir aš dar spėsiu, ir ministrai kiti. Būsime istorijoje pažymėti auksinėmis raidėmis. *(Balsai salėje)* Aš ne. Dėkoju. Rytinį posėdį baigiame. Susitiksimė vakariniame. *(Gongas)*

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 68 STENOGRAMA

2021 m. gegužės 27 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
J. JARUTIS, A. MAZURONIS ir J. SABATAUSKAS*

PIRMININKAS (J. JARUTIS, LVŽSF). Laba diena, kolegos, po pietų. Pradedame popietinį 2021 m. gegužės 27 d. posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 58 Seimo nariai.

Opozicinės Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos darbotvarkė

14.01 val.

Diskusija „Šiuolaikinė mokykla. Ant kokių vertybinių pamatų ketiname ją statyti?“

Popietinės darbotvarkės 2-1 klausimas – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos kaip opozicinės organizuojama diskusija „Šiuolaikinė mokykla. Ant kokių vertybinių pamatų ketiname ją statyti?“. Šiandien turime septynis pranešėjus. Noriu paprašyti gerbiamų pranešėjų, kad pasistengtų spėti per 5 minutes, daugiausia per 7 minutes. Visai diskusijai mes turime 1 val. 10 min.

Kviečiu į tribūną pirmąjį pranešėją – Rengimo šeimai asociacijos pirmininką, teisininką R. Aušrotą. Pasisakymo tema – „Ar švietimo sistemoje liks vietos rengimui šeimai?“. Prašau.

Rengimo šeimai asociacijos pirmininko, teisininko Ramūno Aušroto pranešimas „Ar švietimo sistemoje liks vietos rengimui šeimai?“

R. AUŠROTAS. „Aukštas šeimos, kaip pamatinio visuomenės instituto, prestižas visuomenėje. Daugėja šeimų, jose gimsta daugiau vaikų. Šeimose puoselėjama pagarbių tarpusavio santykių kultūra. Šeimos geba įveikti ir savarankiškai spręsti kylančias psichologines ir socialines problemas, jaučia atsakomybę už savo gerovės kūrimą, vaikų išlaikymą, ugdymą. Užtikrinamos lygios vyrų ir moterų teisės bei galimybės viešame gyvenime ir šeimoje.“

Tai ne citata iš T. Moro „Utopijos“, bet Lietuvos vizija iš 2018 metais Seimo patvirtintos Demografijos, migracijos ir integracijos politikos 2018–2030 metų strategijos. Maža to. Tai nėra buvusios valstiečių Vyriausybės prasilenkimas su gyvenimo realybe, kaip kam nors galėtų atrodyti, bet tik siekis, kuris yra rašytas 2012 metais patvirtintoje Lietuvos pažangos strategijoje „Lietuva 2030“ (joje įsipareigota stiprinti darnią šeimą kaip svarbiausią visuomenės ląstelę ir tautos išlikimo garantą, joje subręsta laisvas, kūrybiškas ir atsakingas žmogus), atkartojimas.

Darni šeima yra vienas iš strateginių valstybinės raidos tikslų. Darnios šeimos stiprinimo siekis viena ar kita forma atkartotas visuose strateginiuose Lietuvos valstybės raidos planavimo dokumentuose – tiek Ilgalaikėje šeimos stiprinimo programoje, tiek ir jos pagrindu rengiamoje Šeimos politikos stiprinimo plėtros programoje.

Vizija yra graži, bet, deja, analizuojant esamą situaciją, atrodo, kad prie jos ne artėjame, bet tolstame nuo jos. O žvelgiant į perspektyvą atrodo, kad tolsime ir toliau. Tik porą pavyzdžių. Lietuvoje iš tikrųjų gana aukštas ištuokų skaičius. Pagal ištuokų skaičių, tenkantį skaičiuojant pagal ištuokų skaičių 1 tūkst. Lietuvos gyventojų, tas rodiklis yra 0,39 %. Šiuo rodikliu mes esame treči Europoje po Ukrainos ir Latvijos. Na, jeigu dar įskaitysime Rusiją ir Baltarusiją, kuri duomenų neįteikia, tai patenkame į penketuką.

Tik porą pastabų, ką šie du skaičiai reiškia praktikoje. Tai reiškia, kad per šį laikotarpį tarp 2009 ir 2018 metų su vienu iš tėvų liko gyventi 80 tūkst. vaikų, ir dažniausiai tai buvo ne tėtis, o

mama. Kas dar yra užslėpta už tos statistikos? Tai, kad bent penktadalis išsiskiriančių porų išsiskiria per pirmus 10 metų, 25 santuokinio gyvenimo metus įveikia tik 5 % sutuoktinių. Tai rodo, kad mes turime rengimo šeimai problemų.

Kitas aspektas – Lietuvoje mažas fertiliškumo lygis. Čia Eurostato prognozės apie Lietuvos demografinę situaciją rodo, kad būtent mažas fertiliškumas, arba vaisingumas, yra tas faktorius, kuris labiausiai ir lemia, ir lems mūsų visuomenės ir tautos išnykimą.

Taip pat galima papildyti, kad šitie dalykai yra susiję tiek su plintančiu etinės bevaikystės reiškiniu, tiek su Lietuvoje labai populiaria vienumo kultūra. Jauni, darbingo amžiaus žmonės nenori tuoktis, nenori įsipareigoti. Tuo mes patenkame į penketuką. Tik skirtingai nuo Suomijos ir Švedijos, kur vienumo kultūra susijusi su noru save realizuoti, pas mus šita kultūra susijusi su saugumo poreikiu. Žmonės kažkodėl nesijaučia saugūs būdami šeimoje. Kyla klausimas, ką mes darome ne taip, nors remiantis Europos vertybių tyrimų ar kitų tyrimų rezultatais šeima žmogaus gyvenime buvo ir yra pirmasis prioritetas, lenkiantis visus kitus.

Gerbiami Seimo nariai, turiu du atsakymus. Pirmąjį galima rasti tose pačiose valstybės raidos dokumentuose. Tai yra vertybinė slinktis ir kaip jos pasekmė tokia vertybinė konsteliacija, kuri demotyvuoja kurti šeimą. Nesupraskite manęs neteisingai. Aš nesakau, kad individuali ar profesinė savirealizacija, materialinė gyvenimo kokybė yra blogai. Aš noriu pasakyti, kad šeimos kūrimas ir jos išlaikymas reikalauja tam tikros vertybių hierarchijos, kurioje mano minėtos vertybės groja toli gražu ne pirmu smuiku. Visuomenėje vykstanti vertybinė slinktis, lemianti šeimos ir šeimos instituto silpnėjimą, labai priklauso nuo švietimo sistemos pasirinkto požiūrio, kokios vertybinės nuostatos yra ugdytinos.

Gyvendamas šeimoje jau 20 metų, puikiai žinau, kad kurti šeimą reikia ne tik norėti, bet ir gebėti. Jau 15 metų ruošiamė sužadėtinius santuokai. Atrodo, kalbame apie paprastus dalykus: poros pokalbiai, prigimtiniai vyro ir moters skirtumai, vaikų auklėjimas, konflikto ir atleidimo kultūra. Kiekvieną kartą išgirstame tokį klausimą, kodėl tokių dalykų mūsų nemoko mokykloje? Tikrai, kodėl? Yra sakoma, kad rengimas šeimai yra šeimos funkcija. Taip, pasirengimas šeimai pirmiausia vyksta šeimoje, tačiau yra daug vaikų, kurie auga nepilnose suirusiose šeimose, yra vaikų, kurie net ir gyvendami pilnoje šeimoje neturi funkcionalių šeimos santykių patirties. Tokiems vaikams ypač reikalinga pozityvi žinia apie šeimos institutą.

Be to, šeimą kurti ir ją išlaikyti reikalingos tam tikros žinios ir įgūdžiai. Negalėdami jų gauti šeimoje, vaikai turi turėti galimybę juos įgyti švietimo sistemoje. Esu įsitikinęs, kad švietimo sistema gali ir privalo užtikrinti kompensacinę funkciją rengimo šeimai srityje. Todėl kalbant apie pasirengimą šeimai yra būtinas trijų socialinių institucijų – šeimos, mokyklos ir visuomenės bendradarbiavimas.

Apie holistinį požiūrį į šeimos stiprinimą kalba ir strateginiai valstybės dokumentai. Šį holistinį požiūrį bandė realizuoti 2016 metais priimta Sveikatos, lytiškumo ugdymo, rengimo šeimai bendroji programa, sutrumpintai SLURŠ. Jos ypatybė yra ta, kad joje buvo numatyta bendradarbiaujant su mokyklos bendruomene ir tėvais realizuoti šią tikslą, tačiau programa netapo kūnu. Priežastys yra dvi.

Pirma. Pats programos pobūdis – ji yra neprivaloma. Mokyklų vadovai ją įtraukdavo į metinius mokyklų planus kaip integruojamą programą ir paprastai tuo viskas ir pasibaigdavo.

Antra. Nebuvo paruošta ir įdiegta programos įgyvendinimo metodika. Paprastai sakant, kalbant apie šią programą, mokytojai, nors ir žinojo, ką sakyti, bet nežinojo kaip. Šiuo metu vyksta ugdymo turinio atnaujinimas, kompetencijų pagrindu yra perrašomos bendrojo ugdymo programos. Šio proceso metu šią programą turėtų pakeisti kita Socialinė, emocinė, sveikatos, lytiškumo ugdymo, rengimo šeimai ir žmogaus saugos programa, į kurią turėjo būti integruota pirmoji. Tačiau, kaip parodė VDU Santuokos ir šeimos studijų centro mokslininkų atliktas tyrimas, į parengtą programą nei rengimo šeimai, nei lytiškumo ugdymo principų ir vertybinių nuostatų, taip pat jų pagrindu suformuluotų gebėjimų ir žinių nebuvo integruota. Šiuo klausimu buvo svarstymai Seimo Švietimo ir mokslo komitete vykdant parlamentinę kontrolę. Komitetas rekomendavo Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai užtikrinti tinkamą lytiškumo ugdymo, rengimo šeimai inkorporavimą į naują rengiamą programą.

PIRMININKAS. Laikas!

R. AUŠROTAS. Tenka tik apgailestauti, kad Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos specialistai šią Švietimo ir mokslo komiteto rekomendaciją ignoravo. Programa buvo papildomai peržiūrėta ir atnaujinta, perorientuota į gyvenimo įgūdžių programą ir galiausiai paskelbta. Analizuodami ją, jos turinyje taip pat pasigendame išsamių rengimo šeimai principų, rengimo šeimai tikslų ir turinio. Programos pagrindas yra socialinio, emocinio ugdymo programa, bet ne, kaip rekomenduota, SLURŠ programa.

Norėtume pabrėžti – mes ne prieš socialinį, emocinį ugdymą. Jis yra svarbus, bet, kalbant apie rengimą šeimai, yra nepakankamas, nes skiriasi perduodamų žinių, gebėjimų turinys, taip pat skiriasi vertybinė hierarchija. Vien tik socialinio intelekto ugdymas nėra pakankamas rengimo šeimai pagrindas, bet yra svarbus ir racionalaus intelekto puoselėjimas, nes šeimos pagrindas ir jo tvarumo garantas yra ne tik emocinis jausminis ryšys, o ir sąmoningas, laisvas, atsakingas apsisprendimas prisiimti su šeimos kūrimu susijusias pareigas.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, jau turiu nutraukti, nepykite, nes kitiems prelegentams liks mažai laiko. Dar porą sakinių ir...

R. AUŠROTAS. Kalbant apie programą, yra pilietiškumo ugdymo ir rengimo šeimai tendencija, į programą turėtų būti įtrauktas ir išplėtotas jų skirtingumo ir jų papildomumo aspektas. Žmogus yra lytinė būtybė, vyras ir moteris, todėl programos tikslas neturi būti atsietas nuo SLURŠ programoje numatytų lytiškumo ugdymo siekių. Gyvenimo įgūdžių programa. Kokia ji-
nai yra dabar, galima drąsiai vadinti lyčiai neutralia programa. Turbūt savaime suprantate, ką tai reiškia ateityje. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu pasisakyti B. Obelenienę, VDU Santuokos ir šeimos studijų centro profesore, tema „Koks yra lytiškumo ugdymo tikslas mokykloje?“. Kol prelegentė ateina, gal prelegentams kelia nuostabą, kad salėje tiek nedaug Seimo narių iš 141. Tiesiog dėl COVID situacijos šiuo metu paprastai susirenkame į salę tik balsavimo metu. Kolegos stebi per televizorių, tikrai klausosi. Prašau.

**Vytauto Didžiojo universiteto profesorės, Santuokos ir šeimos studijų centro atstovės
Birutės Obelenienės pranešimas „Koks yra lytiškumo ugdymo tikslas mokykloje?“**

B. OBELENIENĖ. Laba diena, mieli Seimo nariai. Trumpai pristatysiu, su kokiomis situacijomis mes susiduriame šiandien. Taigi, be abejonės, jeigu mes susitarėme, kad šeima yra valstybės pamatas ir saugumo garantas, rengimas šeimai turi tapti vienu svarbiausių švietimo sistemos prioritetų.

Nuo nepriklausomybės atgavimo Lietuvoje buvo parengtos trys jaunimo rengimo šeimai valstybinės programos, tačiau nė vienos iš jų nelydėjo sėkmė ir nė vienai iš jų nebuvo leista gyventi. Kuriant programas buvo sudaromos darbo grupės iš skirtingus interesus ir pasaulėžiūras turinčių fizinių ir juridinių asmenų, tarp kurių nebuvo išgrynintų (...) rengimo šeimai nuostatų, todėl susitarimas vargu ar įmanomas. Tačiau 2016 metais vis dėlto pavyko parengti trečiąją SLURŠ programą, ji buvo rasta konsensuso pamatu. Tačiau net neįsibėgėjusi ji vėl naikinama. Matyt, Lietuvoje tai tampa tradicija, kada rengimas šeimai nustumiamas į Pelenės vietą.

Vienas didžiausių sunkumų ir nesuskalbėjimų, svarstant apie rengimą šeimai mokykloje, iškyla dėl dviejų skirtingų pedagoginių procesų – lytiškumo ugdymo ir lytinio švietimo – sutapatavimo. Dažnai tai ne tik netinkamas vertimas iš anglų kalbos, bet sąmoningas suniveliavimas. Tačiau šie du terminai nėra sinonimai. Tai du visiškai skirtingi procesai, grindžiami skirtingomis strategijomis ir siekiantys skirtingų tikslų.

Pasakysiu, kad lytiškumo ugdymo tikslas yra rengimas šeimai, tėvystei ir motinystei. Todėl norint įvardinti šiuos esminius skirtumus, tikslinga kalbėti apie paauglių rizikingo elgesio prevenciją. Taigi lytiškumo ugdymas ir rengimas šeimai grindžiamas rizikos vengimo strategija. Pasaulio sveikatos organizacija ankstyvus lytinius santykius priskiria prie rizikingo paauglių elgesio. Rizikos vengimo strategija – tai atsisakymas rizikingo elgesio. Visiems suprantama, kad teisinga ugdymo kryptis – padėti paaugliams suprasti, kodėl reikia keisti rizikingą elgesį. Visiems

taip pat suprantama, pavyzdžiui, kad norint atsisakyti rūkymo, narkotikų ir alkoholio reikia jų atsisakyti, o ne išmokti nekenksmingai ir saugiai juos vartoti.

Tuo tarpu lytinis švietimas yra rizikingo elgesio pasekmių mažinimo strategija. Lytinis švietimas neturi tikslo paskatinti paauglį atsisakyti rizikingo elgesio, bet siekia suteikti žinių ir įgūdžių, kaip sumažinti rizikingo elgesio pasekmes. Pasekmės visados nurodomos trys: nėštumai, lytiškai plintančios ligos, ŽIV ir AIDS. Žalos pasekmių mažinimo priemonės yra kontracepcija ir abortai. Tai tarsi dvigubas apsidraudimas nėštumo atveju. Pasekmių mažinimo strategija turi vieną esminį trūkumą – sudaro prielaidas įsijungti vadinamajam rizikos kompensavimo mechanizmui. Paauglys nekeičia rizikingo elgesio, bet jį kompensuoja žalos mažinimo priemonėmis.

Čia labai tiktų palyginimas su vairavimo mokymu. Užuoat vairavimo mokyklose mokę atsa-kingo elgesio keliuose, neviršyti greičio, paisyti kelio ženklų ir nevairuoti išgėrus, tiesiog pasiūlo-me stipriai prisisegti saugos diržą ir patikrinti, ar veikia oro pagalvės. Ilgainiui pasirodo, jog prie-monės, kurių buvo imtasi siekiant sumažinti rizikingo elgesio žalą, yra trumpalaikės. Deja, kaip perspėja Navaros universiteto mokslininkai, vadovaujami žymiausio Europoje epidemiologo pro-fesoriaus (...), šiuos reiškinius galima pastebėti tik populiacijos lygiu ir tik per ilgesnį tyrimų laiką.

Taigi pasirenkant, kokį procesą integruoti į šiuo metu atnaujinamą bendrųjų programų tu-rinį, reikėtų atkreipti dėmesį į dar kelis aspektus. Europos lytinio švietimo ekspertų grupė teigia, jog kokybiškas lytinis švietimas yra pagrįstas tarptautinėmis žmogaus teisėmis, kurios apima ir teisę gauti tinkamą, su sveikata susijusią informaciją. Tačiau, kaip tenka matyti, būtent informa-cijos, kuri suteiktų merginai ir moteriai apsisprendimo laisvę lytiniame švietime, kaip tik ir trūks-ta. Kodėl akcentuoju „merginai ir moteriai“? Žalos mažinimo strategija tiesiogiai liečia jas, nes hormoninė kontracepcija, spiralės, abortai skirti išimtinai merginai, todėl galima daryti prielaidą, jog lytinis švietimas yra labai nedraugiškas moteriai.

2018 metais išleistos UNESCO gairės – „Tarptautinio lytinio švietimo techninės gairės“, ant-ras leidimas. Taigi, įvertinus šias gaires, taip pat ir kitas lytinio švietimo mokymo priemones, įver-tinus moters teises gauti tinkamą, su sveikata susijusią informaciją realizacijos aspektu, galima daryti tokią išvadą, jog svarbiausia informacija, kurią mergaitė, moteris turi gauti, kad galėtų pri-imti su sveikata susijusius sprendimus, lytinio švietimo turinyje pateikiama tik iš dalies. Daž-niausiai kalbant apie moters vaisingumo sistemą pateikiama tik dalinė informacija, susijusi tik su jos lyties organais, tarsi jie funkcionuotų autonomiškai. Apie neurobiologinę moters ciklo regula-ciją nėra kalbama. Gonadotropinių ir natūralių lytinių hormonų pavadinimai, jų poveikis moters organizmui nėra minimas. Nutylima ir apie centrinę hormoninės kontracepcijos veikimo mecha-nizmą bei poveikį moters kognityvinėms funkcijoms, apsiribojama vėlgi tik vietiniu poveikiu lyti-niams organams.

Antras dalykas – lytinis švietimas turi savitą kalbą. Į ką siūlyčiau labai atkreipti dėmesį? Į ke-liamą neigiamą konotaciją nėštumo atžvilgiu: neplanuotas, nenorimas, apsauga nuo nėštumo, nė-štumo sugretinimas su lytiškai plintančiomis ligomis, ir labai pozityvią nuostatą aborto atžvilgiu. Tarsi neurolingvistinis mergaičių programavimas: nėštumas yra blogis, o abortas – lengva išeitis.

Lyčių lygybė yra vienas pagrindinių principų, tačiau kaip tik lytiniame švietime šiuo atžvil-giu įsitvirtiname asimetrija. Daug dėmesio lytinio švietimo turinyje skiriama lytiniam malonu-mui, susitarimui ir sutikimo dėl lytinių santykių davimui. Tačiau neužsimenama, jog vyro ir mo-teris lytinis potraukis yra labai skirtingi. Remiantis (...) ir (...) sisteminė literatūros analize, pagal visus atrinktus vertinimo parametrus: motyvus, dažnius, stiprumą, kryptį, nustatyta, jog vyro ly-tinis potraukis pasireiškia kitaip nei moters. Skirtingos ir kryptys – vyro orientuota į veiksmą, moters – į pasekmes. Susitarimas tarp partnerių, neįvertinant šių skirtumų, kaip teigia mokslinin-kai, yra palankesnis vyrui. Pasaulio sveikatos organizacijos tyrimais nustatyta, jog pirmieji mote-rų lytiniai santykiai kelis kartus dažniau nei vyrų būna priverstinio pobūdžio. Praktika rodo, jog labai dažnai moters tylėjimas priimamas kaip sutikimas.

Taigi rengimas šeimai, lytiškumo ugdymas yra neatsiejami nuo rengimo tėvystei ir motinys-tei. Šiuo požiūriu lytinis švietimas nėra tinkamas pasirinkimas, nes jo mokymo turinys orientuo-jamas tik į saugų poreikio tenkinimą, bet ne į atsakomybę už savo veiksmus. Pavyzdžiui, gairėse paauglė motina minima net septynis kartus ir nė vieno karto – paauglys tėvas.

Ir dar vienas dalykas, labai svarbus šioje diskusijoje. Lytinio švietimo šalininkai dažnai lytiškumo ugdymo ir rengimo šeimai specialistus kritikuoja, kad jų argumentai nėra grįsti mokslu. Čia reikia turėti omeny du dalykus: mokslu grįsta (angliškai – *evidence based*) – įrodymai yra tūkomi gamtos moksluose, tiksliau, medicinoje. Tai yra septyni įrodymo lygiai, kurių aukščiausias yra sisteminė apžvalga. Tradiciškai...

PIRMININKAS. Laikas.

B. OBELIENĖ. Baigiu. Taigi tradiciškai mokslu įvardinti tik gamtos mokslus reiškia remtis senąja mokslo klasifikacijos sistema. Žmogų galima išgydyti medicina, tačiau išugdyti – ne. Ir tam reikia ugdymo mokslų – psichologijos ir filosofijos. Todėl siūlau pasitikėti ugdymo mokslo specialistais, kalbant apie rengimą šeimai. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu kitą pranešėją poną K. Mikolajūną – Lietuvos tėvų forumo atstovą. Tema „Mažos nevalstybinės mokyklos Tūkstantmečio mokyklų kontekste“. Prašom, 5 minutės.

Lietuvos tėvų forumo atstovo Kęstučio Mikolajūno pranešimas „Mažos nevalstybinės mokyklos Tūkstantmečio mokyklų kontekste“

K. MIKOLAJŪNAS. Sveiki, Seimo nariai. Turbūt nėra kitos tokios srities (šiandien kalbame apie švietimą), kuri būti taip demonizuota pandemijos atžvilgiu, tai yra kad į mokyklą sunku pakliūti, reikalingi testai. Jokioje kitoje srityje nėra tokių reikalavimų arba tokio perdėto uolumo ir vaikų saugojimo nuo mokyklų.

Šiandien aš noriu tarti kelis žodžius, kritiškus žodžius, apie Tūkstantmečio mokyklų projektą. Tai, kas yra paskelbta šiandien, manau, nevelu papildyti ar patobulinti, taip pat atkreipti dėmesį į mažas mokyklas, ypač į nevalstybines.

Labai didelis dėmesys yra skiriamas tinklo pertvarkai, ir greičiausiai to reikia, tačiau kaip tinklo pertvarka siejasi su pasiekimais, šiek tiek sunkiau suprasti. Pavyzdžiui, pirmas etapas užima vienerius metus. Ar per vienerius metus patobulės mokinių pasiekimai, kuriuos matuoja PISA, ir dar ne kiekvienais metais, sunku tai pasakyti. Administravimas patikėtas Nacionalinei švietimo agentūrai. Klausimas, ar jinai administruos, ar užsiims ir lyderyste? Kita vertus, labai keista, kodėl visame projekte nepaminėti universitetai ir edukologijos mokslas, o norėtuši, kad būtų mokslas vestų į priekį arba lyderiautų tokio lygio valstybiniuose projektuose.

Mokinys yra paminėtas daugelį kartų, tačiau susidaro įspūdis, kad mokinys yra tiesiog darbo priemonė, bet nėra kokių nors emocijų arba kitų savijautos aspektų, esančių ir švietimo įstatymuose, ir geros mokyklos koncepcijose. Labai suprantama, kad reikia laboratorijų ir kitų dalykų, tačiau dar svarbiau, kad būtų kam mėgintuvėlius ir kilnoti, ir rodyti, tai yra dėmesio mokytajams, kad tos investicijos, pavyzdžiui, yra didelis sunkvežimis laboratorijoje, tiesiog stovi garaže ir per keletą paskutinių metų gal tik pusmetį buvo ant ratų, pasiekdavo mokyklas. Tiesiog kartais investicijoms palaikyti reikalingi papildomi pinigai, o projektams pasibaigus jų nebelieka.

Dabar, kodėl gali ne didėti, o mažėti pasiekimų rodikliai, jeigu kalbame apie ugdymo kokybę? Tuo pačiu metu bus atnaujinamas ugdymo turinys, diegiamas įtraukusis ugdymas, tai reiškia, kad papildomas krūvis ir sudėtingumas, kai ateina specialiųjų poreikių vaikai. Taip pat yra dalinis ugdymo ankstinimas, irgi dar vienas iššūkis, pedagogams tiesiog vienu metu keturias reformas su skirtingais dėmesio centrais tikrai sunku įgyvendinti. Jeigu pažiūrėtume, kokios yra nesprenžiamos arba iki šiol neišspręstos švietimo problemos arba jų šaknys, esminės yra dvi sritys – tai vadyba ir pasitikėjimas. Be abejo, jos yra susijusios. Ir viena sritis, kuri labai lengvai gali būti pakeičiama, tai vertinimas, įskaitant brandos egzaminus. Jis šiuo metu yra stojamasis, bet nematuoja brandos.

Na, ir labai senas pavyzdys, kad nuo mokyklų vadovų 30 % priklauso pasiekimai. Šanchajuje kažkada taip buvo tiesiog pakeisti vadovai. Šiandien galime konstatuoti, kad švietimo sistema yra basas batsiuovys, tai yra švietimo sistema gali parengti medikus, gali parengti teisininkus, tačiau sau mokytojų arba mokyklų vadovų nesugeba parengti, arba nesugeba parengti tiek, kiek jų reikėtų.

Pereikime prie nevalstybinių mokyklų, kokią dalį jos užima ir kas yra svarbu. Tėvų akimis, nevalstybinės mokyklos turi tam tikrą savo veidą, jos yra kitokios, jos nėra pilkos, jos yra ryškios, su tam tikra filosofija, pakraipa, labai dažnai jos yra bendruomeninės, įkuriamos tėvų. Tėvai, supykę arba neradę savo vaikams vietos, susiburia, sukuria mokyklą, atsineša naujausias idėjas, jas išbando ir po to valstybinių mokyklų pedagogai ir vadovai žiūri į privačias mokyklas, į nevalstybines mokyklas, ir semiasi ten idėjų. Pavyzdžiui, pandemijos metu valstybinės mokyklos pradėjo pirkti palapines, sužinojo, kad pamokos gali vis dėlto vykti ne tik klasėje, bet ir lauke.

PIRMININKAS. Pora minučių jums.

K. MIKOLAJŪNAS. Taip pat nevalstybinės mokyklos dažnai priima tuos vaikus, kurie iškrenta iš... kuriems būna per sunku tradicinėje sistemoje, įskaitant specialiųjų poreikių vaikus. Pavojus, kad jeigu bus mažiau finansuojamos, tiesiog neturėsime tų šviesių... švietime tos lyderystės, kurią šiandien suteikia nevalstybinės mokyklos. Nevalstybinės mokyklos pagal PISA rodiklius priartintų mus iki Estijos lygio, jeigu tik jas vertintume.

Pabaigai. Lyderystė apskritai kuria pasitikėjimą. Biurokratinė vadyba per įvairias grandis tą pasitikėjimą išbarsto, o pamatas yra – labai svarbu edukologijos mokslas, mokytojų rengimas, mokytojų metodinė pagalba. Noriu pacituoti B. Burgio žodžius, kad „vergai gali ugdyti tik vergvaldžius“. Mokytojas negali būti vergas. Mokytoją reikia gerbti, nes mokytojai yra tie žmonės, kurie kuria sistemą, kurie ugdo mūsų vaikus. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu pasisakyti Lietuvos istorijos mokytojų asociacijos tarybos pirmininką R. Ramanauską. Pasisakymo tema – „Žvilgsnis į naują istorijos mokymo programos projektą“. Prašau, tribūna jūsų. Ruošiasi A. Sakalauskienė.

Lietuvos istorijos mokytojų asociacijos tarybos pirmininko Roberto Ramanausko pranešimas „Žvilgsnis į naują istorijos mokymo programos projektą“

R. RAMANAUSKAS. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. 2021 m. kovo 31 d. buvo paskelbtos atnaujintos bendrojo ugdymo, taip pat ir istorijos programos. Kalbant apie parengtos atnaujintos programos projektą, akivaizdu, jog programos rengėjai neturėjo jokio aiškaus didaktinio ir metodologinio pagrindo, o Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija bei jai pavaldži Nacionalinė švietimo agentūra rengėjams nesuformavo naujos programos tikslo, kuris turėtų išplaukti iš valstybinės istorijos politikos, savo ruožtu suponuojančios ir mokyklinės istorijos politiką, atsižvelgiant į dabarties iššūkius, kai vyksta informacinis karas ir visokeriopaipai stengiamasi iškraipyti Lietuvos istoriją. Prisiminkime kad ir baltarusių istorikų pastangas pasisavinti Lietuvos LDK istoriją.

Programos kaita nėra pagrįsta nei nacionaliniais tyrimais, nei mokslo naujovėmis. Tas apibrėžtų tos programos tikslingumą ir kaitos būtinumą. Galima manyti, kad pagrindinis motyvas atnaujinti šią programą tai yra iš svetur perimtos rekomendacijos ir pavyzdžiai bei galbūt Europos Sąjungos skiriamų lėšų panaudojimo būtinybė. Programoje pasigendama pilietiškumo ir Lietuvos patriotizmo skatinimo tai deleguojant pilietiškumo ugdymui.

Per tris atkurtos nepriklausomybės dešimtmečius nebuvo sukurtas didysis Lietuvos istorijos pasakojimas, o neturint nacionalinio naratyvo vargiai galima sukurti ir sėkmingą mokyklinės istorijos turinį.

Antroji atnaujintos programos projekto rengimo problema yra ta, kad į šį darbą nesugebėta pritraukti nei žymesnių mokslininkų istorikų, nei žinomų iškilių istorijos mokytojų. Nepaisant to, kad programa maždaug dešimtmetį bus privalomas vykdyti dokumentas, iš esmės turintis įstatymo galią, jam parengti buvo skirtas labai trumpas laikas, o už darbą skirtas menkas atlygis.

Manau, būtina pabrėžti ir tą aplinkybę, kad programos rengėjų grupė viešųjų pirkimų konkursą laimėjo neturėdama jokių konkurentų. Toliau veikė savo nuožiūra, dažnai eklektiškai. Atnaujinamų programų rengime dalyvavę universitetų atstovai, kuriems suteiktas nemenkas svoris, dažnai dėl atotrūkio tarp mokyklinio ir akademinio ugdymo turinio nesugebėjo suvokti mokyklinės specifikos ir jos paskirties.

Trečioji programos projekto rengimo problema slypi tame, kad buvo ignoruojama istorijos mokytojų bendruomenės, joje didžiausią autoritetą turinčių mokytojų, Lietuvos istorijos mokytojų asociacijos, plačiosios visuomenės nuomonė. Iš esmės nereaguota į kritiką ir siūlymus. Tik į programos rengimo procesą įsiterpus tiesiogiai Istorijos mokytojų asociacijai pavyko padaryti nemažai svarbių, bet tik redakcinio pobūdžio pataisymų, kurie pačios programos iš esmės nepakeitė.

Nemalonų išpūdį paliko ir demokratijos imitacija, kai buvo viešai akcentuojamas tik dalies mokytojų išreikštas pritarimas, bet ignoruojama kritika ir argumentuoti siūlymai, ką reikia keisti. Pagrįstai susidaro išpūdis, kad veikiama įprastu biurokratišku metodu, kai per numatytus terminus būtina laiku baigti darbą ir ataskaitos lentelėje padėti varnelę.

Programos projekto žangoje rengėjai teigia, kad atnaujinamos bendrojo ugdymo istorijos programos tikslas – padėti mokiniui įgyti žinių ir ugdytis gebėjimus, kurie padėtų formuotis Lietuvos, Europos ir pasaulio istorinės raidos ir kultūrinės aplinkos supratimui. Tačiau atidžiai ir detaliam išnagrinėjus programos turinį pasidaro aišku, kad pasaulio istorijai beveik nebeliko vietos, o Lietuvos ir Europos istorija apkarpyta, fragmentuota, be platesnio konteksto. Tai neleis mokiniui suvokti nei istorinės raidos nuoseklumo, nei įvykių ir procesų priežastinių ryšių, nesudarys prielaidų ugdyti išprususį ir tvirtas patriotines bei pilietines pozicijas turintį jaunąjį pilietį.

Toks mokslinės istorijos turinio susiaurinimas rengėjų buvo argumentuojamas mokymosi krūvio mažinimo siekais, tačiau to padarinys bus absoliuti demotyvacija domėtis ir mokytis istorijos. Mes jau dabar turime apverktiną situaciją, kai, nepaisant labiausiai atsidavusių ir kompetentingiausių istorijos mokytojų pastangų, sudominti mokinius Lietuvos istorija yra sunku. Ji vaikams paprasčiausiai neįdomi. Paradoksalu, bet sovietiniuose vadovėliuose Lietuvos istorijos temos buvo perteiktos ir išsamiau, ir patraukliau. Dabar turime dominuojančią netekčių ir praradimų istorijos paradigmą, todėl kyla klausimas, ar trauminė tematika pajėgi formuoti orų Lietuvos ir Europos Sąjungos pilietį. Deja, bet tokia situacija išliko ir naujojoje istorijos programoje. Tik Istorijos mokytojų asociacijos pastangomis pavyko įterpti abiejų Lietuvos Respublikų sėkmės istorijos temas.

Atnaujinamos bendrojo ugdymo istorijos programos projektas yra nemenkos apimties, 62 puslapių dokumentas. Jame detaliam aprašytos mokinių kompetencijos, per kurias vyks ugdymas, nurodyti gebėjimai, numatoma pasiekimų raida, tačiau visa tai neatlaiko kritikos, kai pradėdame analizuoti programos turinį. Tai esminis didaktinis aspektas, ko bus mokomi mokiniai, kokių žinių įgis, kaip jas supras ir gebės jas taikyti, kokiomis vertybėmis vadovausis valstybės ir visuomenės gyvenime.

Dabartinių istorijos programų projekte 5–6 klasėms, tai yra tik dviem klasėms, dalyko turinys užima 7 puslapius, o 7–10 klasėms, tai yra dvigubai daugiau ir aukštesnės pakopos klasėms, yra skirta tik 10 puslapių. Disproporcijos rodo, kad dalyko turinys 5–6 klasėse yra dirbtinai išpūstas, pagrįstas ne nuoseklia chronologine tvarka, o abstrakčiais teminiais pjūviais, kas dažnai yra aktualiau vyresnėse klasėse nei jaunesnio amžiaus mokiniams, kurie tik pradeda mokytis istorijos.

Dabartinėje istorijos programoje penktokai visus mokslo metus mokosi Lietuvos istorijos, o naujojoje numatyta Lietuvos istorijai tik pusė mokslo metų. O ir pačios sąvokos „istorija“ toje dalyje, kuri skirta supažindinti su istorijos mokslu, net nebelieka, nors atsiranda tokie sudėtingi terminai kaip „civilizacija“, „antropologija“, „heraldika“. Keistai skamba ir viena iš penktokams numatytų temų – Lietuvos teritorija Rusijos imperijos sudėtyje XVIII amžiaus pabaigoje – XX amžiaus pradžioje. Lietuva tampa tik teritorija. Iš esmės geografinė, o ne politinė ar kultūrinė sąvoka.

PIRMININKAS. Laikas, kolega!

R. RAMANAUSKAS. Didžiausią istorijos mokytojų bendruomenės nepasitenkinimą sukėlė 6 klasės istorijos kurso turinys, skirtas kasdienybės ir kultūros istorijai, nors ne sykį programos rengėjams buvo siūloma vietoj tų temų, kurios lengvai integruojamos į likusį kursą, šeštokams dėstyti patrauklesnę senovės istorijos kursą, taip sudarant prielaidas mažinti mokymosi apimtį ir mokymosi krūvį 7–10 klasėse.

Programos projekto rengėjai deklaruoja, jog besimokantis istorijos mokinys perpras turinį nuosekliai eidamas nuo asmeninės ir krašto istorijos prie Lietuvos, Europos ir pasaulio istorijos pažinimo. Tačiau toje pat programoje atsiranda prieštaravimas, nes toliau teigiama, kad mokiniai

susidarys nuoseklų Lietuvos ir Europos, o atskirais atvejais ir pasaulio raidos vaizdą nuo seniausių iki naujausių laikų. Būtent toks prieštaravimas raudona linija eina per visą istorijos programą nuo 5 iki 10 klasės, kuriose įgyjamas pagrindinis išsilavinimas.

PIRMININKAS. Labai ašiprašau, gerbiamasis, gal jūs turėsite galimybę baigti savo, kai bus klausimai, nes laikas jau tikrai išseko.

R. RAMANAUSKAS. Užbaigdamas noriu pasakyti tiesiog tokį apibendrinimą, kad tokia programa iš tikrųjų negali atitikti šiandienos Lietuvos mokyklos poreikio ir darbas turi būti padarytas iki galo ir gerai, nes istorijos mokymas, istorijos žinios, tai yra tikrai strategiškai svarbus Lietuvai dalykas. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Į tribūną kviečiu A. Sakalauskienę, Panevėžio rajono Raguvos gimnazijos direktorę – „Regiono mokyklų vieta Tūkstantmečio mokyklų žemėlapyje“. Prašau, jūsų 5–7 minutės.

Panevėžio rajono Raguvos gimnazijos direktorės Astos Sakalauskienės pranešimas „Regiono mokyklų vieta Tūkstantmečio mokyklų žemėlapyje“

A. SAKALAUSKIENĖ. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Mano pranešimo tema „Regiono mokyklų vieta Tūkstantmečio mokyklų žemėlapyje“ pasirinkta ne todėl, kad gražiai skamba ir joje panaudoti visi raktiniai pranešimo žodžiai, bet todėl, kad labiausiai rūpi ir norisi diskutuoti apie Tūkstantmečio mokyklų žemėlapi, visos Lietuvos, neiškarpytos, nesufragmentuotos atskirais gabaliukais žemėlapi, kuriame yra vietos ir miestui, ir regionams.

Pastaruoju metu švietimo bendruomenėje, ko gero, nėra nė dienos, kad nekalbėtume apie Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos optimistiškai pristatomą Tūkstantmečio mokyklų programą. Yra labai daug kalbama apie rezultatus, pasiekimus, proveržių galimybes ir dar daugiau apie milijonus ir iš to sukuriama komfortą. Bet daug kalbėti ir daug pasakyti yra ne tas pats, todėl aš, naudodamasi proga ir man suteikta galimybe, noriu pasidalinti savo kaip praktiko nugąstavimais apie tai, kas nepasakoma apie regionų mokyklas ir jų galimą vietą ir vaidmenį šioje programoje. Kad neatrodytų, jog regiono atstovai esame kategoriški ir kritiški, norime pasakyti, jog Tūkstantmečio mokyklų programa tikrai turi pridėtinę vertę ir idėjų, kurioms būtų kvaila nepritari. Tai kas tuomet kelia nerimą?

Kelia nerimą tai, kaip ta programa šiandien planuojama įgyvendinti. Regionų mokykloms matome tris didžiules grėsmes, kurios pasireikš kaip stiprus šalutinis programos poveikis. Pirmiausia, socialinės atskirties didėjimas ir vidurinio ugdymo prieinamumas regiono vaikams. Ministerijos pristatymuose tarp gausybės pozityvių argumentų tik keliose eilutėse užsimenama apie 5–8 jungtinių klasių panaikinimą ir (cituoju) „šiek tiek koreguojamą teisinę bazę“. Po šiuo sakiniu slypi gana stiprus regionų mokyklų tinklo pertvarkos aspektai. 31 mokinys gimnazijos klasėje ir du klasių komplektai mūsų rajone iš septynių veikiančių ilgujų gimnazijų palieka vieną priemiestinę, jau šiandien perpildytą, kurią lanko ir miesto vaikai. Kur dėti 22 Raguvos ar kitos gimnazijos abiturientus nuo kažkurio rugsėjo? Artimiausia mokykla, vykdanči vidurinio ugdymo programą, į Panevėžio pusę būtų 28 kilometrai, į Ukmergės pusę – 38 kilometrai, ir taip kasdien į abi puses.

Iš čia antrasis šalutinis poveikis ir nerimas – neaiški ir netolygi teritorinė šių mokyklų disproporcija. Pristatymuose ne kartą akcentuojama, jog pagrindinis kriterijus yra ugdymo kokybė ir galimybės (...). Bet mūsų atveju galimybės už 28, 38 kilometrų, ar tikrai pagerins ugdymo kokybę? Ar komfortas kažkur gali būti svarbiau už mokinių jauseną ir sveikatą? Kad ir koks geras būtų pavėžėjimas, atstumo jis nesutrumpins ir mokiniai 7 valandą, o iš atokesnių vietovių ir anksčiau turės sėsti į autobusėlį, kad iki pamokų pradžios būtų mokykloje už 28 kilometrų. Tai kaip jam, atsikėlusiam šeštą ar pusę septynių ryto, efektyviai išsėdėti pamokose iki 15 valandos ir dar pageidautina dalyvauti neformaliojo švietimo veikloje? Tai juk daugiau nei 8 valandų suaugusio žmogaus darbo diena. Ir dar po to daugiau nei valandos kelionė į namus ir namų darbai. Atsakykime sau, ar čia būdas užtikrinti kokybę, ar patys pavežtume tokią dieną? Dabar esantis mokinių pavėžėjimo tinklas ir sąnaudos jam išlaikyti periodiškai laukia dėmesio, o mes jį norime bemaž padvigubinti ir išplėsti.

Ir trečiasis, bene svarbiausias, rūpestis – tai kokia mokykla po Tūkstantmečio mokyklų programos lieka regione? Apskritai, ar lieka. Mes šimtu procentų pritariame geros mokyklos koncepcijai, tačiau planuojama Tūkstantmečio mokyklų programa į pagrindinius 150 mokyklų atrankos kriterijus įdeda tik vieną iš trijų koncepcijos aspektų – pasiekimus. Branda, pažanga pretenduojant į Tūkstantmečio mokyklą iki šiol niekur kaip ir neregistruojama. Suprantame, kad pasiekimus pamatuoti ir įvairiais pjūviais statistiškai argumentuoti ir reitinguoti yra lengviausia, bet kaip su pažanga, o dar daugiau, kaip su individualia pažanga? Mūsų gimnazija dalyvavo matematikos pasiekimų gerinimo projekte. Daugiau nei pusės projekte dalyvavusių mokinių individuali pažanga per vienus metus padidėjo nuo 10 iki 20 %, bet bendri pasiekimai išaugo tik 0,28 %. Tad ar tikrai tik iš pasiekimų matome pažangos procesus?

Taip pat Tūkstantmečio mokyklų pristatyme inovatyviai skamba „tinklaveikos“ sąvoka. Kaip tokios mokyklos pavyzdys galėtų būti ir Raguvos gimnazija, kurioje šiuo metu mokosi 200 1–12 klasių mokinių. Turime prijungtą buvusį darželį, o nuo rugsėjo turėsime prijungtas dar dvi šalia esančias įstaigas – pagrindinę mokyklą ir dar vieną darželį. Tad „tinklaveikos“ sąvoką gana gerai pažįstame praktiškai, bet pagal dėliojamus kriterijus negalėtume net bandyti pretenduoti į Tūkstantmečio mokyklų sąrašą. Kodėl? Todėl, kad viename iš prijungtų skyrių nuo kito rugsėjo dar nebus išnykę du 5–8 jungtinių klasių komplektai.

Tad programos startiniai bilietai, kad ir kaip vartytume, bus matuojami tik aritmetiniais skaičiais, atiteks tik didelėms miestų, priemiesčių mokykloms. Ar tada tikrai teisingi programos pristatymuose sakomi teiginiai, jog stiprinamos silpniausios grandys ir tikslas, kad mažėtų ugdymo skirtumai.

Siūlome programos kūrėjams jautriau pažiūrėti į regionų mokyklų galimybes ir specifiką. Vienas iš atrankos kriterijų galėtų būti mokyklos, kurios jau turi, nors ir formalizuotas, tinklaveikos struktūras. Taip pat siūlome nustatant, kam padėti, įvesti kokybinius kriterijus: patirtį, vadovo kompetencijas, poveikį vaikų sveikatai.

Mes kalbame ne tam, kad būtume kantriai išklaudyti, mes kalbame tam, kad būtume išties išgirsti. Dėkoju visiems už dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu pasisakyti E. Sakadolskienę, Vilniaus universiteto ir Vytauto Didžiojo universiteto profesore, dėstytoją, Švietimo tarybos narę, Lietuvos muzikos mokytojų asociacijos tarybos narę. Pranešimo tema – „Kultūrinis, meninis ugdymas ir jo svarba“. Prašau, jūsų 5 minutes.

**Vilniaus universiteto ir Vytauto Didžiojo universiteto profesorės, dėstytojos,
Švietimo tarybos narės, Lietuvos muzikos mokytojų asociacijos tarybos narės
Emilijos Sakadolskienės pranešimas „Kultūrinis, meninis ugdymas ir jo svarba“**

E. SAKADOLSKIENĖ. Laba diena. Ačiū už kvietimą pasisakyti. Kaip turbūt patys žinote, Seimo Ateities komitetas beveik kas savaitę rengia įvairius forumus, o aną savaitę kaip tik buvo kalbama apie švietimo ir kultūros sąsajas ir kaip tai svarbu ateities Lietuvai. Man ypač įstrigo, ką kalbėjo profesorė I. Vaišvilaitė. Jos manymu, mes dar dorojamės su sovietmečio palikimu, kad kultūra yra pramoga ar laisvalaikio užsiėmimas. Sovietmečiu visi turėjome teisę į darbą, o kultūra jau po to, kai atliksi darbą.

Tačiau tarptautiniu mastu pripažinta, o pandemija tai dar ir paryškino, kad kultūra yra esminė mūsų gerovei ir tapatybei. Net ir pramonė bei verslas jau kalba apie tai, kad be estetikos, be meninio supratimo, be kultūrinio pagrindo daugelis produktų nėra visaverčiai. Nepasikliaukime EBPO projekto „Švietimas 2030“ kompetencijų sąrašu, kurio dėmesio centre – sąlygos naujiems gaminiams, paslaugoms, darbo vietoms, verslo bei socialiniams modeliams. Kultūrinis meninis ugdymas – vienas iš būdų suteikti bendrajam ugdymui vertybinį pagrindą. Ir džiaugiuosi, kad po ilgų kovų kultūra atsidūrė bendrųjų programų kompetencijų sąrašė, ko anksčiau nebuvo.

Tradiciškai Vakarų švietimo sistema traktuoja emocijas kaip trukdį logiškai, racionaliai mąstyti. Pradedant R. Dekartu, o kai kurių švietimo politikų dar iki šiol racionalus mąstymas laikomas aukštesnio lygio funkcija, vykstančia smegenų žievėje, o psichologinio ir biologinio būvio

sukeltos emocijos buvo laikomos limbinės sistemos, žemesnio lygio, mažiau sudėtinga ir primityvia žmogaus veikla.

Šiandien mokslininkai suvokia, kad jausmai, emocijos, elgesys ir motyvacija yra tai, kas grindžia mąstymą, ir jų neįmanoma atskirti. Tyrėjai supranta, kad kognicija ir emocija yra integruoti procesai, tačiau mokyklos programose ir toliau pirmenybė duodama tam, kas laikoma kognityviniais dalykais: žodinis ir matematinis raštingumas, norima valdyti emocijas siekiant racionalaus idealo. O intelekto tipai, kurie labiausiai sietini su emocija, tokie kaip muzika, teatras, vaizduojamasis menas, kinestezija ir erdvinis mąstymas, traktuojami kaip antraeiliai, kuriems neverta skirti daug laiko ir materialinių išteklių. Tai akivaizdu, kai nagrinėjame Lietuvos švietimo politikos sprendimus, liečiančius humanitarinius mokslus ne vien bendrajame ugdyme, bet ir aukštajame moksle bei finansuojant mokslinius tyrimus.

Viena neuropsichologė teigia: norint ką nors išmokti, reikia remtis sensoriniu pagrindu, asmenišku, emociniu ryšiu ir judesiu. Neuromokslininkų bei transformacinių mokymųsi teoretikų tyrimai rodo, kad racionalaus mąstymo procesai yra neįmanomi be emocijų. Menų ir kitų veiksnių sukeltos emocijos paskatina tam tikrus cheminius junginius, o šie – nervinių impulsų generavimą į vidurines smegenis, kur vyksta aukštesnio lygmens mąstymas. Jei vidurinės smegenys nesuaktyvinamos emocijomis, išmokstama mažiau, kai įkomponuojamas emocinis išgyvenimas pedagoginio proceso metu, medžiaga geriau išlieka ilgalaikėje atmintyje.

Jau prieš 20 metų mokslininkai rado ryšį tarp menų mokymosi ir abstraktaus mąstymo vystymosi. Progimnazijų mokiniai dar yra studijoje tarp konkretaus ir abstraktaus mąstymo. Taigi teatriniai rolių vaidmenys, simuliaciniai žaidimai, šokis ir kitoks judesio panaudojimas padeda įtvirtinti abstrakčias sąvokas. Deja, užsienio tyrimai taip pat rodo, kad tiems vaikams, kuriems sunkiai sekasi mokykloje arba kuriems socioekonominiai veiksniai kiša koją, dažnai sumažinamas kontaktas su menine humanitarine raiška, kad jie gautų papildomų matematikos, skaitymo ar kitų pamokų. Tad tai, kas jiems labiausiai padėtų ir motyvuotų, eliminuojama.

Gamtos moksluose mokiniai iliustracijomis gali parodyti, ar suprato esmines sąvokas. Piešiant galima parodyti žemės sluoksnius ar kas lemia sluoksnių judėjimą. Piešdami savo hipotezes ir atradimus vaikai lengviau gali verbalizuoti geologinius principus. Vienoje mokykloje mokiniai tyrinėjo trijų tipų akmenis ir turėjo juos piešti naudodami aklą kontūrinio piešimo techniką. Tai pagerino jų supratimą apie nuosėdinę vulkaninės kilmės ir metamorfinę uolieną. Teatre apšvietėjas turi išmanyti spalvų spektrą ir spręsti, kokios spalvos filtrus naudoti scenai apšviesti, nes jis turi kurti nuotaką ir estetinį vaizdą. Viso to gamtos mokslų ir kitų dalykų mokytojai nepadarys be menų pedagogų.

Reikėtų priminti 2008 metų tyrimą, kur Mičigano universiteto profesorius rado, kad Nobelio premijos tikslųjų mokslų laureatai 22 kartus dažniau turėjo santykį su scenos menais nei eiliniai tikslųjų mokslų mokslininkai. A. Einšteinas buvo puikus smuikininkas, o STEAM sąvokos pats geriausias įkūnijimas – L. da Vinčis.

Nors mano pačios šaknys yra muzikos pedagogika, šiandien noriu užstoti šokio pedagogus, kurie atsidūrė visiškai ant ledo. Neapsimoka rodyti pirštais, kas dėl to kaltas. Pereitas Seimas priėmė šiaip sveikintiną potvarkį, kuriuo trys savaitinės fizinio ugdymo pamokos mokyklose yra privalomos. Anksčiau buvo leidžiama trečią fizinio pamoką pakeisti šokio pamoka. Dabar taip negalima. Dabartinė Vyriausybė turėjo spręsti, ką daryti, nes Sveikatos apsaugos ministerijos pasenusios higienos normos neleidžia didinti pamokų skaičiaus. Tuomet ministerija nutarė, kad reikia penkis dalykus – muziką, dailę, technologijas, šokių ir teatrą – sudėti į vieną krepšelį, ir mokykla gali rinktis. Padvigubėjo disciplinų skaičius menų pultinėje, bet nepadvigubėjo joms skiriamų savaitinių valandų skaičius. Turime gana nesuprantamą situaciją, kuomet vienas dalykas – fizinis ugdymas gauna net tris valandas, o penki dalykai dalijasi iš viso keturias valandas.

PIRMININKAS. Bandykite pabaigos link. Ačiū.

E. SAKADOLSKIENĖ. Taigi, kviečiu Seimą susimąstyti, ar savo sprendimais atsižvelgiate į tai, ką mokslas yra įvardijęs kaip esminius komponentus besimokančiojo gerovei. Ne vien ekonominė nauda grindžia būtinumą ugdyti kultūrai neabejingą, sąmoningą jauną žmogų. Kultūrinėmis žiniomis ir praktikomis užsiimantis Lietuvos pilietis geriau geba formuoti visavertę vertybi-

nę orientaciją, priimti kūrybiškus sprendimus, plėsti pasaulio pažinimo būdų įvairovę. Geresnė galimybė, kad kultūriškai išprusęs abiturientas tapatinsis su savo kraštu. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu pasisakyti Kauno klinikų Vaikų ligų klinikos vadovą profesorių R. Kėvalą. „Metai su COVID-19 infekcija ir kas nutiko mūsų vaikams“. Prašau, jūsų tribūna.

Kauno klinikų Vaikų ligų klinikos vadovo, profesoriaus Rimanto Kėvalo pranešimas „Metai su COVID-19 infekcija ir kas nutiko mūsų vaikams“

R. KĖVALAS. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Mūsų tautos dainius J. Marcinkevičius yra pasakęs, kad visa ko pradžia yra ten, toli vaikystėje. Europoje vaikai sudaro 25 %, bet 100 % yra mūsų ateitis. Tai yra rytdienos piliečiai, kurie pakeis mane, kurie pakeis jus. Jų vystymasis, sugebėjimas veikti ir priimti sprendimus yra tolesnės pažangos, gyvenimo kokybės, gerovės prielaida, todėl vaikų fizinei, psichinei sveikatai ir ugdymui turi būti skiriamas didžiulis dėmesys.

Kaip tai veikia ekonomiškai? Nobelio premijos laureatas, amerikiečių ekonomistas Dž. Hekmanas įrodė, kaip grįžta tam tikruose amžiaus tarpsniuose investuotas vienas doleris. Kaip matote, ikimokykliniame amžiuje šita investicija yra didžiulė – nuo aštuonių iki keturių kartų, ankstyvame mokykliniame amžiuje – dvigubai, tiktai tuomet, kai žmogus baigia vidurinę mokyklą, pradeda savo karjerą, investuotas vienas doleris grįžta vienu doleriu.

Išanalizavus 87 šalių ir 25 mln. COVID-19 infekcija susirgusių žmonių duomenis, vidutiniškai vaikai sirgo apie 11 %. Dauguma tai buvo besimptomiai, lengva forma sergantys vaikai. Taip, buvo sunkių, kuriuos reikėjo guldyti į ligonines. Taip, mes turėjome ir intensyvios terapijos skyriuje. Lietuvoje neturėjome mirčių atvejų, tačiau iki šiol niekas nepagalvojo apie šio ledkalnio apatinę dalį, tai yra apie tą didžiulį pašalinį poveikį, kurį sukėlė mokyklų uždarymas ir ugdymo proceso sustabdymas. Šiandien ekspertai sutaria, kad saugiai, jeigu taip galima pavadinti, mokyklas buvo galima uždaryti bent dviem mėnesiams. Lietuva yra viena iš tų šalių, kur mokyklos uždarytos 35 savaites. Tai drastiškai sukelia vaikų psichinės sveikatos blogėjimą, mitybos problemas, antrą arba trečią nutukimo bangą, fizinio aktyvumo sumažėjimą. Mažai dar mes kalbame apie šešėlinio smurto epidemiją, bet mes jau susiduriame, be abejo, apie vakcinacijos ir sveikatos priežiūros prieinamumo pablogėjimą.

Apskritai vaikų psichinė sveikata karantino metu yra prilyginama vaikų, kurie gyvena karo zonoje, psichinei sveikatai. Jūs tik pažiūrėkite, mūsų paauglių, kurie stos į aukštąsias mokyklas, nerimo procentai – 53,1 %, depresijos požymiai – 59,2 %. Mes dabar esame tokioje situacijoje, kad tikrai nenori dalis, nemaža dalis vaikų ir tėvų grįžti į mokyklą. Tai yra paradoksas. Mano galva, tai turėtų būti ne mokinių, ne tėvų ir netgi ne savivaldybės reikalas, tai turėtų būti valstybės reikalas.

Aš galėčiau paaiškinti, kodėl sumažėjo skubios pagalbos paslaugų, stacionariųjų paslaugų. Taip, vaikai buvo uždaryti karantine, bet man didžiulį nerimą kelia kiti procentai, tai vaikų apsilankymai pas pirminės asmens sveikatos priežiūros specialistus sumažėjo 23 %, ambulatorinių konsultacijų – 40 %, o profilaktinių patikrinimų – apie 19 %. Štai kas atsitiko.

Ekspertai dabar sutarė, kas gali būti blogiau už COVID-19. Už COVID-19 blogiau gali būti COVID-19 plius tymų protrūkis. 2018 metais pasaulyje mirė 150 tūkst. žmonių – tai viena iš labiausiai mirtingumą sukeliančių virusinių ligų. Manoma, kad tai yra per gyvulių maro evoliuciją pasikeitęs virusas. Štai 2018 metais vakcinacija nukrito iki 92 % ir mes turėjome didžiulį protrūkį tiek Vilniaus, tiek Kauno krašte ir visoje Lietuvoje.

2020 metai. Vakcinacija dvejų metų amžiaus – 90,1 %, septynerių metų amžiaus – 90,5 %. Kaip matome, esame toli nuo reikiamos ribos ir stovime ant ugnikalnio krašto.

Oksfordo ir Londono higienos ir tropinės medicinos specialistai išanalizavo priemones antrosios bangos metu, tas efektyvias priemones, kurios duoda tam tikrą efektą, ir pažiūrėkime. Vaikų ugdymo įstaigų uždarymas pačioje paskutinėje vietoje – tik 7 %. Verslai atidaromi pirma, susibūrimai pirma, o apie ugdymą pamiršome. Tiek UNICEF, tiek PSO sakė labai aiškiai: mokyklos turėtų būti uždaromos paskutinės, atidaromos pirmutinės. Šiandien ekspertai sutarė, kad užtikrinant tam tikras sąlygas mokyklos turi ir gali veikti pandemijos ir karantino metu.

Dar rugsėjo mėnesį buvo paskelbti UNICEF duomenys iš 191 šalies ir jie nerodė jokie tiesioginio ryšio tarp mokyklų atidarymo ir raiškaus COVID-19 infekcijos šuolio. Mokyklų uždarymas lemia drastiškai neigiamus rezultatus vaikams, o kartu ir valstybei. Amerikiečiai jau suskaičiavo, kaip tai atrodė trilijonais dolerių.

Šešių tikslų planas kiekvienam pasaulio vaikui. Mums ypač svarbūs trys: mokymasis, sveikatos apsauga, psichinė jaunimo ir sveikatos apsauga, ir smurto prevencija. Jungtinės Karalystės premjeras B. Džonsonas yra pasakęs: taip, mes visi atlikome didvyrišką darbą, bet šiandien klasė yra geriausia vieta mūsų vaikams. Priminsiu, kad 2018 metais pagal vaiko gerovės rodiklius mes buvome 33 iš 38 tirtų išsivysčiusių šalių. 2020 metai Seimo buvo paskelbti Vaikų emocinės gerovės metais.

Pabaigti aš norėčiau gydytojo B. Rijė citata iš A. Kamiu romano „Maras“: „Visai nesuprantama, kam turi kentėti vaikas, o iš tiesų nieko nėra svarbiau žemėje už vaiko kentėjimą ir siaubą, kurį tas kentėjimas velka su savimi, ir už kentėjimo motyvus, kuriuos reikia rasti.“ Labai ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, profesoriau. Labai prasmingi žodžiai. (*Plojimai*)

Dar mums liko šiek tiek laiko klausti ir gauti atsakymus. Yra užsirašę nemažai kolegų. Pabandyčiau. Yra trys klausimai frakcijų vardu. Pradėsime nuo didžiausios frakcijos. Suteikiu žodį ministrei J. Šiugždinienėi. Prašau. Ruošiasi A. Kubilienė.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Labai dėkui, kolegos, už pristatymus. Tikrai buvo labai įdomu klausytis ir į daug ką turiu sureaguoti, bet gal kelis dalykus perbėgsiu labai trumpai.

Pirmiausia, aišku, apie bendrojo ugdymo programas. Tikrai noriu padėkoti pirmiausia visiems ekspertams ir mokslininkams, kurie dalyvavo ir dalyvauja bendrojo ugdymo programų peržiūroje. Visus kviečiu labai pagarbiai diskutuoti. Mes visi turime savo nuomonę, savo požiūrį. Tikrai norisi mažiau politikavimo, daugiau turinio ir kad tikrai ekspertai ir mokslininkai dalyvautų šitame procese, o mažiau dalyvautų politikai.

Bendrojo ugdymo programų rengimas, noriu priminti, buvo pradėtas 2020 metais ir gairės nubrėžtos 2020 metais. Taigi šiandien mes turime rezultatus ir tikrai tie rezultatai yra. Kai kurių programų atnaujinimas vyksta puikiai, labai neblogai ir mes tikrai jau greitai pradėsime bandyti tas programas. Tačiau tikrai gavome daug pastabų dėl lietuvių literatūros, istorijos, matematikos ir gamtos mokslų. Tikrai šiuo metu planuojame pasikviesti ekspertus ir dar kartą pasižiūrėti, ar tikrai galėtų tas turinys būti kiek kitoks ir labiau atitikti tų mūsų ekspertų, tų mokslininkų, kurie teikia pastabas...

PIRMININKAS. Laikas.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). O, lyg ir 7 minutės buvo.

PIRMININKAS. Čia klausimai ir atsakymai.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Na va, aš tik pradėjau, tik įsivažiavau.

PIRMININKAS. Žanras yra toks: minutė klausti, pora atsakyti. Gerbiama ministre, jeigu turite dar kokį nors... Supratau, kad čia jūsų reakcija į tai, ką išgirdote.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Taip, aš norėjau reaguoti į tai, ką išgirdau. Labai dėkui. Tikrai bendradarbiausime.

PIRMININKAS. Gerai. Ačiū. Ir A. Kubilienė. Prašom. Ačiū, ministre, taip jau išėjo. Prašom klausti.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš taip pat noriu padėkoti lektoriams už tikrai įdomias mintis. Mano klausimas būtų gerbiamam R. Aušrotui. Vis dažniau girdime, kad tėvų įtraukimas į vaikų ugdymą Lietuvoje, Lietuvos švietimo sistemoje, atsiduria paraštėse. Prašom pasakyti, koks tėvų įtraukimas į vaikų ugdymą yra užsienio šalyse? Ačiū.

R. AUŠROTAS. Ačiū už klausimą. Turbūt reikėtų pasakyti, kad 2016 metų programa SLURŠ buvo unikali tuo, kad numatė bendradarbiavimo su tėvais principą. Dabartinėje naujojoje Gyvenimo įgūdžių programoje šio principo nebelieka. Tada iš karto kyla klausimas, susijęs su vertybiniu vaikų ugdymu, nes, kaip ir mūsų Konstitucija sako, tėvai turi teisę ugdyti vaikus pagal savo dorovinius ir religinius įsitikinimus. Samprata, kas yra šeima, kokios yra šeimos vertybės, iš tikrųjų tėvams yra labai svarbi.

Kalbant apie Vakarų praktiką, turbūt galima išskirti du etapus. Jau, atrodo, buvo susiformavusi Europos žmogaus teisių praktika, tiek buvo taikoma Žmogaus teisių konvencija, kuri sako,

kad tėvų teisė parinkti savo vaikams švietimą ir mokymą pagal savo religinius ir dorovinius įsitikinimus yra išimtinė tėvų teisė. Ši teisė apima, nustato pozityvią pareigą valstybėms gerbti tėvų teises. Tie religiniai filosofiniai įsitikinimai apima tiek žinomos religijos mokymą, bet ir tam tikrą pažiūrų sistemą.

Taigi Europos žmogaus teisių praktika supranta tą dalyką truputėlį plačiau. Mūsų Lietuvos praktikoje labai dažnai man pasitaiko matyti, kad tėvų teisė ugdyti vaikus pagal savo įsitikinimus apima tik pasirinkimą tarp etikos ir tikybos arba, tarkime, mokyklos pasirinkimą. Tai čia turbūt reikia turėti omeny, kad pagal Europos žmogaus teisių praktiką ir pagal papildomą konvencijos protokolą ji tikrai yra platesnė, ir tas klausimas dabar tampa vis aktualesnis.

Pavyzdėlis yra Jungtinė Karalystė, kur įteisinus vienos lyties asmenų santuokas, po to pradėjus rengti ir įgyvendinus švietimo sistemoje socialinio ir emocinio ugdymo programą, panašią į Lietuvos, iš tikrųjų švietimo sistemoje kilo karas tarp tėvų ir Švietimo ministerijos. Karas vyko dvejus metus ir per teismus tėvai išsikovojo savo teisę ugdyti vaikus pagal savo įsitikinimus. Dabar Anglijoje galioja SLURŠ principas.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū, kolega.

R. AUŠROTAS. Mokyklos lygmeniu tėvai ir bendruomenė susitarė dėl ugdymo turinio.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausiti 1 minutė, atsakyti 2 minutės. Klausia Regionų frakcijos vardu V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (LRF). Ačiū, Jonai. Kad mažiau dalyvautų politikoje, skamba gražus, bet neracionalus kolegės balsas. Tačiau politikai ne iš Kentauro ALFos atskridę, o įvairių sričių specialistai, noriu priminti. Man puikiai patiko, kai pristatė, puikiai pristatė savo mintis pranešėja E. Sakadolskienė. Jums ir klausimas. Ar vyksta objektyvus testavimas nuo vaikų darželio nustatant asmenybės „aš“ portretą, vaiko emocinę būseną, jo poreikius, prioritetus? Ačiū.

PIRMININKAS. Prašau.

E. SAKADOLSKIENĖ. Čia turbūt ne man klausimas, nes mano vertinimas labiau susijęs su paties kultūrinio ugdymo turiniu, o ne su emociniu turiniu. Bet, aš įsivaizduoju, pagal naujas programas, kur emocinės kompetencijos turi būti visiškai inkorporuojamos į įvairių dalykų programas, tai turi atsirasti ir vertinimo sistema. Apie tai irgi kalbama. Aš ir pati esu darbo grupėje, kuri dirba su kompetencijomis, bet aš žinau, kad tikrai bus kuriamos ir vertinimo įvairios sistemos, bet mažiausiai aš galiu pasakyti apie tą įvertinimą tų socialinių, emocinių kompetencijų, bet jos tikrai bus.

PIRMININKAS. Ačiū. Tikrai kalbantiems norėčiau priminti, kad vis dėlto reikėtų laikytis reikalavimų būti su kauke.

Klausia V. Ažuolas. Ruošiasi I. Kačinskaitė-Urbonienė.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Aš norėčiau užduoti klausimą Raguvos gimnazijos direktorei. Jeigu jums būtų galimybė rinktis, ar gautus 1,5 mln. eurų skirti vienai gimnazijai, kaip šiandien siūloma Tūkstantmečio, ar tuos 1,5 mln. padalinti esamoms septynioms gimnazijoms, kokį kelią pasirinktumėte?

Kitas klausimas. Jūsų nuomone, ar sužlugdžius septynias mokyklas, nesvarbu, ar tai būtų mažesnės, didesnės, yra žlugdomas ir tos vietovės gyvenimas, bendruomenės, kultūros, švietimo, šeimų? Ar ta vietovė nyksta, ar kaip tik ten gyvenimas gerėja?

A. SAKALAUSKIENĖ. Dėkoju už klausimą. Iš tiesų mokyklos buvimas gyvenamojoje teritorijoje yra vienintelis iš galimų būdų toje teritorijoje gyventi ir jaukiai kurtis jaunos šeimoms. Nėra mokyklos, nėra gyvenamosios teritorijos.

Dėl pinigų padalinimo. Iš tiesų labai pritariu tai nuomonei ir tai besivystančiai strategijai diskusijose, kad tai galėtų būti savivaldos klausimas. Mes, visos gimnazijos, pasiryžusios sėsti prie apskritojo stalo ir svarstyti, kurios taptų. Pasidalinimo pinigais klausimas kalbant apie vaikų ugdymą nėra pagrindinis prioritetas, kuris galėtų būti akcentuojamas.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė. Toliau O. Leiputė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Darbo partijos frakcijos vardu noriu padėkoti visiems pranešėjams už puikius, labai turiningus ir naudingus pranešimus, kurie tikrai, manau, atkreips dėmesį į vyraujančias problemas švietime ir ne tik.

Mano klausimas būtų profesoriui ponui R. Kėvalui dėl ateities. Labai daug kalbama tiek iš premjerės, tiek iš švietimo ministrės lūpų, kad ruošiamės mišriam ugdymo būdui. Kitaip tariant, jau yra preziumuojama, kad rudenį vaikai pasitiks nebūtinai mokyklose. Gali ir toliau dirbti nuotoliniu būdu. Jūsų, kaip gydytojo, kaip specialisto, prognozė, kas laukia vaikų, jeigu jie dar metus praleis nuotoliniame ugdyme, ir kokie būtų jūsų pasiūlymai šiai Vyriausybei, kad iš tiesų vaikai neprarastų dar vienu mokslo metų, o jų sveikata dar labiau nekentėtų?

R. KĖVALAS. Ačiū. Mano specialybė nelabai susijusi su ateities prognozavimu, bet aš tik tiek galiu pasakyti, kad šiandien mokslininkai ir ekspertai sutaria, kad pandemijos metu, karantino metu mokyklos turi ir privalo veikti, bet yra bet. Po to yra bet: testavimas, pedagogų vakcinacija, distancija, srautai, rankų higiena ir visos kitos priemonės. Yra įrodyta, kad jos turi didžiulį efektą, nes mokyklų uždarymas turi neigiamą efektą tiek vaikų ugdymui, tiek šalies ekonomikai. Aš net tokios minties neįsivaizduočiau, jeigu vaikai dar būtų uždaryti ilgiau. Mes jau peržengėme – riba yra 2 mėnesiai. Viskas. 8 savaitės. Dabar vaikai 35 savaites mokosi nuotoliniu būdu.

PIRMININKAS. Ačiū. O. Leiputės nematau. Tada suteiksiu galimybę paklausti V. Bakui iš Mišrios grupės, jeigu, kolega, norėsite. (*Balsai salėje*) Frakcijos jau atstovavo. Bent visoms frakcijoms galimybė buvo paklausti. Prašau, Vytautai.

V. BAKAS (MSNG). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Jau nesitikėjau, kad gausiu žodį. Labai ačiū už pranešimus.

Mano klausimas būtų toks. Iš tikrųjų ne vienas istorikas viešojoje erdvėje yra kalbėjęs apie tai, kad Lietuvoje yra baimė kalbėti apie istoriją. Mano klausimas. Jeigu tai yra taip, ką daryti, nes dar mano karta mokėsi istorijos tokios, kokią kažkas išgalvodavo arba parašydavo, ir kažkaip nesinorėtų, kad ir dabartinė nepriklausomos Lietuvos karta mokytųsi istorijos, kuri dėstoma iš baimės. Ar taip yra ir ką patartumėte daryti?

PIRMININKAS. Kam klausimas adresuotas?

V. BAKAS (MSNG). R. Ramanauskui.

PIRMININKAS. Kaukę prašome vis dėlto užsidėti.

R. RAMANAUSKAS. Šiandien kiekvienas istorijos mokytojas stengiasi suteikti kuo daugiau galimybių mokydamas istorijos, kad jaunas Lietuvos žmogus jaustų savo savivertę, nesijaustų prastesnis už kitų Europos Sąjungos šalių piliečius, kad turėtų informacinį atsparumą, kai kartais pamazgos liejamos ant Lietuvos valstybės ir jos istorijos. Tačiau mokytojas yra programos vykdytojas ir tai, kas yra parašyta programoje, turi būti įgyvendinta. Jeigu mes į programą (o pats žodis „programa“ – tai yra koduoti kažką) įdedame nepakankamai teigiamus, pozityvius vertinimus, tai mes tada gauname ir tokį rezultatą, kad yra nusivylimas gimtąja istorija ir negebėjimas kritiškai mąstyti vertinant šiuolaikinio pasaulio aktualijas, visų pirma politines, ekonomines, kultūrinės.

PIRMININKAS. Ačiū. Ačiū pranešėjams, ačiū kolegoms. Manau, puiki diskusija. Gražios dienos. O mes toliau tęsiame darbą. Padėkojame. (*Plojimai*)

15.12 val.

Valstybinių socialinio draudimo našlių ir našlaičių, maitintojo netekimo, iš tarnauto laiko, valstybinių pensijų, kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas, rentų, kompensacinių išmokų, šalpos, slaugos ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinių kompensacijų dalinio kompensavimo įstatymo Nr. XIII-2719 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-287 (pateikimas)

Teikiu vakarinės darbotvarkės 2-2 klausimą – Valstybinių socialinio draudimo našlių ir našlaičių, maitintojo netekimo, iš tarnauto laiko, valstybinių pensijų, kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas, rentų, kompensacinių išmokų, šalpos, slaugos ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinių kompensacijų dalinio kompensavimo įstatymo Nr. XIII-2719 pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-287. Pranešėja – L. Nagienė. Pateikimas. Prašau, kolege.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, šiemet mes, Seimas ir Vyriausybė, skiriame daug dėmesio nukentėjusiems nuo padarinių, susijusių su pandemija. Tai parodė ir šiandien priimti teisės aktai.

Deja, 2008–2012 metais buvo elgiamasi kiek kitaip, kuomet taupyta pensininkų, valstybės tarnautojų ir kitų asmenų darbo užmokesčio sąskaita. Po 2008 metų Seimo rinkimų pagrindinių

partijų rinkimų programose pensijų klausimams buvo skirta palyginti nedaug dėmesio, tačiau vienos partijos sutarė, kad pensijos Lietuvoje yra mažos, ir žadėjo imtis priemonių jas didinti. Tačiau, netrukus prasidėjus ekonominei krizei, teko skubiai spręsti valstybės ir „Sodros“ biudžeto deficito problemą ir 2009 metais buvo nutarta mažinti pensijas ir kitas išmokas. Tais pačiais metais Seimas priėmė Socialinių išmokų perskaičiavimo laikinąjį įstatymą, kuris sumažino pensijas ir kitas išmokas ir kuris turėjo galioti 2010–2011 metais. Atėmėme iš gaunančių mažiausiai pajamų.

Svarbiu argumentu diskusijose dėl pensijų sumažinimo kompensavimo tapo 2010 metais priimtas Konstitucinio Teismo sprendimas. Teismas konstatavo, kad valstybėje susidarius ypač sunkiai ekonominei ir finansinei padėčiai pensijas mažinti galima, tačiau galima sumažinti tik laikinai ir numatant praradimų kompensavimo mechanizmą. Tuo metu sumažintų pensijų atkūrimas ir kompensavimas tapo vienu svarbiausių politinės darbotvarkės klausimų iki pat 2012 metų Seimo kadencijos pabaigos. 2010 metais Vyriausybė patvirtino kompensavimo koncepciją, kurią komentuodama tuo metu finansų ministro pareigas ėjusi I. Šimonytė teigė, kad kompensavimas galėtų prasidėti 2014 metais.

2012 metais Konstitucinis Teismas nustatė, kad įstatymų leidėjas turi pareigą numatyti susidariusių praradimų kompensavimo asmenims, kuriems valstybinė pensija buvo paskirta ir mokama, mechanizmą, pagal kurį valstybė išpareigotų tokiems asmenims, nelikus minėtos situacijos, per protingą laikotarpį teisingai kompensuoti jų praradimus, atsiradusius dėl valstybinės pensijos sumažinimo dideliu mastu.

Pensijų kompensavimo tvarką numatantis įstatymas buvo galiausiai priimtas jau naujos kadencijos Seime 2014 metais ir tais pačiais metais buvo pradėta palaipsniui kompensuoti pensijas. Tačiau šis įstatymas neapėmė visų pensininkų grupių, tai yra ne visų išmokų grupių, tai yra neapėmė mano siūlomame projekte aptartų išmokų gavėjų grupių. Ar tai specialiai buvo užmiršta, sunku pasakyti, nežinau.

Realių valstybinių pensijų kompensavimo žingsnių buvo imtasi praėjus visam dešimtmečiui, visiškai. Tik 2020 metais jau paskutinės grupės, kuri buvo palikta, buvo priimtas dalinis kompensavimo įstatymas ir nutarta kompensuoti tai likusiai daliai, kuriai buvo neišmokėta 10 %. Gaila, kad jis neapėmė visos kompensavimo tvarkos, todėl šiandien teikiamu projektu siūlau įgyvendinti senus Seimo išpareigojimus, kurių tesėjimas užsitęsė per ilgai. Dalis laukusių kompensacijos jos taip ir nesulaukė, jau išėjo ten, kur pensijos ar jų dydis neaktualus, o likusieji išmokų gavėjai ir pensininkai tebelaukia ir yra daug kantresni nei bankai, laukiantys skolų grąžinimo.

Taigi įstatymo projektu siūlome nustatyti tolesnį socialinių išmokų kompensavimą 2021–2024 metais, numatant, kad iš valstybės ir socialinio draudimo biudžeto lėšų būtų kompensuotos dėl laikino įstatymo taikymo neišmokėtos sumos asmenims, kurie gavo valstybinę socialinio draudimo, našlaičių pensijas, maitintojo netekimo pensijas, ištarnauto laiko pensijas, kompensacijas už ypatingas darbo sąlygas, valstybines pensijas, tai yra nukentėjusių asmenų, mokslininkų, teisėjų, pareigūnų, karių, Lietuvos Respublikos I ir II laipsnio valstybines pensijas, karių valstybines našlių ir našlaičių pensijas, nukentėjusių asmenų valstybines našlių ir našlaičių, valstybines našlių ir našlaičių pensijas, taip pat valstybinio socialinio draudimo našlių pensijas, tikslines kompensacijas, Prezidento rentą ir signatarų rentą, kompensacines išmokas teatrų ir koncertinių įstai-gų darbuotojams, šalpos kompensacijų ir sportininkų rentas. Likusius 90 % mes siūlome, tai sudaro maždaug apie 90 mln. eurų, grąžinti per ketverius metus. Pirmais metais – 10 %, antrais metais – 20 %, trečiais ir ketvirtais metais – po 30 %.

Mūsų, Seimo narių, pareiga yra laikytis Konstitucijos nuostatų, kuriomis nustatyta, kad turime užtikrinti piliečių pareigą ir teisę į pensiją. Mes privalome vadovautis Konstitucinio Teismo nutarimais, kurie sako, kad įstatymų leidėjai privalo numatyti kompensavimo mechanizmą ir kompensuoti per protingą laikotarpį. Manau, daugelis sutiktų, kad pensininkų laukimas dešimt metų vargu ar gali būti pavadintas protingu laikotarpiu, juolab kad socialinės apsaugos ir darbo ministrė M. Navickienė dar sausio mėnesį patikino, kad svarbiausias dabartinės Vyriausybės siekis socialinės apsaugos srityje – kad Lietuvoje neliktų nematomų žmonių ir jų rūpesčių, o reikiamos pagalbos sulauktų kiekvienas.

Suprantu, jūs galvojate, kad šio projekto priėmimas turi per didelį finansinį svorį. Kaip pažiūrėsime, preliminariu skaičiavimu, viso labo 90 mln. eurų per ketverius metus. Raginu žiūrėti į šią sumą kaip į vėluojančias banko skolas palūkanas, kurioms visada atsiranda pinigų. Žmonių lūkesčiai – gauti savo užtarnautą priklausančią išmoką be delspinigių ir palūkanų. Ačiū. Kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Jūsų nori paklausti trys kolegos. Pirmas klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama kolege, iš tiesų problema yra. Buvo numatyta, kaip jūs žinote, įstatyme nuo 2014 metų, deja, ne taip paprasta gražinti kaip sustabdyti mokėjimus. Bet šiuo metu vėl tam tikra ekonominė krizė, problema, vėl reikia skolintis nemažai pinigų. Jūs teisingai suskaičiavote tuos pinigus, ko gero, bet nepasakėte, kieno sąskaita. Ar jūs sutiktumėte, kad tai būtų skolintomis lėšomis, nes lygiai taip pat iš tos pusės girdėti, jūs darykite išlaidas, bet neskolinkite pinigų. Kokie finansavimo šaltiniai galėtų būti, ar sutiktumėte, kad tai būtų skolintos lėšos? Ačiū.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Jeigu žiūrėtume į tai, kas yra iš socialinio draudimo biudžeto, tai mes žinome, dabar teiks ir biudžeto tvirtinimą, 2021 metais yra numatyta plus 134,6 mln. dar papildomai. Visą rezervą sudarytų apie 800 mln. Dalis galėtų būti ir iš socialinio draudimo biudžeto, kita dalis, kur eina iš valstybės biudžeto, kur valstybei priklausančios išmokos, tai turėtų būti galbūt ir iš skolintų pinigų. Galbūt, negaliu pasakyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Sysas. Gerbiamas kolega, prašau.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama Laima, aš perfrazuosiu garsaus filosofo posakį: nors Laima yra mano draugė, bet tiesa man svarbiau. Tai pirma tiesa, kad jūs, pasakydama A, nepasakote B. Konstitucinis Teismas kalba tik apie socialinio draudimo pensijų gražinimą. Mes, socialdemokratai, išmokėjome beveik 5 mlrd. litų, kad gražintume, kai buvome valdžioje. (*Balsai salėje*) Teisingai, atsiprašau, valstiečiai baigė, atsiprašau valstiečių.

Antras dalykas. Jūs savo aiškinamajame rašte rašote, kad pinigėlių nereikės, na, pasitaisėte, sakote, 90 mln., bet žiauriai kuklinatės. Mano klausimas. Kodėl jūs lipate ant to paties grėblio, kuriuo mes, taip sakant, gerą gužą gavome. Socialinio draudimo pensijoms sumokėjus krūvą pinigų, tos pensijos nepadidėjo nė vienu euru. Kodėl nedidinate einamųjų išmokų, tų pačių valstybinių pensijų, kitų dalykų, o vėl siūlote kompensuoti, kai nugula kur nors ir žmonės toliau gauna mažesnes išmokas? Labai ačiū.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Žinote, aš žemaitiškai, Algirdai, pasakysiu. Skola – ne rona, ją reikia gražinti. Ką atėmėme, tą ir sugražinkime. Taip, skola – ne rona. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Aišku. Klausia A. Butkevičius. Prašau, kolega.

A. BUTKEVIČIUS (MSNG). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, jūs truputį suklaidinote Seimo narius. 2014 metais buvo priimtas įstatymas dėl pensijų kompensavimo, atsižvelgiant į visus Konstitucinio Teismo reikalavimus. Jeigu būtų buvęs priimtas kitoks įstatymas, tai Seimo nariai būtų kreipęsi į Konstitucinį Teismą. Tai vienas dalykas.

Kaip politikai norėčiau patarti nedaryti tos klaidos, žiūrint į praeitį. Kaip ir kolega A. Sysas kalbėjo, jeigu beveik 5 mlrd. litų būtume išmokėję pensijoms padidinti, tai aš manau, kad socialdemokratai 2016 metais būtų laimėję rinkimus. Žmonės viską pamiršta, jeigu gyvenį į praeitį, o negali didinti, neturėdamas finansinių išteklių, pensijų arba kitų socialinių išmokų. Ekonominė taisyklė: jeigu nori žmogui pagerinti gyvenimą, kiekvienais metais privalai didinti pensijas, atsižvelgdamas į infliaciją ir ekonomikos augimą. Tai yra jums patarimas kaip jaunai, naujai politikai. Ačiū.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Gerbiamas Algirdai, aš galiu jums pasakyti, kad iki 2016 metų, jūs pats gerai žinote, pensijos nebuvo iš viso nuo 2008 metų didinamos, jos visiškai stovėjo vietoje. Tai vienas dalykas. (*Balsai salėje*)

Kitas dalykas. Leiskite man pasakyti. Tie, kurie kreipėsi į teismą dėl šitų išmokų, prisiteisė. Tai nejaugi turėjo kiekvienas eiti į teismą, jeigu jam priklausė ta pati išmoka. Jie prisiteisė. Tai neskriauskime tų... Jeigu negražiname, tai nė vienam nereikėjo gražinti tokiu atveju, visiems vienos tiesos reikėjo laikytis.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege, jūs atsakėte į visus klausimus. Yra norinčių pasisakyti už ir prieš. Už kalba L. Kukuraitis. Prašau, kolega.

L. KUKURAITIS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Dėkoju pranešėjai. Gerbiami kolegos, šiuo metu, kaip ir pranešėja minėjo, dešimtims tūkstančių žmonių padedame pandemijos kontekste. Šiandien pritarėme, kad nuo kitų metų 400 tūkst. žmonių pradėsime mokėti vienišo asmens pensijas, tačiau daugiau negu dešimt metų likę apie 100 tūkst. žmonių vis dar jaučiasi apvogti savo valstybės ir išgyvena socialinį neteisingumą turbūt visų mūsų naujai priskiriamų socialinės apsaugos priemonių atžvilgiu. Net jeigu Konstitucinis Teismas ir neįpareigojo Seimo ar valstybės gražinti šių išmokų, socialinio neteisingumo jausmas lydi (bent jau kiek galima girdėti kalbantis su šia asmenų grupe) visus tuos dešimt metų. Tada klausimas, ar yra teisinga ir ar yra gerai, kad tik dalis politinių partijų imasi atsakomybės gražinti (kaip buvo minėta, 10 % jau yra gražinta), o ne visa politinė bendruomenė prisiima šią atsakomybę spręsti 100 tūkst. žmonių socialinio neteisingumo jausmą?

Taigi kviečiu pritarti ir ieškoti resursų, nes resursus tikrai skiriame didelius. Pensijos yra indeksuojamos, pensijoms nebūtų grėsmės, jeigu mes gražintume šias išmokas, jos toliau augtų. Dėl to darydami gerus darbus galėtume gražinti tai, dėl ko, kaip minėjau, daugiau negu dešimt metų 100 tūkst. žmonių laukia sprendimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš pasisako M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Vėl Seime pakvipo politine archeologija. Kalbame apie įvykius ir reikalus, kurie vyko prieš 13 metų. Daug vandens nutekėjo, o kaip jau buvo minėta kolegų, kiek Konstitucinis Teismas yra pasisakęs ta apimtimi, viskas jau yra kompensuota ir viskas yra įgyvendinta. Šitoje vietoje reiktų labai aiškiai padėti tašką.

Dekonstruojant šio siūlymo priešistorę, svarbu prisiminti, kad valstiečių Vyriausybė praėjusiais metais artėjant rinkimams sugalvojo tokį mechanizmą po truputį sukurti lūkesčius galbūt ir vėl grįžti prie temos – prie konservatorių valdymo laikų krizės ir pasiūlė kompensavimo mechanizmą su 10 %. Ką iš to turėjome? Kai kurie žmonės gavo po 1 eurą, kiti po 3 eurus. Gal net ir negalėjo pastebėti jie iš tiesų šito kompensavimo mechanizmo ar tuo labiau pajauti kokios nors realios, apčiuopiamos naudos. Bet prieš rinkimus 2020 metų rugpjūčio mėnesį padidėjus sąskaitoje pinigų ir lūkesčių atsirado, ir galbūt buvo galvojama apie investiciją, kuri atsigręš ir grįš rinkiminiais balsais spalio mėnesį.

Gerbiami kolegos, iš tiesų šiandien jau patvirtinome priemones dėl ateities, žiūrėkime ir gerinkime situaciją tų žmonių, kurie šiuo metu susiduria su socialiniais sunkumais, kurie yra labiau siai pažeidžiami, realiai gerinkime jų gyvenimą ir iš tikrųjų neužsiimkime politine archeologija.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės išsakytos. Balsuojama bus tam numatytu laiku.

15.28 val.

Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-253 (pateikimas)

Turėčiau skelbti 2-3 ir 2-4 klausimus. Yra tokia kebli situacija, nes aš pats turėčiau pristatyti arba reiktų nukelti į vėlesnį laiką, arba gali kolegos, kurie yra pasirašę, pristatyti. Tai yra ponias L. Nagienė ir T. Tomilinas. Jeigu, ponias Laima, galėtumėte, nereiktų nukelti.

Skelbiu darbotvarkės 2-3 klausimą – Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-253.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Pagal Išmokų vaikams įstatymą savivaldybės skaičiuoja ir moka išmokas vaikams. Šio įstatymo tikslas yra, kad savivaldybės galėtų... kad jos ne tik išmokėtų, bet kad tai būtų speciali tikslinė dotacija savivaldybių biudžetams.

Kodėl mes norėtume, kad tai atsidurtų kaip speciali tikslinė dotacija?

Vienas iš pagrindinių dalykų yra padidinti savivaldybių savarankiškumą laikantis vietos savivaldos principų ir Europos vietos savivaldos chartijos nuostatų ir sudaryti galimybę geresniam pinigų srauto subalansavimui savivaldybėse. Iš tikrųjų, žinote, esant lėšų trūkumui (metų pradžioje savivaldybių pajamos dažnai renkamos prasčiau, sausio mėnesį tikrai, net ir vasario pradžioje trūksta pinigų) tikslinių dotacijų lėšas savivaldybės gali laikinai panaudoti ir kitoms funk-

cijoms finansuoti, tačiau negali to daryti, kai dabar gauna tik sutartines lėšas. Tai yra jos gauna tiek, kiek apskaičiuoja ir išmoka vaiko pinigų. Tikrai kviečiu pritarti. Čia tik tiek, kad atsirastų eilutėje visai kitas įvardinimas – speciali tikslinė dotacija savivaldybių biudžetams. Aš manau, visos savivaldybės būtų labai patenkintos, jeigu mes tą padarytume.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori klausti kolegos. E. Pupinis. Prašau, kolega.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Norėčiau vis dėlto pasiteirauti, ar tikrai esminės yra lėšos ir kiek maždaug tų apyvartinių lėšų papildomai turėtų tokios vidutinės savivaldybės? Ačiū.

L. NAGIENĖ (*LVŽSF*). Vidutiniškai praėjusiais metais savivaldybių išmokų vaikams buvo skirta 476 mln. 557 tūkst. (*Balsai salėje*) Išdalinus visoms savivaldybėms vis tiek yra nemaža pinigų suma.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas. Ruošiasi R. Tamašunienė.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama Laima, man šiek tiek neaiškus šio įstatymo, taip sakant, leitmotyvas. Bet kokių atveju pinigėliai ateina į savivaldą, jeigu lėšos skirtos administravimui. Tai koks bus skirtumas, kad jas perveda ministerija, nes disponuoja savivalda? Ir kuo čia pasikeis, savivalda vis tiek tuos pinigėlius, gautus administravimui, kaip nori, taip ir susitvarko?

L. NAGIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas Algirdai.

A. SYSAS (*LSDPF*). O jeigu gaus tiesiogiai į savivaldą, tai ką, jie disponuos lygiai taip pat. Kur čia yra pridedamoji vertė šio įstatymo?

L. NAGIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas Algirdai, už klausimą. Pridedamoji vertė – ir skolinimosi limitas savivaldybei pakyla.

PIRMININKAS. Klausia R. Tamašunienė, ruošiasi K. Vilkauskas.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Gerbiama pranešėja, iš tiesų kuo daugiau skiriame lėšų iš centrinės valdžios disponuoti savivaldai, tuo mes geriau subalansuojame ir savivaldos savarankiškumą ir atliepiame taip pat Europos vietos savivaldos chartiją. Bet aš noriu jūsų paklausti. Kodėl, jūsų vertinimu, toks dabar modelis egzistuoja, nes logikos jame šiek tiek tikrai pritrūksta? Ir kaip vertinate centrinės valdžios nuogastavimą, pagrindinį nuogastavimą, kad tos tikslinės dotacijos gali būti naudojamos kitiems tikslams ar kitoms funkcijoms vykdyti? Ačiū.

L. NAGIENĖ (*LVŽSF*). Ne, tik laikinai bus galima. Ačiū už klausimą. Laikinai tik bus galima panaudoti, o taip yra tikslinė ir tik tam bus skirta. Bet atsiranda tai, kaip aš minėjau gerbiamam A. Sysui, net ir skolinimosi limitai padidėja savivaldybei. Čia yra toks didžiausias pliusas savivaldai.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas. Prašau, kolega.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Dėkoju, gerbiama Laima, už savivaldos stiprinimą teikiant tokius projektus. Mano klausimas toks paprastas. Kiek galėtų padidėti tas skolinimosi limitas procentais, gal jūs žinote? Jeigu nežinote, tai...

L. NAGIENĖ (*LVŽSF*). Ne, nepasakysiu. Aš tik pasakiau, įvardinau, kokia suma būtų išdalinta savivaldai.

PIRMININKAS. Aišku, ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Už, prieš. Už pasisako A. Vinkus. Prašau, kolega Antanai. Ambasadoriau!

A. VINKUS (*LVŽSF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, kaip žinome, beveik visų socialinių išmokų mokėjimas yra valstybės savivaldybėms perduota funkcija, finansuojama iš valstybės biudžeto tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams. Tačiau išmokų vaikams situacija yra kitokia. Šioms išmokoms mokėti savivaldybėms neskiriama tikslinė dotacija ir išmokoms skirtos lėšos nepatenka į savivaldybių biudžetus. Kaip girdėjome iš kolegės pristatymo, ši funkcija vykdoma centralizuotai per Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos administruojamą programą, savivaldybėms pasirašant sutartis su Socialinių paslaugų priežiūros departamentu.

Atkreipiau dėmesį, kad įstatymo projekto autoriai pagrįstai argumentuoja, jog tokia forma neatitinka Vietos savivaldos įstatymo nuostatų, kurios nurodo, kad toks sutarčių modelis gali būti taikomas, kai vykdomos funkcijos yra trumpalaikės ar sezoninio pobūdžio, bet ne nuolatinės. Todėl, man atrodo, siūlymas išmokų vaikams skaičiavimo ir mokėjimo funkciją iš sutarčių pagrindu vykdomos funkcijos pakeisti į valstybės savivaldybėms perduotą funkciją yra logiškas, prisidedantis prie savivaldybių savarankiškumo didinimo. Balsuosiu už ir agituojau kitus.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamasis. Prieš pasisako M. Lingė. Prašau.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Iš tiesų svarbūs du aspektai, kurie verstu agituoti Seimo narius balsuoti ir nepalaikyti šio projekto, tai yra dėl formos ir dėl turinio. Šuo metu reikia pabrėžti tai, kad Finansų ministerija, Vyriausybė yra derybų stadijoje su savivaldybėmis būtent dėl viso finansinio mechanizmo, dėl visos finansavimo sistemos. Ir dabar ištraukti po vieną kažkokį šiaudą ir nešti, ir galbūt derybų procese keisti situaciją, nepriėmus ir neapsisprendus iš principo, nesuderėjus, iš tiesų būtų daugiau daroma žala nei nauda sistemiškumo požiūriu.

Dėl turinio, tai mes turbūt grįžtume dar į 2007 metus, į praeitį. Iki tų metų egzistavo panaši tvarka, tačiau Valstybės kontrolė, siekdama efektyvumo, rekomendavo būtent tokį mechanizmą, koks ir buvo pasirinktas ir dabar galioja. Tas grįžimas į praeitį tikrai galėtų apsunkinti lėšų panaudojimo efektyvumą ir tikrai galima išvelgti, kad apsunktų perskirstymo tarp savivaldybių lankstumas, žinant, kad dabar ministerija naudojami ta galimybe ir ta priemone, kai vienos savivaldybės sutaupo, kitoms labiau reikia, ir tas mechanizmas greičiau vyksta, kada yra centrinis koordinavimas.

Iš tiesų dar svarbu pabrėžti pačių išmokų specifiką. Tai šios išmokos nepriklauso nuo žmonių materialinės padėties, o jos priklauso nuo fakto – gimus vaikui ar vaikui patenkant į globą. Tai yra labai fiksuoti dalykai, kur išmokos dydis... Nėra funkcijų savivaldai, kad ji turėtų įvertinti, ar turi teisę pretenduoti į šią išmoką, ar ne, kur savivaldybės gali taupyti. Dabar yra faktas arba nėra fakto ir taip išmokama išmoka. Todėl raginu nepalaikyti šio projekto.

PIRMININKAS. Ačiū. Balsuosime numatytu laiku. Pirmininkavimą perduodu kolegai J. Sabatauskui.

15.37 val.

Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-254 (pateikimas)

PIRMININKAS (J. SABATAUSKAS, LSDPF). Gerbiami kolegos, tęsiame posėdį. Kitas darbotvarkės 2-4 klausimas – Tikslinių kompensacijų įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-254. Pranešėjas – J. Jarutis. Pateikimas.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš nekartosiu. Iš principo tikslai ir priežastys yra tos pačios, kurias pristatė mūsų kolegė L. Nagienė, kai buvo kalbama apie Vaiko pinigų įstatymo pakeitimą. Taip pat paminėsiu, kad yra pagrindinė užduotis – padidinti savivaldybių savarankiškumą, laikantis vietos savivaldos principo ir Europos vietos savivaldos chartijos nuostatų, ir subalansuoti geresnį pinigų srautą, ypač metų pradžioje, kada trūksta pajamų savivaldybėms.

Kolegos, prieš tai kalbėjusieji tuo klausimu, aš, kaip gana nemažos patirties turintis savivaldybių darbe, pamenu, jau prieš keliolika metų, kai socialinės išmokos buvo eksperimento būdu atiduodamos penkiose savivaldybėse, buvo vykdomas keletą metų eksperimentas, kai socialinės išmokos ir įvairios kompensacijos už šildymą buvo atiduodamos išmokėti savivaldybėms, tai iš tikrųjų tų lėšų panaudojimas buvo apie 20–25 % racionalesnis, negu tada, kai tai skirstydavo ministerija. Suprantu, kad ministerija ir Vyriausybė nenori išleisti iš savo rankų tam tikro finansinio įrankio, kuriuo gali paveikti vienokius ar kitokius savivaldybės sprendimus, bet mūsų tikslas yra kuo daugiau, bent jau savivaldybininkų, kurie dirbo savivaldoje, kuo daugiau teisių ir pareigų suteikti savivaldybėms, o savivaldybėms... Kiek valstybėje buvo iššūkių, su kuriais valstybė nesustvarkydavo, perdavė savivaldybėms, tos problemos paprastai išnykdavo. Vietos valdžia visada geriau žino, kokie poreikiai ir lūkesčiai yra mūsų gyventojų.

Mielai atsakysiu į jūsų klausimus. Dar galiu pasakyti, kad šita funkcija, apie kurią kalbame, tai yra tikslinių kompensacijų dėl slaugos, priežiūros, pagalbos specialiųjų poreikių, per metus, tai yra 2020 metais, pareikalavdavo šiek tiek daugiau negu 180 mln. Jeigu kolegos klaus, papildomų lėšų čia nepareikalaus, tik jos įkris į savivaldybių biudžeto krepšelį.

PIRMININKAS. Ačiū pranešėjui. Jūsų nori paklausti trys Seimo nariai. Pirmas klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, dažniausiai praregėjimas įvyksta, kai tampa opozicijoje, su kuo ir sveikinu. Šitos problemos buvo būnant pozicijoje ir so-

cialdemokratams, dar ir konservatoriams, ir valstiečiams. Deja, kai tik tampame opozicionieriais, tada praregime ir pradedame siūlyti. Mano klausimas: kas trukdė šituos sprendimus priimti per buvusius ketverius metus? Dėl pinigų neklausiu, nors vis tiek pinigų reikės. Tas pasakymas, kad pinigų nereikės, tai taip nebūna. Dar nė vieno įstatymo nepriėmėme, kuris nepareikalautų kokių nors pinigų, bet apie pinigus neklausiu.

J. JARUTIS (LVŽSF). Gerbiamas kolegos, tai nėra kalbos, be pinigų tikrai niekas valstybėje niekur, nebent tik kai jūs klausiate, kiek papildomų, tai papildomų čia nereikės. Tą turbūt visi, kas supranta biudžeto sandarą... nereikės. Bet niekas, žinoma, netrukde. Jeigu kalbėtume apie prieš tai pristatytą įstatymą, tai mūsų kadencijos metu jis buvo pristatytas, įgyta tam tikra praktika ir matyti, kad poreikis šitų pinigų administravimą perduoti savivaldybėms yra. Šitie abu įstatymai, ir prieš tai pristatytas, ir šitas, yra suderinti su Savivaldybių asociacija, neslėpsiu, konsultuotasi su jais. Savivaldybių asociacija kaip organizacija šitiems įstatymų pakeitimams pritarė, todėl ir teikiame.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia K. Mažeika. Ruošiasi E. Pupinis.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tiesų, kolega, kaip savivaldos fanui tai turbūt aktuali problema. Jūs, kaip buvęs savivaldybininkas, visuomet stengiatės, kad kuo daugiau tos funkcijos būtų pagrįstos, ir turbūt ta situacija geriausiai matoma arčiausiai žmogaus esant savivaldybėje. Jūs iš dalies jau atsakėte į mano klausimą dėl Savivaldybių asociacijos nuomonės, suprantu, kad derinta ir pritarė tam projektui, bet galbūt jau esate derinę ir su Vyriausybe? Ar yra Vyriausybės pozicija, ar tiesiog manote, kad bus prašoma Vyriausybės išvados ir tada ta nuomone atsispindės, ar galbūt jau yra kokių nors žinių?

J. JARUTIS (LVŽSF). Ne, derinta nėra. Bet Teisės departamento išvadose yra rekomendacija dėl abiejų įstatymų paprašyti Vyriausybės išvados. Bet koku atveju aš tam tikrai neprieštarau si ir galiu paprašyti iš karto, kad tai būtų atlikta.

Iš Teisingumo ministerijos ir kitų pastabų negauta. Yra pridėti raštai, kad pastabų ir pasiūlymų neturi. Yra keletas, kaip ir minėjau, Teisės departamento redakcinio pobūdžio pastabų. Svarstymo metu bus ištaisyta.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, ir man teko dirbti savivaldybėse ir tuo metu, kuomet buvo problemų valstybėje ir savivaldybėje, ir mes patys mokėdavome atlyginimus pedagogams. Tada buvo tam tikra problema, kuomet kai kurios savivaldybės nenorėdavo mokėti pedagogams, o pirma norėdavo leisti kitas išlaidas, ypač prieš rinkimus panaudoti gražiams dalykams, kad laimėtų kitus rinkimus.

Ar nemanote, kad ir dabar gali būti tam tikrų problemų – savivaldybės, gaudamos tam tikras apyvartines lėšas, pasiima sau administravimo problemą? Dabar galbūt jos nėra, kai valstybė tiesiai perveda tuos pinigėlius, o po to vienoje kitoje savivaldybėje gali būti, pavyzdžiui, nutrūkimas. Ir tada ar neapsivers viskas aukštyne kojomis ir vėlgi nesudarysime problemų, nes nemanau, kad tos apyvartinės lėšos, patekusios dalimis, bus pernelyg didelės. Nebent skolinimosi limitai, kurie taip pat gali sukelti tam tikrų problemų norintiems per daug skolintis ir kai kada negebanantiems atiduoti. Ačiū.

J. JARUTIS (LVŽSF). Aš negaliu garantuoti už visą savivaldą, kas kokį ten ketinimą turi, bet administravimui skiriamos lėšos, tie 2 %, kaip buvo, taip ir lieka, ar tai bus savivaldybių savarankiška funkcija, ar deleguota ministerijos. Gal ir yra buvę tokių atvejų, bet aš manau, tam yra institucijos, yra Valstybės kontrolė, yra išorės auditas savivaldybėje. Aš manau, tuos atvejus, jeigu tokių būtų (jų būna, žinoma), reikia užkardyti būtent toje vietoje, kur jie yra, o ne pritaikyti visai savivaldai, kaip ne kartą buvo pritaikyta, kai dėl vienos ar kitos savivaldybės kokio nors piktnaudžiavimo nukenčia visos 60 savivaldybių. Aš manau, kad taip elgtis nereikėtų.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl balsavimo motyvų už kalbą L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, jeigu šis ir buvęs įstatymų projektai stiprina savivaldą, turbūt visi turėtume suklusti ir stengtis tai daryti. Vienintelis dalykas, kuris iš tiesų gali kelti klausimų, yra perskirstomoji funkcija. Tos lėšos, kurios taupo-

mos, o būna, kad taupomos tiek tikslinių kompensacijų, tiek vaiko pinigų dėl įvairiausių priežasčių, kas turėtų perskirstomąją funkciją? Ar ją palikti nacionaliniu lygmeniu, tai yra ar ministerija perskirstytų, ar savivalda, kaip kad vyksta su pinigine parama. Šiuo atveju, mano galva, maštant apie šiuos du projektus, vertinga daryti ir tai, ir tai. Pirmiausia duoti savivaldai, kad ji galėtų didinti tuos savo skolinimo limitus, tačiau užtikrinti, kad perskirstomoji funkcija liktų nacionalinio lygmens, nes, kaip ir gerbiamas M. Lingė minėjo, kad tarp savivaldybių kartais reikia perskirstyti, ir tuo atveju, jeigu viena savivaldybė daugiau išleidžia, tais metais Finansų ministerija nerastų kitų lėšų, kaip jiems *idėti*, išskyrus šitas perskirstomasias.

Jeigu yra abejonų dėl šitų įstatymų projektų, kur vyks perskirstymas, siūlau pritarti įsileisti į Seimo diskusijas ir tada komitetuose sutvarkyti, kad perskirstomoji funkcija liktų nacionalinio lygmens. Dėkui ir siūlau pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų prieš kalba M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Kaip ir pranešėjas trumpino pristatymą, nes labai panašūs principai buvo kaip ir prieš tai įstatyme, taip ir mano motyvai panašūs, tik sutrumpinsiu versiją. Iš tiesų dar akcentą minėjau, kad rinkimuose labai akcentavome susitarimo svarbą, ir šiuo metu tarp Savivaldybių asociacijos ir Finansų ministerijos vykstantis procesas yra susitarimo etapas, kur manome, kad tikrai bus rasti tie sprendimai ir sutarimai, kurie iš tiesų kompleksiskai gali pagerinti ir padėti spręsti ir skolų limitu, ir kitas finansinės sistemos problemas.

Kitas momentas – tie patys, matyt, argumentai, tokie kaip lėšų perskirstymo efektyvumas ir jų panaudojimas, ta esama kontrolė, iš tiesų dabartinėje sistemoje įgyvendinant duoda tą pasiteisinusį mechanizmą. Šiuo atveju taip pat raginčiau Seimo narius nepritarti šiam siūlymui.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, balsavimas numatytu laiku – 16 val. 25 min.

15.48 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 212, 217, 254, 303 ir 327 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-546, Baudžiamojo kodekso 40¹ straipsniu papildymo ir 259 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-547 (pateikimas)

Dabar darbotvarkės 2-5 klausimas, du įstatymų projektai, tai yra Baudžiamojo proceso kodekso 212, 217, 254, 303 ir 327 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-546 ir Baudžiamojo kodekso 40¹ straipsniu papildymo ir 259 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-547. Pranešėjas – A. Veryga. Kolega, pristatykite abu projektus iš karto. Ačiū.

A. VERYGA (LVŽSF). Gerai. Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, leiskite jums pristatyti Baudžiamojo proceso kodekso kai kurių straipsnių pakeitimus, kurie, tiek mano, tiek teikiančių kolegų manymu, galėtų būti alternatyva tiems projektams, kurie šiuo metu jau svarstomi Seime, kurie iš esmės panaikina tam tikrą atsakomybę iš Baudžiamojo kodekso ir perkelia ją tiesiog į Administracinių nusižengimų kodeksą. Tais ankstesniais pakeitimais yra motyvuojama, kad tiesiog už kai kurias veiklas nereikia bausti, nereikia kriminalizuoti, reikia padėti priklausomiems žmonėms. Atsižvelgę būtent į šiuos argumentus, mes ir parengėme šias pataisas.

Ką vis dėlto siūlytume keisti? Siūlytume keisti Baudžiamojo kodekso 212 straipsnį ir papildyti jį punktu, kuriame būtų teigiama, kad kai įtariamasis Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 40¹ straipsnyje nurodytomis sąlygomis pradeda gydytis priklausomybę nuo narkotinių ir (ar) psichotropinių medžiagų arba lankyti teisės aktų nustatyta tvarka rengiamus kursus apie narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo žalą, jam būtų nutraukiamas ikiteisminis tyrimas. Tai reiškia, kad mes nesūlome atsisakyti pačios veiklos kvalifikavimo Baudžiamajame kodekse, tiesiog siūlome sukurti prielaidas žmonėms, kurie, kaip ir minėjau, eina gydytis priklausomybę. Aišku, natūralu, tie, kurie bando narkotines ar psichotropines medžiagas, jau tos priklausomybės gali ir neturėti, bet tokiu atveju atsirastų galimybė jiems lankyti, kaip ir minėjau, specialius kursus. Čia kažkokia panaši analogija galėtų būti daroma turbūt su neblaiviais vairuotojais, kurie yra sustabdomi, kai vairuoja neblaivūs. Jie nebūtinai turi priklausomybę nuo alkoholio, bet jie privalo lankyti tam tikrus kursus, kad suprastų žalą, kuri gali įvykti, galėjo įvykti arba kuri gali įvykti jiems patiems.

Taip pat siūloma 1 straipsnį papildyti 40¹ straipsniu, nustatant tam tikras sąlygas, kada toks atleidimas arba tyrimo sustabdymas nebūtų taikomas. Asmenims, kurie pakartotinai padarytų tą nusikaltimą, vadinasi, arba nutrauktų gydymą, arba nutrauktų kursų lankymą, arba būtų už tą patį pažeidimą pagauti, tai vėlgi būtų sulaikyti už tų pačių narkotinių medžiagų laikymą, tokiu atveju prokuroras turėtų atnaujinti tyrimą ir spręsti dėl atsakomybės taikymo.

Iš tiesų manome, kad tai geriau padėtų spręsti šią problemą, nes šios pataisos eina ne narkotikų vartojimo normalizavimo linkme, bet yra iš esmės susijusios būtent su skatinimu šių medžiagų vartojimo atsisakyti.

Anksčiau Seimą pasiekusios pataisos atrodo nekaltai, tiesiog perkelia atsakomybę į Administracinių nusižengimų kodeksą, bet iš esmės jų tikslas yra, net ir žiūrint į bausmių dydį, iš esmės siekti normalizavimo vartojimo, ne skatinti žmogų atsisakyti priklausomybės, kreiptis dėl gydymo, bet tiesiog mažinti už tai atsakomybę. Kviesčiau palaikyti tokias pataisas.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori paklausti net 14 Seimo narių. Pirmoji klausia M. Danielė.

M. DANIELĖ (LF). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Jau pusę metų gal 50 įstaigų ir specialistų bando Seimo nariams paaiškinti ir išaiškinti, kad Lietuvos piliečių persekiojimas pagal Baudžiamąjį kodeksą yra perteklinė priemonė, kai kalbama apie tų medžiagų mažo kiekio turėjimą. Būtent už tokio lygio veiką ši priemonė yra perteklinė. Tačiau jūsų projekte ji sėkmingai lieka. Kas įvyksta, tai dar įrašoma į Baudžiamąjį kodeksą sankcija – gydymas. Čia yra tiesus kelias į stigmatizavimą ir taip jau labai stigmatizuotos paslaugų srities. Kitaip tariant, užtikriname, kad žmonės dar labiau nesikreips dėl pagalbos. Na, sakote, geriau padėtų spręsti, bet priklausomiems žmonėms nėra galimybės, nes jie teisti 20–30 kartų. O turint teistumą jūsų vadinamoji alternatyva negalioja. Kaip čia sprendžiama tuomet tų priklausomų žmonių problema? Kaip jūs manote, kiek tada žmonių, koks žmonių skaičius pasinaudotų šia jūsų alternatyva, kam čia ji tiktų su tiek papildomų sąlygų, kiek yra keliami?

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū už klausimą, bet tikrai nesutiksiu su jūsų argumentais. Manau, kad žmogui, kuris nori išspręsti kokią nors problemą, labai svarbi yra ir motyvacija, tam tikrais atvejais net ir spaudimo arba sankcijų elementai. Jūs žinote, turbūt panašus principas yra taikomas ir tėvams, kurie dėl girtavimo ar kokių nors socialinių... iš esmės dėl psichoaktyvių medžiagų vartojimo rizikuoja prarasti tam tikras teises. Būtent tas spaudimas jiems sukuria paskatą eiti ir kreiptis pagalbos.

Aš manau, kad ne tiek esmė, kur yra įrašyta, ar Baudžiamajame, ar Administracinių nusižengimų kodekse, bet svarbu, kad žmogus, kuris ieško pagalbos, ją gauna, gali atsakomybės išvengti. Ši galimybė jam yra garantuota ir jeigu žmogus kreipiasi pagalbos, jis turi visas galimybes išvengti atsakomybės.

Man atrodo, kad žiūrint iš elgesio keitimo pozicijų papildomų paskatų kūrimas ne stigmatizuoja, o kaip tik kuria tam tikras paskatas žmonėms ieškoti ir kreiptis pagalbos.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori klausti G. Paluckas, tačiau aš jo salėje nematau. Klausia V. Mitalas.

V. MITALAS (LF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, suprantu, kad gal kiek sunku jums irgi stovėti šioje tribūnoje, nes anoje kadencijoje buvote tas, kuris lyg ir pritarė mažo kiekio dekriminalizavimo projektui. Dabar vis dėlto tai yra projektas, kuris taisy patį Baudžiamąjį kodeksą, o ne kitus dalykus sprendžia.

Tai mano klausimas yra apie tai, ar jūs, kaip mokslo žmogus, skaitydamas PSO rekomendacijas ir kitas mokslines rekomendacijas, kaip turėtų būti vieni ar kiti dalykai sutvarkyti, nejučiaite aidų iš sovietinės gydymo sistemos, kai gydymas kartais, deja, būdavo kaip sankcija, ir čia šiuo atveju Baudžiamajame kodekse atsiduriantis gydymas irgi gali būti suprastas ir yra suprantamas kaip sankcija. Ar jums tai neprimena to, iš ko mes, ačiū Dievui, išėjome?

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Aš labai džiaugiuosi, kad jūs Pasaulio sveikatos organizaciją prisimenate. Man labai gaila, aišku, kad jūs ją prisimenate kontekstuose, kurie jums yra palankūs, patogūs, nes aš daug kartų esu kalbėjęs iš šitos tribūnos apie jos rekomendacijas, bet, deja, jos jūsų sąmonės ar pasąmonės nepasiekia.

Dar daugiau. Aš tikrai pasidomėjau šiuo klausimu. Prisipažinsiu, kad nebuvo labai didelis žalos mažinimo žinovas, nors ir teko dirbti su pacientais. Pasidomėjau ir kolegės Morganos orga-

nizuotos konferencijos medžiaga, peržiūrėjau ją labai atidžiai, pastudijavau Portugalijos modelį. Visur faktiškai kalbama apie tuos pačius dalykus.

Esmė yra ne kriminalizacija ar dekriminalizacija, apie ką kalba iš esmės visi ekspertai, kurie kalba ne apie legalizavimą paskui arba normalizavimą, o tie, kurie kalba iš esmės apie pagalbą žmogui, o kalbama apie paslaugų spektrą, apie jų prieinamumą, apie galimybę žmogui gauti pagalbą. Būtent šis elementas šalyse, kurios taikė dekriminalizaciją, ir davė teigiamą efektą, o ne perkėlimas iš kažkokių kodeksų ar ne kodeksų.

Lygiai taip pat mes galėtume su sovietmečiu lyginti ir mano paminėtus vairuotojų tam tikrus ar kursus, ar panašius dalykus. Tai čia irgi galėtume sakyti, kad tai yra sovietmetis. Bet panašu, kad žmonės, kurie tokiu būdu rizikuoja, jie galbūt nelabai suvokia riziką, nes šiandien labai daug kalbama apie legalizaciją, apie tai, kad yra nepavojinga, kad tai yra viso labo kažkoks nekaltas žaidimas. Tai tas „žaidimas“ gali privesti prie labai rimtų dalykų.

Aš manau, kad tai nedisonuoja su Pasaulio sveikatos organizacijos siūlymais ir iš esmės ten pirmiausia yra kalbama apie pagalbą žmonėms.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Dabar turiu klausti aš, tai aš ta galimybe pasinaudosiu.

Jūs perkėlėte 259 straipsnio 3 dalies turinį į bendrąją dalį, į naująjį 40¹ straipsnį, taip apversdamas Baudžiamojo kodekso struktūrą nuo kojų ant galvos, nes bendrojoje dalyje turi būti straipsniai ir normos, kurios taikomos visam kodeksui, visoms nusikalstamoms veikoms. Čiagi specialiai vienam nusikaltimui. Ir dabar yra galimybė atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės, jeigu asmuo kreipiasi gydytis. Šiuo atveju kaip jūs prieš baudžiamosios teisės mokslą galėtumėte paaiškinti, kodėl tokią kazuistiką galima taikyti ir iškraipyti kodekso esmę?

A. VERYGA (LVŽSF). Labai ačiū už klausimą. Iš tikrųjų ir Teisės departamento buvo panaši pastaba dėl šios straipsnio vietos. Vėlgi nebūtų turbūt čia principinio ginčo, nes rengdami šią pataisą galvojome apie tai, kokioje vietoje ji turėtų atsidurti, ir tikrai iš esmės turbūt nesiginčytume dėl to, kurioje Baudžiamojo kodekso vietoje ji galėtų atsidurti. Kaip suprantu, Teisės departamento siūlymuose buvo siūloma pildyti 259 straipsnį. Kaip ir sakiau, mes dėl pačios vietos šios nuostatos tikrai nesiginčytume. Manau, kad iš principo būtų galima atsižvelgti į Teisės departamento siūlymą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia J. Razma. Taip pat aš jo nematau. Klaustų tada M. Majauskas, bet ir jo nėra salėje. Klausia A. Valinskas. Ruošiasi L. Slušnys.

A. VALINSKAS (TS-LKDF). Dėkui, gerbiamas posėdžio pirmininke. 2018 metų pabaigoje Seime buvo priimta Valstybinė narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės ir vartojimo prevencijos dešimtmečio programa. Joje nurodoma, kad pagalbos teikimu grįstas atsako priemonių narkotikų vartotojams užtikrinimas bus vykdomas dekriminalizuojant mažiau pavojingas su narkotikų vartojimu susijusias veikas už, pabrėžiu, už jas numatant administracinę atsakomybę. Už tai balsavo per 100 Seimo narių, įskaitant 43 LVŽS frakcijos narius, įskaitant ir jus.

Užuot emę ir tiesiog įgyvendinę būtent tai, tai yra perkėlimą į administracinę atsakomybę, už ką ir balsavote ir už ką balsavo absoliuti dauguma jūsų frakcijos, eikvojate energiją užsiimdama tokia teisine akrobatika, kuri niekaip neatitinka deklaruotų tikros dekriminalizacijos tikslų ir, kaip teigia Teisės departamentas, yra tiesiog kazuistika, iš esmės net nesuderinama su Baudžiamojo kodekso sistema. Tai kodėl vietoj tikros deklaruotos dekriminalizacijos verčiau renkatės užsiimti baudžiamosios teisės principus galimai pažeidžiančia teisine ekvilibristika, kad galėtų tęstis neefektyvus, akivaizdžiai neefektyvus baudžiamasis priklausomų žmonių persekiojimas? Ačiū.

A. VERYGA (LVŽSF). Labai ačiū už klausimą. Aišku, mes, matyt, kiekvienas esame laisvas interpretuoti ir vertinti Teisės departamento siūlymus, dėl kurių galų gale Seimas ir apsisprendžia. Į dalį, matyt, atsižvelgia, į dalį apsisprendžia neatsižvelgti. Tai yra Seimo apsisprendimo klausimas.

Mano manymu, yra svarbu ne tiek, kaip jau ir minėjau anksčiau atsakydamas, kuriame kodekse yra numatyta atsakomybė, kiek svarbu suteikti žmogui galimybę tos atsakomybės išvengti renkantis alternatyvą. Kaip ir sakiau, mano manymu, normalizavimas, tam tikra prasme slinktis į lengvesnę kokią nors atsakomybę, nekuriant papildomų paskatų žmogui ieškoti pagalbos, kreiptis jam dėl gydymo, na, nėra tas tikrasis noras padėti žmonėms, kurie turi arba priklausomybę, arba gyvenime suklydo. Už to aš matau visai kitus norus, kurie yra žingsnis po žingsnio judėti normalizavimo ir legalizavimo link. To nelabai ir slepia kitąkart žmonės, kurie teikia siūlymus, iš

pradžią – dekriminalizavimo. Jie kaip ir sako: normalu – pasaulis juda įteisinimo link, vartojimo link, ir aš matau čia šią tendenciją. Todėl į tam tikrus dalykus keičiasi ir mano nuostatos, matant, kas vyksta pasaulyje.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Klausia L. Slušnys, kadangi aš jau jį paskelbiau, nes 10 minučių jau baigėsi. Prašom.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Ačiū posėdžio pirmininkui. Manau, kad pirmiausia pati problema yra didžiausia išpildymo sąlyga, jos praktiškai yra neįmanomos ir todėl šios pataisos yra labai manipulytviškos. Mano akimis, teikėjai nėra matę priklausomo paciento ir jo kelio blaivėjimo link, nes blaivybė ateina kartais po penkto, aštunto karto ir atkryčiai išties kartojasi. Šitas niekaip neišsprendžia problemos. Taigi baudžiamoji atsakomybė jiems bus pritaikyta visiškai sėkmingai. Aš klausiu jūsų, ar neatrodo, kad visgi šiomis pataisomis pripažįstate, kad 2017 metais sprendimas kriminalizuoti yra klaida, kai patys dabar teikiate šitokias pataisas? Ačiū.

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Nežinau, Seimo sprendimą vadinti klaida ar ne klaida, kur Seimo nariai apsisprendžia balsuodami, gali tą nuomonę pakeisti, galite vertinti kaip norite, aš nesiimsiu to vertinti. Dabar, ar sprendžia, ar nesprendžia. Tam tikra dalimi su jūsų klausimu ir nuogaustavimais galėčiau sutikti, bet tik su tam tikra dalimi. Pasakysiu dėl ko. Pirmiausia tiems žmonėms, kurie neturi priklausomybės, turbūt nebus problemų ir su atkryčiais, nes nėra jiems nuo ko atkristi. Tai arba apsisprendi daryti kažkokį nusizengimą, arba ne. Čia yra labiau elgesio klausimai. Tiems, kurie turi priklausomybę, kuriems, kaip teisingai sakote, būna atkryčių, taip, bet tai vėlgi kaip vertinsi. Gal tai bus paskata žiūrėti ir efektyviau teikti pagalbą, nes šiaandien mes turime labai rimtų bėdų ir spragų su pagalbos teikimu nuo priklausomybių priklausomiems asmenims, ir kai atsiras tokia paskata, galbūt tai bus rimtesnis postūmis negu tik perkėlimas į Administracinių nusizengimų kodeksą, sakant, kad kažkada bus sistema, kažkada bus priemonės. Tai galbūt bus paskata greičiau susiimti ir pagaltvoti, kaip galima teikti pagalbą efektyviau, kad atkryčių būtų mažiau.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega, 10 minučių praėjo. Deja, ne visi spėjo paklausti, bet yra, kaip yra. Dėl balsavimo motyvų pirmas norėjo kalbėti K. Mažeika, bet aš jo nematau. Kalba L. Savickas.

L. SAVICKAS (LVŽSF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Na, kolega A. Veryga iš tiesų ganėtinai išsamiai, detalai pristatė projektą, atsakė į nemažai klausimų. Gal toks svarbus motyvas, kuriuo aš norėčiau papildyti, ir kodėl, manau, reikėtų balsuoti už. Mes dabar turime vieną projektą, kuris jau yra pateiktas, kuris yra svarstomas, ir siekiant Seime rasti kompromisą, siekiant Seime rasti sutarimą ir reikiamus balsus, kad priimtume, manau, tai būtų svarus indėlis šiame procese. Kaip minėjo ir pranešėjas, turime galimybę jį pateikus sujungti tas diskusijas komitetuose ir rasti tą reikiamą kompromisą, kuris leistų judėti į priekį. Tikrai raginu kolegas balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų kalba M. Danielė.

M. DANIELĖ (LF). Raginu nepalaikyti projekto, projektas yra labai skubotai ir labai blogai parengtas, tą pastebi ir Teisės departamentas, nesuderinamumas su Baudžiamojo kodekso sistema, su konstitucinio teisingumo principais, kableliai ir tie nesudėti. Aš tai raginčiau, kolegos, jūs nesukbėkite. Aš matau, kad esate turbūt girdėję apie užsienio praktiką, yra aidų šiame projekte tos užsienio praktikos, vadinamųjų narkotikų teismų, tik čia yra susipainiota. Yra tokia bendroji nuostata, ją galima tobulinti, kai žmogus už nesunkius nusikaltimus yra atleidžiamas nuo baudžiamosios atsakomybės pasiūlant gydymą. Tai už tokius nusikaltimus kaip vagystės, plėšimai. Iš tikrųjų galima tada formuluoti taip ir taikyti tokią bendrąją nuostatą ir tada, aišku, mes iš dalies išspręstume ir tą kalėjimų perpildymo problemą, na, už nesmurtinius nusikaltimus. Tokio pakeitimo Lietuvai tikrai reikia, tokį projektą galima daryti ir aš mielai padėčiau opozicijai kaip stipriausia narkotikų politikos ekspertė šioje šalyje ir šioje salėje. Tai, miela opozicija, kreipkitės, sėdame prie darbo stalo ir parengiame dar vieną puikų projektą. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų gali kalbėti dar vienas kolega. M. Puidokas – už.

M. PUIDOKAS (DPF). Gerbiami kolegos, kalbant apie šias pataisas norėtusi, kad mes užduotume vieną esminį klausimą: ko mes siekiame šiomis pataisomis? Aš manau, visi siekiame, kad tie jauni žmonės, kurie padaro klaidą ir nori taisyti, nori daugiau tos klaidos nebekartoti, kaip buvo įvardinę ir anksčiau, kai teikė panašias, bet ženkliai savo turiniu skirtingas pataisas Laisvės

partijos atstovai, kad tie žmonės negautų teistumo, negautų baudžiamosios atsakomybės. Bet jiems turi būti motyvacija keisti savo elgesio modelį, nekartoti nusizengimo, jie turi suvokti, ką darė. O jeigu jie turi priklausomybę, turi turėti prievolę reabilituotis, gydytis ar gauti atitinkamas švietimo programas priklausomai nuo ekspertų parinkto būdo atsižvelgiant į to žmogaus problematikumą.

Tokią tvarką turi tiek Lenkija, tiek Austrija, tiek Latvija ir ta metodika puikiai veikia. Jeigu žmogus nenusizengia pakartotinai, jeigu jis elgiasi nepriekaištingai visose savo gyvenimo srityse, jeigu jis sutinka gydytis, reabilituotis, natūralu, kad nei baudžiamosios atsakomybės, nei teistumo tokiems žmonėms, kurie, kaip jūs įvardinote, jauni žmonės suklysta, neturėtų būti, jaunų žmonių gyvenimai nebus sužlugdyti, bet jie bus pastūmėti teisingu keliu.

Man teko bendrauti su reabilitacijos centrų atstovais, su policijos atstovais. Visi teigia, kad tokie pokyčiai, tokie įstatymų pakeitimai yra naudingi, nes jie skatina elgtis kitaip. O jeigu mes padarytume tuos pokyčius, kurie buvo siūlomi seniau, tai yra perkeltume viską į Administracinių nusizengimų kodeksą, ir tai būtų 20–50 eurų bauda, tai natūralu, kad jauną žmogų, suklydusį ir pasielgusį neteisingai, tai niekaip neskatinėtų keisti savo elgesio modelio, reabilituotis ir nekartoti tokio žalingo ir priklausomybę sukeliančio elgesio ateityje. Taigi kviečiu visus palaikyti. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, dėl balsavimo motyvų prieš kalba A. Valinskas.

A. VALINSKAS (*TS-LKDF*). Dėkui, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiamas pasiūlymas nėra nei dekriminalizacija, nei jokia reali, tikra alternatyva jai. Tai yra bandymas bet kokiomis priemonėmis išlaikyti neefektyvias Lietuvos narkotikų politikos priemones aktualias, net jei tai reikia daryti su paprasta teisine logika prasilenkiančiais būdais.

Baudžiamoji atsakomybė nėra efektyvus būdas atgrasyti narkotikų vartotojus. Jinai nebus efektyvus būdas šantažuojant ir verčiant juos gydytis. Jei mes norime įtikinti priklausomus asmenis iš valstybės, iš įstatymų leidėjo pusės nuoširdžiu noru jiems tikrai padėti, bet kartu jie mato, kad mes dedame visas pastangas, kad visos su jų liga, su jų silpnybe susijusios veikos liktų kiek įmanoma kriminalizuotos, tai mes siunčiame ne nuoširdaus kvietimo keistis žinią, bet mes siunčiame veidmainiškumo ir savimi patenkinto teisuoliškumo žinią.

Jau pateikimo stadiją perėjęs kitas dekriminalizacijos projektas galbūt tam tikrais aspektais ir tobulintinas, bet tai yra dekriminalizacija be kaukių ir be teisės sistemos laužymo, ko, atsiprašau, niekaip negaliu pasakyti apie šį projektą. Todėl kviečiu nekeisti arklių vidury brastos, palaikyti jau pateiktą perėjusį kitą dekriminalizacijos projektą, tačiau nepalaikyti šio. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, balsuosime nustatytu laiku, tai yra 16 val. 25 min.

16.14 val.

Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ (priėmimo data 2021 m. gegužės 5 d. Nr. 307, identifikacinis kodas: 2021-10233, užregistravimo TAR data: 2021 m. gegužės 10 d.) 1.17 punktą, kuriame keičiamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ 22 punktą, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ projektas Nr. XIVP-548 (pateikimas)

Dabar darbotvarkės 2-6 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimo „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ (priėmimo data 2021 m. gegužės 5 d.) 1.17 punktą, kuriame keičiamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ 22 punktą, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ projektas Nr. XIVP-548. Pranešėjas – V. Jukna. Pateikimo stadija. (*Bal-sas salėje*)

Per šoninį mikrofoną – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiami Seimo nariai, man atrodo, kad buvo pasiūlytas tikrai turintis logikos įstatymas. Kaip čia pasiūlė Laisvės partija dekriminalizuoti lengvus narkotikus be jokių

sąlygų, tai tikrai niekur nevedantis kelias. Mano pasiūlymas dėl šio projekto: jeigu jaunuolis, bet kas, kuris pirmą kartą pagautas, sutinka bendradarbiauti su teisėtvarka ir atskleisti šaltinį, iš kur jis išgijo tuos narkotikus, taip pat galima atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės, o ne taip, kaip jūs bandote siūlyti, nesvarbu, ar teisėtai...

PIRMININKAS. Kolega, jūs jau kalbate dėl balsavimo motyvų. Atsiprašau. Atsiprašau, gerbiamas pranešėjau, prašom.

V. JUKNA (DPF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu Seimo nutarimo dėl kreipimosi į Lietuvos...

PIRMININKAS. Atsiprašau pranešėjo. Gerbiamieji kolegos, žinokite, salėje didžiulis triukšmas. Jau atidarytos poilsio ložės, ten galite pasikalbėti. Aš jūsų labai prašau leisti pranešėjui dirbti savo darbą, o kolegoms jo klausytis. Ačiū.

V. JUKNA (DPF). Dėkui. Dar kartą, gerbiami kolegos, teikiu nutarimo projektą „Dėl kreipimosi į Respublikos Konstitucinę Teismą su prašymu ištirti, ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ (priimtas 2021 m. gegužės 5 d.) 1.17 punktą, kuriame keičiamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ 22 punktą, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“.

Gerbiamieji, gegužės 24 dieną išgaliojęs galimybių pasas įnešė daug sumaišties ir skaldo visuomenę. Nors ir Vyriausybės teigiama, kad taip atveriamos naujos galimybės žmonėms, nustatyti kriterijai švelninant karantiną skirti išimtinai tik kai kurioms asmenų grupėms. Tai jau diskriminacinės nuostatos. Ir čia galimai pažeidžiamas Konstitucijoje įtvirtintas lygiateisiškumo principas, nes žmonės, kurie norėtų atitikti šiuos kriterijus, neturi tokios galimybės.

Valstybė nesudarė sąlygų pasiskiepyti ar testuotis visiems norintiems asmenims. Taigi susidaro situacija, kad žmonės traktuojami skirtingai. Galimai pažeidžiamas konstitucinis asmenų lygybės principas. Konstitucinis proporcingumo principas reiškia, kad įstatyme numatytos priemonės turi atitikti teisėtus ir visuomenei svarbius tikslus, kad šios priemonės turi būti minėtiems tikslams pasiekti adekvačios ir kad jos neturi viršyti asmens teisės ir laisvių akivaizdžiai labiau, nei reikia šiems tikslams pasiekti.

Nagrinėjamo Vyriausybės nutarimo kontekste yra užtikrinamos tik vakcinuotų arba jau persirgusių asmenų teisės, jiems suteikiamos išimtys ir lengvinamos karantino sąlygos. Kol valstybė nevykdys visuotinai prieinamo nemokamo testavimo, vakcinavimo ir antikūnų kiekio įtraukimo į galimybių pasą, negalima formuoti kriterijų, kurie sudarytų galimybę vieniems žmonėms būti pranašesniems už kitus.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 105 straipsnio 2 dalies 2 punktu, 106 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 63 straipsnio 1 punktu, 64 straipsnio 1 punktu, taip pat 65 straipsnio 1 dalies 3 punktu, šiuo nutarimu kreipiamasi į Lietuvos Respublikos Konstitucinę Teismą su prašymu ištirti, ar minėtas Vyriausybės nutarimas neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsniui.

Šio nutarimo faktinės priėmimo aplinkybės. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2021 m. gegužės 5 d. priėmė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ pakeitimą, kurio 1.17 punkte nurodė atvejus, kaip paslaugų teikimas asmenims gali būti neribojamas arba ribojamas iš dalies, jei asmenys atitinka bent vieną iš šių kriterijų: yra pasiskiepiję, persirgę COVID-19 liga, turi neigiamą testo atsakymą ir yra iki 16 metų amžiaus.

Konstituciniai kreipimosi argumentai. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnis numato, kad įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys yra lygūs.

Antra. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinio asmenų lygybės principo turi būti laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant. Konstitucinis asmenų lygybės įstatymui principas reiškia žmogaus prigimtinę teisę būti traktuojamam vienodai su kitais bei įpareigoja vienodus faktus vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai.

Kita vertus, šis principas nepaneigia to, kad įstatyme gali būti nustatytas nevienodas teisinis reguliavimas asmenims, esantiems skirtingoje padėtyje. Anksčiau minėti kriterijai, kurie sušvelnins karantino režimo priemones, skirti išimtinai tik šiuos kriterijus atitinkančioms asmenų grupėms. Tokiu būdu yra pažeidžiamas Konstitucijoje įtvirtintas lygiateisiškumo principas, nes kiti asmenys, kurie norėtų atitikti šiuos kriterijus, neturi tokios galimybės. Taigi, susidaro situacija, kad asmenys traktuojami skirtingai, pažeidžiamas asmenų lygybės principas, tai yra prigimtinė teisė būti traktuojamam vienodai su kitais. Valstybei reglamentuojant teisinius santykius, teikiant privilegijas, vienai ar kitai asmenų grupei suteikiant daugiau teisių nei kitai, labai svarbu subalansuoti interesus ir matyti tam tikrą proporcingumą.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad toks privilegijų suteikimas vienai grupei ir nesuteikimas kitai grupei asmenų yra žmogaus teisių ribojimas. Konstitucinis proporcingumo principas reiškia, kad įstatyme numatytos priemonės turi atitikti teisėtus ir visuomenei svarbius tikslus, kad šios priemonės turi būti būtinos minėtiems tikslams pasiekti ir kad jos neturi varžyti asmens teisių ir laisvių akivaizdžiau, labiau, nei reikia šiems tikslams pasiekti. Nagrinėjamo Vyriausybės nutarimo kontekste yra užtikrinamos tik vakcinuotų arba persirgusių asmenų teisės, jiems suteikiamos išimtys ir palengvinamos karantino sąlygos.

Ketvirta. Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs, kad konstitucinio teisinės valstybės principo turinys atskleidžiamas atsižvelgiant į įvairių kitų konstitucinių principų, taip pat teisingumo principo turinį. Teisingumo negalima pasiekti tenkinant tik vienos grupės interesus ir kartu paneigiant kitos asmenų grupės interesus. Minėtame nutarime nustatytos išimtys tik kai kurioms grupėms asmenų, o kiti asmenys negali kol kas atitikti nutarime nustatytų kriterijų. Konstitucinis teisinės valstybės principas neatsiejamas ir nuo Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtinto asmenų lygiateisiškumo principo. Konstitucinio asmenų lygiateisiškumo principo pažeidimas kartu yra ir konstitucinio teisingumo, darnios visuomenės, taigi ir konstitucinio teisinės valstybės principo pažeidimas. Todėl įvertinus visus priimtame nutarime patvirtintus kriterijus, pagal kuriuos švelninamos karantino režimo priemonės tik kai kurioms visuomenės grupėms, darytina išvada, kad yra pažeidžiamas asmenų lygiateisiškumas.

Gerbiami kolegos, kviečiu visus palaikyti šį kreipimąsi į Konstitucinį Teismą, kad visiems Lietuvos žmonėms būtų užtikrintas lygiateisiškumas ir nediskriminavimas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Jūsų nori paklausti 11 Seimo narių. Pirmasis klausia E. Pupinis. Ruošiasi E. Gentvilas.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, iš tiesų kilnūs jūsų tikslai, bet turbūt esant ekstremalioms situacijoms sprendimus reikia priimti staigiai. Kol tu tuos tikslus išgvildensi, tai situacija gali kardinaliai pasikeisti į blogąją pusę. Tai aš norėčiau sužinoti, ko jūs dabar siekiate šiuo kreipimusi į Konstitucinį Teismą ir kokia praktinė... kokie jūsų praktiniai lūkesčiai? Kas iš to bus? Ar gaus kažkokias kompensacijas žmonės, kurie buvo nuskriausti? Ar grynai tai politinis veiksmas? Ačiū.

V. JUKNA (DPF). Dėkui už klausimą. Kolega, aš gal nuo galo atsakysiu. Lūkesčiai tokie pirmiausia, kad būtų užtikrintos visiems Lietuvos žmonėms lygios teisės, kurios yra garantuojamos mūsų Konstitucijos.

O pratešiant mintį apie pirmą dalį jūsų klausimo, kuriame klausiate, teigiate, kad reikia priimti greitus sprendimus, nes jie turės įtakos pačios pandemijos valdymui ir visam kitam, tai tikrai nesutikčiau su tuo. Manychiau, kad galimybių pasas niekaip nesprendžia pandemijos valdymo ir jis niekaip nedaro įtakos, kad mes tą greitai turėtume padaryti ir nepasirengę. Jau šiandien girdime, po kelių dienų to paso įsigaliojimo, kad po kiek laiko gal bus įtraukti antikūnų testo rezultatai, tas visų pirma parodo, kad žmogus turi imunitetą ir turi įgijęs atsparumą. Kodėl to nebuvo padaryta? Lyg ir kalbama, kad Registrų centras negali suvienodinti gautų duomenų, nes jie yra skirtingomis dimensijomis pateikti. Bet tai, man atrodo, yra techniniai dalykai ir yra tikrai nepasiruošta.

Kitas dalykas, o kaip tie žmonės, kurie nepapuoła į tas grupes, gal ir norėtų pasiskiepyti, vakcinuotis, bet jie yra 18–20 metų? Tai kaip jiems tai gauti?

Jūs turbūt puikiai žinote, kad ir kavinės, ir kai kurie restoranai atsisakė taikyti galimybių pasą. Kino teatrai vakar pranešė, kad atsisako taikyti, nes jis nėra iki galo parengtas naudoti, neišku, kaip jį integruoti. Baseinuose taip pat jis nėra pilnai naudojamas. Tai trumpai tiek.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Klausia E. Gentvilas. Ruošiasi V. Mitalas.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas kolega, šitą iniciatyvą pasirašėte devyni Darbo partijos frakcijos nariai. Mes žinome, kad jūs esate sudarę koalicinę opozicinių frakcijų sutartį, ir jūs net kitų frakcijų kolegų nepritraukėte. Nei opozicijos lyderio, nei ko. Tai, kitaip sakant, skamba kaip viešųjų ryšių iniciatyva nesitikint jokio rezultato. Jūs gi žinote, kad reikia didumą, daugumą Seimo narių balsų surinkti. Tai kaip jūs paaiškintumėte, kad net savo opozicijos partnerių neįtraukėte? Ar jie galbūt bijo, kad tada iškils klausimas dėl jų valdymo laikais priimtų sprendimų antikonstitucingumo?

V. JUKNA (DPF). Gerai, dėkui už klausimą. Iš tiesų pasakysiu taip, kad su opozicinėmis partijomis tai buvo derinta ir svarstyta frakcijose. Šiandien tikrai pamatysite. Balsavimo rezultatai, tikiuosi, bus geri ne tik opozicinių partijų, bet turėsime tam tikrą palaikymą ir iš pozicijos, iš valdančiųjų partijos, nes tai iš tikrųjų yra labai svarbu. Apie šį kreipimąsi iš tiesų nemažai diskutavome ir kitų opozicinių partijų lygmeniu. Esame tai išdiskutavę ir, manau, palaikymas tikrai yra ne vien Darbo partijos. Taip, Darbo partijos iniciatyva yra šis kreipimasis, bet, kaip minėjau, jis yra diskutuotas ir opozicinėse partijose. Tą šiandien ir pamatysime.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Mitalas. Ruošiasi A. Sysas.

V. MITALAS (LF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, jūs savo kalboje, be kita ko, teigėte, kad dabar testavimas nėra visuotinai prieinamas, nors testavimo punktai plečiami visoje Lietuvoje, nors testavimas yra nemokamas ir testuotis galima neribotą skaičių kartų. Tai sakykite, aš norėčiau jūsų patarimo paklausti, ką reikėtų padaryti Vyriausybei, kad jūs sakytumėte, kad testavimas yra visuotinai prieinamas? Ačiū.

V. JUKNA (DPF). Jūs pats pradžioje savo klausimo iš dalies ir atsakėte į šį klausimą. Sakėte, daroma, kad būtų visuotinai prieinama, ir tai bus netrukus padaryta. Iš tiesų nėra taip visuotinai prieinamas tas testavimas. Kitas dalykas, vakar girdėjome apie situaciją ir šiandien turbūt apie tai buvo kalbama, koks yra Ekonomikos ir inovacijų ministerijos specialistų požiūris į tą galimybių pasą. Kai buvo iškelta problema, kad žmogus iš regiono, norėdamas atvykti į miestą, negali gauti to galimybių paso, nes jis neturi kaip identifikuoti to vadinamojo banko IT arba prisijungimo per elektroninę bankininkystę. Registro centro padalinys yra kažkur toli, kur jam reikėtų vykti. Jeigu kalbėsime vien apie Vilnių, galbūt taip, tų galimybių yra gana daug, gal didžiuosiuose miestuose, bet mes visiškai nekalbame apie regionus.

Vakar teko išgirsti Ekonomikos ir inovacijų ministerijos atstovės tokį pastebėjimą, kad gal tiems senjorams iš viso nereikia to galimybių paso, ko jiems reikia kur nors eiti. Na, akivaizdu, kad tai yra diskriminavimas ir parodomas toks požiūris. Arba kaip vakarykštė citata Ekonomikos ir inovacijų ministerijos viceministro. Jis sako, gal ir lietus tada pažeidžia konstitucines žmonių teises.

Kolegos, su tokiu požiūriu mes tikrai nekaip atrodome prieš žmones. Ribodami jų galimybes, teisėtas galimybes, tikrai diskriminuojame juos. Todėl šiandien labai, kaip minėjau, prašau visų susitelkti ir palaikyti, kad užtikrintume tą lygiateisiškumą. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, labai didelis triukšmas salėje. Pakentėkite, tuoj balsuosime, užimkite savo darbo vietas. Klausia A. Sysas, ruošiasi R. Tamašunienė ir turbūt baigsime klausimus.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, jūs baigėte savo pasisakymą „ribodami galimybes“. Man atrodo, jūs irgi bandote riboti, tai gal nevartokite tos sąvokos, nes dabar panašu kaip šuns ant šieno principas. Jeigu pats negaliu šieno naudoti, tai neleisiu niekam.

Mano klausimas kitoks. Jūs pačioje pradžioje pasakėte, kad šis nutarimas sukėlė chaosą. Todėl mano klausimas: kur aš galėčiau nueiti ir savo akimis ir kūnu pajauti, kaip tas chaosas atrodė dėl šio nutarimo priėmimo?

V. JUKNA (DPF). Gerai, dėkui už klausimą. Norėčiau, kolega, patikslinti, aš tikrai galėčiau naudotis tuo galimybių pasu, nesinaudoju, tai tikrai čia suklydote. Galėčiau net dėl dviejų prižasčių naudotis juo, nes esu ir persirgęs, ir pasiskiepijęs. Jau keturios savaitės po „Vaxzevria“ vakcinos, tai tikrai tas jūsų pasakytas posakis yra netinkamas.

Kitas dalykas – dėl tos sumaišties. Kaip ir minėjau, taip, Vilniuje, Kaune galbūt tos sumaišties yra mažiau, bet tikrai rekomenduoju nuvykti į regionus.

A. SYSAS (*LSDPF*). Į kurį?

V. JUKNA (*DPF*). Į bet kurį, į Šiaulių regioną, į Kelmę nuvažiuokite, nuvažiuokite į Šilalę. Pamatysite, kaip ten žmonės kalba.

A. SYSAS (*LSDPF*). Gerai, ačiū.

V. JUKNA (*DPF*). Kviečiu atvykti. Kolega, tikrai gauname nemažai atsiliepimų, kad vis dėlto šis galimybių pasas sukėlė nemažą sumaištį ir visuomenės skaldymą. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū. Paskutinė klausia R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Ačiū. Gerbiamasis pranešėjau, jūs atsakėte į dalį jau visiems čia rūpimų klausimų ir labai puikiai paskutiniu pavyzdžiu...

PIRMININKAS. Kolegos, ar jūs girdite, ko klausia R. Tamašunienė?

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). ...ilustravote, kas vyksta regionuose. Jeigu žmogus nesinaudoja elektronine bankininkyste, jis privalo nuvykti į Registrų centrą, o Registrų centras ne visuose miestuose turi savo padalinius. Tai iš tiesų regione įsigyti galimybių pasą yra sudėtinga ir šiandieninis ryto pokalbis per radiją tai pademonstravo.

Aš jūsų noriu paklausti, kaip jūs išivaizduojate, kaip turėtų būti, jeigu ne galimybių pasas, kad visiems tos galimybės būtų vienodos? Iš tikrųjų vertinant, kad per tą laikotarpį vartotojų santupos yra rekordinės, tai progresyviai... proporcingai yra rekordinis noras išleisti, na, tiesiog gyventi laisvą gyvenimą, tokį, kokį buvome įpratę, ar bent po truputį pratintis prie to režimo, buvusio iki karantino.

V. JUKNA (*DPF*). Tikrai dėkui už tą klausimą. Apie tuos regionus aš šiek tiek jau buvau užsiminęs, tai taupydamas visų laiką nekartosiu. Kaip minėjau, daugiausia žmonės būtent regionuose ir susiduria su tomis problemomis. O kaip matome iš dabartinės statistikos, kad atvejų mažėja, tai vis dėlto veikia daug veiksnių. Tai ir žmonių testavimo apimtys, ir vakcinuotų skaičius, ir persirgusių, ir turinčių natūralų imunitetą, tai mes matome, kad tas karantinas jau iš esmės yra išsismęs. Mano manymu, laikantis dar tam tikrų reikalavimų, kas ir taikoma kitose šalyse, tas galimybių pasas galėtų ir visai neegzistuoti ir tada mes sudarytume visas lygias sąlygas žmonėms laisviau gyventi ir būti tame, sakykime, saugiame, bet jau ne karantininiame režime. Jau matyti, kad pandemijos arba susirgimų atvejų skaičius per pastarąsias savaites yra gerokai sumažėjęs, ta dinamika irgi sumažėjusi, tai aš manyčiau, jau būtų pats laikas grįžti į galimai normalesnį gyvenimą ir toliau nežlugdyti mūsų verslo, nebloginti mūsų žmonių psichinės sveikatos. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūs atsakėte į klausimus visų, kurie suspėjo per nustatytą laiką. Dėl balsavimo motyvų už kalba M. Puidokas. Ruošiasi prieš E. Gentvilas.

M. PUIDOKAS (*DPF*). Gerbiamieji, noriu pacituoti profesorių A. Jokubaitį, kuris teigia: „Nuolatos matome situacijas, kai vyksta oponento niekinimas vietoj mėginimo susikalbėti. Valdžia deda dideles pastangas mokyti piliečius, kaip mąstyti ir galvoti, bet jų visiškai nesiklauso.“

Kolegos, esu įsitikinęs, kad privalome girdėti visuomenės nuotaikas. Seimo nariai turi teisę ir prievolę kontroliuoti esminius šalies valdymo sprendimus, priimtus Vyriausybės. Darbo partijos frakcijos iniciatyva kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl galimybių paso teisėtumo ir žmonių diskriminacijos sprendimas yra laiku ir būtinas. Vyriausybės sprendimu pradėtas žmonių skirstymas ir segregacija (nebijokime to žodžio) tikrai vyksta. Šalyje vyrauja įtampa, žmonės ir taip yra pakankamai susipriešinę ir bet koks skirstymas į lygius ir lygesnius tik gilina negatyvų orvelišką foną. Galimybių pasas niekaip neapsaugo nuo užsikrėtimo plitimo ir yra daugiau reklaminė kampanija nei realus sprendimas, padedantis suvaldyti pandemiją. Pagarba visiems verslininkams, kurie atsisako šių negalimybių pasų ir toliau pasirinko priimti visus žmones netikrindami jų dokumentų. Manau, kad tokia Dž. Orvelo „Gyvulių ūkio“ tvarka tikrai supriešina visuomenę ir jai pritarti nevalia. Esu įsitikinęs, kad Lietuvos Respublikoje yra tikrai vienas pasas ir jokio kito nereikia. Kiekvienas žmogus laisvas pasirinkti skiepytis ar ne ir dėl to negali būti jokios diskriminacijos ar prievartos. Kviečiu kolegas pritarti šiam kreipimuisi į Konstitucinį Teismą siekiant ateityje užkirsti kelią panašioms diskriminaciniam sprendimams.

Galiausiai, jeigu esame demokratinė respublika ir jūs esate įsitikinę, kad šis sprendimas teisingas, tai yra tik kreipimasis į Konstitucinį Teismą. Taigi palaikykite jį ir gausime atsakymą, ir tada bus aišku, kas yra teisybė.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Iš viso to laikotarpio, kai prasidėjo ir pernai buvo įvestas pirmasis karantinas, rodos, kovo 16 dieną, man į akis yra kritęs vienas antikonstitucinis aspektas. Tikrai analizavau ir pernai būdamas opozicijoje, ir šiemet būdamas jau valdančiojoje daugumoje, ar nėra antikonstitucinių aspektų. Tai vieną mačiau pernai, kai Vyriausybės sprendimu buvo uždaryta galimybė išvykti Lietuvos piliečiams iš Lietuvos Respublikos. Konstitucijos tekste labai aiškiai yra parašyta, kad sprendimą uždaryti sienas Lietuvoje priima Lietuvos Respublikos Seimas. Praėjusiais metais tikrai nesinorėjo trukdyti Vyriausybės veiklos pradedant kovą su pandemija ir kreiptis į Konstitucinį Teismą, nors ir dabar man širdyje atrodo, kad antikonstituciškai buvo Vyriausybės sprendimu uždarytos Lietuvos sienos.

Visi kiti sprendimai gali patikti, gali nepatikti, galima diskutuoti dėl galimybių paso turinio. Man atrodo, jau viceministras V. Jurgutis paminėjo, kad nuo birželio mėnesio pagaliau bus įtraukti ir antikūnų duomenys į galimybių pasą, labai objektyvūs duomenys. Gerai, dar papildys, dar patikslins tą galimybių paso turinį, tačiau kalbant apie antikonstituciškumą aš čia neįžvelgiu antikonstitucinės problemos. Kaip konstitucines problemas įžvelgiu vienos partijos, vienos frakcijos visiškai natūralų norą pademonstruoti, pasakyti, kaip mes kovojame už Lietuvos Respublikos Konstituciją, net nesistengdami pritraukti savo opozicijos partnerių padėti parašus ant šito nutarimo projekto. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, visi pasisakė dėl motyvų.

Dabar prasideda balsavimo procedūra. Balsuoti pradėsime nuo paskutinio projekto, paskui iš eilės nuo pirmojo vakarinio posėdžio klausimo po diskusijos.

Gerbiami kolegos, balsuojame dėl Seimo nutarimo dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą projekto Nr. XIVP-548.

Užsiregistravo 113, balsavo 112: už – 38, prieš – 58, susilaikė 16. Nepritarta.

Gerbiami kolegos, turime apsispręsti, ką toliau daryti su šiuo projektu. Alternatyvus balsavimas. Ar bendru sutarimu tobulinti? (*Triukšmas salėje*) Negirdžiu. Ne, nesutariama. Balsuojame. Balsuojantys už balsuoja už tai, kad tobulintume, prieš – kad atmestume.

Užsiregistravo 117, balsavo 116: už – 45, prieš – 71. Atmesta. (*Balsai salėje*)

Replika po balsavimo – P. Gražulis per šoninį mikrofoną.

P. GRAŽULIS (LRF). Kreipiuosi į valdančiąją daugumą. Paskyrėte sau ideologiškai labai patrauklius Konstitucinio Teismo teisėjus. Ką pasakysite, tą jie ir priims. Ko jūs jų bijote? Ko jūs bijote tų Konstitucinio Teismo teisėjų? D. Žalimas, dar dabar vieną paskyrėme, na, visi jūsiškiai. Būtumėte pagerbę dabartinio Konstitucinio Teismo teisėjus, Vizbarus ir kitus. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Per šoninį mikrofoną – A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, noriu pasakyti, kad suklydau balsuodamas. Mano balsas dėl ankstesnio balsavimo – susilaikau.

PIRMININKAS. Aišku. Dėl protokolo, A. Kupčinskas – prieš. Per šoninį mikrofoną – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Aš ne be reikalo pranešėjo V. Juknos paklausiau, kad net opozicijos lyderio parašo jūs nepaėmėte. Ir štai, žiūriu, opozicijos lyderis iš tiesų nepalaiko šito kreipimosi į Konstitucinį Teismą. (*Šurmūlys salėje*)

16.44 val.

Valstybinių socialinio draudimo našlių ir našlaičių, maitintojo netekimo, ištarnauto laiko, valstybinių pensijų, kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas, rentų, kompensacinių išmokų, šalpos, slaugos ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinių kompensacijų dalinio kompensavimo įstatymo Nr. XIII-2719 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-287 (pateikimo tęsinys)

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Balsavimas dėl kito projekto, darbotvarkės 2-2 klausimo – Valstybinių socialinio draudimo našlių ir našlaičių, maitintojo netekimo, ištarnauto laiko, valstybinių

pensijų, kompensacijų už ypatingas darbo sąlygas, rentų, kompensacinių išmokų, šalpos, slaugos ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinių kompensacijų dalinio kompensavimo įstatymo Nr. XIII-2719 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-287.

Užsiregistravo 123, balsavo 121 Seimo narys: už – 53, prieš – 39, susilaikė 29. Projektui nepritarta. Gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu tobulinti? Balsuojame. Balsavimas už reikš gražinti iniciatoriams tobulinti, prieš – atmesti. (*Triukšmas salėje*) Kolegos, balsavimo metu agitacija draudžiama.

Užsiregistravo 120, balsavo 119 Seimo narių: už – 57, prieš – 62. Atmesta.

Kitas. Per šoninį mikrofoną – A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Dėkoju, pirmininke. Aš tik norėjau atkreipti dėmesį, kad kolega iš kairės vis bando kažkaip paveikti mūsų balsavimus. Viskas būtų gerai, bet kai jis nusiima kaukę, mes niekaip negalime jo girdėti. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Kas negirdi, prašome kitų kolegų, kad aptemdytų savo įkarštį kalbėti ir patylėtų bent tada, kai vyksta balsavimas. (*Plojimai*)

16.47 val.

Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-253 (pateikimo tęsinys)

Kitas balsavimas dėl Išmokų vaikams įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-253. Pateikimo stadija.

Gerbiami kolegos, užsiregistravo 119, balsavo 119 Seimo narių: už – 53, prieš – 30, susilaikė 36. Projektui nepritarta. Galime gražinti tobulinti bendru sutarimu? Nepritariama. Balsuojame. Balsuojantys už balsuos už tai, kad gražintume iniciatoriams tobulinti, balsavusieji prieš, kad projektas būtų atmestas.

Užsiregistravo 119, balsavo 117 Seimo narių: už – 62, prieš – 55. Gražinta iniciatoriams tobulinti. Gerbiamas kolega, aš jums suteiksiu žodį po visų balsavimų, nes jūs pats priekaištavote, kad per vėlai pradėdame balsavimą.

16.49 val.

Tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-254 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės klausimas, dėl kurio balsuosime, – Tikslinių kompensacijų įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-254. (*Balsai, triukšmas salėje*)

Užsiregistravo 120, balsavo 118: už – 50, prieš – 38, susilaikė 30. Projektui nepritarta. Gražiname iniciatoriams tobulinti? (*Balsai salėje*) Siūlo balsuoti. Balsuojame. Už bus gražinti iniciatoriams tobulinti, prieš – atmesti.

Užsiregistravo 118, balsavo 115: už – 57, prieš – 58. Atmesta.

Dabar balsuosime dėl dviejų baudžiamojo persekiojimo įstatymų projektų. Kadangi kolega žino, kas yra baudžiamasis persekiojimas, aš jam suteikiu žodį replikuoti. Prašom. (*Plojimai*)

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiamieji, jūs, valdančioji dauguma, prieš pietus deklaravote meilę. Šaukėte: myliu, myliu! Po pietų ta meilė išgaravo. Tai kur jūsų ta meilė? Labai trumpa.

PIRMININKAS. Per šoninį mikrofoną – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Aš noriu atkreipti posėdžio pirmininko dėmesį. Manau, kad jūs pažeidėte Seimo nario P. Gražulio teises. Jis iš tiesų turi teisę kalbėti po kiekvieno balsavimo, repliką po balsavimo pateikti. Be to, man kolegos sako, kad jis praėjusiam tūkstantmetyje kažkada kažką protingo yra pasakęs. (*Juokas salėje*)

PIRMININKAS. Atkreipdamas jūsų dėmesį dėl baudžiamojo persekiojimo, aš turėjau omenyje būtent sovietmečiu patirtą P. Gražulio baudžiamąjį persekiojimą.

S. Skvernelis – per šoninį mikrofoną.

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, iš tiesų rytinis posėdis parodė, kad dėl svarbių įstatymų mes balsuojame ir nežiūrime, ar pozicijos, ar opozicijos pateikta. Prisimenant praeitą ka-

denciją ir priekaištus iš tuometinės opozicijos, kad net po pateikimo nepritaria opozicijos įstatymų projektams, dabar turime tą patį vaizdą, kai nepritarus po pateikimo neatsiranda galimybių net padiskutuoti komitetuose. Manau, kad tas rytinis pusdienis buvo toks optimistiškas, bet vakarinis posėdis parodo realybę.

PIRMININKAS. Per šoninį mikrofoną – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Kadangi gerbiamas Eugenijus paminėjo mano vardą, taigi, Eugenijau, manęs baudžiamasis persekiojimas visiškai nestebina. Sovietmečiu buvau persekiotas, kalintas karceriuose, lageriuose, bylos, teismai, sėdėjau Permėje, Rusijoje. Dabartiniai, kaip sakoma, vaikai, Komunistų partijos vaikai, arba patys komunistai, kaip tu, Eugenijau, vėl mane persekioja. (*Plojimai, triukšmas salėje*) Tai čia nieko... žinokite, aš visiškai nekreipiu dėmesio.

16.54 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 212, 217, 254, 303 ir 327 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-546, Baudžiamojo kodekso 40¹ straipsniu papildymo ir 259 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-547 (*pateikimo tęsinys*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, replikos baigėsi. Balsuojame dėl dviejų projektų iš karto, nes jie ejo kaip paketas ir buvo kartu pristatyti. Tai yra dėl Baudžiamojo proceso kodekso 212, 217, 254, 303 ir 327 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-546 ir Baudžiamojo kodekso 40¹ straipsniu papildymo ir 259 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-547.

Užsiregistravo 116, balsavo 113: už – 48, prieš – 38, susilaikė 27. Galime gražinti iniciatoriams tobulinti? (*Balsai salėje*)

Balsuojame. Kas balsuoja už – gražinti iniciatoriams tobulinti, kas prieš – atmesti.

Užsiregistravo 113, balsavo 113: už – 60, prieš – 53. Gražinta iniciatoriams tobulinti.

Kolegos, dėl balsavimo viskas baigėsi. Kolega J. Jarutis norėjo. Atsiprašau. Per šoninį mikrofoną J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, dėl paskutinio balsavimo. Aš norėčiau atkreipti dėmesį, kad labai panašus įstatymo projektas jau dabar yra Seimo komitetuose. Nepaisant to, kad šis projektas yra atmestas, ko gero, produktyviau opozicijai būtų teikti siūlymus dėl jau perėjusio pateikimo stadiją įstatymo. Taip, jis kelia daug klausimų. Nepaisant to, kad aš pats esu jį pasirašęs, nepritariu dekriminalizavimui visų narkotikų, bet būtų produktyvu, jeigu šiuo klausimu susitelktume ir teiktume pasiūlymus dėl konkretaus projekto. Ačiū.

16.57 val.

Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2, 5, 6, 8, 12, 16, 24, 28, 33, 35, 41, 45, 46, 47, 49, 52 straipsnių ir 3 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 41¹ straipsniu ir III skyriaus dešimtuoju skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-532 (*pateikimas*)

PIRMININKAS. Ačiū kolegai. Kolegos, pradedame darbotvarkės 2-8 klausimą – Aviacijos įstatymo kai kurių straipsnių ir 3 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-532. Pateikimas. Pranešėja – viceministrė A. Vaiciukevičiūtė. Prašau.

A. VAICIUKEVIČIŪTĖ. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Vyriausybei pritarus, Susisiekimo ministerija Seimui teikia Aviacijos įstatymo pakeitimus, kuriuose pagrindinis dėmesys sutelktas į skrydžių saugą ir palankesnes sąlygas aviacijos veiklai didinti. Šiais pakeitimais užtikrinamas Europos Sąjungos reglamentų nuostatų įgyvendinimas.

Išskirčiau penkias esmines teisės akto projekto keičiamas nuostatas, kurias ir norėčiau paminėti.

Pirma. Siekiant geriau apsisaugoti nuo kibernetinių išpuolių, įstatymo pakeitimuose nustatoma civilinės aviacijos ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros nustatymo ir apsaugos nuo kibernetinių grėsmių tvarka. Taip Lietuvoje bus įgyvendintas gruodžio 31 dieną įsigaliosiantis Europos Sąjungos reglamentas, pagal kurį oro uostai, oro navigacijos paslaugas teikiančios įmonės, vežėjai ir kiti subjektai privalės identifikuoti savo saugotinas informacines sistemas, apibrėž-

ti ir taikyti apsaugos nuo kibernetinių išpuolių priemonės, o paskirta valstybės institucija tikrins, kaip laikomasi nustatytų reikalavimų.

Antras svarbus punktas – tai patobulintas užsienio šalių orlaivių skrydžių teisinis reguliavimas, nustatoma skrydžių į Lietuvos Respublikos teritoriją metinių leidimų išdavimo tvarka ir leidimų ne ES oro vežėjams vykdyti skrydžius tarp Europos Sąjungos ir Europos ekonominei erdvei priklausančių valstybių ir Lietuvos Respublikos išdavimo sąlygos.

Šie klausimai tapo itin aktualūs po breksito reglamentuojant Jungtinės Karalystės oro vežėjų veiklą. Numatyti įstatymo pakeitimai leis Lietuvos oro vežėjams išlaikyti turimus verslo ryšius ir užtikrinti sklandų skrydžių į Jungtinę Karalystę vykdymą.

Trečias punktas. Dalis Aviacijos įstatymo pakeitimų skirta palankesnėms sąlygoms aviacijos veiklai sudaryti, verslo administracinei ir mokestinei naštai mažinti. Pavyzdžiui, orlaivių savininkams aktualus laikino orlaivių įregistravimo Civilinių orlaivių registre terminas, šiuo metu ne ilgesnis kaip vienas mėnuo, pratęsiamas iki keturių mėnesių.

Ketvirtas punktas. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas Lietuvoje plėtoti bendrąją nekomercinę aviaciją ir mažinti finansinę naštą sporto ir rekreacinės aviacijos bendruomenei, įstatyme įtvirtinama galimybė susisiekti ministrui nustatyti 30 % nuolaidas nekomercinei bendrosios aviacijos veiklai už administracines paslaugas.

Penktas punktas, vienas iš svarbiausių punktų. Aviacijos įstatyme įtvirtinama, kad už Europos Sąjungos reglamentų nuostatų aviacijos srityje įgyvendinimą Lietuvoje bus atsakingos dvi kompetentingos institucijos, tai yra VŠĮ Transporto kompetencijų agentūra ir Lietuvos transporto saugos administracija.

Tiek būtų trumpai. Dėkoju ir prašau palaikyti teikiamą teisės pakeitimo projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū jums, gerbiamoji viceministre. Jūsų nori paklausti du Seimo nariai. Pirmas klausia A. Skardžius. Ruošiasi V. Gapšys.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas jums, viceministre, kaip aviacijos žinovei būtų toks. Pirmiausia pastebėjimas, kad Europa jau per tą trumpą laiką bando tapti biurokratine sąjunga. Aš turiu omenyje tuos visus reikalavimus po breksito dėl Jungtinės Karalystės.

Antras klausimas mano būtų dėl sportinės aviacijos, tai yra buvusio DOSAAF'o sportinės aviacijos oro uostų, nes jie dabar tarp žemės ir dangaus. Valstybė nusikratė, savivaldybės nepriėmė. Kokie būtų žingsniai šioje srityje? Vien sumažinti 30 % mokesčius turbūt nepakaks. Kokių neatidėliotinių žingsnių imsitės, kad sportinė aviacija nebūtų sunaikinta, o aerodromai suarti? Ačiū.

A. VAICIUKEVIČIŪTĖ. Labai dėkoju už pastebėjimą ir klausimą. Iš tikrųjų 30 % yra visai nemažai, bet manyčiau, kad klausimas tikrai aktualus ir reikėtų pasigilinti, todėl ir kviesime komiteto narius teikti savo pasiūlymus ir pastebėjimus dėl pateikto projekto ir diskutuosime. Tikrai klausimas yra atviras ir lauksime visų pasiūlymų.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų klausia V. Gapšys.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju, pirmininke. Aš norėjau paklausti. Vis tiek šis įstatymo projektas yra rengtas turbūt prieš kelis mėnesius nuo šios dienos, o praėjusį savaitgalį mes matėme įvykusį incidentą su „Ryanair“ orlaiviu. Ar nemanote, kad reikėtų kokių nors papildomų nuostatų svirstant šį įstatymą įtraukti, kad jos patobulintų reglamentavimą? Ypač atsižvelgiant į tai, kad nebuvo gal tiesioginė kibernetinė ataka ar panašiai, bet buvo pasinaudota, irgi atsiųstas elektroninio pašto laiškas, kaip supratau, jį gavo ir Lietuvos oro uostai, matyt, specialiai klaidinantis. Įvertindama visas šias situacijas, įvertindama sankcijas, ar matote jau kokių nors patobulinimų, į kuriuos reikėtų atsižvelgti komitete, kad būtų visuma padaryta taip, kaip reikia?

A. VAICIUKEVIČIŪTĖ. Labai dėkoju už klausimą. Iš tikrųjų aktualus ir visus jaudinantis klausimas. Iš tikrųjų tiesiog šiek tiek patikslinsiu, kad pats įstatymo projektas buvo rengiamas gerokai ilgiau ir tie pakeitimai jau nuo praeitų metų, tai daugiau kaip 9–10 mėnesių. Iš tikrųjų buvo derinta su 28 suinteresuotomis pusėmis du kartus ir išgildinti visi netikslumai.

Kaip jau minėjau savo pirmą argumentą, kas yra keičiama, tai būtent įstatymo pakeitimuose nustatoma civilinės aviacijos ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros nustatymo ir apsaugos nuo kibernetinių grėsmių tvarka. Tai jau šiame projekte yra numatomi tam tikri aspektai, bet jeigu bus noro komitetuose komiteto nariams siūlyti dar kokias nors griežtesnes sąlygas, tikrai,

manau, svarstyti galimas variantas. Tačiau šiuo metu, manau, projektas, koks yra pateiktas, tikrai galėtų būti svarstomas komitete. Turbūt būtų tiek. Dėkoju.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamoji pranešėja. Kas norėjo, jūsų jau paklausė. Daugiau klausiančių nėra.

Dabar dėl balsavimo motyvų nėra norinčių kalbėti. Kolegos, balsuosime vėliau numatytu laiku. (*Balsai salėje*) Nežinau, neturiu tokių įgaliojimų. Balsavimas dėl projekto 18 valandą.

17.05 val.

Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-5353(2) (priėmimas)

Dabar darbotvarkės 2-9 klausimas, kurį sudaro du projektai, bet pradėsime nuo Geodezijos ir kartografijos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-5353(2). Kolegos, pranešėjas – J. Gudauskas. Prašom į tribūną. Kolegos, tai yra naujos redakcijos įstatymas, kurio 1 straipsnį sudaro 33 straipsnių pakeitimai. Iki 11 straipsnio nėra pasiūlymų ir pakeitimų, tai yra pastabų. Ar galime nuo 1 iki 10 straipsnių priimti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta. Priimta bendru sutarimu. Dėl 11 straipsnio yra Teisės departamento keletas pastabų. Pirmoji pastaba dėl 6 punkto. Prašom, gerbiamas pranešėjau, trumpai pakomentuoti.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Pirmą pastaba. Teisės departamentas nurodė, kad neaiškus nuostatų suderinimas ir turinys, ir pasiūlė tikslinti formuluotę. Formuluotė yra patikslinta ir suderinta.

PIRMININKAS. Aišku. Kolegos, ar galime pritarti komiteto sprendimui dėl Teisės departamento pastabos? Ačiū, pritarta.

Dabar dėl 3 dalies 1 punkto taip pat yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba. Prašau, gerbiamas pranešėjau.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Antra pastaba. Patikslinta formuluotė. Teisės departamentas siūlė nurodyti, kad inžinerinius tinklus, valstybinės reikšmės kelius valdančios institucijos ir įmonės bei geležinkelių infrastruktūros valdytojai topografinių planų ir inžinerinių tinklų planų vertinimą teiktų savivaldybėms. Yra pritarta.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galime pritarti komiteto sprendimui dėl Teisės departamento pastabos? Ačiū, pritarta.

Dar viena Teisės departamento pastaba dėl 3 dalies, tai yra dėl 5 dalies. Prašau.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Techninė pastaba, vietoj žodžio „informacinis“ įrašyti žodį „informacinėje“. Pritarta.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galime pritarti komiteto sprendimui dėl Teisės departamento pastabos? Ačiū, pritarta. Visam 11 straipsniui galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, kolegos. Pritarta. Nuo 12 iki 33 straipsnio pastabų nėra. Ar galime jų visų priėmimui pritarti? Ačiū, pritarta. Dėl 33 straipsnio. (*Balsai salėje*) 33 straipsnis imtinai. Lieka... Taigi 1 straipsniui priėmimo stadijoje jau pritarta. Dėl 2 straipsnio, dėl įgyvendinimo, yra Teisės departamento pastaba. Gerbiamas pranešėjau, prašom pakomentuoti dėl įgyvendinimo (2 straipsnis), pirmosios Teisės departamento pastabos. Dėl 2 straipsnio. (*Šurmūlys salėje*) Pačioje pabaigoje. Teisės departamentas rašo, kad atsižvelgiant į Seimo statute nustatytą įstatymų leidybos procedūrų trukmę, taip pat kad Seime priimtas įstatymas pagal Konstituciją turi būti promulguojamas diskutuotina, ar projekto 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta įsigaliojimo data birželio 1 diena yra reali? Jeigu būtų pritarta, tai siūloma... Jūs priėmėte dėl liepos 1 dienos.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Taip, komitetas pritarė, kad įstatymas įsigaliotų liepos 1 dieną.

PIRMININKAS. 1 dalyje liepos 1 diena, 2 dalyje – birželio 30 diena. Galime pritarti komiteto sprendimui dėl Teisės departamento pastabos? Ačiū, pritarta. Ir dėl 3 dalies taip pat yra Teisės departamento pastaba, irgi dėl datos, aš taip supratau.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Komitetas pritarė departamento pastabai.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, ar galime pritarti komiteto sprendimui dėl Teisės departamento pastabos? Galime pritarti 2 straipsnio priėmimui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl viso dėl motyvų nėra. Balsuosime numatytu laiku – 18 valandą. Ačiū, kolega.

17.11 val.

Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 38¹ ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5354(2) (priėmimas)

Toliau darbotvarkės 2-9.2 klausimas – Elektroninių ryšių įstatymo 38¹ ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5354(2). Pranešėjas – V. Fiodorovas. Gerbiami kolegos, dėl 1 ir 2 straipsnių pastabų nėra. Ar galime bendru sutarimu pritarti jų priėmimui? Ačiū, pritarta.

Dėl 3 straipsnio, tai yra dėl įstatymo įsigaliojimo, yra Seimo nario V. Pranckiečio pasiūlymas. Gerbiamas pranešėju, prašau pakomentuoti komiteto sprendimą.

V. FIODOROVAS (DPF). Gerbiami kolegos, Seimo nario V. Pranckiečio pasiūlymas buvo dėl datos pakeitimo. Komitetas pritarė, kad įstatymas įsigalios šių metų liepos 1 dieną.

PIRMININKAS. Ačiū. Kitų pastabų ir pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti 3 straipsnio priėmimui kartu su komiteto sprendimu? Ačiū, pritarta. Kolegos, priėmimas pastraipsniui baigtas. Balsavimas 18 valandą.

17.12 val.

Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-66(2)ES (priėmimas)

Darbotvarkės 2-10 klausimas – Administracinių bylų teisenos įstatymo 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-66(2). Pranešėjas. Pranešėjo nereikia, kadangi pastabų ir pasiūlymų nėra. Projektas yra iš dviejų straipsnių. Dėl 1 straipsnio pastabų ir pasiūlymų nėra. Priėmimui galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Dėl 2 straipsnio taip pat nėra pastabų ir pasiūlymų. Galime pritarti? Ačiū, priėmimui pritarta. Priėmimas pastraipsniui baigtas. Balsuosime numatytu laiku – 18 valandą.

17.12 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 70, 77, 132, 170, 209¹, 212, 234¹, 234² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-393(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-393(2). Pataisų ir pasiūlymų taip pat nėra. Dėl 1 straipsnio pastabų nėra. Galime pritarti? Ačiū, priėmimui pritarta. Dėl 2 straipsnio irgi nėra. Galime pritarti? Ačiū, pritarta. 3 straipsnis. Nėra. Galime pritarti priėmimui? Ačiū, pritarta. 4, 5, 6, 7, 8, 9 ir 10 straipsniai. Pastabų ir pasiūlymų nėra. Galima pritarti jų priėmimui? Ačiū, pritarta. Kolegos, priėmimas pastraipsniui baigtas. Balsuosime numatytu laiku – 18 valandą.

17.14 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5147(2) (priėmimas)

Administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5147(2). Pastabų ir pasiūlymų taip pat nėra. Projektas vieno straipsnio. 1 straipsnis. Galime pritarti priėmimui? Ačiū, pritarta. Kitų pastabų ir pasiūlymų nėra. Dėl priėmimo balsuosime numatytu laiku.

Kolegos, toliau pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotojas A. Mazuronis.

17.14 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 96, 98, 99, 100, 101 ir 150 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4538(2) (priėmimas)

PIRMININKAS (A. MAZURONIS, DPF). Labai dėkui. Gerbiami kolegos, darbotvarkės 2-13 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4538(2). Priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pastabų ir pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Dėl 2 straipsnio pataisų ir pasiūly-

mų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Dėl 3 straipsnio pataisų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Labai dėkui. Dėl 4 straipsnio taip pat pataisų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Labai dėkui. Dėl 5 straipsnio pataisų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Dėl 6 straipsnio pataisų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Dėl 7 straipsnio pataisų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui.

Dėl viso dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsavimas dėl įstatymo projekto tam numatytu metu.

17.15 val.

Baudžiamojo kodekso 71 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4602(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 2-14.1 klausimas – Baudžiamojo kodekso 71 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4602(2). Priėmimas pastraipsniui. Įstatymo projektas vieno straipsnio. Pataisų, pasiūlymų negauta, galime pritarti 1 straipsniui bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui.

Dėl viso dėl motyvų nėra norinčių šnekėti. Balsavimas dėl įstatymo projekto – tam numatytu metu.

17.16 val.

Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4603(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-14.2 klausimas – Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4603(2). Priėmimas. Dėl 1 straipsnio pataisų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui.

Dėl 2 straipsnio gautas Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas, jam pagrindinis komitetas pritaria. Ar galime pritarti 2 straipsniui kartu su Teisės departamento pastaba, kuriai komitetas pritaria? Galime pritarti. Labai dėkui. 3 straipsnio nėra.

Dėl viso dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsavimas dėl įstatymo projekto – tam numatytu metu.

17.16 val.

Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 1, 3 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 2¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4604(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-14.3 klausimas – Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 1, 3 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 2¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4604(2). Priėmimas.

Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pataisų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Dėl 2 straipsnio pataisų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Dėl 3 straipsnio pataisų, pasiūlymų negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Dėl 4 straipsnio pataisų, pasiūlymų taip pat negauta. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai ačiū. Dėl viso dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsavimas dėl įstatymo projekto – tam numatytu metu.

17.17 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1370 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-213(3) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-15 klausimas – Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1370 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-213(3). Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio gauta Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabų, kurioms pagrindi-

nis komitetas nepritarė. Kas pranešėjas pagrindinio komiteto? Ponas E. Sabutis. Prašom. Gal pakomentuokite, kadangi nepritariate.

E. SABUTIS (LSDPF). Gerbiamas pirmininke, mielieji kolegos, Seimo kanceliarijos Teisės departamentas gegužės 24 dieną išsakė savo pastabą dėl šio straipsnio, tačiau su šia pastaba nesiūlė nei performuluoti, nei kaip nors kitaip pakeisti straipsnį, tiesiog suabejojo: jeigu straipsnyje yra įrašyti du atleidimo pagrindai, ar jie neeliminuoja visų kitų. Komiteto nuomonė buvo nepritari ir argumentai tokie, kad įstatymo projektu nustatoma taisyklė yra specialioji, turinti pirmumą prieš galiojančiame Valstybės tarnybos įstatyme nustatytą atleidimo tvarką. Todėl taip ir nusprendėme, kad nepritarsime Teisės departamento išvadoms. Dėkui.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjau. Už komiteto nuomonę, kaip suprantu? Už visą. Ar galime pritarti 1 straipsniui su komiteto išvada nepritari Teisės departamento išvada? Galime pritarti bendru sutarimu? Labai dėkui. Dėl viso už kalbėti norėtų L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų tai tikrai gera ir laukta įstatymo pataisa, nes žinome, kokia yra situacija dėl vadovų valstybės tarnyboje ir įstai-gų vadovų. Jeigu mes turime gerų vadovų ir, kaip ten yra įstatyme paminėta, jie įvertinti gerai ir labai gerai, kadencijai dar nesibaigus ir suėjus amžiui, pagal Valstybės tarnybos įstatymą – 65 me-tai, jie nebūtų atleidžiami. Tikrai pritarkite, nes šiandien mums rajonuose, regionuose trūksta sti-prių, ganėtinai gerų vadovų. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kolege. Prieš kalbėti norinčių nėra. Balsavimas dėl įstatymo projekto – tam numatytu laiku.

17.20 val.

Nacionalinio vėžio instituto įstatymo Nr. XII-838 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5350(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 2-16 klausimas – Nacionalinio vėžio instituto įstatymo Nr. XII-838 3 strai-psnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5350(2). Priėmimas pastraipsniui.

Dėl 1 straipsnio pataisų, pasiūlymų negauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui.

Dėl 2 straipsnio gauta Seimo nario A. Matulo pataisa, jai komitetas pritarė. Gerbiamas Matu-lai, kaip suprantu... Ar galime pritarti 2 straipsniui su komiteto pritarimu A. Matulo pataisai ben-dru sutarimu? Labai dėkui. Pritarta.

Motyvai dėl viso. Nėra norinčių kalbėti. Balsavimas dėl įstatymo projekto – tam numaty-tu metu.

17.21 val.

Seimo nutarimo „Dėl Jelenos Dilienės skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nare“ projektas Nr. XIVP-535(2), Seimo nutarimo „Dėl Donato Jaso skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nariu“ projektas Nr. XIVP-536(2) (svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės 2-17 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Jelenos Dilienės skyrimo Valstybi-nės energetikos reguliavimo tarybos nare“ projektas Nr. XIVP-535. Svarstymo stadija. Pranešėjas – K. Starkevičius Prašau pristatyti Ekonomikos komiteto išvadą.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Skelbiu komiteto balsavimo rezultatus. Bendru sutarimu yra pritarta gerbiama J. Dilienę skirti Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nare. Taip pat dėl D. Jaso skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nariu irgi sutarta, priimtas sprendi-mas komitete bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjau. Jūs pristatėte du skiriamus – darbotvar-kės 2-17 klausimas, projektas Nr. XIVP-535, ir 2-18 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Donato Jaso skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nariu“ projektas Nr. XIVP-536.

Pereiname prie darbotvarkės 2-17 klausimo priėmimo stadijos. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Balsavimas dėl projekto Nr. XIVP-535 – tam numatytu laiku.

Motyvai dėl darbotvarkės 2-18 klausimo, projekto Nr. XIVP-536, – dėl D. Jaso skyrimo. Už nėra. Prieš – J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, susitikimo frakcijoje metu išaiškėjo, kad kandidatas ne vienu atveju, kai komisijoje buvo svarstomi jautrūs klausimai, susiję su privačių šilumos tiekėjų reikalais, vartotojų interesų atstovavimu, vienas pats, skirtingai negu kiti komisijos nariai, balsuodavo, taip sakant, privataus tiekėjo naudai. Aš manau, kad vartotojų interesai ir šiaip yra sunkiau ginami, privatninkas sugeba pasisamdyti ir gerus advokatus. Jeigu komisijoje atsirastų narių, kuriems labiau rūpi šilumos tiekėjų interesai, tai nežinau, ar komisijoje bus tinkamai apginti vartotojų interesai. Todėl aš negalėsiu palaikyti tos kandidatūros, nors dėl kompetencijos priekaištų neturiu ir neturiu pagrindo kaltinti, kad kandidatas gali atstovauti kokiems nors „Rubikono“ įmonių interesams, bet balsavimai rodo, kad jis yra labai jautrus privačių šilumos tiekėjų reikalams.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Iš klausėme visų motyvus. Balsavimas dėl Seimo nutarimų projektų bus tam numatytu metu.

17.25 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Klaipėdos krašto metais“ projektas Nr. XIIIIP-4442(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-19 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Klaipėdos krašto metais“ projektas Nr. XIIIIP-4442(2). Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos... Atsiprašau, pagrindinio komiteto pranešėjas A. Žukauskas. Atsiprašau.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Gerbiami Seimo nariai, Švietimo ir mokslo komitetas svarstė išvadą dėl Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Klaipėdos krašto metais“ ir vienbalsiai pritarė. Taip pat pritarė visiems siūlymams, kurie buvo pateikti, ir siūlo pritari 2023 metų (atkreipiu dėmesį) paskelbimui Klaipėdos krašto metais pažymint 1923 metų sukilimo ir Klaipėdos krašto prijungimo prie Lietuvos šimtmetį. Prašo, kad iki 2021 m. spalio 1 d. būtų parengta programa ir skirtas finansavimas 2022 metais ir 2023 metais, nes reikia pasirengti iš anksto.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjas. Į tribūną kviečiame P. Kuzmickienę pristatyti Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos išvadą.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Mūsų komisija susirinkusi svarstė Seimo nutarimą „Dėl 2023 metų paskelbimo Klaipėdos krašto metais“ ir, be abejonės, pritarė vienbalsiai kaip labai svarbiam mūsų istoriniam įvykiui.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama pranešėja. Diskusija. Diskusijoje dalyvauti užsirašė trys Seimo nariai. E. Gentvilas. Jo salėje nematau. A. Pocius. Taip pat salėje nematau. Tada V. Rakutis. Prašau. Diskusija. Prašau į tribūną.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiami Seimo nariai, turime iš tikrųjų puikią progą 2023 metais skirti dėmesio šiam svarbiam Lietuvai regionui ir atlikti kai kuriuos darbus, kuriuos daro mūsų Seimo Laikinoji Lietuvos pajūrio bičiulių grupė, taip pat paskatinti keletą svarbių iniciatyvų.

Būtų labai svarbu, kad šitas kraštas užimtų tinkamą vietą mūsų Lietuvos sąmonėje, nes, kaip matome iš konkrečių atvejų, susiduriame su specifinėmis problemomis. Štai jau kuris laikas niekaip negalime išspręsti Klaipėdos krašto briedžio simbolio įteisinimo. Taip pat labai dažnai mūsų suvokimas apie šitą kraštą baigiasi su jūros krantu, o iš tikrųjų tai yra Pajūrio regionas, kuris turi labai daug specifinių problemų ir turi taip pat nemažų tapatybės problemų, apie kurias mes mažai šnekame. Klaipėdos krašte, tai čia gana didelis ruožas iki Smalininkų, iš tikrųjų sunkiai skina si kelią Prūsijos kultūros iniciatyvos ir dažnai žmonės nesuvokia, kad tas kraštas turi labai specifinę ir labai iš tikrųjų skausmingą istoriją.

Tikėkimės, kad šitos iniciatyvos, taip pat naujos iniciatyvos, kurios yra siejamos su 2023 metais, kaip štai nacionalinė Lietuvos skautijos skautų stovykla planuojama kaip tik šitame regione, sustiprins šitas pozicijas. Todėl labai skatinčiau kolegas pritari šioms metams sąmoningai ir taip pat prisidėti jau įgyvendinimo etape tą kraštą labiau priartinant tiek prie jo tradicijų, tiek prie Lietuvos istorijos apskritai, nes Tilžės Aktas dažnai dar nėra suvokiamas, kad tai buvo ne tik Mažosios Lietuvos prijungimas prie Didžiosios Lietuvos, bet taip pat ir Didžiosios Lietuvos prijungi-

mas prie Mažosios Lietuvos. Tai yra gana subtili istorija, bet jai tikrai reikia dar skirti dėmesio tam, kad mūsų Lietuva turėtų daug gilesnę ir iš tikrųjų labai įdomią prūsiškąją sudedamąją dalį. Dėkui.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjau. Iš klausėme visų Seimo narių, norinčių dalyvauti diskusijoje. Svarstymo stadijoje yra gauti keli pasiūlymai. Pirmas pasiūlymas dėl 2 straipsnio, kurį teikia Seimo narys S. Gentvilas. Tačiau nematau jo salėje. Gerbiamasis Žukauskai, gal galėtumėte iš tribūnos pristatyti gautą Seimo nario S. Gentvilo pasiūlymą. *(Balsai salėje)* Arba iš vietos gali įjungti. Tiek pasiūlymo esmę, tiek komiteto sprendimą.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Turime gerbiamo Seimo nario S. Gentvilo siūlymą pakeisti datą iki 2022 m. gegužės 1 d. parengti Klaipėdos krašto metų programą ir ją patvirtinti. Mes siūlome iki spalio 1 dienos. Pritarėme iš dalies, kad iki spalio 1 dienos.

PIRMININKAS. Labai dėkui. S. Gentvilo nematau, tikriausiai jis... *(Balsai salėje)* Galime priarti tokiam komiteto sprendimui?

A. ŽUKAUSKAS (LF). Buvo kito Seimo nario S. Tumėno siūlymas.

PIRMININKAS. Tuoj pereisime prie S. Tumėno. S. Tumėnas pats pristatys savo pasiūlymą. Labai dėkui. Pritariame 2 straipsnio daliai su S. Gentvilo pataisa. Labai dėkui.

Gauta dar viena pataisa, tai Seimo nario S. Tumėno. Prašau, gerbiamas kolega, pristatyti savo pasiūlymą.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tai buvo senokai, ko gero, jau ir aplinkybės šiek tiek pasikeitusios, tai paliudijo komiteto pirmininkas. Simono siūlymas irgi buvo panašus. Norėjome paankstinti datą, kada Vyriausybė turėtų sudaryti renginių programą, nes ten buvo tokių grandiozinių renginių, kuriuos reikia atlikti ir įgyvendinti jau net ne 2022 metais, o jie norėjo pradėti 2021 metais. Taigi panašus kaip Simono, paankstinimas, kad būtų paankstintas Vyriausybės programos patvirtinimas.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Komiteto nuomonė dėl šio pasiūlymo.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Būtent šitai nuomonei mes visiškai pritarėme, kad būtent iki 2021 m. spalio 1 d., dar daugiau paankstinome, nei siūlė S. Gentvilas.

PIRMININKAS. Supratau. Tenkina jus komiteto sprendimas? *(Balsai salėje)* Gerbiami kolegos, apsvarstėme visas pastabas. Po svarstymo motyvai dėl viso Seimo nutarimo projekto. Už pasisako S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Atvirai pasakius, aš jau buvau sunerimęs, nes jau užsitęsė patvirtinimas šitų metų, tikėjau, kad bus tarp tų 11, kai tvirtinome visus, daug tų metų. Profesorius V. Rakutis pasakė situaciją. Daugelio istorikų kontroversiškai buvo vertinami 1923 metų įvykiai, tačiau svarbiausia, kad šitas sprendimas tada lėmė, kad šiandien Lietuva faktiškai yra jūrinė valstybė. Jeigu ne šitie įvykiai ir jeigu ne Tautų Lygos arba Tautų Sąjungos sprendimas, kuris buvo geras Lietuvai, ko gero, šiandien mes net neturėtume prieigos prie Baltijos jūros. Tai sunku net įsivaizduoti šiandien. Taigi kviečiu pritarti šitam teikimui. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Nėra Seimo narių, norinčių pasisakyti dėl motyvų prieš. Balsavimas dėl Seimo nutarimo projekto po svarstymo tam numatytu laiku.

17.35 val.

Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-529, Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-530 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-20.1 klausimas – Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-529 ir jo lydimasis darbotvarkės 2-20.2 klausimas – Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-530. Pranešėjas – A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Labas vakaras, gerbiami kolegos. Prašau jūsų dėmesio dėl mūsų Jaunimo ir sporto reikalų komisijos narių, kolegų teikiamo įstatymo projekto dėl Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo pakeitimo. Šiais pakeitimais siekiama suvienodinti būtent mokesčius loterijoms ir azartiniais lošimams. Tikimės, kad tai padės labiau finansuoti ne tik sportą, bet ir kul-

tūrą, ir socialines reikmes, nes paprastai labdarai skiriama parama keliauja ne tik sportui, bet ir kultūrai, taip pat ir socialinėms reikmėms.

Kitas dalykas, reikia prisiminti, kad prieš keletą metų panaikinus Kūno kultūros ir sporto departamentą realiai valstybės sporto kuravimo sritis buvo apleista, finansavimas sumažėjo, dėl to nukentėjo aukšto meistriškumo sportininkai, federacijos, jų finansavimas. Tai galime labai aki-vaizdžiai matyti šiais metais vykšančiose olimpinėse žaidynėse. Jose mūsų atstovavimas, valstybės reprezentavimas sportininkų skaičiumi yra vienas mažiausių nuo nepriklausomybės pradžios.

Kitas dalykas, kad kitos valstybės nuėjo kitu keliu ir teikia tam tikrą paramą nukentėjusiam nuo COVID-19 sportui, suformavo tam tikras priemones „COVID sportas“, kur Europos Komisija leidžia paramos lубas iki 1,8 mln. eurų tam tikriems sporto klubams, kurie vykde veiklą, tačiau negavo pajamų už bilietus, nes negalėjo pritraukti žiūrovų.

Trumpai būtų tiek. Jeigu bus klausimų, mielai atsakysiu. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjau. Jūsų paklausti užsirašė daug Seimo narių. Pirmasis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, ar nemanote, kad anksčiau buvo padaryta klaida, tarkim, nes iš tikrųjų nemažai loterijų organizuoja visai ne privatūs asmenys arba galbūt privačioms kompanijoms išskirtinėmis teisėmis yra suteiktas tas lošimo operavimas. Tai vis dėlto vienas klausimas, ar nemanote, kad galbūt tikrai buvo padaryta klaida?

O antras dalykas, kodėl vis dėlto taip susiklostė, kad pas mus tie mokesčiai yra mažesni, nes, pavyzdžiui, Estijoje – 18 %, kitose šalyse imama nuo apyvartos. Kodėl taip yra, kodėl nevienodai? Ar šalyse apyvartos nevienodos, ar šiaip kokios nors kitos sąlygos, kurios taip diferencijuoja tuos mokesčius įvairiose šalyse.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas kolega. Išties, jeigu pažiūrėsime į Europą, nesiplėšime į visą pasaulį, aplink esančiose valstybėse, mūsų kaimynėse, valstybė turi loterijų organizavimo monopolį ir tą monopolį realizuoja per nevyriausybinės organizacijos arba pati valstybė per savo įmones, įstaigas organizuoja, arba taip pat tą monopolį realizuoja galbūt suteikdama tą privilegiją vienai ar kitai privačiai bendrovei, kuri turi atitinkamai išpildyti valstybės reikalavimus.

Jeigu pažiūrėsime, iš visų Europos valstybių turbūt tik Azerbaidžane, Čekijos Respublikoje, Lietuvoje, Moldovoje ir Ukrainoje valstybės loterijų monopolio nėra. Taip susiklostė, matyt, istoriškai, kad Lietuva pasuko kitu keliu prieš daugelį dešimtmečių. Užuoť buvęs vienas Azartinių lošimų įstatymas, bendra aiški mokestinė bazė, atsirado du įstatymai, vienas Azartinių lošimų, kitas Loterijų įstatymas. Na ir kiekvienas Seimas savaip tobulino tą mokestinę bazę, todėl dabar turime tokią situaciją, kokią turime.

Bet aš manau, kad vis dėlto dėl azartinių lošimų, dėl loterijų turėtų laimėti ir sportas, ir kultūra, ir socialinės reikmės. Valstybė turi išsakyti savo aiškesnį požiūrį taip pat ir į loterijas, kaip ir į azartinius lošimus, ir tas socialinis solidarumas, manau, turėtų būti didesnis. Todėl mes ir siūlome būtent tokius įstatymo pakeitimus. O jeigu žiūrėsime, pavyzdžiui, pas kaimynus latvius arba estus, tai loterijas organizuoja „Eesti Loto“, „Latvijas Loto“, tai yra valstybinės įmonės. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Klausia G. Paluckas. Jo salėje nematau. J. Sabatauskas. Taip pat nėra salėje. A. Sysas. Taip pat nėra salėje. A. Palionis. Ir jo nėra. V. Alekna.

V. ALEKNA (LSF). Ačiū posėdžio pirmininkui už suteiktą žodį. Praeitoje kadencijoje ir šioje kadencijoje mes gaudavome labai daug sporto federacijų kreipimusi dėl nepakankamo finansavimo, būtent aukštojo meistriškumo programos visą laiką nukentėdavo dėl pinigų stygiaus. Ir šiais metais, nors Vyriausybė ir priėmė tam tikrus sprendimus, šiek tiek padidino tą finansavimo kartelę, tai vis tiek neatliepia tų lūkesčių, kokius turi federacijos. Tai rodo rezultatai, atrankos į olimpinės žaidynes. Kaip manote, Andriau, ar tai pagerins federacijų finansinę būklę, ar jos galės geriau pasirodyti olimpinėse žaidynėse ir geriau parengti sportininkus? Kaip jums atrodo?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Kolega, išties mes puikiai suprantame. Gal ko nepaminėjau. Šių metų pradžioje po Konstitucinio Teismo išaiškinimo susiklostė situacija, kad visi mokesčiai turi pakliūti į valstybės biudžetą ir tas persikirstymas turi vykti per valstybės biudžetą. Išimtis palikta išskirtinai tik dėl nacionalinio transliuotojo, kuris tenkina visuomeninę funkciją.

O jeigu kalbėtume apskritai dėl federacijų, tikrai matėme sistemą ir situaciją praėjusių metų pabaigoje tvirtindami biudžetą, kad vis dėlto tame katile sporto federacijos gauna gerokai mažesnę finansavimą negu įvairūs visuomeniniai sporto klubai. Ir tai, akivaizdu, geriausiai matyti būtent šiais atkeltais olimpiniais metais, kai mūsų sportininkų skaičius yra gerokai sumažėjęs ir mūsų reprezentavimas olimpinėse žaidynėse yra menkesnis. Akivaizdu, kad sporto federacijos, gaudamos mažesnę finansavimą, mažiau išugdo ir pačių sportininkų, ir talentų, ir gali, matyt, mažesnę finansavimą skirti jų tobulėjimui, kineziterapijai, kitiems dalykams, jų treneriams, kelionėms. Na, gal tų kelionių buvo mažiau, bet ir galimybės rungtis, pasirodyti vienur, kitur buvo mažesnės. Aš manau, kad vis dėlto Lietuvoje sportas turėtų būti finansuojamas maždaug lygiomis proporcijomis, lygiomis dalimis – tiek profesionalusis aukšto meistriškumo sportas, tiek ir visuomeninis.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Klausia M. Majauskas, kurio posėdžių salėje taip pat nematau.

Kitas klausiantysis – A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, ar jūs žinote, skaičiavote, kad pagal jūsų pateiktą įstatymo projektą iš esmės loterijos bus apmokestinamos labiau negu lošimai ir kad tokios praktikos kitose šalyse iš esmės nėra? O būtent loterijos ir remia daugiau komandas, mažesnes komandas, mažesnių miestų komandas. Ar nemanote, kad jūsų... atsakymas į jūsų pateiktą projektą glūdi ant jūsų mėgstamos krepšinio komandos marškinėlių logotipo? Atrodo, loterijos neremia jūsų mėgstamos komandos. Ar nemanote, kad jūs lyg ir esate suinteresuotas ir kad šitas pataisas turėtų daryti tikriausiai Vyriausybė, sistemiškai išanalizavusi situaciją? Dabar gi jūs įvarote loterijas į kampą ir mokesčius padarote gerokai didesnius negu lošimo.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas kolega. Turbūt aš esu ne mažesnis krepšinio fanas negu jūs. Aišku, mes galbūt palaikome skirtingas komandas. Turbūt patys suprantame, kad mes keliame sau aukštesnius standartus, ir turbūt tiek ir jūs, tiek ir aš esame įsigiję savo mylimų komandų abonementus. Kokių nors sąsajų, kad tai galėtų daryti įtaką vieniems ar kitiems teisėkūros projektams, tikrai nerastumėte, galėtumėte net su žiburiu ieškoti.

Noriu pasakyti, kad azartinių lošimų apyvartos Lietuvoje yra tikrai gerokai didesnės, jos viršija 2 mlrd., turbūt 2,5 mlrd. eurų. Ten yra visai kita mokesstinė bazė, ką aš minėjau ir pristatydamas. Todėl ir turime du skirtingus įstatymus ir skirtingus apmokestinimus. Jeigu žiūrėtume į loterijas konkrečiai, loterijų apyvarta Lietuvoje yra virš 100 mln. eurų. Aišku, pusę jų tenka išmokėti kaip laimėjimus – mašinomis ir piniginiiais laimėjimais, ir taip toliau, o nuo likusio skirtumo yra mokamas procentas. Sumokėjimas 5 % plius 8 % tikrai nėra didelis, pasižiūrėkime: 5 % keliauja į valstybės biudžetą, 8 % paramai ir ta likusi marža loterijų organizatoriams yra tikrai gana didelė. Na, 30–33 % likusi pelno marža, sutikime, kiekviename versle yra nemaža dalis ir ją pasidalinti socialiai atsakingai, solidariai su sportu, aš manau, tikrai būtų tikslinga. Manau, ne tik su sportu, bet ir su kultūra, ir su socialinėmis įstaigomis būtų prasminga, nes keliama žala dėl priklausomybių yra panaši tiek azartinių lošimų, tiek loterijų. Jeigu mes galvojame, kad „Teleloto“ bilietų perkama tik po vieną ir nėra priklausomybės, pasižiūrėkime atidžiau. Ačiū, kolega, už klausimą.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tiesų jūsų partijos kolega tokį nemenką šešėlį metė, gal kaip Antikorupcijos komisijos nariui reikėtų turbūt atsakymų pateikti bent jau feisbuko paskyroje, tad lauksime. Bet klausimas toks: iš visų priklausomybių būtent loterijos priklausomybė yra mažiausiai grėsminga, tai sako ir ekspertai, su tuo nesiginčysiu, bet toks žemiškas klausimas. Jūs irgi esate krepšininkas, ar neatrodo jums, kad po to, kai turime gavę prašymų, Seimo nariai, kurie propaguoja krepšinį, iš Krepšinio muziejaus paremti, ar nebus taip, kad po to krepšinio ir kitos sportininkų komandos vaikščios ištiesusios ranką ir Seimo narių prašys tos pagalbos, nes ta sistema, iš kurios jie dar kažkaip išgyvendavo, faktiškai yra griunama. Ir tai, kad 55 % laimėjimų išdalinama atgal žaidėjams, manau, iš tiesų yra tam tikras džiaugsmas ir žmonėms, kurie užsiima lošimais, žaidžia tą loteriją, o sportininkams tai yra išgyvenimas turbūt. Ar nemanote, kad atsisuks kitu galu? Ačiū.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas kolega. Jūs pakartojote klausimą dėl sąsajų, aš galiu jas visas paneigti ir kaip Antikorupcijos komisijos narys, ir galite jų ieškoti kad ir su žiburiu.

Mes turbūt suprantame, ką reiškia būti fanu ir kas yra tikras fanas. Tikras fanas – ne tas, kuris dalyvauja rungtynėse ir nueina į jas gavęs kvietimą, bet tas, kuris iš tikrųjų palaiko savo mylimą komandą savo lėšomis ir nuoširdžiu palaikymu.

Antra klausimo dalis buvo dėl apmokestinimo. Kaip aš jau sakiau, trečdalis lėšų nuo visų loterijų lieka loterijų organizatoriams. Todėl ta dalis, šiek tiek didesnė dar 10 %, galėtų būti solidaresnė, norint padėti būtent sportui, kultūrai, socialinėms reikmėms, nes tikrai tų galimybių yra. Jeigu mes pažiūrėtume, tikrai nesumažėjo loterijos bilietų pirkimas per pandemiją: kaip dirbo prekybos centrai, taip apyvarta liko ta pati. Solidarumo mokesčio šioks toks padidėjimas, manau, yra prasmingas. Bet, aišku, mes apsispręsimė, čia yra tik pateikimo stadija, toliau galėsime diskutuoti ir ieškoti optimalių variantų.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Klausia S. Tumėnas. Ruošiasi A. Petrošius.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, mes neabejojame jūsų meile sportui, mes visi jį gerbiame ir mylime, tačiau yra kontroversiški dalykai ir vertinimai. Ar ne per daug drastiškai, kai tai didėja per pusę – nuo 8 iki 16? Ypač sunerimę tie, kurie gauna tą paramą, – mums yra tokių aiškinimų, kad gali atsitikti taip, kad paramos nebegalės teikėjai gauti, nes jie, tarsi, nebeturės tokių pajamų. Jūs čia bandėte paaiškinti, bet kuria puse tikėti, aš dar neapsisprendžiau, jūs tą mintį dar sustiprinkite. Pavyzdžiui, ypač sunerimęs Lietuvos tautinis olimpinis komitetas, jo didžiąją dalį pajamų sudaro pajamos iš visų tų dalykų. Ačiū.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, tikrai norėčiau jus nuraminti. Aš galėsiu pasidalinti su jumis tomis lentelėmis, galiu parodyti, koks tas lašinių storis yra. Aš manau, tuomet tikrai įtikintų jus, kad tikrai skriaudos nebus ir ta labdara yra galima didesnė. Aš nenorėčiau, kad šiuo atveju kažkas imtųsi šantažo, tikiuosi, jo nėra iš organizatorių pusės, kad, sakykim, nebus skirta viena ar kita parama, sakykim, „Pasvalio žvaigždėms“ ar kokiam kitam klubui. Aš manau, tikrai visi solidariai suprasime, tiesiog yra būtina vardan mūsų sporto laimėjimų, pasiekimų, kad tas lašinių storis turėtų šiek tiek suplonėti.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Ir paskutinioji klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, aš čia.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Atsiprašau.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Noriu paklausti. Jūs ir aiškinamajame rašte, ir dabar deklaruojate, kad tai pagerins finansavimą mūsų sportininkų. Gal galite pasakyti, kiek jūs planuojate gauti daugiau lėšų, nes jūs tikriausiai turite ir ankstesnę sumą, kokia būdavo finansuojama, kiek jūs dabar planuojate, kad būtų skirta konkrečiai sportui? Ačiū.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama kolege. Aišku, labai priklausys ir nuo tos mokesstinės bazės, nes jeigu įstatymas įsigalios tikta sausio 1 dieną, tai gal, turėdami 2020 metų rezultatus, mes galėsime skaičiuoti. Mes manome, kad tai galėtų padidinti lėšas, paramą sportui, kultūrai ir socialinėms reikmėms, nes pabrėšiu, kad loterijų organizatoriai patys pasirenka, ką remti labiau – sportą, kultūrą ar socialinių paslaugų klubus. Tikėtina, kad tikrai apie 2 mln. bus papildomai surinkta ir skirta paramai.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Dabar pasisakymai dėl motyvų po pateikimo. Tik primenu, kadangi buvo pateikti du įstatymų projektai, tai du – už, du – prieš. Pirmasis už pasisako V. Alekna.

V. ALEKNA (LSF). Labai ačiū už suteiktą žodį. Labai reikalingas tas įstatymo pakeitimas tam, kad mūsų šalies sportininkai galėtų ir turėtų galimybę dar geriau rengtis olimpinėms žaidynėms. Kaip minėjau klausdamas, tikrai daug sulaukiama iš sporto organizacijų įvairių kreipimųsi dėl nepakankamo finansavimo. Valstybė dėl tikrai nelengvos situacijos ir įtampos biudžete negali tų poreikių patenkinti. Nuo to kenčia mūsų sportininkų rezultatai. Šis pakeitimas galbūt kažkiek palengvintų sportininkų dalią. Ne veltui dalis sportininkų... Jaunimo ir sporto reikalų komisijos narių pasirašė būtent tam, kad būtų pagerintos sąlygos sportininkams sportuoti ir gauti didesnę pinigų dalį. Ačiū ir prašau balsuoti už.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Prieš pasisako A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama kolegos, suprantu gerus norus. Yra toks liaudies posakis, kuo grįstas kelias į pragarą, – gerais norais. Kiek aš, būdamas Seime, girdėjau įstaty-

mų pagerinimų, kur sporto federacijoms ir sportui bus skirta daugiau pinigų, tai visada pasisukdavo visiškai kitaip. Man labai nesuprantama, kaip... Pirmiausia, įstatymas tik įsigaliojo. Na, ne gegužės 1 dieną, pataisėme – nuo sausio 1 dienos. Tai yra penki mėnesiai, kai jis tik galioja. Jau teikiamos pataisos. Tai yra vienas dalykas.

Antras. Jeigu tai naudinga sportui, kodėl Olimpiniis komitetas, kodėl Paralimpiniis komitetas, kodėl kitų neįgaliųjų organizacijų atstovai rašo peticijas ir kreipiasi į Seimo narius nepritari tokiems įstatymams? Pačiam aštuonerius metus teko būti federacijos prezidentu. Žinau, kaip sunku gauti pinigėlių išleisti sportininkus į varžybas. Visa tai žinau. Visos tos kalbos apie tai. Nusistovėjusi tvarka. Tai padarykime normalias diskusijas. Sakau, pažiūrėkime, kaip veikia įstatymas, tik tada priimkime ir taisykime. Sakau, nepasižiūrėję sugalvojome – padarome daugiau. Daugiau – tai nereiškia, kad nauda. Galima rodyti įvairius popierius, gerbiamas Kupčinskai, aš irgi turiu tokių popierių iš įvairių diskusijų, bet naudos sportui... Jeigu mes tikrai darome pataisas dėl sporto, tai įsiklausykime į sporto organizacijų balsą, tuomet galėsime priiminėti. Kai daroma ir stumiama vien dėl skubos, aš tikrai negaliu pritarti, nes jaučiu, kad čia ne visai gerai kvepia.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Už pasisako K. Adomaitis.

K. ADOMAITIS (LF). Gaila, aš nespėjau užduoti klausimo pranešėjui, bet yra ne viena spaudoje nuskambėjusi istorija, kai loterijų organizatoriai iš tiesų išpučia savo sąnaudas ir tos sąnaudos keliauja ne sportui, likusi pajamų dalis keliauja ne sportui, o paslaugų teikėjams, loterijų organizatoriams. Todėl pasisakau už šį įstatymą, manau, kad tikrai sportui turėtų likti didesnė dalis, ir nematau skubos dėl šio įstatymo priėmimo, manau, kad kaip tik po pateikimo prasidės reali diskusija, labai gerai, kad jis čia atkeliavo dabar.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Prieš – J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, sakote, nėra skubos. Sporto visuomenėje nediskutuota dėl šio klausimo. Sakote, kad čia įgyvendinamas Vyriausybės programos atitinkamas elementas, bet teikia ne Vyriausybė, o teikia Seimo narių grupė. Sakote, kad teikia Jaunimo ir sporto reikalų komisija, bet, palaukite, šios komisijos prievolė taip pat atlikti parlamentinę kontrolę. Ypač, sakyčiau, blogiausias teisėkūros pavyzdys, kai įstatymas įsigaliojo prieš kelis mėnesius, dar nelaukiama net metų, tuomet, pažiūrėjus pagal parlamentinę kontrolę, o kaipgi jis veikia, ar jis naudingas, ar atvirkščiai – nenaudingas, tuomet būtų galima jį kaip nors taisyti. Čia kvepia kažkaip tikrai nelabai skaniai. Todėl tikrai negaliu pritarti, juolab kad pagrindinės sporto organizacijos, kurios dabar prieš tokias olimpines žaidynes rūpinasi, kad mūsų sportininkai dalyvautų tenai ir galėtų oriai dalyvauti, su atitinkamomis lėšomis... siūlomas pakeitimas. Todėl tikrai raginu nepritari šiam įstatymo projektui, o tikrai palaukti tol, kol bus matyti dabartinio įstatymo, naujos redakcijos įstatymo, priimto visai neseniai, rezultatai.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Iš klausėme visų motyvų už ir prieš. Pagal laiką atėjome prie balsavimo stadijos.

Pradėsime balsavimą nuo ką tik pristatytų įstatymų projektų. Pirmi įstatymų projektai, dėl kurių balsuosime, tai darbotvarkės 2-21 klausimas – Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-529 ir darbotvarkės 2-22 klausimas – lydimasis įstatymo projektas Nr. XIVP-530. Kas pritariate šioms įstatymų projektams, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote. (*Šurmuly salėje*)

Balsavo 75 Seimo nariai: už – 38, prieš – 10, susilaikė 27. Įstatymų projektams po pateikimo pritari. Pagrindiniu komitetu dėl abiejų įstatymų projektų siūloma skirti Biudžeto ir finansų komitetą. Siūloma svarstyti rudens sesijoje.

Per šoninį mikrofoną – V. Alekna. Turbūt prašysite kaip papildomą skirti Jaunimo ir sporto reikalų komisiją? Įjungta, šiek tiek arčiau mikrofono.

V. ALEKNA (LSF). Kaip papildomą – Jaunimo ir sporto reikalų komisiją.

PIRMININKAS. Taip, taip ir supratau. Yra siūloma pagrindiniu komitetu skirti Biudžeto ir finansų komitetą dėl abiejų įstatymų projektų ir papildoma – Jaunimo ir sporto reikalų komisiją. Ar galime pritarti tokiam siūlymui bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Siūloma svarstyti rudens sesijoje. Galime taip pat pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui.

18.00 val.

Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2, 5, 6, 8, 12, 16, 24, 28, 33, 35, 41, 45, 46, 47, 49, 52 straipsnių ir 3 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 41¹ straipsniu ir III skyriaus dešimtuoju skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-532 (pateikimo tęsinys)

Toliau balsavimas dėl darbotvarkės 2-8 klausimo – Aviacijos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-532. Pateikimo stadija. Kas pritariate įstatymo projektui, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 84 Seimo nariai: už – 68, prieš – 2, susilaikė 14. Įstatymo projektui pritarta po pateikimo. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Ekonomikos komitetą. Ar galime pritarti tokiam siūlymui bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Siūloma svarstyti birželio 22 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui.

18.01 val.

Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5353(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-9.1 klausimas, dėl kurio turime apsispręsti, – Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5353(2). Priėmimas. Kas pritariate įstatymo projektui, balsuojate už, kas nepritariate, – prieš arba susilaikote.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 85 Seimo nariai: už – 80, prieš nėra, susilaikė 5. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-5353) priimtas. (*Gongas*)

18.02 val.

Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 38¹ ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5354(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-9.2 klausimas – Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 38¹ ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5354(2). Priėmimas. Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 82, prieš nėra, susilaikė 5. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-5354) priimtas. (*Gongas*)

18.02 val.

Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-66(2)ES (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-10 klausimas – Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-66(2). Priėmimas. Kas pritariate įstatymo projektui, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 79, prieš nėra, susilaikė 13. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-66) priimtas. (*Gongas*)

18.03 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 70, 77, 132, 170, 209¹, 212, 234¹, 234² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-393(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-11 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-393(2). Priėmimas. Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, kaip visada, – prieš arba susilaikote.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 86, prieš nėra, susilaikė 6. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-393) priimtas. (*Gongas*)

18.04 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5147(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-12 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 346 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5147(2). Priėmimas. Kas pritariate įstatymo projektui, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 76, prieš nėra, susilaikė 13. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

18.05 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 96, 98, 99, 100, 101 ir 150 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4538(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-13 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4538(2). Priėmimas. Kas pritariate, balsuojate už, kaip visada, kas nepritariate, kaip visada, balsuojate prieš arba susilaikote.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 86 Seimo nariai: už – 76, prieš – 2, susilaikė 8. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

18.06 val.

Baudžiamojo kodekso 71 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4602(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-14.1 klausimas – Baudžiamojo kodekso 71 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4602(2). Priėmimas. Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, – prieš arba susilaikote.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 91 Seimo narys: už – 84, prieš nėra, susilaikė 7. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

18.06 val.

Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4603(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-14.2 klausimas – Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo Nr. X-296 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4603(2).

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 88, prieš nėra, susilaikė 4. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

18.07 val.

Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 1, 3 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 2¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4604(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-14.3 klausimas – Žalos, atsiradusios dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų, atlyginimo ir atstovavimo valstybei ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei įstatymo Nr. IX-895 1, 3 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 2¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4604(2).

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 89, prieš nėra, susilaikė 3. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

18.08 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1370 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-213(3) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-15 klausimas – Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1370 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-213(3). Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 85 Seimo nariai: už – 80, prieš nėra, susilaikė 5. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

18.09 val.

Nacionalinio vėžio instituto įstatymo Nr. XII-838 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5350(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-16 klausimas – Nacionalinio vėžio instituto įstatymo Nr. XII-838 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5350(2).

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 91 Seimo narys: už – 86, prieš nėra, susilaikė 5. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

18.10 val.

Seimo nutarimo „Dėl Jelenos Dilienės skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nare“ projektas Nr. XIVP-535(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-17 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Jelenos Dilienės skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nare“ projektas Nr. XIVP-535. Priėmimas. Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 91 Seimo narys: už – 89, prieš nėra, susilaikė 2. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

18.11 val.

Seimo nutarimo „Dėl Donato Jaso skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nariu“ projektas Nr. XIVP-536(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-18 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Donato Jaso skyrimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nariu“ projektas Nr. XIVP-536. Priėmimas. Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 58, prieš – 1, susilaikė 28. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

18.12 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Klaipėdos krašto metais“ projektas Nr. XIIIIP-4442(2) (svarstymo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-19 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl 2023 metų paskelbimo Klaipėdos krašto metais“ projektas Nr. XIIIIP-4442(2). Balsavimas po svarstymo.

Balsavo 82 Seimo nariai: už – 79, prieš nėra, susilaikė 3. Seimo nutarimo projektui po svarstymo pritarta.

Balsavome dėl visų įstatymų projektų.

18.12 val.

Seimo narių pareiškimai

Kitas darbotvarkės 2-22 klausimas – Seimo narių pareiškimai. Pirmasis Seimo narys, norintis padaryti pareiškimą, – R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Labas vakaras, gerbiami Seimo nariai. Dažnai mes čia, salėje, primame įstatymus dėl mobingo, kad jo nebūtų švietimo įstaigose ir panašiai. Tačiau mes patys kiekvienas pamirštame save, kad patys elgiamės savo darbe neatsakingai, žemindami vieni kitus. Šiandien noriu padaryti pranešimą ir pasakyti, kodėl aš stoviu tribūnoje. Manau, kad, ko gero, šiandien iškilo grėsmė išnykti Kultūros komitetui, nes gyniau viešąjį interesą bendruomenės, kurią sudaro per 7 tūkst. pasirašiusių asmenų, bandžiau padėti išsaugoti A. ir J. Juškų etninės kultūros muziejų tokį, koks jis yra dabar, jo gyvąją formą, kartu su muziejininkais A. ir V. Sniečkais. Tai yra viešai pasisakiau, kad esu prieš Kauno rajono valdžios ketinimą iškraustyti A. ir V. Sniečkus. Kultūros komiteto pirmininko esu paduotas į Seimo Etikos ir procedūrų komisiją. Svarstau trauktis iš Kultūros komiteto pirmininko pavaduotojo ir nario pareigų, nes dirbti komitete tapo neįmanoma dėl nepagarbos ir žeminimo. Kultūros komiteto pirmininke, palaužti mano įsitikinimų jums nepavyks, lieku žmonių pusėje. Atstovauti žmonėms mane įpareigoja Seimo statutas, dabar mano laisvam mandatui yra bandoma surišti rankas. Kas nutiko su žmogiškumu?

Naujai prasidėjusioje kadencijoje turbūt niekas nesitikėjo, kad Kultūros komitetas taps pats nekultūringiausias iš visų esamų komitetų. Gyniau viešąjį interesą dėl etnografų A. ir V. Sniečkų išlikimo ir teisės gyventi unikalioje Juškų sodyboje, kurie ją puoselėjo 30 metų. Gyniau, kad būtų gyva muziejaus istorija. Atrodo, pavyko. Kaip žinome, visoms pusėms pavyko sutarti su Kauno rajono savivaldybe. Kol įsigalios Muziejų įstatymo naujoji redakcija, reglamentuojanti gyvąjį muziejų, A. ir V. Sniečkai liks dirbti ir gyventi deklaruotoje sodybos vietoje. Prie šio sutarimo tuomet taip pat prisidėjo ir Kultūros komiteto pirmininkas. Už tai esu dėkingas. Bet tik atrodo.

Neseniai Kauno rajono muziejus pateikė raštą, kuriame nurodo, kad neįvardinti Seimo nariai, kultūros ministras, Etninės kultūros globos tarybos pirmininkė neva trukdo Kauno rajono muziejui įgyvendinti jo tikslus, veiklą ir siekius, tačiau vakar Kultūros komiteto posėdyje pirmininkas V. Juozapaitis įvardino tik R. Šarknicko pavardę ir pranešė, kad kreipėsi į Seimo Etikos ir procedūrų komisiją dėl mano veiksmų. Įdomiausia yra tai, kad Kultūros komiteto pirmininkas tai padarė vienasmeniškai, be Kultūros komiteto narių pritarimo, tai pažeidžia etiką.

Įdomu, kad Kultūros komiteto pirmininkas V. Juozapaitis taip pat nusprendė, kad Kauno rajono muziejaus rašte minimi Seimo nariai (taip, daugiskaita) esu aš, nors jokia pavardė tame rašte nenurodyta. Manau, kaip Seimo narys turiu laisvą mandatą atstovauti žmonėms, ginti viešąjį interesą, tarnauti Konstitucijai. Žinau, kas yra įstatymas, ir žinau, kas eina išvien su įstatymu, – tai sąžinė, pagarba ir tiesa.

Dėkoju tūkstančiams žmonių, kurie rinko parašus siekdami išsaugoti gyvojo muziejaus idėją. Taip pat Seimo nariams, kurie gerbiate ir saugote Lietuvos vertybes.

Ačiū ir jums, gerbiamas rašytojau Vytautai V. Landsbergi, už palaikymo žinutę – D. Teišer-skytei ir kitoms Lietuvos asmenybėms.

Šiandien komitete dirba aštuoni Seimo nariai. Jei išeina dar du, komitetas yra naikinamas, nes jame turi būti mažiausiai septyni nariai. Mano žiniomis, iš komiteto pasitraukė dar vienas Seimo narys. Taigi lieka septyni. Po šio sprendimo aš taip pat padarysiu savo sprendimą. Jeigu ne-

reikia kultūros ir pagarbos žmonėms, tai nereikia ir tokio komiteto, kuris yra nekultūringas. Bet manau, kad yra galimybių viską pradėti iš naujo ir mokytis iš klaidų, *nelikti klaidose*. Kultūra yra ten, kur yra žmogus.

Kaip mane informavo Etikos ir procedūrų komisijos pirmininkė, jie atsisako tirti pirmininko raštą, tai pareiškė ir gerbiamas S. Šedbaras, ir Aušrinė. Ačiū jiems už supratimą ir sąmoningumą. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega.

Per šoninį mikrofoną replikuoti norėtų V. Juozapaitis. Prašau.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Nustebinote, kolega, išties. Tikrai vertinu jūsų aktorinius sugebėjimus. Nesu matęs jūsų teatre, bet tai, ką jūs čia šiandien mums visiems parodėte, perspjauna turbūt visus geriausius teatro spektaklius.

Aš tik noriu informuoti gerbiama Seimą ir, be jokios abejonės, visus, kurie klausosi, kad tai, kas čia buvo pasakyta, švelniai tariant, neatitinka tiesos ir neturi nieko bendro su tuo, ką čia buvo bandoma perkelti arba apkaltinti, arba kaip nors kitaip tai paaiškinti.

Labai paprasta administracinė situacija. Kai Kauno rajono direkcija kreipėsi į Seimo Pirmininkę ir nurodė visus motyvus, kas ir kodėl trukdo jiems dirbti, Seimo Pirmininkė nusiuntė raštą į Kultūros komitetą. Pagal kompetenciją mes neturime nei teisės, nei įgaliojimų kaip nors tirti tokio rašto, nes Seimo Kultūros komitetas nėra kokia nors tiriančioji organizacija, pagal kompetenciją aš, kaip komiteto pirmininkas, tą raštą nukreipiau į Etikos ir procedūrų komisiją. Ką jie nuspręs – tirti, netirti, atmesti, čia jau yra gerbiamos komisijos reikalas. Jeigu tas reikalas išsisprensdė, vadinasi, išsisprensdė. Niekada niekur nieko neturėjau prieš poną R. Šarknicką, tikrai niekas nei mandato, nei jo, kaip Kultūros komiteto nario ir mano pavaduotojo, beje, niekada nekvestionavo. Beje, rytoj jis yra įgaliotas atstovauti Kultūros komitetui viename renginyje. Tai yra santykiškai visiškai padorūs, normalūs ir tikrai atitinka visus konstitucinius ir Politikų elgesio kodekso reikalavimus. Taigi, aš siūlau, gerbiamas Robertai, tikrai nuleisti garą, tą emociją būseną aš suprantu. Jeigu jau pasirodė kas nors ne taip, tai prašau išgirsti mane, kad tai yra visiškai normalus procedūrinis veiksmas. Lygiai ta pati situacija buvo, kai Seimą pasiekė 700...

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega!

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Aš pabaigsiu, jeigu galima. 700 aktorių kreipimasis dėl vieno Seimo nario pašalinimo iš mūsų komiteto. Lygiai taip pat tokį raštą tokia pačia tvarka mes nusiuntėme į Seimo Etikos ir procedūrų komisiją, ji taip pat savo sprendimą padarė.

Taigi, aš atmetu visus kaltinimus, gerbiamas Robertai Šarknickai, ir linkiu jums tikrai sugrįžti į namus, nes jeigu jūs sugriausite Lietuvos Respublikos Seimo Kultūros komitetą, jūs sugriausite ir kultūrą. Taigi, negriaukite kultūros.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Tokia gražia gaida pradėjome rytinį posėdį, tiek daug vieningų balsavimų ir tokia gaida posėdis juda į pabaigą. Paskutiniajam šioje diskusijoje per šoninį mikrofoną suteikiu žodį R. Šarknickui. Ir tuomet dar turime vieną Seimo nario pareiškimą. Prašau.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Čia išgirdote dvi tiesas: vieną – iš tribūnos, kitą – per šoninį mikrofoną. Pažiūrėkite komiteto posėdžio įrašą ir suprasite. Pusę metų vyksta mobingas, kai žeminami Kultūros komiteto nariai ir taip toliau, jau kalba ir savivaldybėse kultūros lauko žmonės, todėl aš ir atkreipiau dėmesį, kad jau laikas, laikas apie tai kalbėti, nes neįmanoma dirbti komitete. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Baigiame šią diskusiją. Paskutinytis šiandien pareiškimą norėtų padaryti, nors ir kaip būtų keista, V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (LRF). Kolegos, šiandien daug kalbame apie meilę. Aš ir dar truputį apie meilės vingius.

Daugumai peršama klaidinga nuomonė, kad nedidelė mažuma, kurią reikėtų skirstyti į seksualines mažumas ir LGBT, negriauna mūsų Lietuvos šeimų. Sakau tvirtai – griaua. Griauna ne tie, kurie gyvena tarp mūsų, gimę dėl gamtos įsikišimo, ir gyvena ramiai, be ekstremistinių idėjų, bet griaua tie, kurie elgiasi kaip teroristai ir ekstremistai. Tik organizuotos teroristinės grupuotės gali taikiems Lietuvos žmonėms pakišti veiksmus, panašius į sprogmenis, kai Seimo opozicija

iki paskutinės minutės nežino, kad į darbotvarkę įtrauktas Konstitucijai prieštaraujantis įstatymo projektas. Tarsi sugriautos mūsų vaikų švietimo sistemos, palankios LGBT, bet ne, mažumų grupėms būtų negana. Mes, tėvai ir seneliai, net nežinojome, kaip arti mūsų namų ekstremistai, apmokantys jais būti ir mūsų vaikus. Taip mažuma nori tapti dauguma ir valdyti Lietuvą savo taisyklėmis, savo įstatymais. Tik jų taisyklėse išvien teisės be pareigų ir atsakomybės prieš visuomenę ir žmoniją, be įsipareigojimų Lietuvos valstybei. Kitaip sakant, tegyvuoja laisva anarchija.

Ne seksualinės mažumos, o LGBT organizacija nori sudaryti mūsų darbotvarkę ir primesti mums ir mūsų vaikams gyvenimo būdą, nors iš tiesų tiesiog paversti mus ir mūsų vaikus nemąstančiais vergais, išskirtinai (...) seksualinius poreikius ir taip griauinant civilizaciją. Bet ne seksualiniai poreikiai užtikrina žmonių laimę ir valstybės gerovę. Visokios raiškos politologai tauškia niekus apie seksualinio gyvenimo progresyvumą be santuokos ir siekimo turėti gražią ir stabilią šeimą.

Vieni sako, kad reikėjo daugiau diskusijų. Apie ką? Ar atidarysime nugaišusiai Trojos kumelei Trojos vartus, atidarysiančius mūsų tvirtovėje galimybę įsivaikinti mūsų vaikus? Ne netradicinės orientacijos normaliems Lietuvos visuomenės piliečiams, ramiai gyvenantiems tarp mūsų, bet LGBT organizacijos ekstremistams ir galimai už jų stovintiems pedofilams ir perversijų mėgėjams.

Norite padiskutuoti, kaip sako V. Bakas, L. Savickas, T. Tomilinas, G. Paluckas. Diskutuokime, aš pasiruošęs. Turime kurti, kad būtų ateitis ne tik valstybės, bet ir civilizacijos. Jeigu Europa serga ir priima neteisingas ir nenaudingas moralines normas, mes būkime atsparūs ir sveiki. Išoperuokime tą ekstremistinę Europos vėžį, labai kenkiantį ir tarp mūsų be išpuolių prieš mus gyvenančioms biologinėms mažumoms. Būkime racionaliame pasaulio avangarde. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Galima tik pasidžiaugti, kad rytinio posėdžio metu mes girdėjome prisipažinimą meilėje, vakarinį posėdį taip pat baigiame pranešimu apie meilę.

Gerbiami kolegos, tai buvo paskutinis šios dienos darbotvarkės klausimas. Registruojamės.

Užsiregistravo 25 Seimo nariai. Skelbiu gegužės 27 dienos vakarinį Seimo plenarinį posėdį baigtą. (*Gongas*)

Primenu, kitą savaitę posėdžių nėra, kad netyčia kas nors nesugalvotumėte atvykti ir ateiti į šią salę.

ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Adomaitis Kasparas 19, 37, 87
Aleksna Virgilijus 84, 86, 87
Aušrotas Ramūnas 45, 47, 56, 57
Ažuolas Valius 19, 21, 22, 31, 57
- Bakas Vytautas 42, 43, 58, 93
Balčytis Zigmantas 15, 41, 42, 43
Baškienė Rima 11
Bilotaitė Agnė 44
Burgis Bronislovas 50
Butkevičius Algirdas 20, 21, 23, 24, 26, 39, 41, 60
- Čmilytė-Nielsen Viktorija 9
- Danielė Morgana 66, 68
Dekartas Renė (Descartes René) 53
Dilienė Jelena 81, 90
Dulkys Arūnas 42
Džiugelis Justas 17, 76
Džonsonas Borisas (Johnson Boris) 56
- Einšteinas Albertas (Einstein Albert) 54
- Fiodorovas Viktoras 79
- Gapšys Vytautas 77
Gedvilas Aidas 38, 41, 42
Gedvilienė Aistė 32, 33, 34, 35, 36, 37
Gentvilas Eugenijus 11, 25, 71, 72, 73, 74, 75, 82
Gentvilas Simonas 32, 33, 34, 35, 83
Girskienė Ligita 36
Gražulis Petras 28, 29, 30, 69, 74, 75, 76
Griškevičius Domas 9
Gudauskas Jonas 78
- Hekmanas Džeimsas (Heckman James) 55
- Jarutis Jonas 25, 45, 63, 64, 76
Jasas Donatas 81, 82, 90
Jokubaitis Alvydas 73
Jovaiša Sergejus 37
Jukna Vigilijus 69, 70, 71, 72, 73, 74
Juozapaitis Vytautas 91, 92
Jurgutis Vincas 74
Juška Antanas 91
Juška Jonas 91
- Kačinskaitė-Urbonienė Ieva 10, 43, 57
Kairys Simonas 39, 42, 44
Kamius Alberas (Camus Albert) 56
Kanopa Vidmantas 17, 18, 19, 20
Kasčiūnas Laurynas 12
Kėvalas Rimantas 55, 58
- Kreivys Dainius 40, 43
Kubilienė Asta 56
Kukuraitis Linas 10, 13, 15, 61, 64
Kupčinskas Andrius 24, 25, 74, 83, 84, 85, 86, 87
Kuzmickienė Paulė 15, 82
- Landsbergis Vytautas V. 91
Leiputė Orinta 23, 41, 42, 57, 58
Lingė Mindaugas 10, 11, 14, 15, 61, 63, 65
- Majauskas Mykolas 15, 17, 24, 25, 40, 67, 85
Marcinkevičius Justinas 55
Masiulis Kęstutis 18, 20, 23, 24, 29, 31, 32
Matelis Bronislovas 28, 29
Matulas Antanas 81, 85
Mazuronis Andrius 45, 79
Mažeika Kęstutis 31, 33, 35, 36, 64, 68, 85
Mikolajūnas Kęstutis 49, 50
Mitalas Vytautas 66, 72
Moras Tomas (More Thomas) 45
- Nagienė Laima 11, 13, 16, 33, 58, 60, 61, 62, 63, 81, 86
Navickienė Monika 27, 59
Nekrošius Arvydas 9, 39
- Obelenienė Birutė 47, 49
Orvelas Džordžas (Orwell George) 73
Ošmianskienė Monika 25
- Palionis Andrius 34, 84
Paluckas Gintautas 32, 66, 84, 93
Petkevič Beata 39, 40, 41
Petrošius Audrius 11, 15, 28, 29, 75, 86
Pocius Arvydas 82
Pranckietis Viktoras 79
Puidokas Mindaugas 68, 73
Pupinis Edmundas 13, 17, 19, 60, 62, 64, 71, 84
- Rakutis Valdas 82, 83
Ramanauskas Robertas 50, 51, 52, 58
Razma Jurgis 9, 19, 23, 26, 27, 31, 67, 82
Rudelienė Edita 26
- Sabatauskas Julius 45, 63, 84, 87
Sabutis Eugenijus 18, 36, 37, 81
Sakadolskienė Emilija 53, 54, 57
Sakalauskienė Asta 50, 52, 57
Saudargas Paulius 9, 24
Savickas Lukas 68, 93
Sysas Algirdas 9, 10, 16, 17, 38, 39, 40, 60, 62, 63, 72, 73, 84, 86
Skaistė Gintarė 12, 24, 31, 40
Skardžius Artūras 29, 31, 34, 35, 39, 40, 77

- Skritulskas Mindaugas 36, 37
Skvernelis Saulius 39, 75
Slušnys Linas 67, 68
Smetona Antanas 39
Sniečkus Arūnas 91
Sniečkuvienė Vida 91
Sorosas Džordžas (Soros George) 32
Starkevičius Kazys 81
Surplys Giedrius 24, 26
- Šalaševičiūtė Rimantė 26
Šarknickas Robertas 18, 43, 44, 91, 92
Šedbaras Stasys 92
Šimonytė Ingrida 39, 41, 43, 44, 59
Šiugždinienė Jurgita 40, 56
- Tamašunienė Rita 62, 72, 73
Targamadzė Vilija 24
- Teišerskytė Dalia 91
Tomilinas Tomas 61, 93
Tumėnas Stasys 83, 86
- Vaiciukevičiūtė Agnė 76, 77
Vaišvilaitė Irena 53
Vaitkus Romualdas 37
Valinskas Arūnas 67, 69
Valkiūnas Valdemaras 32, 57, 92
Veryga Aurelijus 65, 66, 67, 68
Vilkauskas Kęstutis 25, 42, 62
Vinčis Leonardas da (Vinci Leonardo da) 54
Vinkus Antanas 11, 41, 62
Vyšniauskas Andrius 22
- Žalimas Dainius 74
Žemaitaitis Remigijus 26
Žukauskas Artūras 82, 83

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*
Interneto puslapis *www.lrs.lt*